

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 2626

2009

I. Nos. 46763-46768

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

UNITED NATIONS • NATIONS UNIES

Treaty Series

---

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 2626

Recueil des Traités

---

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

United Nations • Nations Unies
New York, 2013

Copyright © United Nations 2013
All rights reserved
Manufactured in the United Nations

Print ISBN: 978-92-1-900606-5
e-ISBN: 978-92-1-056043-6

Copyright © Nations Unies 2013
Tous droits réservés
Imprimé aux Nations Unies

TABLE OF CONTENTS

I

*Treaties and international agreements
registered in October 2009
Nos. 46763 to 46768*

No. 46763. Mexico and China:

- Agreement between the Government of the United Mexican States and the Government of the People's Republic of China on the promotion and reciprocal protection of investments (with annexes). Beijing, 11 July 2008 3

No. 46764. Mexico and Iceland:

- Convention between the United Mexican States and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income (with protocol). Mexico City, 11 March 2008... 99

No. 46765. Mexico and India:

- Air Services Agreement between the Government of the United Mexican States and the Government of the Republic of India (with annex). Mexico City, 17 April 2008 213

No. 46766. Mexico and Russian Federation:

- Agreement on cooperation in the field of tourism between the Government of the United Mexican States and the Government of the Russian Federation. Moscow, 28 January 1997 303

No. 46767. Mexico and Colombia:

- Agreement on cooperation in combating the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances between the United Mexican States and the Government of the Republic of Colombia. Bogotá, 17 January 1997 319

No. 46768. Mexico and Denmark:

- Convention between the United Mexican States and the Kingdom of Denmark for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital (with protocol). Mexico City, 11 June 1997..... 337

TABLE DES MATIÈRES

I

*Traités et accords internationaux
enregistrés en octobre 2009
N°s 46763 à 46768*

N° 46763. Mexique et Chine:

Accord entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République populaire de Chine relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements (avec annexes). Beijing, 11 juillet 2008..... 3

N° 46764. Mexique et Islande:

Convention entre les États-Unis du Mexique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu (avec protocole). Mexico, 11 mars 2008 99

N° 46765. Mexique et Inde:

Accord relatif aux services aériens entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de l'Inde (avec annexe). Mexico, 17 avril 2008 213

N° 46766. Mexique et Fédération de Russie:

Accord de coopération dans le domaine du tourisme entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la Fédération de Russie. Moscou, 28 janvier 1997..... 303

N° 46767. Mexique et Colombie:

Accord de coopération dans la lutte contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de Colombie. Bogotá, 17 janvier 1997..... 319

N° 46768. Mexique et Danemark:

Convention entre les États-Unis du Mexique et le Royaume du Danemark tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune (avec protocole). Mexico, 11 juin 1997..... 337

NOTE BY THE SECRETARIAT

Under Article 102 of the Charter of the United Nations, every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the coming into force of the Charter shall, as soon as possible, be registered with the Secretariat and published by it. Furthermore, no party to a treaty or international agreement subject to registration which has not been registered may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations. The General Assembly, by resolution 97 (I), established regulations to give effect to Article 102 of the Charter (see text of the regulations, vol. 859, p. VIII; http://treaties.un.org/doc/source/publications/practice/registration_and_publication.pdf).

The terms "treaty" and "international agreement" have not been defined either in the Charter or in the regulations, and the Secretariat follows the principle that it acts in accordance with the position of the Member State submitting an instrument for registration that, so far as that party is concerned, the instrument is a treaty or an international agreement within the meaning of Article 102. Registration of an instrument submitted by a Member State, therefore, does not imply a judgement by the Secretariat on the nature of the instrument, the status of a party or any similar question. It is the understanding of the Secretariat that its acceptance for registration of an instrument does not confer on the instrument the status of a treaty or an international agreement if it does not already have that status, and does not confer upon a party a status which it would not otherwise have.

*

* *

Disclaimer: All authentic texts in the present Series are published as submitted for registration by a party to the instrument. Unless otherwise indicated, the translations of these texts have been made by the Secretariat of the United Nations, for information.

NOTE DU SECRÉTARIAT

Aux termes de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies, tout traité ou accord international conclu par un Membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui. De plus, aucune partie à un traité ou accord international qui aurait dû être enregistré mais ne l'a pas été ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe de l'Organisation des Nations Unies. Par sa résolution 97 (I), l'Assemblée générale a adopté un règlement destiné à mettre en application l'Article 102 de la Charte (voir texte du règlement, vol. 859, p. IX; http://treaties.un.org/doc/source/publications/practice/registration_and_publication-fr.pdf).

Les termes « traité » et « accord international » n'ont été définis ni dans la Charte ni dans le règlement, et le Secrétariat a pris comme principe de s'en tenir à la position adoptée à cet égard par l'État Membre qui a présenté l'instrument à l'enregistrement, à savoir qu'en ce qui concerne cet État partie, l'instrument constitue un traité ou un accord international au sens de l'Article 102. Il s'ensuit que l'enregistrement d'un instrument présenté par un État Membre n'implique, de la part du Secrétariat, aucun jugement sur la nature de l'instrument, le statut d'une partie ou toute autre question similaire. Le Secrétariat considère donc que son acceptation pour enregistrement d'un instrument ne confère pas audit instrument la qualité de traité ou d'accord international si ce dernier ne l'a pas déjà, et qu'il ne confère pas à une partie un statut que, par ailleurs, elle ne posséderait pas.

*

* *

Déni de responsabilité : Tous les textes authentiques du présent Recueil sont publiés tels qu'ils ont été soumis pour enregistrement par l'une des parties à l'instrument. Sauf indication contraire, les traductions de ces textes ont été établies par le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies, à titre d'information.

I

*Treaties and international agreements
registered in
October 2009
Nos. 46763 to 46768*

---

*Traités et accords internationaux
enregistrés en
octobre 2009
N°s 46763 à 46768*

No. 46763

—
**Mexico
and
China**

Agreement between the Government of the United Mexican States and the Government of the People's Republic of China on the promotion and reciprocal protection of investments (with annexes). Beijing, 11 July 2008

Entry into force: *6 June 2009 by notification, in accordance with article 32*

Authentic texts: *Chinese, English and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Chine**

Accord entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République populaire de Chine relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements (avec annexes). Beijing, 11 juillet 2008

Entrée en vigueur : *6 juin 2009 par notification, conformément à l'article 32*

Textes authentiques : *chinois, anglais et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[CHINESE TEXT – TEXTE CHINOIS]

墨西哥合众国政府和中华人民共和国政府

关于促进和相互保护投资的协定

墨西哥合众国和中华人民共和国 (以下简称“缔约双方”),

愿为缔约一方投资者在缔约另一方领土内的投资创造有利条件,

认识到相互鼓励、促进和保护此类投资将有助于激励投资者投资的积极性和增进两国的繁荣;

愿在平等互利的基础上,加强两国合作;

达成协议如下:

第一章 一般性条款

第一条 定义

本协定内,

“缔约一方投资者”一词系指:

在缔约另一方领土内已拥有投资的，

(一) 根据缔约一方可适用的法律，具有其国籍的自然人；或

(二) 根据缔约一方的法律设立或组建并在该缔约一方领土内开展实质性经营活动的企业。

“企业”一词系指根据可适用的法律设立或组建的任何实体，不论是否以营利为目的，不论是私人所有还是国家所有，包括任何公司、信托、合伙、独资企业、合资企业和其他组织。

“投资”一词系指缔约一方投资者所有或控制并依照缔约另一方法律和法规获得的资产，列举如下：

(一) 企业；

(二) 企业发行的股票；

(三) 企业发行的债券

1. 如果该企业是投资者的附属企业；或

2. 如果债券的原始到期期限至少为 3 年,但不包括缔约一方或国有企业发行的债券,不论原始到期期限长短;

(四) 对企业的贷款

1. 如果该企业是投资者的附属企业;或

2. 如果贷款的原始到期期限至少为 3 年,但不包括对缔约一方或国有企业的贷款,不论原始到期期限长短;

(五) 在企业中使所有者有权分享企业所得和利润的权益;

(六) 在企业中使所有者有权分享企业解散时之财产的权益,但不包括上述第(三)项和(四)项所排除的债券和贷款;

(七) 为商业目的获得或使用的不动产或其他财产,而不论是有形财产还是无形财产;

(八) 由于向缔约一方境内投入用于该境内经济活动的资本或其他资源而产生之权益,例如根据:

1. 与投资者位于该缔约另一方境内之财产有关的合同，包括交钥匙合同或建设合同或特许经营合同，或

2. 回报主要依赖企业的生产、收入或利润之合同；

但是，投资不包括：

(九) 金钱请求权，系仅源于：

1. 缔约一方境内之国民或企业向缔约另一方境内之企业销售货物或提供服务的商业合同；

2. 与商业交易有关的授信，如贸易融资，但不包括第(四)项所指的贷款；或

(十) 与上述第(一)至(八)项所指各种权益无关的任何其他金钱请求权。

“领土”一词：

(一) 在墨西哥合众国方面，系指墨西哥合众国领土，包括与其海岸相连的海域（例如领海、专属经济区和大陆架），但限于墨西哥根据国际法可以行使主权权利或管辖权的那些区域。

(二) 在中华人民共和国方面，系指中华人民共和国领土（包括领海及其领空），以及根据中国法律和国际法，在其领海以外中华人民共和国拥有勘探和开发海床和底土资源及其上覆水域资源的主权权利的任何区域。¹

第二条 投资的接受

任一缔约方应依照其可适用的法律和法规允许缔约另一方投资者所作投资之进入。

第二章 投资保护

第三条 国民待遇

一、在不损害投资时缔约一方法律和法规的前提下，缔约一方应给予缔约另一方投资者在投资经营、管理、维持、使用、享有以及处分方面不低于其在相同情况下给予其本国投资者的待遇。

---

¹ 经中华人民共和国中央政府的授权，香港和澳门特别行政区政府可以自己另行与墨西哥合众国政府谈判和签署促进和相互保护投资协定。

二、在不损害投资时缔约一方法律和法规的前提下，缔约一方应给予缔约另一方投资者的投资在投资经营、管理、维持、使用、享有以及处分方面不低于其在相同情况下给予其本国投资者投资的待遇。

第四条 最惠国待遇

一、任一缔约方应给予缔约另一方投资者在投资经营、管理、维持、使用、享有以及处分方面不低于其在相同情况下给予任何第三国投资者的待遇。

二、任一缔约方应给予缔约另一方投资者的投资在投资经营、管理、维持、使用、享有以及处分方面不低于其在相同情况下给予任何第三国投资者投资的待遇。

第五条 最低待遇标准

一、任一缔约方应根据国际法给予缔约另一方投资者的投资包括公正和公平待遇以及完全的保护和安全的待遇。

二、本条规定将给予外国人的国际法最低待遇标准作为给予缔约另一方投资者投资的最低待遇标准。“公正和公平待遇”和“完全的保护和安全”这两个概念并不要求给予由国家实践和法律确信所确立之国际法要求给予外国人的最低待遇标准之外或额外的待遇。违反本协定的其他条款或其他国际协定的条款，不构成对本条的违反。

第六条 损失赔偿

缔约一方投资者在缔约另一方领土内的投资，由于战争、全国紧急状态、暴动、骚乱或其他类似事件而遭受损失，缔约另一方给予该投资者在恢复原状、赔偿、补偿或其他解决方案方面的待遇，不应低于其给予本国或任何第三国投资者的待遇，两者中以对有关投资者更为有利者为准。

第七条 征收和补偿

一、任一缔约方不得直接地或通过相当于征收或国有化的措施间接地对投资实施征收或国有化（下文简称“征收”），除非：

- （一）为了公共利益；
- （二）在非歧视的基础上；

- (三) 根据法律的正常程序；和
- (四) 根据下文第二款给予补偿。

二、补偿应：

(一) 相当于征收前一刻被征收投资的公平市场价值。该公平市场价值不应反映由于征收事先为公众所知而发生的价值变化；

(二) 毫不迟延地支付；

(三) 包括自征收之日起到实际支付之日止按照合理的商业利率计算的利息；以及

(四) 可以充分实现和自由转移。

三、在不损害第三章第一节规定之条款的前提下，投资被征收的投资者应有权根据有关缔约方可适用的法律，要求缔约方法院或任何主管机关及时审理其案件，并根据本条规定要求评估该投资的价值。

第八条 转移

一、在不损害缔约一方法律和法规规定的任何可适用的形式要求之前提下，缔约一方应保证缔约另一方投资者可以毫不延迟地自由汇入或汇出所有与其领土内的投资有关的款项。这类汇兑应包括，但不限于：

- (一) 设立、维持或扩大投资所必须的数额；
- (二) 利润、利息、分红、资本收益、提成费和其他与知识产权和工业产权有关的收费；
- (三) 依照包括贷款协议在内的合同所付的款项；
- (四) 全部或部分出售或清算投资所获得的收入；
- (五) 从事与投资有关活动的缔约另一方国民的收入和薪酬；
- (六) 投资者依照第六条和第七条所拥有的任何补偿；以及
- (七) 依照第三章第一节的争端解决获得的款项。

二、除非本条另有规定，任一缔约方不应阻止以国际货币基金组织列举的可自由兑换的货币按照汇兑当日通行的市场汇率毫不延迟地进行汇兑。

三、缔约一方可以通过公平、非歧视和善意地适用该国关于以下事项的法律,禁止汇兑：

- (一) 破产、清算或保护债权人利益；
- (二) 债券的发行、买卖或交易；
- (三) 刑事犯罪和行政违法；
- (四) 汇兑货币或其他货币工具的报告；或
- (五) 保证司法程序中判决的实现。

四、本条第一款涉及的形式要求：

- (一) 不应严于本协定生效时的要求；
- (二) 不应在本协定生效后施加新的限制；
- (三) 不应作为规避本条项下缔约方的承诺和义务的方式。

五、在面临严重的国际收支困难或严重的国际收支困难之威胁时，任一缔约方可以暂时限制汇兑，只要该国是依照国际标准实施某些措施或方案。这些限制应在公平、非歧视和善意的基础上进行。

第九条 代位

一、若缔约一方或其指定机构对其投资者在缔约另一方领土内的某项投资提供针对非商业风险的财政保证，并据此作了支付，或根据其代位人之权利行事，缔约另一方应承认对任何权利、所有权、索赔权、特权或现有或将发生的诉讼的代位。但是，缔约一方或其指定机构作为代位人，不得享有超过原投资者享有的权利。

二、如果发生争端，代位行使投资者权利的缔约一方不得启动或参与国内法院的程序，也不得依照第三章的规定将案件提交国际仲裁。

第十条 例外

第三条和第四条不得被解释为缔约一方有义务将该国由于下列原因授予的待遇、优惠或特权方面的利益给予缔约另一方投资者及其投资：

(一) 任何现存或将来的区域经济一体化组织、自由贸易区、关税同盟、货币联盟或其他类似的一体化安排，缔约一方已是其成员或可能成为其成员；或

(二) 由全部或主要涉及税收的国际协定或安排或任何国内法律而产生的缔约一方的任何权利和义务。如果本协定与其他有关税收的国际协定或安排不一致，以后者为准。

第三章 争端解决

第一节 缔约一方与缔约另一方投资者之间的争端解决

第十一条 目的

本节应适用于缔约一方与缔约另一方的投资者之间由于声称违反本协议第二章规定之义务且造成损失或损害而产生的争端。

第十二条 意向通知和磋商

一、争端双方应首先努力通过磋商或谈判解决诉求。

二、为友好解决诉求，争端投资者应至少在提交仲裁前 6 个月向争端缔约方递交书面的拟将诉求提交仲裁的意向通知书。²该通知书应载明：

(一) 争端投资者的名称和住所，以及企业的名称和住所（如果投资者是为该企业蒙受的损失或损害提起诉求）；

(二) 第二章中被声称违反的条款以及任何其他相关条款；

(三) 争议问题及诉求的事实和法律依据；以及

(四) 所寻求的救济及请求赔偿的大概数额。

第十三条 仲裁：范围、资格和期限

一、缔约一方投资者可将缔约另一方违反第二章规定之义务且该投资者由于或源于该违反行为而蒙受损失或损害的诉求提交仲裁。³

附件一适用于本款。
附件二适用于本款。

二、一项投资本身不得根据本节提出诉求。

三、争端投资者可以根据下列规则将诉求提交仲裁：

(一)《解决国家和他国国民之间投资争端公约》(以下简称“《华盛顿公约》”),倘若争端缔约方与投资者所属缔约方都系《华盛顿公约》的缔约方；

(二)解决投资争端国际中心附加便利规则,倘若争端缔约方或投资者所属缔约方中一方而不是双方系《华盛顿公约》的缔约方；

(三)联合国国际贸易法委员会仲裁规则；或

(四)争端各方同意的任何其他仲裁规则。

四、争端投资者可将诉求提交仲裁,仅当：

(一)投资者同意根据本节规定的程序进行仲裁；且

(二) 投资者和企业 (如果诉求是为投资者拥有或控制的缔约另一方企业法人的利益所蒙受的损失或损害而提起) 放弃根据缔约一方法律在行政法庭或法院 , 或者依其他争端解决程序启动或继续与争端缔约方被指控违反第二章的措施有关的任何程序。但根据争端缔约方的法律在行政法庭或法院寻求禁止性、宣示性或其他类似救济 (不包括支付赔偿金) 的程序除外。

五、本条所指的同意和弃权应以书面形式递交给争端缔约方 , 并应附在仲裁请求书中。⁴

六、除本节修改的地方外 , 可适用的仲裁规则应适用于仲裁。

七、在不损害第十二条的前提下 , 投资者可以于其首次获悉或应当获悉产生该争端的事件之日起 3 年内将争端提交仲裁。

八、缔约双方承认 , 根据本条规定 , 无控制权的小投资者仅有资格就其自己作为投资者的法律利益遭受的直接损失或损害提出诉求。

第十四条 缔约方同意

一、缔约各方在此无条件同意依据本节将相关争端提交国际仲裁。

---

⁴ 附件三适用于本款。

二、上述第一款的同意和争端投资者将诉求提交仲裁的申请应满足《华盛顿公约》第二章（中心的管辖权）的要求或解决投资争端国际中心附加便利规则关于争端各方书面同意的要求。

第十五条 仲裁庭的组建

一、除非争端双方另有约定，仲裁庭应由 3 名仲裁员组成。争端各方应各指定一名仲裁员，争端双方应商定第三名仲裁员作为仲裁庭主席。

二、上述第一款所指的仲裁员应具有国际法和国际投资事务方面的经验。

三、如果因为争端一方未能指定仲裁员或者争端双方未能就仲裁庭主席人选达成一致，致使仲裁庭不能在仲裁请求提出之日起 90 日内组建，则应任一争端方的请求，解决投资争端国际中心秘书长应自由指定尚待指定的仲裁员。但解决投资争端国际中心秘书长应确保其所指定的仲裁庭主席系非缔约双方的国民。

第十六条 合并

如果由解决投资争端国际中心秘书长指定组建的合并仲裁庭认为依第十五条组建的两个或两个以上仲裁庭受理的诉求具有共同的事实或法律问题，为了公正和有效地解决这些诉求，该合并仲裁庭可依所涵盖的所有争端各方的协议合并仲裁程序。

第十七条 仲裁地

应任一争端方的请求，依本节提起的任何仲裁应在《承认和执行外国仲裁裁决公约》缔约国内进行。

第十八条 保险赔付

在依本节进行的仲裁中，争端缔约方不应将争端投资者依据保险合同或保证合同就其所主张的全部或部分损害已经获得或将要获得保险赔付或其他补偿作为一种抗辩、反请求、抵销权或其他。

第十九条 适用的法律

一、依本节组建的仲裁庭应根据本协定和可适用的国际法原则和规则对所提交争端中的各争议问题作出裁决。

二、缔约双方共同作出或一致同意的关于本协定的任何条款的解释应对依本节组建的仲裁庭具有拘束力。

第二十条 裁决和裁决的执行

一、除非争端双方另有约定，裁定缔约一方违反依本协定承担之义务的裁决，只可单独或一并判定：

(一) 金钱赔偿及任何适当的利息；或

(二) 在缔约方可以以支付金钱补偿代替返还原物的条件下，返还原物。

二、如果是为企业蒙受的损失或损害将诉求提交仲裁：

(一) 判定返还原物的裁决应规定原物向该企业返还；

(二) 判定金钱赔偿及任何适当利息的裁决应规定向该企业支付的数额；以及

(三) 裁决应规定，本裁决的作出不损害任何人依据可适用的国内法可能享有救济的任何权利。

三、仲裁裁决应当且仅对争端双方和该特定案件具有终局性和拘束力。

四、仲裁裁决应当公开，除非争端双方另有约定。

五、仲裁庭不得判定惩罚性的赔偿。

六、缔约各方应在其领土内采取一切必要措施以有效执行依本条作出的裁决，并应为在其为当事一方的程序中作出的任何裁决的执行提供便利。

七、只有在下列情况下，争端一方才可寻求执行一项终局裁决：

(一) 当终局裁决是依《华盛顿公约》作出时：

1、自裁决作出之日起已超过 120 日且无一争端方请求修改或撤销该裁决；或

2、修改或撤销程序已经完结；以及

(二) 当终局裁决是依解决投资争端国际中心附加便利规则、联合国国际贸易法委员会仲裁规则或争端双方选择的任何其他仲裁规则作出时：

1、自裁决作出之日起已超过 3 个月且无一争端方启动修改、取消或撤消该裁决的程序；或

2、法院已经驳回或同意修改、取消或撤销裁决的申请且没有进行上诉。

第二十一条 临时保全措施

仲裁庭可建议采取临时保全措施以保护争端一方的权利，或确保仲裁庭管辖权得到充分有效行使，包括建议保存争端一方拥有或控制的证据或保护仲裁庭的管辖权。但仲裁庭不得建议扣押财产或者禁止被指控违反第十三条的措施的施行。

第二节 缔约双方之间的争端解决

第二十二条 范围

一、本节适用于缔约双方之间因本协定条款的解释或适用而产生的争端。

二、缔约一方不得依本节就侵害投资者权利的有关争端启动程序，除非缔约另一方未能遵守或履行就该投资者依第一节提交的争端所作之终局裁决。在这种情况下，依本节组建的仲裁庭，应争端投资者所属缔约方之请求，可：

- (一) 声明不遵守或不履行终局裁决不符合本协议规定之义务；以及
- (二) 建议缔约另一方遵守或履行该终局裁决。

第二十三条 磋商和谈判

- 一、任一缔约方可就本协议的解释或适用请求磋商。
- 二、如果缔约双方因本协议之解释或适用产生争端，则该争端应尽可能通过磋商和谈判友好解决。
- 三、如果争端未能在书面请求谈判或磋商之日起 6 个月内通过上述方式解决，任一缔约方可将争端提交给依本节规定组建的仲裁庭，或提交给缔约双方同意的任何其他国际法庭。

第二十四条 仲裁庭的组建

- 一、缔约一方（申请方）通过外交途径将书面通知递交给缔约另一方（被申请方），则仲裁程序启动。该通知应包含关于其诉求之法律和事实基础的陈述，依第二十三条进行之磋商和谈判的经过和结果的概述，申请方依本节启动仲裁程序的意向，以及该申请方指定之仲裁员的姓名。

二、在该通知递交后 30 日内，被申请方应通知申请方其所指定之仲裁员的姓名。

三、在第二名仲裁员被指定之日后 30 日内，缔约双方指定的仲裁员应共同协商指定第三名仲裁员，该仲裁员经缔约双方同意应担任首席仲裁员。如果本款所指之同意未能在指定第三名仲裁员之日后 30 日内作出，则适用下述第四款的规定。

四、若在上述第二款和第三款规定的期限内，未按要求指定仲裁员或作出同意，任一缔约方可邀请国际法院院长指定尚未指定的仲裁员。如果院长是任一缔约方的公民或永久居民，或由于其他原因院长无法指定仲裁员，则应邀请国际法院副院长进行指定。如果副院长是任一缔约方的公民或永久居民，或由于其他原因副院长无法指定仲裁员，则应邀请国际法院中不属于任一缔约方的公民或永久居民的最资深法官进行必要的指定。

五、如果按本条规定指定的仲裁员辞职或不能履行职责，则应以指定原仲裁员的相同方式指定继任者应以指定原仲裁员的相同方式指定继任者，且该继任者拥有与原仲裁员相同的权力和责任。

第二十五条 程序

一、经首席仲裁员召集，仲裁庭应决定仲裁地点和启动仲裁程序的日期。

二、仲裁庭应决定与其管辖权相关的所有问题，并根据缔约双方的任何协议和考虑《常设仲裁法院任择性规则》，决定自己的程序。

三、在程序进行的任何阶段和在作出任何裁决前，仲裁庭均可建议缔约双方友好解决该争端。

四、在任何时候，仲裁庭都应给予缔约双方公平听证的机会。

第二十六条 裁决

一、仲裁庭应依多数票作出裁决。裁决应以书面形式作出且应包含可适用的事实和法律认定。裁决作出后应当送达缔约各方。

二、裁决对缔约双方具有终局性和拘束力。

第二十七条 适用的法律

依本节组建的仲裁庭应根据本协定和可适用的国际法原则和规则对各争议问题作出裁决。

第二十八条 费用

缔约各方应各自承担所指定仲裁员及出席仲裁程序的费用。首席仲裁员的费用和与仲裁活动有关的其他费用应由缔约双方平均分担，除非仲裁庭裁定缔约一方应承担较高比例的费用。

第四章 最后条款

第二十九条 本协定的适用

本协定应适用于本协定生效后缔约一方的投资者在另一缔约方领土内所作的投资，以及在本协定生效时业已存在的依照缔约双方可适用的法律所作的投资。但是，本协定之规定不应适用于因本协定生效前业已发生的事件而产生的诉求，或本协定生效前业已解决的诉求。

第三十条 磋商

缔约一方可以建议缔约另一方就与本协定有关的任何问题举行磋商。此类磋商应在缔约双方同意的时间和地点举行。

第三十一条 拒绝授予利益

缔约双方可以共同磋商决定拒绝将本协定之利益授予缔约另一方之企业及其投资，如果该企业系由非缔约方之自然人或企业拥有或控制。

第三十二条 生效、有效期和终止

一、缔约双方应相互书面通知对方其已完成使本协定批准和生效所必需的国内法律程序。

二、本协定应自后一份通知发出之日起 30 日后生效。

三、本协定有效期 10 年。之后，除非任一缔约方提前 12 个月通过外交途径书面通知另一缔约方其终止本协定的决定，本协定应长期有效。

四、对于本协定终止之前作出的投资，本协定之规定应自终止之日起
10年内继续有效。

五、经缔约双方同意可对本协定作出修改，修改应根据上述第一款和
第二款规定的程序生效。

本协定于2008年7月11日在北京签订，一式两份，每份都用中文、西
班牙文和英文写成，三种文本同等作准。如对文本的解释发生分歧，以英
文本为准。

墨西哥合众国政府

代表

艾德花多·索霍·迦撒·阿尔达拜

经济部部长

中华人民共和国政府

代表

陈德铭

商务部部长

附件一：

第十二条第二款之附件

一、第十二条第二款所指之意向通知书应提交给：

在墨西哥合众国方面：经济部；及

在中华人民共和国方面：商务部。

二、争端投资者应以诉求所针对之缔约方认为适当的中文或西班牙文提交第十二条第二款所指之书面意向通知书。如果该意向通知书是以前述语言之外的其他语言提交，则应同时提交由专家翻译的相应译文。

三、为加速磋商程序，投资者在提交意向通知书时应同时提交下列文件的副本：

(一) 护照或任何其他能够证明国籍的官方文书，如果投资者是自然人；根据非争端缔约方法律取得的设立企业的法令或设立或组建企业的任何其他文书，如果投资者是该缔约方的企业。

(二) 若缔约一方的投资者拟为缔约另一方的企业蒙受的损失或损害提请仲裁：

1、根据争端缔约方可适用的法律设立企业的法令或设立或组建企业的任何其他文书；及

2、证明争端投资者拥有或控制该企业的文书。

(三) 如可适用，授权委托书或证明某人得到正当授权代表争端投资者行事的文书。

附件二：

第十三条第一款之附件

缔约一方投资者不得同时在依第三章设立的仲裁庭和缔约另一方的行政法庭或法院程序中指控缔约另一方违反第二章之义务。如果缔约一方的企业是由缔约另一方投资者拥有或控制，该企业已在缔约另一方法院或行政法庭指控缔约一方违反本协定之义务，则该投资者不得在依第三章设立的仲裁庭指控该违反行为。

附件三：

第十三条第五款之附件

投资者在根据第三章第一节提请仲裁前，应当用尽争端缔约方法律和法规所规定的国内行政复议程序。

如果国内行政复议程序在复议申请首次提交之日后4个月内未完成，则应当认为程序已经完成，投资者可启动国际仲裁。投资者可在第十二条规定的6个月磋商或谈判期限内提交复议申请。

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

**AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED MEXICAN STATES
AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA ON THE
PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS**

The United Mexican States and the People's Republic of China, hereinafter referred to as "the Contracting Parties",

INTENDING to create favorable conditions for investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNIZING that the reciprocal encouragement, promotion and protection of such investment will be conducive to stimulating business initiative of the investors and will increase prosperity in both States;

DESIRING to intensify the cooperation of both States on the basis of equality and mutual benefits;

Have agreed as follows:

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS

**ARTICLE 1
Definitions**

For the purposes of this Agreement, the term:

"investor of a Contracting Party" means:

- (a) a natural person having the nationality of a Contracting Party in accordance with its applicable laws, or
- (b) an enterprise which is either constituted or otherwise organized under the law of a Contracting Party, and is engaged in substantive business operations in the territory of that Contracting Party;

having an investment in the territory of the other Contracting Party;

“enterprise” means any entity constituted or organized under the applicable law, whether or not for profit, and whether privately owned or governmentally owned, including any corporation, trust, partnership, sole proprietorship, joint venture or other association;

“investment” means the assets owned or controlled by investors of a Contracting Party and acquired in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party, listed below:

- (a) an enterprise;
- (b) an equity security of an enterprise;
- (c) a debt security of an enterprise
  - (i) where the enterprise is an affiliate of the investor, or
  - (ii) where the original maturity of the debt security is at least three years,

but does not include a debt security, regardless of original maturity, of a Contracting Party or of a State enterprise;

- (d) a loan to an enterprise
  - (i) where the enterprise is an affiliate of the investor, or
  - (ii) where the original maturity of the loan is at least three years,

but does not include a loan, regardless of original maturity, to a Contracting Party or to a State enterprise;

- (e) an interest in an enterprise that entitles the owner to share an income or profits of the enterprise;
- (f) an interest in an enterprise that entitles the owner to share in the assets of that enterprise on dissolution, other than a debt security or a loan excluded from subparagraph (c) or (d) above;

- (g) real estate or other property, tangible or intangible, acquired or used for business purposes; and
- (h) interests arising from the commitment of capital or other resources in the territory of a Contracting Party to economic activity in such territory, such as under
  - (i) contracts involving the presence of an investor's property in the territory of the other Contracting Party, including turnkey or construction contracts, or concessions, or
  - (ii) contracts where remuneration depends substantially on the production, revenues or profits of an enterprise;but investment does not mean,
  - (i) claims to money that arise solely from
    - (i) commercial contracts for the sale of goods or services by a national or enterprise in the territory of a Contracting Party to an enterprise in the territory of the other Contracting Party, or
    - (ii) the extension of credit in connection with a commercial transaction, such as trade financing, other than a loan covered by subparagraph (d) above, or
  - (j) any other claims to money,

that do not involve the kinds of interests set out in subparagraphs (a) through (h) above;

“territory” means:

- (a) in respect of the United Mexican States, the territory of the United Mexican States including the maritime areas adjacent to its coast, *i.e.* territorial sea, the exclusive economic zone and the continental shelf, to the extent to which the United Mexican States may exercise sovereign rights or jurisdiction in those areas according to international law;

- (b) in respect of the People's Republic of China, the territory of the People's Republic of China including the territorial sea and air space above it, as well as any area beyond its territorial sea within which the People's Republic of China has sovereign rights of explorations and exploitations of resources of the seabed and its subsoil and superjacent water resources in accordance with Chinese law and international law.¹

ARTICLE 2
Admission of Investments

Each Contracting Party shall admit the entry of investments made by investors of the other Contracting Party pursuant to its applicable laws and regulations.

CHAPTER II: PROTECTION TO INVESTMENT

ARTICLE 3
National Treatment

1. Without prejudice to its laws and regulations at the time the investment is made, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to its own investors with respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments.

2. Without prejudice to its laws and regulations at the time the investment is made, each Contracting Party shall accord to investments of investors of the other Contracting Party treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to investments of its own investors with respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments.

---

¹ Authorized by the Central Government of the People's Republic of China, the Governments of Hong Kong and Macao Special Administrative Regions can separately negotiate and sign the Agreement on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments with the Government of United Mexican States by themselves.

ARTICLE 4
Most Favored Nation Treatment

1. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to investors of any third State with respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments.

2. Each Contracting Party shall accord to investments of investors of the other Contracting Party treatment no less favorable than that it accords, in like circumstances, to investments of investors of any third State with respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments.

ARTICLE 5
Minimum Standard of Treatment

1. Each Contracting Party shall accord to investments of investors of the other Contracting Party treatment in accordance with international law, including fair and equitable treatment and full protection and security.

2. For greater certainty, this Article prescribes the international law minimum standard of treatment of aliens as the minimum standard of treatment to be afforded to investments of investors of the other Contracting Party. The concepts of "fair and equitable treatment" and "full protection and security" do not require treatment in addition to or beyond that which is required by the international law minimum standard of treatment of aliens as evidence of State practice and *opinio juris*. A determination that there has been a breach of another provision of this Agreement, or of a separate international agreement, does not establish that there has been a breach of this Article.

ARTICLE 6
Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war, a state of national emergency, insurrection, riot or other similar events in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by such Contracting Party, as regards any restitution, indemnification, compensation and other settlements, treatment no less favorable than that accorded to the investors of its own or any third State, whichever is more favorable to the investor concerned.

ARTICLE 7
Expropriation and Compensation

1. Neither Contracting Party may expropriate or nationalize an investment either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation"), except:

- (a) for a public purpose;
- (b) on a non-discriminatory basis;
- (c) in accordance with due process of law; and
- (d) on payment of compensation in accordance with paragraph 2 below.

2. Compensation shall:

- (a) be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriation occurred. The fair market value shall not reflect any change in value because the intended expropriation had become publicly known earlier;

- (b) be paid without delay;
- (c) include interest at a commercially reasonable rate, from the date of expropriation until the date of actual payment; and
- (d) be fully realizable and freely transferable.

3. Without prejudice to the provisions set forth in Chapter III Section One, an investor whose investment is expropriated, shall have the right to a prompt review of its case by a court or by any other competent authority, pursuant to the applicable laws of the corresponding Contracting Party, and to an assessment of such investment in accordance with the provisions set forth in this Article.

Article 8 Transfers

1. Without prejudice to any applicable formalities pursuant to its laws and regulations, each Contracting Party shall guarantee to an investor of the other Contracting Party that all payments related to an investment in its territory may be freely transferred into and out of its territory without delay. Such transfers shall include, but not be limited to:

- (a) amounts necessary for establishing, maintaining or expanding the investment;
- (b) profits, interests, dividends, capital gains, royalties and other fees in connection with intellectual and industrial property rights;
- (c) payments made under a contract including those pursuant to a loan agreement;
- (d) proceeds from the total or partial sale or liquidation of the investment;
- (e) earnings and remuneration of nationals of the other Contracting Party who work in connection with an investment;

- (f) any compensation owned to an investor by virtue of Article 6 and 7 ; and
- (g) payments pursuant to the settlement of a dispute under Chapter III Section One.

2. Neither Contracting Party shall prevent transfers from being made without delay in freely convertible currencies as classified by the International Monetary Fund at the market exchange rate prevailing on the date of transfer unless otherwise provided in this Article.

3. A Contracting Party may prevent a transfer through the equitable, non-discriminatory and good faith application of its laws relating to:

- (a) bankruptcy, insolvency or the protection of the rights of creditors;
- (b) issuing, trading or dealing in securities;
- (c) criminal or administrative offenses;
- (d) reports of transfers of currency or other monetary instruments; or
- (e) ensuring the satisfaction of judgments in adjudicatory proceedings.

4. The formalities referred to in paragraph 1 above:

- (a) shall in no case be more restrictive than those required at the time of entry into force of this Agreement;
- (b) shall in no case impose new restrictions than those imposed at the time of entry into force of this Agreement; and
- (c) shall not be used as a means of avoiding the Contracting Party's commitments and obligations under this Article.

5. In case of a serious balance of payments difficulty or of a threat thereof, each Contracting Party may temporarily restrict transfers provided that such a Contracting Party implements measures or a program in accordance with international standards. These restrictions should be imposed on an equitable, non-discriminatory and in good faith basis.

ARTICLE 9 Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency has granted a financial guarantee against non-commercial risks, and makes a payment under such guarantee, or acts under its rights as subrogee with respect to an investment made by one of its investors in the territory of the other Contracting Party, that other Contracting Party shall recognize the subrogation of any right, title, claim, privilege or actions existing or that might occur. The Contracting Party or its designated agency, as subrogees, may not have rights beyond those the original investor had.

2. In case a dispute arises, the Contracting Party which has been subrogated in the rights of the investor may not initiate or participate in proceedings before a national tribunal, nor submit the case to international arbitration in accordance with the provisions of Chapter III.

ARTICLE 10 Exceptions

Articles 3 and 4 shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party and their investments the benefits of any treatment, preference or privilege which may be granted by such Contracting Party by virtue of:

- (a) any existing or future regional economic integration organization, free trade area, customs union, monetary union or any other similar integration arrangement, of which one of the Contracting Parties is or may become a party; or
- (b) any rights and obligations of a Contracting Party resulting from an international agreement or arrangement or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation. In the event of any inconsistency between this Agreement and any other tax-related international agreement or arrangement, the latter shall prevail.

CHAPTER III: DISPUTE SETTLEMENT

SECTION ONE: SETTLEMENT OF DISPUTES BETWEEN A CONTRACTING PARTY AND AN INVESTOR OF THE OTHER CONTRACTING PARTY

ARTICLE 11

Purpose

This Section shall apply to disputes between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party arising from an alleged breach of an obligation set forth in Chapter II entailing loss or damage.

ARTICLE 12

Notice of Intent and Consultation

1. The disputing parties should first attempt to settle a claim through consultation or negotiation.
2. With a view to settling the claim amicably, the disputing investor shall deliver to the disputing Contracting Party written notice of its intention to submit a claim to arbitration at least six months before the claim is submitted.² Such notice shall specify:
  - (a) the name and domicile of the disputing investor and, where a claim is made by an investor for loss or damage to an enterprise, the name and domicile of the enterprise;

---

² Annex A shall apply to this paragraph.

- (b) the provisions of Chapter II alleged to have been breached and other relevant provisions;
- (c) the issues and the factual and legal basis of the claim; and
- (d) the relief sought and the approximate amount of damages claimed.

ARTICLE 13
Arbitration: Scope and Standing and Time Periods

1. An investor of a Contracting Party may submit to arbitration a claim that the other Contracting Party has breached an obligation set forth in Chapter II, and that the investor has incurred loss or damage by reason of, or arising out of, that breach.³

- 2. An investment may not make a claim under this Section.
- 3. A disputing investor may submit the claim to arbitration under:
  - (a) the ICSID Convention, provided that both the disputing Contracting Party and the Contracting Party of the investor are parties to the ICSID Convention;
  - (b) the ICSID Additional Facility Rules, provided that either the disputing Contracting Party or the Contracting Party of the investor, but not both, is a party to the ICSID Convention;
  - (c) the UNCITRAL Arbitration Rules; or
  - (d) any other arbitration rules, if the disputing parties so agree.
- 4. A disputing investor may submit a claim to arbitration only if:

---

³ Annex B shall apply to this paragraph.

- (a) the investor consents to arbitration in accordance with the procedures set forth in this Section; and
- (b) the investor and, where the claim is for loss or damage to an interest of an enterprise of the other Contracting Party that is a legal person that the investor owns or controls, the enterprise waive their right to initiate or continue before any administrative tribunal or court under the laws of a Contracting Party, or other dispute settlement procedures, any proceedings with respect to the measure of the disputing Contracting Party that is alleged to be a breach of Chapter II, except for proceedings for injunctive, declaratory or other similar relief, not involving the payment of damages, before an administrative tribunal or court under the law of the disputing Contracting Party.

5. The consent and waiver referred to in this Article shall be in writing, delivered to the disputing Contracting Party and included in the submission of a claim to arbitration.⁴

6. The applicable arbitration rules shall govern the arbitration except to the extent modified by this Section.

7. Without prejudice to Article 12, a dispute may be submitted not later than three (3) years from the date that the investor first acquired or should have first acquired knowledge of the events which gave rise to the dispute.

8. The Contracting Parties recognize that under this Article, minority non-controlling investors have standing to submit only a claim for direct loss or damage to their own legal interest as investors.

---

⁴ Annex C shall apply to this paragraph.

ARTICLE 14
Contracting Party Consent

1. Each Contracting Party hereby gives its unconditional consent to the submission of a dispute to international arbitration in accordance with this Section.

2. The consent under paragraph 1 above and the submission of a claim to arbitration by the disputing investor shall satisfy the requirements of Chapter II of the ICSID Convention (Jurisdiction of the Centre) and the ICSID Additional Facility Rules for written consent of the parties to the dispute.

ARTICLE 15
Constitution of the Arbitral Tribunal

1. Unless the parties to the dispute agree otherwise, the arbitral tribunal shall be composed by three arbitrators. Each party to the dispute shall appoint one arbitrator and the disputing parties shall agree upon a third arbitrator who shall be the chairman of the arbitral tribunal.

2. The arbitrators referred to in paragraph 1 above shall have experience in international law and investment matters.

3. If an arbitral tribunal has not been established within ninety (90) days from the date in which the claim was submitted to arbitration, either because a disputing party failed to appoint an arbitrator or because the disputing parties failed to agree upon the chairman, the Secretary-General of ICSID, upon request of any of the disputing parties, shall be asked to appoint, at his own discretion, the arbitrator or arbitrators not yet appointed. Nevertheless, the Secretary-General of ICSID, when appointing the chairman, shall assure that he or she is a national of neither of the Contracting Parties.

ARTICLE 16
Consolidation

When a consolidation tribunal, with the Secretary-General of ICSID acting as its appointing authority, is satisfied that the claims submitted before two or more tribunals under Article 15 have a question of fact or law in common, such consolidation tribunal may, in the interests of a fair and efficient resolution of the claims, consolidate the proceedings in accordance with the agreement of all disputing parties sought to be covered.

ARTICLE 17
Place of Arbitration

Any arbitration under this Section shall, upon request of any disputing party, be held in a State that is party to the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards..

ARTICLE 18
Indemnification

In an arbitration under this Section, a disputing Contracting Party shall not assert as a defense, counterclaim, right of setoff or otherwise, that the disputing investor has received or will receive, pursuant to an insurance or guarantee contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages.

ARTICLE 19
Applicable Law

1. A tribunal established in accordance with this Section shall decide the submitted issues in dispute in accordance with this Agreement and the applicable rules and principles of international law.

2. An interpretation jointly formulated and agreed upon by the Contracting Parties with regard to any provision of this Agreement shall be binding on any tribunal established under this Section.

ARTICLE 20
Awards and Enforcement of Awards

1. Unless the disputing parties agree otherwise, an award which provides that a Contracting Party has breached its obligations pursuant to this Agreement may only award, separately or in combination:

- (a) monetary damages and any applicable interest; or
- (b) restitution in kind, provided that the Contracting Party may pay pecuniary compensation in lieu of restitution.

2. Where a claim is submitted to arbitration for loss or damages to an enterprise:

- (a) an award of restitution in kind shall provide that restitution be made to the enterprise;
- (b) an award of monetary damages and any applicable interest shall provide that the sum be paid to the enterprise; and
- (c) the award shall provide that it is made without prejudice to any right that any person may have in the relief under applicable domestic law.

3. Arbitral awards shall be final and binding solely between the disputing parties and with respect to the particular case.

4. The arbitral award will be publicly accessible, unless the disputing parties agree otherwise.

5. A tribunal may not award punitive damages.

6. Each Contracting Party shall, within its territory, adopt all necessary measures for the effective enforcement of awards issued pursuant to this Article, and shall facilitate the enforcement of any award rendered within a proceeding in which it is a party.

7. A disputing party may not seek enforcement of a final award until:

- (a) in the case of a final award rendered under the ICSID Convention:
  - (i) one hundred and twenty (120) days have elapsed from the date in which the award was rendered and no disputing party has requested revision or annulment of the award; or
  - (ii) revision or annulment proceedings have been completed; and
- (b) in the case of a final award under the ICSID Additional Facility Rules, the UNCITRAL Arbitration Rules, or any other arbitration rules selected by the disputing parties:
  - (i) three (3) months have elapsed from the date in which the award was rendered and no disputing party has commenced a proceeding to revise, set aside, or annul the award; or
  - (ii) a court has dismissed or allowed an application to revise, set aside or annul the award and there is no further appeal.

ARTICLE 21 **Interim Measures of Protection**

An Arbitral Tribunal may recommend an interim measure of protection to preserve the rights of a disputing party, or to ensure that the arbitral tribunal's jurisdiction is made fully effective, including a recommendation to preserve evidence in the

possession or control of a disputing party or to protect the arbitral tribunal's jurisdiction. An arbitral tribunal may not recommend attachment or enjoin the application of the measure alleged to constitute a breach referred to in Article 13.

SECTION TWO: SETTLEMENT OF DISPUTES BETWEEN THE CONTRACTING PARTIES

ARTICLE 22 Scope

1. This Section applies to the settlement of disputes between the Contracting Parties arising from the interpretation or application of the provisions of this Agreement.

2. A Contracting Party may not initiate proceedings in accordance with this Section with regard to a dispute concerning the violation of the rights of an investor, unless the other Contracting Party fails to abide by or comply with a final award rendered in a dispute that such investor may have submitted pursuant to Section One. In this case, an Arbitral Tribunal established in conformity with this Section may render, upon request of the Contracting Party whose investor was part in the dispute:

- (a) a statement that the failure to abide by or comply with the final award is inconsistent with the obligations set forth in this Agreement; and
- (b) a recommendation that the other Contracting Party abide by or comply with the final award.

ARTICLE 23 Consultations and Negotiations

1. Either Contracting Party may request consultations on the interpretation or application of this Agreement.

2. If a dispute arises between the Contracting Parties on the interpretation or application of this Agreement, it shall, to the extent possible, be settled amicably through consultations and negotiation.

3. In the event the dispute is not settled through the means mentioned above within six (6) months from the date such negotiations or consultations were requested in writing, any Contracting Party may submit the dispute to an arbitral tribunal established in accordance with the provisions of this Section or, by agreement of both Contracting Parties, to any other international tribunal.

ARTICLE 24 **Constitution of the Arbitral Tribunal**

1. Arbitration proceedings shall initiate upon written notice delivered by one Contracting Party (the requesting Contracting Party) to the other Contracting Party (the respondent Contracting Party) through diplomatic channels. Such notice shall contain a statement setting forth the legal and factual grounds of the claim, a summary of the development and results of the consultations and negotiations that took place pursuant to Article 23, the requesting Contracting Party's intention to initiate proceedings under this Section, and the name of the arbitrator appointed by such requesting Contracting Party.

2. Within thirty (30) days after the delivery of such notice, the respondent Contracting Party shall notify to the requesting Contracting Party the name of its appointed arbitrator.

3. Within thirty (30) days following the date in which the second arbitrator was appointed, the arbitrators appointed by the Contracting Parties shall appoint, by mutual agreement, a third arbitrator, who shall be the presiding arbitrator

upon approval of the Contracting Parties. If the approval referred to in this paragraph has not been rendered within thirty (30) days following the date in which the third arbitrator was appointed, paragraph 4 below shall apply.

4. If within the time limits provided for in paragraph 2 and 3 above, the required appointments have not been made or the required approvals have not been given, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to appoint the arbitrator or arbitrators not yet appointed. If the President is a citizen or a permanent resident of either Contracting Party, or he or she is otherwise unable to act, the Vice-President shall be invited to make the referred appointment(s). If the Vice-President is a citizen or a permanent resident of either Contracting Party, or he or she is unable to act, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a citizen nor a permanent resident of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointment(s).

5. In case an arbitrator appointed as provided for in this Article resigns or becomes unable to act, a successor shall be appointed in the same manner as that prescribed for the appointment of the original arbitrator, and he or she shall have the same powers and duties that the original arbitrator had.

ARTICLE 25

Proceedings

1. Once convened by the presiding arbitrator, the arbitral tribunal shall determine the seat of arbitration and the date of initiation of the arbitral process.

2. The arbitral tribunal shall decide all questions relating to its competence and, subject to any agreement between the Contracting Parties, determine its own procedure, taking into account the PCA Optional Rules.

3. At any stage of the proceedings and before it issues any resolution, the arbitral tribunal may propose to the Contracting Parties that the dispute be settled amicably.

4. At all times, the arbitral tribunal shall afford a fair hearing to the Contracting Parties.

ARTICLE 26
Award

1. The arbitral tribunal shall reach its decision by majority vote. The award shall be issued in writing and shall contain the applicable factual and legal findings. A signed award shall be delivered to each Contracting Party.

2. The award shall be final and binding on the Contracting Parties.

ARTICLE 27
Applicable Law

A tribunal established under this Section shall decide the issues in dispute in accordance with this Agreement and with the applicable rules and principles of international law.

ARTICLE 28
Costs

Each Contracting Party shall bear the costs of its appointed arbitrator and of any legal representation in the proceedings. The costs of the presiding arbitrator and of other expenses associated with the conduct of the arbitration shall be borne equally by the Contracting Parties, unless the arbitral tribunal decides that a higher proportion of costs be borne by one of the Contracting Parties.

CHAPTER IV: FINAL PROVISIONS

**ARTICLE 29
Application of the Agreement**

This Agreement shall apply to investments made after the entry into force of this Agreement by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, as well as to investments made in accordance with the applicable laws of the Contracting Parties and existing at the entry into force of this Agreement. However, the provisions of this Agreement shall not apply to claims arising out of events which occurred, or to claims which had been settled, prior to its entry into force.

**ARTICLE 30
Consultations**

A Contracting Party may propose to the other Contracting Party to carry out consultations on any matter relating to this Agreement. These consultations shall be held at a place and at a time agreed by the Contracting Parties.

**ARTICLE 31
Denial of Benefits**

The Contracting Parties may decide jointly in consultation to deny the benefits of this Agreement to an enterprise of the other Contracting Party and to its investments, if a natural person or enterprise of a non-Contracting Party owns or controls such enterprise.

**ARTICLE 32
Entry into Force, Duration and Termination**

1. The Contracting Parties shall notify each other in writing the fulfilment of their domestic legal procedures in relation to the approval and entry into force of this Agreement.

2. This Agreement shall enter into force thirty (30) days after the date of the latter notification carried out through the diplomatic channels used by both Contracting Parties to notify the fulfilment of the requirements referred to in paragraph 1 above.

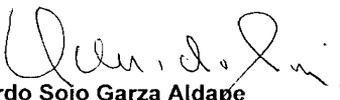
3. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and thereafter shall be in force for an indefinite period of time, unless either of the Contracting Parties delivers through diplomatic channels to the other Contracting Party a written notice of its decision to terminate this Agreement, with twelve (12) months in advance.

4. With respect to investments made prior to the termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten (10) years from the date of termination.

5. This Agreement may be modified by mutual consent of the Contracting Parties, and the agreed modification shall come into effect pursuant to the procedures set forth in paragraphs 1 and 2 above.

DONE at the city of Beijing, on the eleventh day of July of two thousand and eight, in two originals in the Spanish, Chinese and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED MEXICAN STATES**

Eduardo Sojo Garza Aldape
Minister of Economy

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA**

Chen Deming
Minister of Commerce

Annex A

Annex to Article 12, paragraph 2

1. The notice of intent referred to in Article 12 paragraph 2 shall be delivered:

In the case of the United Mexican States, at the Ministry of Economy; and

In the case of the People's Republic of China, at the Ministry of Commerce.

2. The disputing investor shall submit the written notice of intent referred to in Article 12 paragraph 2 in Spanish or in Chinese, as applicable, depending on the Contracting Party against which the claim is made. The corresponding translation, made by an expert, shall be included in case such notice of intent is submitted in any language other than the aforementioned.

3. In order to facilitate the process of consultation, the investor shall provide along with the notice of intent, copy of the following documentation:

- (a) passport or any other official document as evidence of nationality, where the investor is a natural person, or act of incorporation or any other document of incorporation or organization under the law of the non-disputing Contracting Party where the investor is an enterprise of such Contracting Party;
- (b) where an investor of a Contracting Party intends to submit a claim to arbitration for loss or damage to an enterprise of the other Contracting Party:
  - (i) act of incorporation or any other document of incorporation or organization, under the applicable law of the disputing Contracting Party; and
  - (ii) document proving that the disputing investor owns or controls the enterprise.

- (c) where applicable, power of attorney or the document proving that a person is duly authorized to act on behalf of the disputing investor.

Annex B

Annex to Article 13 paragraph 1

An investor of a Contracting Party may not allege that the other Contracting Party has breached an obligation under Chapter II both in arbitration under Chapter III and in proceedings before a court or administrative tribunal of the latter Contracting Party. Where an enterprise of a Contracting Party that an investor of the other Contracting Party owns or controls alleges in proceedings before a court or administrative tribunal that the former Contracting Party has breached an obligation under this Agreement, the investor may not allege the breach in an arbitration under Chapter III.

Annex C

Annex to Article 13 paragraph 5

An investor shall go through the domestic administrative review procedures as specified by the laws and regulations of the disputing Contracting Party before the submission to international arbitration in accordance with Chapter III, Section One.

If the domestic administrative review procedures are not complete within four (4) months after the date an application for the review is first filed, it shall be considered that the procedures are complete and the investor may proceed to an international arbitration. The investor may file an application for the review during the six (6) months consultation or negotiation period as provided in Article 12.

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

**ACUERDO ENTRE EL GOBIERNO DE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS
Y EL GOBIERNO DE LA REPUBLICA POPULAR CHINA PARA LA PROMOCION Y
PROTECCION RECIPROCA DE LAS INVERSIONES**

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno de la República Popular China, en lo sucesivo denominados "las Partes Contratantes",

PROPONIENDOSE crear condiciones favorables para la inversión realizada por inversionistas de una Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante;

RECONOCIENDO que el fomento, la promoción y la protección recíproca de dicha inversión conducirá a estimular la iniciativa de negocios de los inversionistas e incrementarán la prosperidad en ambos Estados;

DESEANDO intensificar la cooperación de ambos Estados sobre bases de equidad y beneficio mutuo;

Han acordado lo siguiente:

CAPITULO I: DISPOSICIONES GENERALES

**ARTICULO 1
Definiciones**

Para efectos del presente Acuerdo, el término:

"inversionista de una Parte Contratante" significa:

- (a) una persona física que tenga la nacionalidad de una Parte Contratante de conformidad con su legislación aplicable, o
- (b) una empresa que se encuentre constituida o de otro modo organizada de conformidad con la legislación de una Parte Contratante y que tenga actividades sustantivas de negocios en el territorio de esa Parte Contratante;

que tenga una inversión en el territorio de la otra Parte Contratante;

“**empresa**” significa cualquier entidad constituida u organizada de conformidad con la legislación aplicable, tenga o no fines de lucro y sea de propiedad privada o gubernamental, incluidas cualquier sociedad, fideicomiso, asociación, empresa de propietario único, coinversión u otra asociación;

“**inversión**” significa los activos propiedad o controlados por inversionistas de una Parte Contratante y adquiridos de conformidad con las leyes y reglamentos de la otra Parte Contratante, señalados a continuación:

- (a) una empresa;
- (b) una acción de una empresa;
- (c) un instrumento de deuda de una empresa
  - (i) cuando la empresa es una filial del inversionista, o
  - (ii) cuando la fecha de vencimiento original del instrumento de deuda sea por lo menos de tres años,

pero no incluye un instrumento de deuda de una Parte Contratante o de una empresa del Estado, independientemente de la fecha original de vencimiento;

- (d) un préstamo a una empresa
  - (i) cuando la empresa es una filial del inversionista, o
  - (ii) cuando la fecha de vencimiento original del préstamo sea por lo menos de tres años,

pero no incluye un préstamo a una Parte Contratante o a una empresa del Estado, independientemente de la fecha original de vencimiento;

- (e) la participación en una empresa que otorga al propietario el derecho de compartir el ingreso o las ganancias de la empresa;
- (f) la participación en una empresa que otorga al propietario el derecho de compartir los activos de dicha empresa a su disolución, distintos de los instrumentos de deuda o préstamos excluidos en los incisos (c) o (d) anteriores;

- (g) bienes raíces u otra propiedad, tangible o intangible, adquiridos o utilizados para fines empresariales; y
- (h) las participaciones que resulten del capital u otros recursos en el territorio de una Parte Contratante destinados para el desarrollo de una actividad económica en dicho territorio, tales como:
  - (i) contratos que involucran la presencia de la propiedad de un inversionista en el territorio de la otra Parte Contratante, incluidas las concesiones o contratos de construcción o de llave en mano, o
  - (ii) contratos donde la remuneración depende sustancialmente de la producción, ingresos o ganancias de una empresa;pero inversión no significa,
- (i) reclamaciones pecuniarias derivadas exclusivamente de
  - (i) contratos comerciales para la venta de bienes o servicios por un nacional o empresa en el territorio de una Parte Contratante a una empresa en el territorio de la otra Parte Contratante, o
  - (ii) el otorgamiento de crédito en relación con una transacción comercial, como el financiamiento al comercio, salvo un préstamo cubierto por las disposiciones del inciso (d) anterior, o
- (j) cualquier otra reclamación pecuniaria,

que no conlleve los tipos de interés dispuestos en los incisos (a) a (h) anteriores;

“territorio” significa:

- (a) respecto de los Estados Unidos Mexicanos, el territorio de los Estados Unidos Mexicanos incluidas las áreas marítimas adyacentes a sus costas, *i.e.* el mar territorial, la zona económica exclusiva y la plataforma continental, en la medida en que los Estados Unidos Mexicanos ejerza derechos soberanos o jurisdicción en dichas áreas de conformidad con el derecho internacional;

- (b) respecto de la República Popular China, el territorio de la República Popular China incluyendo el mar territorial y el espacio aéreo sobre éste, así como cualquier área fuera del mar territorial, en el cual la República Popular China tiene derechos soberanos para la exploración y explotación de recursos del fondo del mar y su subsuelo, así como de recursos de agua adyacentes, de conformidad con la legislación china y el derecho internacional.¹

ARTICULO 2

Admisión de las Inversiones

Cada Parte Contratante admitirá las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante de conformidad con sus leyes y reglamentos aplicables.

CAPITULO II: PROTECCION A LA INVERSION

ARTICULO 3

Trato Nacional

1. Sin perjuicio de sus leyes y reglamentos en el momento en que la inversión es realizada, cada Parte Contratante otorgará a los inversionistas de la otra Parte Contratante un trato no menos favorable que el que otorgue, en circunstancias similares, a sus propios inversionistas en lo referente a la operación, administración, mantenimiento, uso, goce o disposición de las inversiones.

2. Sin perjuicio de sus leyes y reglamentos en el momento en que la inversión es realizada, cada Parte Contratante otorgará a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante un trato no menos favorable que el que otorgue, en circunstancias similares, a las inversiones de sus propios inversionistas en lo referente a la operación, administración, mantenimiento, uso, goce o disposición de las inversiones.

---

¹ Autorizados por el Gobierno Central de la República Popular China, los Gobiernos de las Regiones de Administración Especial de Hong Kong y Macao, podrán negociar y firmar por separado el Acuerdo para la Promoción y Protección Recíproca de las Inversiones con los Estados Unidos Mexicanos.

ARTICULO 4
Trato de Nación Más Favorecida

1. Cada Parte Contratante otorgará a los inversionistas de la otra Parte Contratante un trato no menos favorable que el que otorgue, en circunstancias similares, a los inversionistas de cualquier tercer Estado en lo referente a la operación, administración, mantenimiento, uso, goce o disposición de las inversiones.

2. Cada Parte Contratante otorgará a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante un trato no menos favorable que el que otorgue, en circunstancias similares, a las inversiones de inversionistas de cualquier tercer Estado en lo referente a la operación, administración, mantenimiento, uso, goce o disposición de las inversiones.

ARTICULO 5
Nivel Mínimo de Trato

1. Cada Parte Contratante otorgará a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante, trato acorde con el derecho internacional, incluido trato justo y equitativo, así como protección y seguridad plenas.

2. Para mayor certeza, este Artículo establece el nivel mínimo de trato a los extranjeros propio del derecho internacional, como el nivel mínimo de trato que debe otorgarse a las inversiones de los inversionistas de la otra Parte Contratante. Los conceptos de "trato justo y equitativo" y "protección y seguridad plenas" no requieren un trato adicional que el requerido por el nivel mínimo de trato a los extranjeros propio del derecho internacional, o que vaya más allá de éste, como prueba de la práctica de los Estados y la *opinio juris*. Una resolución en el sentido de que se ha violado otra disposición del presente Acuerdo o de un acuerdo internacional distinto, no establece que se ha violado el presente Artículo.

ARTICULO 6
Compensación por Pérdidas

Los inversionistas de una Parte Contratante cuyas inversiones en el territorio de la otra Parte Contratante sufran pérdidas debido a guerra, estado de emergencia nacional, insurrección, motín o cualquier otro evento similar en el territorio de la última de las Partes Contratantes recibirán, con respecto a cualquier restitución, indemnización, compensación u otro arreglo, un trato no menos favorable que aquél que la otra Parte Contratante otorgue a sus propios inversionistas, o a inversionistas de cualquier tercer Estado, cualquiera que resulte más favorable para el inversionista respectivo.

ARTICULO 7
Expropiación e Indemnización

1. Ninguna Parte Contratante podrá expropiar o nacionalizar una inversión, directa o indirectamente a través de medidas equivalentes a expropiación o nacionalización ("expropiación"), excepto:

- (a) por causa de utilidad pública;
- (b) sobre bases no discriminatorias;
- (c) con apego al principio de legalidad; y
- (d) mediante el pago de una indemnización conforme al párrafo 2 siguiente.

2. La indemnización:

- (a) será equivalente al valor justo de mercado que tenga la inversión expropiada inmediatamente antes de que la expropiación se haya llevado a cabo. El valor justo de mercado no reflejará cambio alguno debido a que la expropiación hubiere sido conocida públicamente con antelación;

- (b) será pagada sin demora;
- (c) incluirá intereses a una tasa comercial razonable para su moneda, a partir de la fecha de expropiación hasta la fecha efectiva de pago; y
- (d) será completamente liquidable y libremente transferible.

3. Sin perjuicio de las disposiciones establecidas en el Capítulo III, Sección Primera, un inversionista cuya inversión sea expropiada tendrá el derecho, a una pronta revisión de su caso por parte de una autoridad judicial o por cualquier otra autoridad competente, conforme a la legislación aplicable de la Parte Contratante que llevó a cabo la expropiación, y a una evaluación de su inversión de conformidad con las disposiciones establecidas en el presente Artículo.

ARTICULO 8 **Transferencias**

1. Sin perjuicio de cualquier formalidad aplicable de conformidad con sus leyes y reglamentos, cada Parte Contratante garantizará a un inversionista de la otra Parte Contratante, que todos los pagos relacionados con una inversión en su territorio, sean libremente transferidos sin demora, dentro y fuera de su territorio. Dichas transferencias incluyen, pero no se limitan a:

- (a) montos necesarios para el establecimiento, mantenimiento y expansión de la inversión;
- (b) ganancias, intereses, dividendos, ganancias de capital, pagos de regalías y otras remuneraciones relacionadas con derechos de propiedad intelectual e industrial;
- (c) pagos realizados conforme a un contrato, incluidos los realizados conforme a un convenio de préstamo;
- (d) productos derivados de la venta total o parcial o liquidación de la inversión;
- (e) ingresos y remuneraciones de nacionales de la otra Parte Contratante que trabajen en relación con una inversión;

- (f) cualquier indemnización que se deba a un inversionista en virtud de los Artículos 6 y 7; y
- (g) pagos derivados de la solución de una controversia de conformidad con el Capítulo III, Sección Primera.

2. Ninguna Parte Contratante deberá impedir que las transferencias se realicen sin demora, en una moneda de libre convertibilidad según se clasifique por el Fondo Monetario Internacional, y al tipo de cambio vigente en el mercado a la fecha de la transferencia, a menos que se disponga de otro modo en el presente Artículo.

3. Una Parte Contratante podrá impedir la realización de una transferencia a través de la aplicación equitativa, no discriminatoria y de buena fe de su legislación relacionada con:

- (a) quiebra, insolvencia o protección de los derechos de acreedores;
  - (b) emisión, comercio u operaciones de valores;
  - (c) infracciones penales o administrativas;
  - (d) informes de transferencias de divisas u otros instrumentos monetarios; o
  - (e) garantía del cumplimiento de fallos en procedimientos contenciosos.
4. Las formalidades referidas en el párrafo 1 anterior:
- (a) en ningún caso serán más restrictivas que las que se requieran al momento de la entrada en vigor del presente Acuerdo;
  - (b) en ningún caso impondrán nuevas restricciones a las establecidas al momento de la entrada en vigor del presente Acuerdo; y
  - (c) no se utilizarán como medio para evitar los compromisos y obligaciones de la Parte Contratante de conformidad con el presente Artículo.

5. En caso de un desequilibrio fundamental en la balanza de pagos o de una amenaza a la misma, cada Parte Contratante podrá temporalmente restringir las transferencias, siempre y cuando dicha Parte Contratante instrumente medidas o un programa de conformidad con estándares internacionales. Estas restricciones tendrían que ser impuestas sobre bases equitativas, no discriminatorias y de buena fe.

ARTICULO 9 Subrogación

1. Si una Parte Contratante o su entidad designada ha otorgado una garantía financiera contra riesgos no comerciales, y realiza un pago al amparo de tal garantía, o ejerce sus derechos como subrogatario en relación con una inversión efectuada por un inversionista de esa Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante, esta última Parte Contratante reconocerá la subrogación respecto de cualquier derecho, título, reclamación, privilegio o derecho de acción existentes o que pudieren surgir. La Parte Contratante o su entidad designada, como subrogatarios, no podrán ejercer mayores derechos que aquellos que tenía el inversionista original.

2. En caso de que se suscite una controversia, la Parte Contratante que se haya subrogado en los derechos del inversionista no podrá iniciar ni participar en procedimientos ante un tribunal nacional, ni someter el caso a arbitraje internacional de conformidad con las disposiciones del Capítulo III.

ARTICULO 10 Excepciones

Los Artículos 3 y 4 no serán interpretados en el sentido de obligar a una Parte Contratante a extender a los inversionistas de la otra Parte Contratante y a sus inversiones, los beneficios de cualquier tratamiento, preferencia o privilegio que pueda ser otorgado por esa Parte Contratante en virtud de:

- (a) cualquier organización de integración económica regional, área de libre comercio, unión aduanera, unión monetaria u otra forma de integración similar, existente o futura, respecto de la cual una de las Partes Contratantes sea o llegue a ser parte; o
- (b) cualquier derecho y obligación de una Parte Contratante que derive de un convenio o arreglo internacional o de la legislación interna, relacionada parcial o principalmente en materia fiscal. En caso de discrepancia entre el presente Acuerdo y cualquier otro convenio o arreglo internacional en materia fiscal, prevalecerá este último.

CAPITULO III: SOLUCION DE CONTROVERSIAS

SECCION PRIMERA: SOLUCION DE CONTROVERSIAS ENTRE UNA PARTE CONTRATANTE Y UN INVERSIONISTA DE LA OTRA PARTE CONTRATANTE

ARTICULO 11

Objetivo

Esta Sección aplicará a las controversias que se susciten entre una Parte Contratante y un inversionista de la otra Parte Contratante derivadas de un presunto incumplimiento de una obligación establecida en el Capítulo II que tenga aparejado una pérdida o daño.

ARTICULO 12

Notificación de Intención y Consultas

1. Las partes contendientes intentarán primero dirimir la controversia a través de consultas o negociación.

2. Con el objeto de resolver la disputa de forma amistosa, el inversionista contendiente notificará por escrito a la Parte Contratante contendiente su intención de someter la reclamación a arbitraje cuando menos seis meses antes de que la reclamación sea presentada². La notificación especificará:

- (a) el nombre y domicilio del inversionista contendiente y, cuando la reclamación sea realizada por un inversionista por pérdida o daño a una empresa, el nombre y el domicilio de la empresa;

---

² El Anexo A se deberá aplicar al presente párrafo.

- (b) las disposiciones del Capítulo II presuntamente incumplidas y otras disposiciones relevantes;
- (c) las cuestiones de hecho y de derecho en que se funda la reclamación; y
- (d) la reparación solicitada y el monto aproximado de los daños reclamados.

ARTICULO 13

Arbitraje: Ámbito de Aplicación, Derecho de Acción y Plazos

1. Un inversionista de una Parte Contratante podrá someter una reclamación a arbitraje en el sentido de que la otra Parte Contratante ha incumplido una obligación establecida en el Capítulo II, y que el inversionista ha sufrido pérdida o daño en virtud de ese incumplimiento o como consecuencia de éste.³

2. Una inversión no podrá someter una reclamación a arbitraje de conformidad con esta Sección.

3. Un inversionista contendiente podrá someter la reclamación a arbitraje de conformidad con:

- (a) el Convenio del CIADI, siempre que tanto la Parte Contratante contendiente como la Parte Contratante del inversionista sean partes del Convenio del CIADI;
- (b) el Reglamento del Mecanismo Complementario del CIADI, cuando la Parte Contratante contendiente o la Parte Contratante del inversionista, pero no ambas, sea parte del Convenio del CIADI;
- (c) las Reglas de Arbitraje de la CNUDMI; o
- (d) cualesquiera otras reglas de arbitraje, si las partes contendientes así lo acuerdan.

4. Un inversionista contendiente podrá someter una reclamación a arbitraje únicamente si:

---

³ El Anexo B se deberá aplicar al presente párrafo.

- (a) el inversionista manifiesta su consentimiento al arbitraje de conformidad con los procedimientos establecidos en esta Sección; y
- (b) el inversionista y, cuando la reclamación se refiera a pérdida o daño a una participación en una empresa de la otra Parte Contratante que sea una persona jurídica propiedad del inversionista o que esté controlada por éste, la empresa, renuncian a su derecho de iniciar o continuar cualquier procedimiento ante un tribunal administrativo o judicial de conformidad con la legislación de una Parte Contratante u otros procedimientos de solución de controversias con respecto a la medida de la Parte Contratante contendiente presuntamente violatoria del Capítulo II, excepto los procedimientos en los que se solicite la aplicación de medidas precautorias, declarativas u otras similares, que no impliquen el pago de daños, ante un tribunal administrativo o judicial de conformidad con la legislación de la Parte Contratante contendiente.

5. El consentimiento y la renuncia requeridos por este Artículo deberán manifestarse por escrito, ser entregados a la Parte Contratante contendiente e incluidos en el sometimiento de la reclamación a arbitraje.⁴

6. Las reglas de arbitraje aplicables regirán el arbitraje, salvo en la medida de lo modificado por esta Sección.

7. Sin perjuicio del Artículo 12, una controversia podrá ser sometida a arbitraje siempre que no hayan transcurrido tres (3) años desde la fecha en que el inversionista tuvo por primera vez o debió haber tenido conocimiento de los hechos que dieron lugar a la controversia.

8. Las Partes Contratantes reconocen que de conformidad con este Artículo, los inversionistas minoritarios tendrán el derecho de someter una reclamación solamente por pérdida o daño directo a sus derechos propios como inversionistas.

---

⁴ El Anexo C se deberá aplicar al presente párrafo.

ARTICULO 14
Consentimiento de la Parte Contratante

1. Cada Parte Contratante consiente de manera incondicional en someter una controversia a arbitraje internacional de conformidad con esta Sección.

2. El consentimiento en virtud del párrafo 1 anterior y el sometimiento de la reclamación a arbitraje por parte del inversionista contendiente cumplirán con los requisitos señalados en el Capítulo II del Convenio del CIADI (Jurisdicción del Centro) y el Reglamento del Mecanismo Complementario del CIADI, relativo al consentimiento por escrito de las partes contendientes.

ARTICULO 15
Establecimiento del Tribunal Arbitral

1. Salvo que las partes contendientes acuerden de otro modo, el tribunal arbitral se integrará por tres árbitros. Cada parte en la controversia designará un árbitro y las partes contendientes nombrarán de común acuerdo a un tercer árbitro, quien fungirá como presidente del tribunal arbitral.

2. Los árbitros mencionados en el párrafo 1 anterior deberán tener experiencia en derecho internacional y en materia de inversión.

3. Si un tribunal arbitral no ha sido integrado dentro de un término de noventa (90) días contados a partir de la fecha en que la reclamación fue sometida a arbitraje, ya sea porque una de las partes contendientes no hubiere designado un árbitro o porque las partes contendientes no hubieren llegado a un acuerdo en el nombramiento del presidente del tribunal, el Secretario General del CIADI, a petición de cualquiera de las partes contendientes, será invitado a designar a su discreción al árbitro o árbitros aún no designados. Sin embargo, el Secretario General del CIADI se asegurará que el presidente del tribunal, cuando lo designe, no sea nacional de alguna de las Partes Contratantes.

ARTICULO 16
Consolidación

Cuando un tribunal de consolidación, con el Secretario General del CIADI en calidad de autoridad para efectos de nombramientos, esté satisfecho de que las reclamaciones presentadas ante dos o más tribunales en virtud del Artículo 15, tienen una cuestión común de hecho o de derecho, dicho tribunal de consolidación podrá, en interés de una resolución justa y eficiente de las reclamaciones, consolidar los procedimientos de conformidad con el acuerdo de todas las partes contendientes a ser cubiertas.

ARTICULO 17
Sede del Procedimiento Arbitral

Cualquier arbitraje de conformidad con esta Sección, a petición de cualquier parte contendiente, será realizado en un Estado que sea parte de la Convención sobre el Reconocimiento y la Ejecución de las Sentencias Arbitrales Extranjeras.

ARTICULO 18
Indemnización

En un arbitraje conforme a esta Sección, una Parte Contratante contendiente no aducirá como defensa, reconvencción, derecho de compensación o por cualquier otra razón, que la indemnización u otra compensación respecto de la totalidad o parte de los presuntos daños, ha sido recibida o habrá de recibirse por el inversionista contendiente de conformidad a un contrato de seguro o garantía.

ARTICULO 19
Derecho Aplicable

1. Un tribunal establecido bajo esta Sección decidirá las controversias que se sometan a su consideración de conformidad con el presente Acuerdo y con las reglas y principios aplicables del derecho internacional.

2. Una interpretación que formulen y acuerden conjuntamente las Partes Contratantes sobre una disposición del presente Acuerdo será obligatoria para cualquier tribunal conforme a esta Sección.

ARTICULO 20

Laudos y Ejecución

1. A menos que las partes contendientes acuerden de otra forma, un laudo arbitral que determine que una Parte Contratante ha incumplido con sus obligaciones de conformidad con el presente Acuerdo sólo podrá otorgar, por separado o en combinación:

- (a) daños pecuniarios y cualquier interés aplicable; o
- (b) restitución en especie, en el entendido que la Parte Contratante podrá pagar en su lugar compensación pecuniaria.

2. Cuando la reclamación se haya presentado por pérdida o daño a una empresa:

- (a) un laudo que otorgue restitución en especie dispondrá que la restitución se otorgue a la empresa;
- (b) un laudo que otorgue daños pecuniarios y cualquier interés aplicable, dispondrá que la suma de dinero sea pagada a la empresa; y
- (c) el laudo dispondrá que el mismo se dicte sin perjuicio de cualquier derecho que cualquier persona pudiera tener sobre la reparación conforme a la legislación interna aplicable.

3. Los laudos arbitrales serán definitivos y obligatorios solamente entre las partes contendientes, y únicamente respecto del caso en particular.

4. El laudo arbitral será público, a menos que las partes contendientes acuerden lo contrario.

5. Un tribunal no podrá ordenar el pago de daños punitivos.
6. Cada Parte Contratante adoptará en su territorio todas las medidas necesarias para la efectiva ejecución de los laudos emitidos de conformidad con este Artículo, y facilitará la ejecución de cualquier laudo emitido en un procedimiento en el que sea parte.
7. Una parte contendiente no podrá exigir el cumplimiento de un laudo definitivo hasta que:
  - (a) en el caso de un laudo definitivo dictado conforme al Convenio del CIADI:
    - (i) hayan transcurrido ciento veinte (120) días desde la fecha en que el laudo fue dictado, y ninguna de las partes contendientes haya solicitado la revisión o anulación del mismo; o
    - (ii) los procedimientos de revisión o anulación hayan concluido; y
  - (b) en el caso de un laudo definitivo dictado conforme al Reglamento del Mecanismo Complementario del CIADI, a las Reglas de Arbitraje de la CNUDMI o cualesquiera otras reglas de arbitraje que hayan acordado las partes contendientes:
    - (i) hayan transcurrido tres (3) meses desde la fecha en que el laudo fue dictado, y ninguna de las partes contendientes haya iniciado un procedimiento de revisión, desechamiento o anulación del laudo; o
    - (ii) un tribunal haya autorizado o desestimado una solicitud para revisar, desechar o anular el laudo y no exista recurso ulterior.

ARTICULO 21
Medidas Provisionales de Protección

Un tribunal arbitral podrá recomendar una medida provisional de protección para preservar los derechos de una parte contendiente o para asegurar que

la jurisdicción del tribunal arbitral surta plenos efectos, incluyendo una recomendación para preservar las pruebas que estén en posesión o control de una parte contendiente, o para proteger la jurisdicción del tribunal arbitral. Un tribunal arbitral no podrá recomendar el embargo, ni la suspensión de la aplicación de la medida presuntamente violatoria a la que se refiere el Artículo 13.

**SECCION SEGUNDA: SOLUCION DE CONTROVERSIAS ENTRE
LAS PARTES CONTRATANTES**

**ARTICULO 22
Ámbito de Aplicación**

1. Esta Sección aplicará a la solución de controversias entre las Partes Contratantes derivadas de la interpretación o aplicación de las disposiciones del presente Acuerdo.

2. Una Parte Contratante no podrá iniciar procedimientos de conformidad con esta Sección con respecto a una controversia relativa a la violación de los derechos de un inversionista, a menos que la otra Parte Contratante incumpla o no acate un laudo final relativo a una controversia presentada por el inversionista de conformidad con la Sección Primera. En este caso, un tribunal arbitral establecido de conformidad con esta Sección podrá efectuar a solicitud de la Parte Contratante cuyo inversionista fue parte en la controversia:

- (a) una determinación en el sentido de que el incumplimiento o desacato del laudo definitivo es contrario a las obligaciones establecidas en el presente Acuerdo; y
- (b) una recomendación en el sentido de que la otra Parte Contratante cumpla y acate el laudo definitivo.

**ARTICULO 23
Consultas y Negociaciones**

1. Cualquier Parte Contratante podrá solicitar consultas sobre la interpretación o aplicación del presente Acuerdo.

2. En la medida de lo posible, las Partes Contratantes tratarán de resolver amigablemente cualquier controversia que surja respecto de la interpretación o aplicación del presente Acuerdo a través de consultas y negociaciones.

3. En caso de que una controversia no pueda ser resuelta por dichos medios dentro de un periodo de seis (6) meses, contados a partir de que las negociaciones o consultas fueron solicitadas por escrito, cualquier Parte Contratante podrá someter la controversia a un tribunal arbitral establecido de conformidad con esta Sección, o de común acuerdo de las Partes Contratantes, a cualquier otro tribunal internacional.

ARTICULO 24 **Establecimiento del Tribunal Arbitral**

1. Los procedimientos arbitrales iniciarán mediante notificación por escrito entregada por una Parte Contratante (la Parte Contratante demandante) a la otra Parte Contratante (la Parte Contratante demandada) a través de canales diplomáticos. Dicha notificación contendrá una exposición de las consideraciones de hecho y de derecho en que se basa la reclamación, un resumen del desarrollo y resultados de las consultas y negociaciones que se llevaron a cabo de conformidad con el Artículo 23, la intención de la Parte Contratante demandante de iniciar el procedimiento bajo esta Sección, así como el nombre del árbitro designado por dicha Parte Contratante demandante.

2. Dentro de los treinta (30) días posteriores a la entrega de dicha notificación, la Parte Contratante demandada notificará a la Parte Contratante demandante el nombre del árbitro que haya designado.

3. Dentro de los treinta (30) días siguientes a la designación del segundo árbitro, los árbitros nombrados por las Partes Contratantes designarán de común acuerdo un tercer árbitro, quien presidirá el arbitraje una vez aprobado por

las Partes Contratantes. Si la aprobación a la que se refiere el presente párrafo no se presenta dentro de los treinta (30) días siguientes a la fecha en que el tercer árbitro fue designado, aplicará el párrafo 4 siguiente.

4. Si dentro de los plazos a que se refieren los párrafos 2 y 3 anteriores no se han realizado las designaciones requeridas o no se han otorgado las autorizaciones correspondientes, cualquier Parte Contratante podrá solicitar al Presidente de la Corte Internacional de Justicia que nombre al árbitro o árbitros aún no designados. Si el Presidente es ciudadano o residente permanente de alguna de las Partes Contratantes o el o ella se encuentra imposibilitado para actuar, el Vicepresidente será invitado a realizar la(s) designación(es) referida(s). Si el Vicepresidente es ciudadano o residente permanente de una de las Partes Contratantes o el o ella se encuentra imposibilitado para actuar, el miembro de la Corte Internacional de Justicia que siga en orden jerárquico y que no sea ciudadano o residente permanente de alguna de las Partes Contratantes, será invitado a realizar la(s) designación(es) referida(s).

5. En caso de que cualquier árbitro designado de conformidad con este Artículo renuncie o se encuentre imposibilitado para actuar, se nombrará un árbitro sucesor de conformidad con el mismo procedimiento prescrito para el nombramiento del árbitro original, y éste tendrá las mismas facultades y obligaciones que el árbitro original.

ARTICULO 25 Procedimiento

1. Una vez convocado por el presidente, el tribunal arbitral determinará la sede del arbitraje y la fecha de inicio del procedimiento arbitral.

2. El tribunal arbitral decidirá todas las cuestiones relacionadas con su competencia y, sujeto a cualquier acuerdo entre las Partes Contratantes, determinará su propio procedimiento, tomando en consideración las Reglas Opcionales de la CPA.

3. En cualquier etapa del procedimiento antes de que emita su decisión, el tribunal arbitral podrá proponer a las Partes Contratantes que la controversia sea resuelta de manera amistosa.

4. En todo momento, el tribunal arbitral asegurará una audiencia justa a las Partes Contratantes.

ARTICULO 26

Laudo

1. El tribunal arbitral tomará su decisión por mayoría de votos. El laudo será emitido por escrito y contendrá todas las consideraciones de hecho y de derecho que resulten procedentes. Un ejemplar firmado del laudo será entregado a cada Parte Contratante.

2. El laudo arbitral será definitivo y obligatorio para las Partes Contratantes.

ARTICULO 27

Derecho Aplicable

Un tribunal establecido bajo esta Sección decidirá las controversias que se sometan a su consideración de conformidad con el presente Acuerdo y con las reglas y principios aplicables del derecho internacional.

ARTICULO 28

Costos

Cada Parte Contratante sufragará los costos de su árbitro designado y el costo de su representación en los procedimientos. Los costos del presidente del tribunal arbitral y demás gastos relacionados con el arbitraje serán sufragados por partes iguales por las Partes Contratantes, a menos que el tribunal arbitral decida que una proporción mayor de los costos sea sufragada por alguna de las Partes Contratantes.

CAPITULO IV: DISPOSICIONES FINALES

ARTICULO 29 Aplicación del Acuerdo

Este Acuerdo aplicará a las inversiones realizadas después de la entrada en vigor del presente Acuerdo por inversionistas de una Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante, así como a las inversiones existentes de conformidad con la legislación aplicable de las Partes Contratantes en la fecha de entrada en vigor. No obstante, las disposiciones de este Acuerdo no aplicarán a reclamaciones derivadas de eventos que ocurrieron, o a reclamaciones que hayan sido resueltas, antes de su entrada en vigor.

ARTICULO 30 Consultas

Una Parte Contratante podrá proponer a la otra Parte Contratante celebrar consultas sobre cualquier asunto relacionado con el presente Acuerdo. Dichas consultas serían llevadas a cabo en el tiempo y lugar acordado por las Partes Contratantes.

ARTICULO 31 Denegación de Beneficios

Las Partes Contratantes podrán decidir conjuntamente, a través de consultas, el negar los beneficios del presente Acuerdo a una empresa de la otra Parte Contratante y a sus inversiones, si dicha empresa es propiedad o está controlada por una persona física o por una empresa de una Parte no Contratante.

ARTICULO 32 Entrada en vigor, Duración y Terminación

1. Las Partes Contratantes se notificarán por escrito sobre el cumplimiento de sus procedimientos legales internos, en relación con la aprobación y entrada en vigor del presente Acuerdo.

2. Este Acuerdo entrará en vigor treinta (30) días después de la última notificación efectuada a través de los canales diplomáticos utilizado por ambas Partes Contratantes para notificar el cumplimiento de los requisitos a los que hace referencia el párrafo 1 anterior.

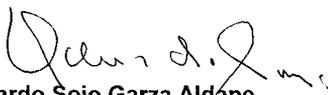
3. Este Acuerdo permanecerá en vigor por un periodo de diez (10) años y posteriormente continuará vigente por un periodo de tiempo indefinido, a menos de que cualquiera de las Partes Contratantes notifique por escrito, a la otra Parte Contratante, a través de la vía diplomática, su intención de dar por terminado el presente Acuerdo con doce (12) meses de antelación.

4. Con respecto a las inversiones realizadas con anterioridad a la fecha de terminación del presente Acuerdo, las disposiciones de este Acuerdo continuarán en vigor por un periodo de diez (10) años contados a partir de la fecha de terminación.

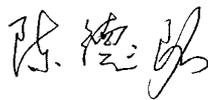
5. El presente Acuerdo podrá ser modificado por consentimiento mutuo de las Partes Contratantes, y la modificación acordada entrará en vigor de conformidad con los procedimientos establecidos en los párrafos 1 y 2 anteriores.

Hecho en la ciudad de Beijing el once de julio de dos mil ocho, en duplicado, en los idiomas español, chino e inglés, siendo todos los textos igualmente auténticos. En caso de divergencia en la interpretación, prevalecerá el texto en inglés.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

Eduardo Sojo Garza Aldape
Secretario de Economía

**POR EL GOBIERNO DE LA
REPUBLICA POPULAR CHINA**

Chen Deming
Ministro de Comercio

Anexo A

Anexo al Artículo 12 párrafo 2

1. La notificación de intención a que se refiere el Artículo 12 párrafo 2 será entregada:

En el caso de los Estados Unidos Mexicanos, en la Secretaría de Economía; y

En el caso de la República Popular China, en el Ministerio de Comercio.

2. El inversionista contendiente presentará la notificación de intención a que se refiere el Artículo 12 párrafo 2, en español o chino, según sea el caso, dependiendo de la Parte Contratante contra la cual se hace la reclamación. La traducción correspondiente, efectuada por perito traductor, deberá incluirse en caso de que dicha notificación se presente en idioma distinto a los señalados.

3. Con el propósito de facilitar el proceso de consultas, el inversionista presentará, junto con la notificación de intención, copia de la documentación siguiente:

- (a) pasaporte u otra prueba oficial de nacionalidad del inversionista, cuando éste sea una persona física, o acta constitutiva o cualquier otro documento de constitución u organización conforme a la legislación de la Parte Contratante no contendiente, cuando el inversionista sea una empresa de dicha Parte Contratante;
- (b) cuando un inversionista de una Parte Contratante someta una reclamación a arbitraje por pérdidas o daño a una empresa de la otra Parte Contratante:
  - (i) acta constitutiva o cualquier otro documento de constitución u organización conforme a la legislación aplicable de la Parte Contratante contendiente; y
  - (ii) el documento que prueba que el inversionista contendiente tiene la propiedad o el control sobre la empresa.

- (c) en su caso, deberá presentarse también carta poder del representante legal o el documento que demuestre el poder suficiente para actuar en representación del inversionista contendiente.

Anexo B

Anexo al Artículo 13 párrafo 1

Un inversionista de una Parte Contratante no podrá alegar violaciones de la otra Parte Contratante al Capítulo II, tanto en un procedimiento arbitral conforme al Capítulo III, como en procedimientos ante un tribunal judicial o administrativo de esa otra Parte Contratante. Cuando una empresa de una Parte Contratante, propiedad de un inversionista de la otra Parte Contratante o que esté bajo su control, alegue en procedimientos ante un tribunal judicial o administrativo, que esa otra Parte Contratante ha violado una obligación de conformidad con este Acuerdo, el inversionista no podrá alegar la violación en un procedimiento arbitral conforme al Capítulo III.

Anexo C

Anexo al Artículo 13 párrafo 5

Un inversionista deberá utilizar los procedimientos administrativos nacionales de revisión, establecidos en las leyes y reglamentos de la Parte Contratante contendiente, previo a la presentación de la reclamación al arbitraje internacional de conformidad con el Capítulo III, Sección Primera.

Si los procesos administrativos de revisión nacionales no se completan dentro de los cuatro (4) meses después de la fecha en que la primera solicitud de revisión ha sido presentada, se considerará que el procedimiento ha sido completado y el inversionista podrá proceder al arbitraje internacional. El inversionista podrá presentar una solicitud de revisión durante el periodo de los seis (6) meses de consultas o negociación, a que se refiere el Artículo 12.

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE
ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE
CHINE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA PROTECTION RÉCI-
PROQUE DES INVESTISSEMENTS

Les États-Unis du Mexique et la République populaire de Chine, ci-après dénommés les « Parties contractantes »,

Soucieux de créer des conditions favorables aux investissements des investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante,

Reconnaissant que l'encouragement, la promotion et la protection réciproques de tels investissements seront de nature à stimuler l'initiative économique privée des investisseurs et à accroître la prospérité dans les deux États,

Désireux d'intensifier la coopération entre les deux États sur la base de l'égalité et de leurs intérêts mutuels,

Sont convenus de ce qui suit :

CHAPITRE I. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article premier. Définitions

Aux fins du présent Accord, le terme :

« Investisseur d'une Partie contractante » désigne :

(a) Toute personne physique qui a la nationalité de l'une ou l'autre des Parties contractantes conformément à sa législation; ou

b) Toute société constituée ou organisée conformément à la législation de l'une ou l'autre des Parties contractantes et substantiellement active sur son territoire; ayant effectué un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante.

« Entreprise » désigne toute entité constituée ou organisée légalement, à but lucratif ou non, privée ou publique, y compris toute personne morale, fiducie, société de personnes, entreprise individuelle, coentreprise, ou autre association;

« Investissement » désigne les actifs suivants qui sont la propriété d'investisseurs de l'une des Parties contractantes ou contrôlés par de tels investisseurs et qui ont été acquis conformément aux lois et réglementations de l'autre Partie contractante :

(a) Une entreprise;

(b) Un titre de participation d'une entreprise;

(c) Un titre de créance d'une entreprise :

(i) Lorsque l'entreprise est une filiale de l'investisseur, ou

(ii) Lorsque la durée d'origine du titre de créance est d'au moins trois ans,

mais n'inclut pas un titre de créance, quelle que soit l'échéance initiale, d'une Partie contractante ou d'une entreprise publique;

(d) Un prêt à une entreprise :

(i) Lorsque l'entreprise est une filiale de l'investisseur; ou

(ii) Lorsque la durée d'origine du prêt est d'au moins trois ans,

mais n'inclut pas un prêt, quelle que soit l'échéance initiale, à une Partie contractante ou à une entreprise publique;

(e) Un intérêt dans une entreprise qui permet au détenteur de partager un revenu ou des bénéfices de l'entreprise;

(f) Un intérêt dans une entreprise qui permet au détenteur de partager les actifs de cette entreprise en cas de dissolution, autres qu'un titre de créance ou un prêt exclus des alinéas (c) ou (d) ci-dessus;

(g) Les biens immobiliers ou autres biens corporels et incorporels acquis ou utilisés à des fins commerciales; et

(h) Les intérêts découlant de l'engagement de capitaux ou d'autres ressources sur le territoire d'une Partie contractante pour une activité économique exercée sur ce territoire, par exemple en raison :

(i) De contrats qui supposent la présence de biens de l'investisseur sur le territoire de l'autre Partie contractante, notamment des contrats clef en main, des contrats de construction ou des concessions; ou

(ii) De contrats dont la rémunération dépend en grande partie de la production, du chiffre d'affaires ou des bénéfices d'une entreprise;

mais ne désigne pas :

(i) Les créances découlant uniquement :

(i) De contrats commerciaux pour la vente de produits ou de services par un ressortissant ou une entreprise sur le territoire d'une Partie contractante à une entreprise située sur le territoire de l'autre Partie contractante; ou

(ii) De l'octroi de crédits pour une opération commerciale, telle que le financement commercial, autre qu'un prêt visé à l'alinéa d) ci-dessus; ou

(j) Toute autre créance, qui ne suppose pas le versement des intérêts visés aux alinéas a) à h) ci-dessus;

« Territoire » désigne :

(a) En ce qui concerne les États-Unis du Mexique : le territoire des États-Unis du Mexique, y compris les zones maritimes adjacentes à la côte, à savoir la mer territoriale, les zones économiques exclusives et la plate-forme continentale, pour autant que les États-Unis du Mexique puissent exercer des droits souverains ou une juridiction dans ces régions conformément au droit international;

(b) En ce qui concerne la République populaire de Chine, le territoire de la République populaire de Chine (y compris la mer territoriale et l'espace aérien au-dessus d'elle), ainsi que toute zone s'étendant au-delà des eaux territoriales sur lesquelles la République populaire de Chine a des droits souverains aux fins de prospection et d'exploitation des ressources des fonds marins et de leur sous-sol ainsi que des eaux sus-jacentes, en vertu du droit chinois et en conformité avec le droit international.¹

Article 2. Admission des investissements

Chaque Partie contractante admet l'entrée d'investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie contractante en vertu de ses lois et règlements applicables.

CHAPITRE II. PROTECTION DE L'INVESTISSEMENT

Article 3. Traitement national

1. Sans préjudice de ses lois et règlements au moment de la réalisation de l'investissement, chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde, dans des circonstances analogues, à ses propres investisseurs en ce qui concerne l'exploitation, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la liquidation des investissements.

2. Sans préjudice de ses lois et règlements au moment de la réalisation de l'investissement, chaque Partie contractante accorde aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde, dans des circonstances analogues, aux investissements de ses propres investisseurs en ce qui concerne l'exploitation, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la liquidation des investissements.

Article 4. Traitement de la nation la plus favorisée

1. Chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde, dans des circonstances analogues, aux investisseurs de tout État tiers en ce qui concerne l'exploitation, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la liquidation des investissements.

2. Chaque Partie contractante accorde aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle

---

¹ Sur l'autorisation du Gouvernement central de la République populaire de Chine, les Gouvernements des régions administratives spéciales de Macao et de Hong Kong peuvent négocier et signer séparément l'Accord relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements avec le Gouvernement des États-Unis du Mexique.

accorde, dans des circonstances analogues, aux investissements des investisseurs de tout État tiers en ce qui concerne l'exploitation, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la liquidation des investissements.

Article 5. Norme minimale de traitement

1. Chaque Partie contractante accorde aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement conforme au droit international, y compris un traitement juste et équitable, ainsi qu'une protection et une sécurité entières.

2. Pour plus de certitude, le présent article prescrit la norme minimale de traitement des étrangers prévue par le droit international comme norme minimale de traitement à accorder aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante. Les concepts de « traitement juste et équitable » et de « pleines protection et sécurité » ne nécessitent pas un traitement meilleur que celui qui est imposé par la norme minimale de traitement des étrangers prévue par le droit international comme preuve de pratique de l'État et *opinio juris*. Le fait d'avoir déterminé qu'il y a eu violation d'une autre disposition de l'Accord ou d'un accord international distinct, ne signifie pas qu'il y a eu violation du présent article.

Article 6. Indemnisation pour pertes

Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements sur le territoire de l'autre Partie contractante subissent des pertes du fait d'une guerre, d'un état d'urgence national, d'une insurrection, d'une émeute ou d'autres événements similaires sur le territoire de cette Partie contractante bénéficient de la part de cette dernière d'un traitement — restitution, indemnisation, dommages ou autre mode de règlement — qui est au moins aussi favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de tout pays tiers.

Article 7. Expropriation et indemnisation

1. Aucune Partie contractante ne pourra directement ou indirectement exproprier ou nationaliser un investissement ou prendre une mesure ayant un effet équivalent (« expropriation »), si ce n'est :

- (a) Pour des raisons d'intérêt public;
- (b) Sur une base non discriminatoire;
- (c) En conformité avec l'application régulière de la loi; et
- (d) Moyennant le versement d'une indemnité conformément au paragraphe 2 ci-dessous.

2. L'indemnité sera :

- (a) Équivalente à la juste valeur marchande de l'investissement exproprié immédiatement avant que l'expropriation n'ait lieu. La juste valeur marchande ne reflétera pas les changements de valeur dus à une divulgation publique préalable de l'expropriation prévue;

(b) Versée sans délai;

(c) Comprendra des intérêts à un taux commercialement raisonnable pour cette monnaie, courant de la date de l'expropriation jusqu'à la date du versement; et

(d) Sera pleinement réalisable et librement transférable.

3. Sans préjudice des dispositions énoncées dans la section 1 du Chapitre III, un investisseur dont l'investissement a été exproprié aura le droit, en vertu du droit applicable de la Partie contractante concernée, d'exiger qu'un tribunal ou toute autre autorité compétente étudie son cas dans les meilleurs délais et évalue cet investissement conformément aux dispositions du présent article.

Article 8. Transferts

1. Sans préjudice de toutes formalités applicables en vertu de ses lois et règlements, chaque Partie contractante garantit à un investisseur de l'autre Partie contractante que les fonds liés à un investissement sur son territoire peuvent être librement transférés vers son territoire ou à partir de celui-ci sans délai. Ces transferts comprennent notamment mais non exclusivement :

(a) Les montants nécessaires à l'établissement, au maintien ou à l'expansion de l'investissement;

(b) Les bénéfices, intérêts, dividendes, plus-values du capital, redevances et autres honoraires liés aux droits de propriété industrielle et intellectuelle;

(c) Les paiements effectués conformément à un contrat y compris conformément à un accord de prêt;

(d) Le produit de la cession ou de la liquidation de tout ou partie de l'investissement;

(e) Les revenus et rémunérations de ressortissants de l'autre Partie contractante qui sont occupés dans le cadre d'un investissement;

(f) Toute indemnisation due à un investisseur en vertu des articles 6 et 7; et

(g) Les paiements au titre du règlement d'un différend en vertu de la section 1 du Chapitre III.

2. Aucune des deux Parties contractantes n'empêche les transferts d'être réalisés sans délai dans des devises librement convertibles telles que classées par le Fonds monétaire international au taux de change du marché en vigueur à la date du transfert, sauf disposition contraire du présent article.

3. Une Partie contractante pourra empêcher un transfert par l'application équitable, non discriminatoire et de bonne foi de ses lois concernant :

(a) La faillite, l'insolvabilité ou la protection des droits des créanciers;

(b) L'émission, le négoce ou le commerce des valeurs mobilières;

(c) Les violations de dispositions en matière pénale ou administrative;

(d) Les rapports concernant les transferts de devises ou autres instruments monétaires;

(e) L'exécution de jugements rendus à l'issue de procédures judiciaires.

4. Les formalités visées au paragraphe 1 ci-dessus :

(a) Ne sont en aucun cas plus restrictives que celles qui sont requises dès l'entrée en vigueur du présent Accord;

(b) N'imposent en aucun cas de restrictions autres que celles imposées dès l'entrée en vigueur du présent Accord; et

(c) Ne peuvent être utilisées pour se soustraire aux engagements et aux obligations de la Partie contractante énoncés dans le présent article.

5. Si des difficultés graves se produisent au niveau de la balance des paiements ou menacent de se produire, chacune des Parties contractantes sera autorisée à limiter temporairement les transferts, sous réserve que cette Partie contractante applique des mesures ou un programme conformément aux normes internationales. Ces limitations seront fixées de manière juste, non discriminatoire, et de bonne foi.

Article 9. Subrogation

1. Lorsqu'une Partie contractante ou l'agence désignée par elle a accordé une garantie financière pour risques non commerciaux et effectue un paiement en vertu de cette garantie, ou agit au titre de ses droits en tant que subrogé, relativement à un investissement effectué par un de ses investisseurs sur le territoire de l'autre Partie contractante, cette autre Partie contractante reconnaît la subrogation de tout droit, titre, réclamation, privilège ou actes existants ou à venir. Cette Partie ou l'agence désignée, en tant que subrogés, ne pourront pas avoir de droits supérieurs à ceux de l'investisseur initial.

2. En cas de différend, la Partie contractante qui a été subrogée dans les droits de l'investisseur ne peut pas entamer de procédure auprès d'un tribunal national, participer à une telle procédure, ou soumettre l'affaire à l'arbitrage international conformément aux dispositions du Chapitre III.

Article 10. Exceptions

Les articles 3 et 4 ne seront pas interprétés de manière à obliger une Partie contractante à étendre aux investisseurs de l'autre Partie contractante et à leurs investissements le bénéfice de tout traitement, préférence ou privilège qui peut être accordé par ladite Partie contractante en vertu :

a) De toute organisation d'intégration économique régionale, zone de libre-échange, union douanière, union monétaire ou toute autre forme similaire d'intégration existants ou à venir, auxquels l'une ou l'autre des Parties contractantes est partie ou viendrait à être partie; ou

b) De tous droits ou obligations d'une Partie contractante résultant d'un accord ou arrangement international ou de toute législation interne se rapportant entièrement ou principalement à l'imposition. En cas d'incompatibilité entre le présent Accord et tout autre accord ou arrangement international relatif à l'imposition, les dispositions de ce dernier prévalent.

CHAPITRE III. RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS

SECTION 1. RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE UNE PARTIE CONTRACTANTE ET UN INVESTISSEUR DE L'AUTRE PARTIE CONTRACTANTE

Article 11. Objectif

Cette section s'applique aux différends entre une Partie contractante et un investisseur de l'autre Partie contractante concernant une violation présumée d'une obligation énoncée dans le Chapitre II et entraînant une perte ou un dommage.

Article 12. Notification de l'intention de soumettre une plainte à l'arbitrage et consultation

1. Les Parties contestantes doivent d'abord essayer de régler le différend par voie de consultation ou de négociation.

2. En vue de régler le différend à l'amiable, l'investisseur contestant donnera à la Partie contractante contestante un avis écrit de son intention de soumettre une plainte à l'arbitrage et ce au moins six mois avant la présentation de la plainte.¹ Ledit avis précisera :

(a) Le nom et le domicile de l'investisseur contestant et, lorsque la plainte soumise par un investisseur concerne une perte ou un préjudice causé à une entreprise, le nom et le domicile de l'entreprise;

(b) Les dispositions du Chapitre II qui sont présumées avoir été violées et toutes autres dispositions pertinentes;

(c) Les questions, faits et bases juridiques sur lesquels repose la plainte;

(d) La réparation demandée et le montant approximatif des dommages-intérêts réclamés.

Article 13. Arbitrage : étendue et statut et délais

1. Un investisseur d'une Partie contractante peut soumettre à l'arbitrage une plainte selon laquelle l'autre Partie contractante a manqué à une obligation établie dans le Chapitre II, et selon laquelle l'investisseur a subi une perte ou un dommage en raison ou par suite de ce manquement.²

2. Un investissement ne peut pas déposer de plainte au titre de la présente section.

---

¹ L'annexe A s'applique au présent paragraphe.

² L'annexe B s'applique au présent paragraphe.

3. Un investisseur contestant peut soumettre une plainte à l'arbitrage sous le régime de l'un ou l'autre des textes suivants :

a) La Convention CIRDI, si la partie contestante et la Partie contractante de l'investisseur y adhèrent;

b) Le Règlement du mécanisme supplémentaire du CIRDI, à condition que la partie contestante ou la Partie contractante de l'investisseur, mais non les deux, soit partie à la Convention CIRDI;

c) Le Règlement d'arbitrage de la CNUDCI; ou

d) Toute autre règle d'arbitrage convenue par les parties contestant.

4. L'investisseur au différend est autorisé à recourir à l'arbitrage uniquement si :

(a) L'investisseur accepte l'arbitrage conformément aux procédures visées dans la présente section; et

(b) L'investisseur et, si le recours concerne une perte ou un préjudice causé à une entreprise de l'autre Partie contractante qui est une personne morale dans laquelle l'investisseur possède une participation dans le capital ou une participation de contrôle, l'entreprise renoncent au droit qui leur appartient d'engager ou de poursuivre devant un tribunal administratif ou une cour de justice, en application du droit de la Partie contractante ou d'autres procédures de règlement des litiges, des actions concernant la mesure prise par la Partie contractante contestant supposée constituer une violation du Chapitre II, à l'exception des actions visant à obtenir une mesure injonctive, un jugement déclaratif ou autre réparation similaire n'impliquant pas des dommages et intérêts engagées devant un tribunal administratif ou une cour de justice en application du droit de la Partie contractante contestant.

5. Le consentement et la renonciation requis par le présent article se présentent sous forme écrite, sont remis à la Partie contractante contestant et figurent dans la soumission de cette revendication à l'arbitrage.¹

6. Les règles applicables d'arbitrage régissent l'arbitrage, sauf dans la mesure modifiée par la présente section.

7. Sans préjudice de l'article 12, un différend peut être soumis à arbitrage pas plus de trois (3) ans à compter de la date à laquelle l'investisseur a pris pour la première fois ou aurait dû prendre pour la première fois connaissance des événements qui ont donné lieu au différend.

8. Les Parties contractantes reconnaissent qu'en vertu du présent article, les investisseurs minoritaires sans contrôle n'ont le droit de soumettre qu'une seule plainte pour perte ou préjudice directs à leurs propres intérêts légaux en tant qu'investisseurs.

---

¹ L'annexe C s'applique au présent paragraphe.

Article 14. Consentement des Parties contractantes

1. Chaque Partie contractante donne son consentement inconditionnel à la soumission du différend à un arbitrage international conformément à la présente section.

2. Le consentement au titre du paragraphe 1 ci-dessus et la soumission d'une plainte à l'arbitrage par un investisseur contestant satisferont à la nécessité d'un consentement écrit des parties au différend aux fins du Chapitre II de la Convention CIRDI (Compétence du Centre) et aux fins du Règlement du mécanisme supplémentaire du CIRDI.

Article 15. Constitution du tribunal d'arbitrage

1. Sauf si les parties au différend en conviennent autrement, le tribunal d'arbitrage est composé de trois arbitres. Chaque partie au différend en désigne un et les parties se mettent d'accord sur un troisième arbitre qui est le Président.

2. Les arbitres visés au paragraphe 1 ci-dessus auront l'expérience du droit international et des questions d'investissement.

3. Si un tribunal d'arbitrage n'est pas constitué dans les quatre-vingt-dix (90) jours qui suivent la date du dépôt de la plainte soumise à l'arbitrage, soit parce qu'une partie au différend n'a pas désigné son représentant ou n'a pas donné son accord sur le Président, le Secrétaire général du CIRDI, à la demande de l'une ou l'autre des parties au différend, est prié de nommer, à sa discrétion, le membre ou les membres qui ne sont pas encore désignés. Toutefois, le Secrétaire général du CIRDI, lorsqu'il désigne un président, s'assure que ce dernier ou cette dernière n'est ressortissant d'aucune des Parties contractantes.

Article 16. Jonction

Lorsqu'un tribunal de jonction, dont l'autorité investie du pouvoir de nomination est le Secrétaire général du CIRDI, juge que les litiges soumis à plusieurs tribunaux conformément à l'article 15 portent sur des points communs de fait ou de droit, ledit tribunal peut, dans l'intérêt d'une résolution juste et efficace des différends, demander un ordre de jonction des procédures conformément à l'accord de toutes les parties contestantes concernées.

Article 17. Lieu de l'arbitrage

À la demande de l'une des parties au différend, un arbitrage entrepris au titre de la présente section aura lieu dans un État qui a adhéré à la Convention pour la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères.

Article 18. Indemnisation

Dans le cas d'un arbitrage en vertu de la présente section, une Partie contractante contestante ne prend pas comme argument de défense, la contre-réclamation, le droit à compensation, ou pour d'autres raisons, le fait que l'indemnisation ou autre compensation,

pour tout ou partie des pertes ou dommages prétendus, a été reçue ou sera reçue, conformément à une indemnité, une garantie ou un contrat d'assurance.

Article 19. Législation applicable

1. Un tribunal constitué au titre de la présente section prend ses décisions en ce qui concerne les questions soumises au différend conformément au présent Accord et aux règles et principes applicables du droit international.

2. Une interprétation conjointement formulée et agréée par les Parties contractantes d'une disposition du présent Accord est contraignante pour tout tribunal créé au titre de la présente section.

Article 20. Sentences finales et application des sentences

1. À moins que les parties au différend n'en conviennent autrement, une sentence qui prévoit qu'une Partie contractante a enfreint ses obligations au titre du présent Accord peut uniquement accorder, séparément ou conjointement :

a) Des dommages pécuniaires et tout intérêt applicable; ou

b) La restitution de biens, à condition que la Partie contractante puisse verser une indemnisation pécuniaire au lieu de cette restitution de biens.

2. Lorsqu'une plainte est soumise à arbitrage pour perte ou préjudice causé à une entreprise :

a) L'octroi d'une restitution de biens prévoira une restitution à l'entreprise;

b) L'octroi de dommages pécuniaires, et tout intérêt applicable, prévoira que le montant soit versé à l'entreprise; et

c) La sentence devra être appliquée sans préjudice de tout droit qu'une personne peut avoir relativement à la réparation, en vertu du droit national.

3. Les sentences arbitrales sont définitives et ont force obligatoire uniquement pour les parties au différend et concernant l'affaire jugée.

4. La sentence arbitrale sera accessible au public, sauf accord contraire des parties contestantes.

5. Un tribunal d'arbitrage n'intime pas à une Partie contractante l'ordre de payer des dommages à titre de sanction.

6. Sur son territoire, chaque Partie contractante adoptera toutes les mesures nécessaires pour l'application effective des sentences rendues conformément au présent article et facilitera l'application de la sentence rendue dans une instance à laquelle elle a pris part.

7. Une Partie contestante ne peut pas chercher à faire exécuter une décision finale tant que :

a) Dans le cas d'une décision finale rendue au titre de la Convention CIRDI :

- (i) Cent vingt (120) jours se sont écoulés à compter de la date à laquelle la décision a été rendue et aucune partie requérante n'a demandé de révision ou d'annulation de la décision; ou
- (ii) Les procédures de révision ou d'annulation sont achevées; et

b) Dans le cas d'une décision finale prise au titre du Règlement du mécanisme supplémentaire du CIRDI ou du Règlement d'arbitrage de la CNUDCI ou de tout autre règlement d'arbitrage choisi par les Parties contestantes :

- (i) Trois (3) mois se sont écoulés à compter de la date à laquelle la décision a été rendue et aucune Partie contestante n'a entamé de procédure de révision, d'infirmerie ou d'annulation de la décision; ou
- (ii) Un tribunal a rejeté ou autorisé une demande de révision, d'infirmerie ou d'annulation de la décision et il n'y a pas d'appel.

Article 21. Mesures provisoires de protection

Un tribunal arbitral peut recommander de prendre une mesure de protection provisoire pour préserver les droits d'une partie contestante, ou pour assurer le plein exercice de sa compétence, et notamment recommander de conserver les éléments de preuve en la possession ou sous le contrôle d'une partie contestante ou à protéger la compétence du tribunal arbitral. Un tribunal arbitral ne peut recommander de saisie ou interdire d'appliquer telle ou telle mesure présumée constituer une violation mentionnée à l'article 13.

SECTION 2. RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE LES PARTIES CONTRACTANTES

Article 22. Étendue

1. La présente section s'applique au règlement de différends entre les Parties contractantes résultant de l'interprétation ou de l'application des dispositions du présent Accord.

2. Une Partie contractante n'entamera aucune action en justice en application de la présente section relativement à un différend concernant la violation des droits d'un investisseur, à moins que l'autre Partie contractante n'omette de respecter la sentence définitive rendue ou de se conformer à la sentence définitive rendue dans un différend ayant fait l'objet d'une action en justice intentée par cet investisseur dans le cadre de la section 1. Dans ce cas, le tribunal arbitral établi conformément à la présente section peut, à la demande d'une Partie contractante dont l'investisseur est partie au différend :

(a) Déclarer que le fait de ne pas avoir respecté la sentence finale ou de ne pas s'y être conformé est incompatible avec les obligations énoncées dans le présent Accord; et

(b) Recommander que l'autre Partie contractante respecte la sentence finale ou s'y conforme.

Article 23. Consultations et négociations

1. L'une ou l'autre des Parties contractantes peut demander des consultations concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord.

2. Tout différend entre les Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord sera, dans la mesure du possible, réglé à l'amiable par voie de consultation et de négociation.

3. Si le différend n'est pas réglé comme mentionné ci-dessus dans les six (6) mois à compter de la date où ces négociations ou consultations ont été demandées par écrit, l'une ou l'autre des Parties contractantes peut soumettre le différend à un tribunal arbitral constitué conformément à la présente section ou, par un accord entre les Parties contractantes, à tout autre tribunal international.

Article 24. Constitution du tribunal arbitral

1. La procédure d'arbitrage sera engagée dès la remise d'une notification écrite par l'une des Parties contractantes (la Partie contractante requérante) à l'autre Partie contractante (la Partie contractante requise) par la voie diplomatique. Cette notification exposera les faits et motifs juridiques sur lesquels repose la plainte, un résumé du processus et des résultats des consultations et négociations menées en vertu de l'article 23, l'intention de la Partie contractante requérante d'engager une procédure en vertu de la présente section et le nom de l'arbitre nommé par ladite Partie.

2. Dans les trente (30) jours suivant la remise de cette notification, la Partie contractante requise notifiera à la Partie contractante requérante le nom de son arbitre désigné.

3. Dans les trente (30) jours suivant la date de la désignation du second arbitre, les arbitres désignés par les Parties contractantes choisiront d'un commun accord un troisième arbitre qui, sur approbation des Parties contractantes, fera fonction d'arbitre président. Si l'approbation visée dans le présent paragraphe n'a pas été donnée dans les trente (30) jours suivant la date de la désignation du troisième arbitre, le paragraphe 4 ci-dessous s'appliquera.

4. Si, dans les délais prévus aux paragraphes 2 et 3 ci-dessus, la désignation voulue n'a pas été faite ou l'approbation nécessaire n'a pas été donnée, chacune des Parties contractantes pourra inviter le Président de la Cour internationale de Justice à désigner l'arbitre ou les arbitres non encore désignés. Si le Président est un ressortissant ou un résident permanent de l'une ou l'autre Partie contractante ou est autrement empêché d'intervenir, le Vice-Président sera invité à procéder à la désignation. Si le Vice-Président est un ressortissant ou un membre permanent de l'une ou l'autre Partie contractante ou qu'il ou elle est empêché d'intervenir, le membre le plus ancien de la Cour internationale de Justice qui n'est un ressortissant ou un membre permanent d'aucune des Parties contractantes sera invité à procéder à la désignation nécessaire.

5. Si un arbitre désigné comme prévu dans le présent article démissionne ou se trouve autrement empêché d'agir, son successeur sera désigné de la manière prescrite pour le premier arbitre désigné et ce successeur disposera des mêmes pouvoirs et devoirs que ceux du premier arbitre.

Article 25. Procédure

1. Une fois convoqué par l'arbitre président, le tribunal d'arbitrage détermine le lieu de l'arbitrage et la date de début du processus d'arbitrage.

2. Le tribunal d'arbitrage se prononcera sur toutes les questions touchant à sa compétence et, sous réserve de tout accord conclu entre les Parties contractantes, arrêtera lui-même sa procédure, en tenant compte du Règlement facultatif de la CPA.

3. À tout stade de la procédure et avant qu'il ne rende une résolution, le tribunal arbitral pourra proposer aux Parties contractantes de régler le différend à l'amiable.

4. À tout moment, le tribunal d'arbitrage accordera aux Parties contractantes une audience équitable.

Article 26. Sentence

1. Le tribunal d'arbitrage prononcera sa décision à la majorité. La sentence sera rendue par écrit et contiendra les conclusions de droit et de fait applicables. Une version signée de la sentence sera communiquée à chacune des Parties contractantes.

2. La sentence sera définitive et aura force obligatoire pour les Parties contractantes.

Article 27. Droit applicable

Tout tribunal constitué en vertu de la présente section statuera sur les questions qui font l'objet d'un différend conformément au présent Accord et conformément aux règles et aux principes applicables du droit international.

Article 28. Charges

Chaque Partie contractante prend à sa charge les frais encourus par son arbitre désigné et par tout représentant juridique chargé de la représenter dans les débats. Les frais de l'arbitre président et tous autres frais liés à l'arbitrage seront pris en charge à parts égales par les Parties contractantes, à moins que le tribunal arbitral ne décide qu'une part plus importante des frais ne soit à la charge de l'une des Parties contractantes.

CHAPITRE IV. DISPOSITIONS FINALES

Article 29. Application de l'Accord

Le présent Accord s'applique aux investissements réalisés après son entrée en vigueur par des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante, ainsi qu'aux investissements réalisés conformément à la législation applicable des Parties contractantes et existants à la date d'entrée en vigueur du présent Accord. Toutefois, les dispositions du présent Accord ne s'appliquent pas aux requêtes inhérentes à des

événements antérieurs à sa date d'entrée en vigueur, ni à des allégations clôturées avant cette même date.

Article 30. Consultations

Une Partie contractante peut proposer à l'autre Partie contractante des consultations sur toute question liée au présent Accord. Ces consultations se tiendront en un lieu et à un moment dont les Parties contractantes ont convenu.

Article 31. Refus d'avantages

Les Parties contractantes peuvent décider conjointement et en concertation de refuser les avantages prévus par le présent Accord à une entreprise de l'autre Partie contractante et à ses investissements si une personne physique ou une entreprise d'une Partie non contractante possède ou contrôle cette entreprise.

Article 32. Entrée en vigueur, durée et dénonciation

1. Les Parties contractantes se notifient mutuellement par écrit de l'accomplissement de leurs procédures légales nationales en matière d'approbation et d'entrée en vigueur du présent Accord.

2. Le présent Accord entrera en vigueur trente (30) jours après la date de la dernière des notifications adressées par la voie diplomatique par les deux Parties contractantes, pour aviser de l'accomplissement des formalités visées au paragraphe 1 précédent.

3. Le présent Accord restera en vigueur pour une période de dix (10) ans. Après quoi, il le demeurera pendant une période indéfinie, à moins que l'une ou l'autre des Parties contractantes ne donne à l'autre Partie contractante, par le biais des canaux diplomatiques et douze (12) mois au préalable, un avis écrit de sa décision d'y mettre fin.

4. S'agissant des investissements effectués avant la dénonciation du présent Accord, les dispositions du présent Accord continuent à produire leurs effets pendant une période de dix (10) ans à compter de la date d'expiration.

5. Le présent Accord peut être modifié par consentement mutuel des Parties contractantes et la modification convenue entrera en vigueur conformément aux procédures énoncées aux paragraphes 1 et 2 du présent article.

FAIT à Pékin, le 11 juillet 2008, en deux exemplaires originaux en espagnol, en chinois et en anglais, tous les textes faisant également foi. En cas d'interprétations divergentes, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

EDUARDO SOJO GARZA ALDAPE
Ministre de l'économie

Pour le Gouvernement de la République populaire de Chine :

CHEN DEMING
Ministre du commerce

ANNEXE A

ANNEXE AU PARAGRAPHE 12 DE L'ARTICLE 12

1. La notification d'intention visée au paragraphe 2 de l'article 12 sera remise :
Dans le cas des États-Unis du Mexique, au Ministère de l'économie; et
Dans le cas de la République populaire de Chine, au Ministère du commerce.
2. L'investisseur contestant soumettra la notification écrite de l'intention visée au paragraphe 2 de l'article 12 en langue espagnole ou en chinois, suivant le cas, selon la Partie contractante à l'encontre de laquelle la plainte est déposée. La traduction correspondante, effectuée par un expert, sera également communiquée, si cette notification d'intention est soumise dans toute langue autre que les langues susdites.
3. Afin de faciliter le processus de consultation, l'investisseur fournira, en même temps que la notification d'intention, une copie des documents suivants :
  - a) Passeport ou autre document officiel prouvant la nationalité, lorsque l'investisseur est une personne physique, ou acte de constitution en société ou tout autre document prouvant la constitution en société ou l'organisation en vertu de la législation de la Partie contractante non contestante, lorsque l'investisseur est une entreprise de cette Partie contractante;
  - b) Lorsqu'un investisseur d'une Partie contractante a l'intention de soumettre une plainte à arbitrage pour perte ou préjudice causés à une entreprise de l'autre Partie contractante :
    - (i) L'acte de constitution en société ou tout autre document prouvant la constitution en société ou l'organisation en vertu du droit applicable de la Partie contractante contestante; et
    - (ii) Le document prouvant que l'investisseur contestant possède ou contrôle l'entreprise.
  - (c) Le cas échéant, la procuration ou le document prouvant qu'une personne est dûment habilitée d'agir au nom de l'investisseur contestant.

ANNEXE B

ANNEXE AU PARAGRAPHE 1 DE L'ARTICLE 13

Un investisseur d'une Partie contractante ne peut pas supposer que l'autre Partie contractante a manqué à une obligation au titre du Chapitre II à la fois dans le cadre d'un arbitrage en vertu du Chapitre III et d'une procédure devant une cour de justice ou un tribunal administratif de cette autre Partie contractante. Lorsqu'une entreprise d'une Partie contractante qu'un investisseur de l'autre Partie contractante possède ou contrôle, suppose dans le cadre d'une procédure devant une cour de justice ou un tribunal administratif que la première Partie contractante a manqué à une obligation au titre du présent Accord, l'investisseur ne peut pas présumer ce manquement dans le cadre d'un arbitrage en vertu du Chapitre III.

ANNEXE C

ANNEXE AU PARAGRAPHE 5 DE L'ARTICLE 13

Un investisseur sera soumis aux procédures nationales de recours telles que prévues par la législation de la Partie contractante contestante avant la soumission à l'arbitrage international conformément à la section 1 du Chapitre III.

Si les procédures nationales de recours ne sont pas achevées dans les quatre (4) mois à compter de la date à laquelle une demande de recours a été déposée pour la première fois, les procédures seront considérées comme achevées et l'investisseur pourra procéder à un arbitrage international. L'investisseur peut déposer une demande de recours pendant la période de consultation ou de négociation de six (6) mois comme prévue à l'article 12.

No. 46764

—
**Mexico
and
Iceland**

Convention between the United Mexican States and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income (with protocol). Mexico City, 11 March 2008

Entry into force: *10 December 2008 by notification, in accordance with article 26*

Authentic texts: *English, Icelandic and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Islande**

Convention entre les États-Unis du Mexique et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu (avec protocole). Mexico, 11 mars 2008

Entrée en vigueur : *10 décembre 2008 par notification, conformément à l'article 26*

Textes authentiques : *anglais, islandais et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

**CONVENTION BETWEEN THE UNITED MEXICAN STATES
AND THE REPUBLIC OF ICELAND FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE
TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT
TO TAXES ON INCOME**

The Government of the United Mexican States and the Government of the Republic of Iceland;

DESIRING to conclude a Convention for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income,

HAVE AGREED as follows:

**ARTICLE 1
Persons Covered**

This Convention shall apply to persons who are residents of one or both of the Contracting States.

**ARTICLE 2
Taxes Covered**

1. This Convention shall apply to taxes on income imposed on behalf of a Contracting State or of its political subdivisions or local authorities, irrespective of the manner in which they are levied.

2. There shall be regarded as taxes on income all taxes imposed on total income or on elements of income, including taxes on gains from the alienation of movable or immovable property.

3. The existing taxes to which the Convention shall apply are:

a) In Iceland:

i) the income taxes to the State (*tekjuskattar ríkissjóðs*);
and

- ii) the income tax to the municipalities (*útsvar til sveitarfélaganna*),

(hereinafter referred to as "Icelandic tax");

- b) In Mexico:

- i) the federal income tax (*impuesto sobre la renta federal*); and

- ii) the business flat rate tax (*impuesto empresarial a tasa única*),

(hereinafter referred to as "Mexican tax").

4. The Convention shall apply also to any identical or substantially similar taxes that are imposed after the date of signature of the Convention in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Contracting States shall notify each other of any significant changes that have been made in their taxation laws.

ARTICLE 3 **General Definitions**

1. For the purposes of this Convention, unless the context otherwise requires:

- a) the term "Iceland" means the Republic of Iceland and, when used in a geographical sense, means the territory of the Republic of Iceland, including its territorial sea, and any area beyond the territorial sea within which Iceland, in accordance with international law, exercises jurisdiction or sovereign rights with respect to the sea bed, its subsoil and its superjacent waters, and their natural resources;
- b) the term "Mexico" means the United Mexican States and, when used in a geographical sense, it includes the territory of the United Mexican States, as well as the integrated parts of the Federation, the islands, including the reefs and cays in the adjacent waters, the islands of Guadalupe and Revillagigedo,

the continental shelf and the seabed and sub-soil of the islands, cays and reefs, the waters of the territorial seas and the inland waters and beyond them the areas over which, in accordance with the international law, Mexico may exercise its sovereign rights of exploration and exploitation of the natural resources of the seabed, sub-soil and the superjacent waters, and the air space of the national territory to the extent and under conditions established by international law;

- c) the term "person" includes an individual, a company and any other body of persons;
- d) the term "company" means any body corporate or any entity that is treated as a body corporate for tax purposes;
- e) the term "enterprise" applies to the carrying on of any business;
- f) the terms "enterprise of a Contracting State" and "enterprise of the other Contracting State" mean respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;
- g) the terms "a Contracting State" and "the other Contracting State" mean Iceland or Mexico as the context requires;
- h) the term "international traffic" means any transport by a ship or aircraft operated by a resident of a Contracting State, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Contracting State;
- i) the term "competent authority" means:
  - i) in the case of Iceland, the Minister of Finance or his authorised representative;
  - ii) in the case of Mexico, the Tax Administration Service;

- j) the term "national" means:
  - i) any individual possessing the nationality of a Contracting State;
  - ii) any legal person, partnership or association deriving its status as such from the laws in force in a Contracting State;
- k) the term "business" includes the performance of professional services and of other activities of an independent character.

2. As regards the application of the Convention at any time by a Contracting State any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that State for the purposes of the taxes to which the Convention applies, any meaning under the applicable tax laws of that State prevailing over a meaning given to the term under other laws of that State.

ARTICLE 4 Resident

1. For the purposes of this Convention, the term "resident of a Contracting State" means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management, place of incorporation or any other criterion of a similar nature, and also includes that State and any political subdivision or local authority thereof. This term, however, does not include any person who is liable to tax in that State in respect only of income from sources in that State or capital situated therein.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of both Contracting States, then his status shall be determined as follows:

- a) he shall be deemed to be a resident only of the State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both States, he shall be deemed to be a resident only of the State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);
- b) if the State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either State, he shall be deemed to be a resident only of the State in which he has an habitual abode;
- c) if he has an habitual abode in both States or in neither of them, he shall be deemed to be a resident only of the State of which he is a national;
- d) if he is a national of both States or of neither of them, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement.

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a person other than an individual is a resident of both Contracting States, the competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement endeavour to settle the question and to determine the mode of application of the Convention to such person. In the absence of such agreement, such person shall not be entitled to claim any relief or exemption from tax provided by the Convention.

4. A partnership is a resident of a Contracting State only to the extent that the income it derives is subject to tax in that State as the income of a resident, either in the hands of the partnership, or in the hands of its partners or beneficiaries.

ARTICLE 5 **Permanent Establishment**

1. For the purposes of this Convention, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:
  - a) a place of management;
  - b) a branch;
  - c) an office;
  - d) a factory;
  - e) a workshop; and
  - f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources.
3. The term "permanent establishment" likewise encompasses:
  - a) a building site or a construction, assembly or installation project or supervisory activities in connection therewith, but only where such site, project or activities continue for a period of more than six months;
  - b) the furnishing of services by an enterprise, including consultancy, through its employees or other personnel engaged by the enterprise for such purpose if such activities continue within a Contracting State for a period or periods exceeding in the aggregate six months within any twelve month period.

For the purposes of computing the time limits referred to in this paragraph, the activities carried on by an enterprise associated with another enterprise within the meaning of Article 9 shall be aggregated with the period during which the activities are carried on by the associated enterprise, if the activities of both enterprises are identical or substantially similar.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

- a) the use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;
- b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;
- c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;
- d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;
- e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for the enterprise, any other activity of a preparatory or auxiliary character;
- f) the maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in subparagraphs a) to e), provided that the overall activity of the fixed place of business resulting from this combination is of a preparatory or auxiliary character. The competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement settle the mode of application of this subparagraph.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, where a person - other than an agent of an independent status to whom paragraph 7 applies - is acting on behalf of an enterprise and has, and habitually exercises, in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in that State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. Notwithstanding the foregoing provisions of this Article, an insurance enterprise of a Contracting State shall, except in regard to reinsurance, be deemed to have a permanent establishment in the other Contracting State if it collects premiums in the territory of that other State or insures risks situated therein through a person other than an agent of an independent status to whom paragraph 7 applies.

7. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business and that in their commercial or financial relations with the enterprise conditions are not made or imposed that differ from those generally agreed to by independent agents.

8. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other Contracting State, or which carries on business in that other State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

ARTICLE 6

Income from Immovable Property

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. The term "immovable property" shall have the meaning which it has under the law of the Contracting State in which the property in question is situated. The term shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and

equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources; ships, boats and aircraft shall not be regarded as immovable property.

3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting or use in any other form of immovable property.

4. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall also apply to the income from immovable property of an enterprise.

ARTICLE 7 Business Profits

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to:

- a) that permanent establishment;
- b) sales in that other State of goods or merchandise of the same or similar kind as the goods or merchandise sold through that permanent establishment.

However, the profits derived from the sales described in subparagraph (b) shall not be taxable in the other Contracting State if the enterprise demonstrates that such sales have been carried out for reasons other than obtaining a benefit under this Convention.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, where an enterprise of a Contracting State carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In determining the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred, whether in the State in which the permanent establishment is situated or elsewhere. However, no such deduction shall be allowed in respect of amounts, if any, paid (otherwise than towards reimbursement of actual expenses) by the permanent establishment to the head office of the enterprise or any of its other offices, by way of royalties, fees or other similar payments in return for the use of patents or other rights, or by way of commission for specific services performed or for management, or, except in the case of a banking enterprise, by way of interest on moneys lent to the permanent establishment.

4. Insofar as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as may be customary; the method of apportionment adopted shall, however, be such that the result shall be in accordance with the principles contained in this Article.

5. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

6. For the purposes of the preceding paragraphs, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good and sufficient reason to the contrary.

7. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Convention, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

ARTICLE 8 **Shipping and Air Transport**

1. Profits of a resident of a Contracting State from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in that State.

2. Profits referred to in paragraph 1 shall not include profits from the provision of accommodation and profits from the use of any other means of transport.

3. For the purposes of this Article, profits from the operation of ships or aircraft in international traffic by a resident of a Contracting State include profits from the rental of ships or aircraft on a full (time or voyage) basis. They also include profits from the rental of ships or aircraft on a bareboat basis if such ships or aircraft are operated in international traffic by the lessee and are derived by a resident of a Contracting State engaged in the operation of ships or aircraft in international traffic.

4. For the purposes of this Article and notwithstanding the provisions of Article 12, profits of a resident of a Contracting State from the use or rental of containers (including trailers, barges and related equipment for the transport of

containers) used in international traffic shall be taxable only in that State where such use or rental is incidental to the operation of ships or aircraft in international traffic.

5. The provisions of paragraph 1 shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

ARTICLE 9 **Associated Enterprises**

1. Where
  - a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or
  - b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,

and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a Contracting State includes in the profits of an enterprise of that State - and taxes accordingly - profits on which an enterprise of the other Contracting State has been charged to tax in that other State and the profits so included are profits which would have accrued to the enterprise of the first-mentioned State if the conditions made between the two enterprises had been those which would have been

made between independent enterprises, then that other State shall make an appropriate adjustment to the amount of the tax charged therein on those profits. In determining such adjustment, due regard shall be had to the other provisions of this Convention and the competent authorities of the Contracting States shall if necessary consult each other.

ARTICLE 10
Dividends

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the dividends is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed:

- a) 5 per cent of the gross amount of the dividends if the beneficial owner is a company (other than a partnership) which holds directly at least 10 per cent of the capital of the company paying the dividends;
- b) 15 per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

The competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement settle the mode of application of these limitations.

This paragraph shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

3. The term "dividends" as used in this Article means income from shares, mining shares, founders' shares or other rights, not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident, through a permanent establishment situated therein and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

5. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except insofar as such dividends are paid to a resident of that other State or insofar as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on the company's undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

ARTICLE 11
Interest

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the interest is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the interest. The competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement settle the mode of application of these limitations.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2, interest referred to in paragraph 1 shall be taxable only in the Contracting State in which the beneficial owner is a resident if:

- a) the beneficial owner is a Contracting State, a political subdivision or the Central Bank of the Contracting State;
- b) the interest is paid by any of the entities mentioned in subparagraph a);
- c) the interest arises in Iceland and is paid in respect of a loan for a period of not less than three years granted, guaranteed or insured, or a credit for such period granted, guaranteed or insured, by Banco de México, Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C., Nacional Financiera, S.N.C. or Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C. or by any other institution, as may be agreed from time to time between the competent authorities of the Contracting States;

- d) the interest arises in Mexico and is paid in respect of a loan for a period of not less than three years granted, guaranteed or insured, or a credit for such period granted, guaranteed or insured by the Icelandic Government or any other institution, as may be agreed from time to time between the competent authorities of the Contracting States.

4. The term "interest" as used in this Article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures, as well as all other income that is treated as income from money lent by the tax laws of the Contracting State in which the income arises. The term "interest" shall not include any item of income which is considered as a dividend under the provisions of paragraph 3 of Article 10.

5. The provisions of paragraphs 1, 2, and 3 shall not apply if the beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises, through a permanent establishment situated therein and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

6. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that State. Where, however, the person paying the interest, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment and such interest is borne by such permanent establishment, then such interest shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment is situated.

7. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the interest, exceeds for whatever reason the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

ARTICLE 12

Royalties

1. Royalties arising in a Contracting State and beneficially owned by a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such royalties may also be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the royalties is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the royalties. The competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement settle the mode of application of these limitations.

3. The term "royalties" as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for:

- a) the use of, or the right to use, any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process;
- b) the use of, or the right to use, any industrial, commercial or scientific equipment;
- c) the supply of information concerning industrial, commercial or scientific experience;

- d) the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work, including cinematograph films and films or tapes for television or radio broadcasting;
- e) the reception of, or the right to receive, visual images or sounds, or both, for the purpose of transmission by:
  - i) satellite;
  - ii) cable, optic fibre or similar technology;
- f) the use of, or the right to use, in connection with television or radio broadcasting, visual images or sounds, or both, for the purpose of transmission to the public by:
  - i) satellite;
  - ii) cable, optic fibre or similar technology.

Notwithstanding the provisions of Article 13, the term "royalties" also includes payments derived from the alienation of any such right or property which are contingent on the productivity, use or disposition thereof.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise, through a permanent establishment situated therein and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

5. For purposes of this Article, royalties shall be treated as arising in a Contracting State when the payer is that State itself or a political subdivision or local authority of that State or a person who is a resident of that State for purposes of its tax.

Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of one of the Contracting States or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the liability to pay the royalties was incurred, and the royalties are borne by the permanent establishment, then the royalties shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment is situated.

6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds for whatever reason, the amount which would have been agreed upon by the payer, and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

ARTICLE 13 **Capital Gains**

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property referred to in Article 6 and situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. Gains from the alienation of shares or other similar rights in a company the property of which consists directly or indirectly principally of immovable property situated in a Contracting State may be taxed in that State.

3. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise) may be taxed in that other State.

4. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of ships or aircraft operated in international traffic, or of movable property pertaining to the operation of such ships or aircraft, shall be taxable only in that State.

5. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of stock, participation, or other rights in the capital of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

6. Gains from the alienation of any property other than that referred to in the preceding paragraphs of this Article shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.

ARTICLE 14 **Income from Employment**

1. Subject to the provisions of Articles 15, 17 and 18, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

- a) the recipient is present in the other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve month period commencing or ending in the fiscal year concerned, and

- b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other State, and
- c) the remuneration is not borne by a permanent establishment which the employer has in the other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated by a resident of a Contracting State in international traffic, may be taxed in that State.

ARTICLE 15 Directors' Fees

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of directors or any other similar organ of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

ARTICLE 16 Artistes and Sportsmen

1. Notwithstanding the provisions of Articles 7 and 14, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Articles 7 and 14, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer or sportsman shall be exempt from tax by the other Contracting State if the visit to that other State is substantially supported by public funds of the first mentioned State or a political subdivision or local authority thereof.

ARTICLE 17
Pensions

Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 18, pensions and other similar remuneration paid to a resident of a Contracting State in consideration of past employment shall be taxable only in that State.

ARTICLE 18
Government Service

1. a) Salaries, wages and other similar remuneration, other than a pension, paid by a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.

b) However, such salaries, wages and other similar remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the services are rendered in that State and the individual is a resident of that State who:

- i) is a national of that State; or
- ii) did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services.

2. a) Any pension paid by, or out of funds created by, a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.

b) However, such pension shall be taxable only in the other Contracting State if the individual is a resident of, and a national of, that State.

3. The provisions of Articles 14, 15, 16, and 17 shall apply to salaries, wages and other similar remuneration and to pensions in respect of services rendered in connection with a business carried on by a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof.

ARTICLE 19 Students

Payments which a student or business apprentice who is or was, immediately before visiting a Contracting State, a resident of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned State solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that State, provided that such payments arise from sources outside that State.

ARTICLE 20 Other Income

1. Items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing Articles of this Convention shall be taxable only in that State. However, such items of income, arising in the other Contracting State, may also be taxed in that other State.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply to income, other than income from immovable property as defined in paragraph 2 of Article 6, if the recipient of such income, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other

Contracting State through a permanent establishment situated therein and the right or property in respect of which the income is paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

ARTICLE 21
Elimination of Double Taxation

1. In the case of Iceland, double taxation shall be avoided as follows:

Where a resident of Iceland derives income which in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in Mexico, Iceland shall allow as a deduction from the tax on the income of that resident, an amount equal to the income tax paid in Mexico.

Such deduction shall not, however, exceed that part of the income tax as computed before the deduction is given, which is attributable to the income which may be taxed in Mexico.

2. In the case of a resident of Mexico, double taxation shall be eliminated as follows:

In accordance with the provisions and subject to the limitations of the laws of Mexico, as may be amended from time to time without changing the general principle hereof, Mexico shall allow its residents as a credit against the Mexican tax:

- a) the Icelandic tax paid on income arising in Iceland, in an amount not exceeding the tax payable in Mexico on such income; and
- b) in the case of a company owning at least 10 per cent of the capital of a company which is a resident of Iceland and from which the first-mentioned company receives dividends, the Icelandic tax paid by the distributing company with respect to the profits out of which the dividends are paid.

3. Where in accordance with any provision of the Convention income derived by a resident of a Contracting State is exempt from tax in that State, such State may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income of such resident, take into account the exempted income.

ARTICLE 22 **Non-Discrimination**

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances, in particular with respect to residence, are or may be subjected. This provision shall, notwithstanding the provisions of Article 1, also apply to persons who are not residents of one or both of the Contracting States.

2. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises of that other State carrying on the same activities. This provision shall not be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents.

3. Except where the provisions of paragraph 1 of Article 9, paragraph 7 of Article 11 or paragraph 6 of Article 12, apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned State. Similarly, any debts of an enterprise of a

Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable capital of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been contracted to a resident of the first-mentioned State.

4. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State, shall not be subjected in the first-mentioned State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned State are or may be subjected.

5. The provisions of this Article shall, notwithstanding the provisions of Article 2, apply to taxes of every kind and description.

ARTICLE 23

Mutual Agreement Procedure

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Convention, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, present his case to the competent authority of the Contracting State of which he is a resident or, if his case comes under paragraph 1 of Article 22, to that of the Contracting State of which he is a national. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Convention.

2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Convention, provided that the competent authority of the other Contracting State is notified of the case within four and a half years from the due date or the date of filing of the return in that other State, whichever is later. In such case, any agreement reached shall be implemented within ten years from the due date or the date of filing of the return in that other State, whichever is later, or a longer period if permitted by the domestic law of that other State.

3. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Convention. They may also consult together for the elimination of double taxation in cases not provided for in the Convention.

4. The competent authorities of the Contracting States may communicate with each other directly, including through a joint commission consisting of themselves or their representatives, for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs.

5. Notwithstanding any other treaties of which the Contracting States are or may become parties, any dispute over a measure taken by a Contracting State involving a tax covered by Article 2 or, in the case of non-discrimination, any taxation measure taken by a Contracting State, including a dispute whether this Convention applies, shall be settled only under the Convention, unless the competent authorities of the Contracting States agree otherwise.

ARTICLE 24
Exchange of Information

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is foreseeably relevant for carrying out the provisions of this Convention or to the administration or enforcement of the domestic laws concerning taxes of every kind and description imposed on behalf of the Contracting States, or of their political subdivisions or local authorities, insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Convention. The exchange of information is not restricted by Articles 1 and 2.

2. Any information received under paragraph 1 by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, the determination of appeals in relation to the taxes referred to in paragraph 1, or the oversight of the above. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

3. In no case shall the provisions of paragraphs 1 and 2 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:

- a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;
- b) to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;
- c) to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (*ordre public*).

4. If information is requested by a Contracting State in accordance with this Article, the other Contracting State shall use its information gathering measures to obtain the requested information, even though that other State may not need such information for its own tax purposes. The obligation contained in the preceding sentence is subject to the limitations of paragraph 3 but in no case shall such limitations be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because it has no domestic interest in such information.

5. In no case shall the provisions of paragraph 3 be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because the information is held by a bank, other financial institution, nominee or person acting in an agency or a fiduciary capacity or because it relates to ownership interests in a person.

ARTICLE 25
Members of Diplomatic Missions and Consular Posts

Nothing in this Convention shall affect the fiscal privileges of members of diplomatic missions or consular posts under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

ARTICLE 26
Entry into Force

1. The Governments of the Contracting States shall notify each other, through the diplomatic channels, that the constitutional requirements for the entry into force of this Convention have been complied with.

2. The Convention shall enter into force on the date of the later of the notifications referred to in paragraph 1 and its provisions shall have effect in both Contracting States:

- a) in respect of taxes withheld at source, on income derived on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the later notice is given;

- b) in respect of other taxes on income for taxes chargeable for any tax year beginning on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the later notice is given.

ARTICLE 27
Termination

This Convention shall remain in force until terminated by a Contracting State. Either Contracting State may terminate the Convention, through diplomatic channels, by giving notice of termination in writing at least six months before the end of any calendar year after the expiration of 5 years from the date of its entry into force. In such event, the Convention shall cease to have effect in both Contracting States:

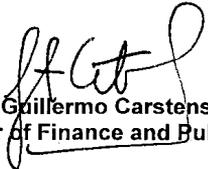
- a) in respect of taxes withheld at source, on income derived on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the notice is given;
- b) in respect of other taxes on income for taxes chargeable for any tax year beginning on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the notice is given.

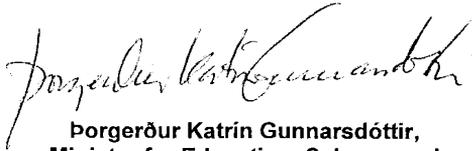
IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done in duplicate at Mexico City on this eleventh day of March, two thousand and eight in the Spanish, Icelandic and English languages, all texts being equally authentic. In the case of any divergence, the English text shall prevail.

FOR THE UNITED MEXICAN STATES

FOR THE REPUBLIC OF ICELAND

Agustín Guillermo Carstens Carstens,
Minister of Finance and Public Credit

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir,
Minister for Education, Science and Culture

PROTOCOL

At the moment of signing the Convention for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income concluded between the United Mexican States and the Republic of Iceland, the undersigned have agreed that the following provisions shall form an integral part of the Convention.

1. With reference to paragraph 1 of Article 4

Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of Article 4, a pension fund established according to the laws of a Contracting State shall be regarded a resident of such Contracting State.

2. With reference to paragraph 2 of Article 9

It is understood that the adjustment referred to in paragraph 2 of Article 9 shall be made if the competent authorities agree with such adjustment in accordance with paragraph 2 of Article 24.

3. With regard to Article 11

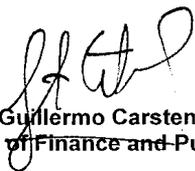
- a) The provisions of paragraph 2 shall not apply to interest derived from back-to-back loans. In such case, the interest shall be taxable in accordance with the domestic law of the State in which it arises.
- b) If the law of a Contracting State calls for payment to be characterized in whole or in part as a dividend or limits the deductibility of such payment because of thin capitalization rules or because the relevant debt instrument includes an

equity interest, the Contracting State may treat such payment in accordance with such law.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto, have signed this Protocol.

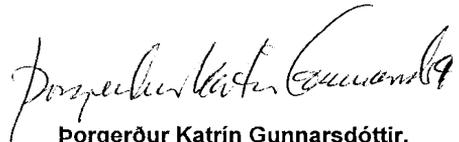
Done in duplicate at Mexico City on this eleventh day of March, two thousand and eight in the Spanish, Icelandic and English languages, all texts being equally authentic. In the case of any divergence, the English text shall prevail.

FOR THE UNITED MEXICAN STATES

**Agustín Guillermo Carstens Carstens,
Minister of Finance and Public Credit**

FOR THE REPUBLIC OF ICELAND

**Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir,
Minister for Education, Science and
Culture**

[ICELANDIC TEXT – TEXTE ISLANDAIS]

**SAMNINGUR MILLI SAMEINUÐU MEXÍKÓSKU RÍKJANNA OG
LÝÐVELDISINS ÍSLANDS TIL AÐ KOMAST HJÁ TVÍSKÖTTUN OG KOMA Í
VEG FYRIR UNDANSKOT FRÁ SKATTLAGNINGU Á TEKJUR**

Ríkisstjórn Sameinuðu Mexíkósku Ríkjana og Ríkisstjórn Lýðveldisins
Íslands

sem vilja gera með sér samning til að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skattlagningu á tekjur,

HAFA ORÐIÐ ÁSÁTTAR um eftirfarandi:

1. gr.

Aðilar sem samningurinn tekur til.

Samningur þessi tekur til aðila sem eru heimilisfastir í öðru eða báðum samningsríkjunum.

2. gr.

Skattar sem samningurinn tekur til.

1. Samningur þessi tekur til skatta af tekjum sem eru lagðir á vegna samningsríkis eða sjálfstjórnarhéraða eða sveitarstjórna þess, án tillits til þess á hvern hátt þeir eru á lagðir.

2. Til skatta af tekjum teljast allir skattar sem lagðir eru á heildartekjur eða á hluta tekna, þar með taldir skattar af hagnaði af sölu lausafjár eða fasteigna.

3. Gildandi skattar, sem samningurinn tekur til, eru þessir:

a) á Íslandi:

i) tekjuskattar ríkissjóðs; og

- ii) útsvar til sveitarfélaganna,
(hér á eftir nefnt „íslenskur skattur“);

b) í Mexíkó:

- i) tekjuskattur sambandsríkisins (*impuesto sobre la renta federal*); og
- ii) sérstakur tekjuskattur á fyrirtæki (*impuesto empresarial a tasa única*),
(hér á eftir nefnt „mexíkóskur skattur“).

4. Samningurinn skal einnig taka til allra þeirra skatta, sömu eða að verulegu leyti svipaðrar tegundar, sem lagðir eru á eftir undirritunardag hans til viðbótar við eða í staðinn fyrir gildandi skatta. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu tilkynna hvort öðru um allar verulegar breytingar sem gerðar hafa verið á skattalögum ríkjanna.

3. gr. Almennar skilgreiningar.

1. Í þessum samningi er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir, nema annað leiði af samhenginu:

- a) „Ísland“ merkir lýðveldið Ísland og, þegar það er notað í landfræðilegum skilningi, landsvæði lýðveldisins Íslands, þar með talin landhelgin og sérhvert það svæði utan landhelginnar þar sem Ísland hefur samkvæmt þjóðarétti lögsögu eða fullveldisréttindi að því er varðar hafsbotninn, botnlög hans og hafið yfir honum, og náttúruauðindir þeirra;
- b) „Mexíkó“ merkir Sameinuðu mexíkósku ríkin og, þegar hugtakið er notað í landfræðilegum skilningi, tekur það einnig til landsvæðis Sameinuðu mexíkósku ríkjanna, svo og óaðskiljanlegra hluta sambandsríkisins, eyjanna, þar með talin rif og sandrif á aðliggjandi hafsvæðum, eyjanna Guadalupe og Revillagigedo, landgrunnsins og hafsbotnsins

og botnlaga eyjanna, sandrifa og rifa, hafsvæða innan landhelginnar og innri vatna og handan þeirra til svæða þar sem Mexíkó hefur samkvæmt þjóðarétti fullveldisréttindi að því er varðar rannsóknir og nýtingu náttúruauðlinda á hafsbótunum, í botnlögum hans og hafinu þar yfir, og loftrýmis yfir yfirráðasvæðinu að því marki og með þeim skilyrðum sem þjóðaréttur kveður á um;

- c) „aðili“ merkir mann, félag og sérhver önnur samtök aðila;
- d) „félag“ merkir sérhverja persónu að lögum eða sérhverja aðra einingu sem telst persóna að lögum að því er skatta varðar;
- e) „fyrirtæki“ nær til reksturs hvers konar starfsemi;
- f) „fyrirtæki í samningsríki“ og „fyrirtæki í hinu samningsríkinu“ merkja fyrirtæki sem rekið er af aðila heimilisföstum í samningsríki og fyrirtæki sem rekið er af aðila heimilisföstum í hinu samningsríkinu, eftir því sem við á;
- g) „samningsríki“ og „hitt samningsríkið“ merkja Ísland eða Mexíkó eftir því sem samhengið gefur til kynna;
- h) „flutningar á alþjóðaleiðum“ merkir flutninga með skipi eða loftfari sem rekið er af aðila sem er heimilisfastur í samningsríki, nema skipið eða loftfarið sé eingöngu notað milli staða í hinu samningsríkinu;
- i) „bært stjórnvald“ merkir
  - i) á Íslandi, fjármálaráðherra eða fulltrúa hans;
  - ii) í Mexíkó, the Tax Administration Service“;

- j) „ríkisborgari“ merkir
  - i) hvern þann mann sem á ríkisfang í samningsríki;
  - ii) sérhvern lögaðila, sameignarfélag eða samtök sem byggja réttarstöðu sína sem slík á gildandi lögum samningsríkis;
- k) „starfsemi“ felur m.a. í sér sérfræðipjónustu og aðra sjálfstæða starfsemi.

2. Við framkvæmd samningsríkis á ákvæðum þessa samnings á hverjum tíma skulu öll hugtök sem ekki eru skilgreind í samningnum, nema annað leiði af samhenginu, hafa sömu merkingu og þau hafa á þeim tíma samkvæmt lögum viðkomandi ríkis að því er varðar þá skatta sem samningurinn tekur til. Sú merking, sem hugtakið hefur samkvæmt viðeigandi skattalögum þess ríkis, skal ganga framur þeirri merkingu sem hugtakið hefur samkvæmt öðrum lögum þess ríkis.

4. gr. Heimilisfastur aðili.

1. Í þessum samningi merkir hugtakið „aðili heimilisfastur í samningsríki“ sérhvern þann aðila sem samkvæmt lögum þess ríkis er skattskyldur þar vegna búsetu, heimilisfesti, aðseturs stjórnar, aðseturs stofnunar eða af öðrum svipuðum ástæðum, og felur einnig í sér það ríki og sjálfstjórnarhéruð eða sveitarstjórnir þess. Hugtakið felur þó ekki í sér neinn þann aðila sem eingöngu er skattskyldur í þessu ríki af tekjum sem eiga uppruna sinn í því ríki eða af eignum sem þar eru staðsettar.

2. Þegar maður telst heimilisfastur í báðum samningsríkjunum skv. 1. mgr. skal ákvarða stöðu hans með eftirfarandi hætti:

- a) maður telst einungis heimilisfastur í því ríki þar sem hann á fast heimili; eigi maður fast heimili í báðum ríkjunum telst hann einungis heimilisfastur í því ríki sem hann er nánar tengdur persónulega og fjárhagslega (miðstöð persónuhagsmuna);

- b) ef ekki er unnt að ákvarða í hvoru ríkinu maður hefur miðstöð persónuhagsmuna sinna, eða ef hann á fast heimili í hvorugu ríkinu, telst hann einungis heimilisfastur í því ríki þar sem hann dvelst að jafnaði;
- c) ef maður dvelst að jafnaði í báðum ríkjunum eða í hvorugu þeirra telst hann einungis heimilisfastur í því ríki þar sem hann á ríkisfang;
- d) ef maður á ríkisfang í báðum ríkjunum eða í hvorugu þeirra skulu bær stjórnvöld í samningsríkjunum leysa málið með gagnkvæmu samkomulagi.

3. Þegar aðili annar en maður telst heimilisfastur í báðum samningsríkjunum samkvæmt 1. mgr. skulu bær stjórnvöld í samningsríkjunum leitast við að leysa málið með gagnkvæmu samkomulagi og ákvarða með hvaða hætti samningnum verður beitt um slíkan aðila. Náist slíkt samkomulag ekki skal slíkum aðila ekki heimilt að krefjast lækkunar eða undanþágu frá skatti sem kveðið er á um í samningnum.

4. Sameignarfélag er heimilisfast í samningsríki aðeins að því marki sem tekjur þess eru skattskyldar í því ríki sem tekjur heimilisfasts aðila, annaðhvort í höndum sameignarfélagsins eða eigenda eða réttihafa.

5. gr. Föst atvinnustöð.

1. Í samningi þessum merkir hugtakið „föst atvinnustöð“ fasta starfsstöð þar sem starfsemi fyrirtækis fer að nokkru eða öllu leyti fram.

- 2. Hugtakið „föst atvinnustöð“ tekur einkum til:
  - a) aðseturs framkvæmdastjórnar;
  - b) útibús;
  - c) skrifstofu;

- d) verksmiðju;
  - e) verkstæðis; og
  - f) námu, oliu- eða gaslindar, grjótnámu eða annars staðar þar sem náttúruauðlindir eru nýttar.
3. Hugtakið „föst atvinnustöð“ tekur einnig til:
- a) byggingarsvæðis, byggingarframkvæmda, samsetningarvinnu, uppsetningar- framkvæmdar eða eftirlitsstarfsemi því tengd, en þó aðeins þegar slíkt svæði, framkvæmd eða starfsemi er til staðar eða stendur yfir lengur en sex mánuði;
  - b) þjónustu fyrirtækis, þar með talin ráðgjafarþjónusta, sem veitt er af starfsmönnum þess eða öðru starfslíði sem fyrirtækið fær í því skyni ef slík starfsemi stendur yfir innan samningsríkis samtals lengur en sex mánuði á tólf mánaða tímabili.

Að því er varðar útreikning tímafresta, sem um getur í þessari málsgrein, skal leggja tímabil starfsemi fyrirtækis, er tengist öðru fyrirtæki í skilningi 9. gr., saman við tímabil starfsemi tengda fyrirtækisins ef starfsemi beggja fyrirtækjanna er sams konar eða að verulegu leyti sambærileg.

4. Þrátt fyrir framangreind ákvæði þessarar greinar tekur hugtakið „föst atvinnustöð“ ekki til:
- a) nýtingar aðstöðu sem einskorðuð er við geymslu, sýningu eða afhendingu á vörum eða varningi í eigu fyrirtækisins;
  - b) birgðahalds á vörum eða varningi í eigu fyrirtækisins sem eingöngu er ætlaður til geymslu, sýningar eða afhendingar;
  - c) birgðahalds á vörum eða varningi í eigu fyrirtækisins sem eingöngu er ætlaður til vinnslu hjá öðru fyrirtæki;
  - d) fastrar starfsstöðvar sem eingöngu er notuð í sambandi við kaup á vörum eða varningi eða öflun upplýsinga fyrir fyrirtækið;

- e) fastrar starfsstöðvar sem eingöngu er notuð til að annast sérhverja aðra undirbúnings- eða aðstoðarstarfsemi fyrir fyrirtækið;
- f) fastrar starfsstöðvar sem nýtt er eingöngu til að reka hvers konar starfsemi sem samsett er úr þáttum sem falla undir a- til e-lið, enda felist öll sú starfsemi sem fram fer í þessari föstu starfsstöð vegna þessarar samsetningar í undirbúnings- eða aðstoðarstörfum. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu með gagnkvæmu samkomulagi setja nánari reglur um framkvæmd þessa staflíðar.

5. Ef aðili, sem ekki er óháður umboðsaðili samkvæmt 7. mgr., hefur á hendi starfsemi fyrir fyrirtæki og hefur heimild í samningsríki til að gera samninga fyrir fyrirtækið og beitir þessari heimild að jafnaði, telst fyrirtæki þetta, þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr., hafa fasta atvinnustöð í því ríki að því er varðar hvers konar starfsemi sem aðilinn hefur með höndum fyrir fyrirtækið. Þetta á þó ekki við ef starfsemi þessa aðila er takmörkuð við þá starfsemi sem um ræðir í 4. mgr. og sem myndi ekki, þótt innt væri af hendi frá fastri starfsstöð, gera þessa föstu starfsstöð að fastri atvinnustöð samkvæmt ákvæðum þeirrar málsgreinar.

6. Þrátt fyrir framangreind ákvæði þessarar greinar telst váttryggingafélag í samningsríki hafa fasta atvinnustöð í hinu samningsríkinu, nema hvað varðar endurtryggingar, ef það innheimtir iðgjöld á landsvæði síðarnefnda ríkisins eða tryggir gegn áhættu þar í gegnum aðila, sem ekki er óháður umboðsaðili og 7. mgr. á við um.

7. Fyrirtæki telst ekki hafa fasta atvinnustöð í samningsríki eingöngu vegna þess að það hefur með höndum starfsemi í því ríki fyrir milligöngu miðlara, umboðsmanns eða annars óháðs umboðsaðila, svo framarlega sem þessir aðilar koma fram innan marka venjulegs atvinnurekstrar þeirra og að ekki séu sett skilyrði, að því er varðar viðskipta- eða fjárhagstengsl þeirra við fyrirtækið, sem eru frábrugðin þeim skilyrðum sem óháðir umboðsaðilar hafa náð sátt um.

8. Þótt félag, sem er heimilisfast í samningsríki stjórn eða sé stjórnað af félagi sem er heimilisfast í hinu samningsríkinu eða hefur með höndum starfsemi í hinu ríkinu (annaðhvort frá fastri atvinnustöð eða á annan hátt) leiðir það í sjálfu sér ekki til þess að annað hvort þessara félaga sé föst atvinnustöð hins.

6. gr.

Tekjur af fasteign.

1. Tekjur sem aðili heimilisfastur í samningsríki hefur af fasteign (þar með taldar tekjur af landbúnaði eða skógarnytjum) sem staðsett er í hinu samningsríkinu má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Hugtakið „fasteign“ skal hafa þá merkingu sem það hefur samkvæmt lögum þess samningsríkis þar sem fasteignin er. Í öllum tilvikum felur hugtakið í sér fylgifé með fasteign, áhöfn og tæki, sem notuð eru í landbúnaði og við skógarnytjar, réttindi varðandi landeignir samkvæmt reglum einkamálaréttar, afnotarétt af fasteign og rétt til breytilegrar eða fastrar þóknunar sem endurgjald fyrir hagnýtingu á eða rétt til hagnýtingar á námum, lindum og öðrum náttúruauðlindum. Skip, bátar og loffför teljast ekki til fasteigna.

3. Ákvæði 1. mgr. gilda um tekjur af beinni hagnýtingu, leigu og hvers konar öðrum afnotum fasteignar.

4. Ákvæði 1. og 3. mgr. gilda einnig um tekjur af fasteign í eigu fyrirtækis.

7. gr.

Hagnaður af atvinnurekstri.

1. Hagnaður fyrirtækis í samningsríki skal einungis skattlagður í því ríki nema fyrirtækið hafi með höndum atvinnurekstur í hinu samningsríkinu frá fastri atvinnustöð þar. Ef fyrirtækið hefur slíka starfsemi með höndum má skattleggja hagnað þess í síðarnefnda ríkinu en þó einungis að því marki sem rekja má hagnaðinn til:

- a) nefndrar fastrar atvinnustöðvar;
- b) sölu í hinu ríkinu á vörum eða varningi sömu eða svipaðrar tegundar og vörur eða varningur sem seldur er af þeirri föstu atvinnustöð.

Þó skal hagnaður af sölu sem er lýst í b-lið ekki skattlagður í síðarnefnda samningsríkinu ef fyrirtækið sýnir fram á að salan hafi átt sér stað af öðrum ástæðum en til að njóta ávinnings samkvæmt þessum samningi.

2. Þegar fyrirtæki í samningsríki hefur með höndum atvinnurekstur í hinu samningsríkinu frá fastri atvinnustöð þar skal hvort samningsríki um sig, nema annað leiði af ákvæðum 3. mgr., telja föstu atvinnustöðinni þann hagnað sem ætla má að komið hefði í hennar hlut ef hún væri sérstakt og sjálfstætt fyrirtæki sem hefði með höndum sams konar eða svipaðan atvinnurekstur við sömu eða svipaðar aðstæður og kæmi að öllu leyti sjálfstætt fram í skiptum við það fyrirtæki sem hún er föst atvinnustöð fyrir.

3. Við ákvörðun hagnaðar fastrar atvinnustöðvar skal leyfa sem frádrátt útgjöld sem stofnað er til af hálfu föstu atvinnustöðvarinnar, þar með talinn kostnað við framkvæmdastjórn og almenna stjórnun, hvort heldur kostnaðurinn er til orðinn í því ríki þar sem fasta atvinnustöðin er eða annars staðar. Slíkan frádrátt skal þó ekki leyfa hvað varðar fjárhæðir, ef um það er ræða, sem fasta atvinnustöðin greiðir (nema um sé að ræða endurgreiðslu á raunverulegum kostnaði) til aðalskrifstofu fyrirtækisins eða til annarra skrifstofa þess sem þóknarir, gjöld eða aðrar svipaðar greiðslur fyrir afnot af einkaleyfum eða öðrum réttindum, eða sem umboðslaun fyrir sérstaka veitta þjónustu eða fyrir stjórnun eða sem vexti af fé sem lánað er föstu atvinnustöðinni nema um lánastofnun sé að ræða.

4. Að því leyti sem venja hefur verið í samningsríki að ákvarða hagnað sem talinn er fastri atvinnustöð á grundvelli skiptingar heildarhagnaðar fyrirtækisins milli hinna ýmsu hluta þess skal ekkert í 2. mgr. útiloka það samningsríki frá því að ákvarða

skattskyldan hagnað eftir þeirri skiptingu sem tíðkast hefur. Aðferð sú sem notuð er við skiptinguna skal samt sem áður vera þannig að niðurstaðan verði í samræmi við þær meginreglur sem felast í þessari grein.

5. Engan hagnað skal telja fastri atvinnustöð eingöngu vegna kaupa hennar á vörum eða varningi fyrir fyrirtækið.

6. Við beitingu ákvæða undanfarandi málsgreina skal hagnaður, sem talinn er fastri atvinnustöð, ákvarðast eftir sömu reglum frá ári til árs nema rík og fullnægjandi ástæða sé til annars.

7. Þegar hagnaður felur í sér tekjur, sem sérstök ákvæði eru um í öðrum greinum þessa samnings, skulu ákvæði þessarar greinar ekki hafa áhrif á gildi þeirra ákvæða.

8. gr. Siglingar og loffferðir.

1. Hagnaður heimilisfasts aðila í samningsríki af rekstri skipa eða lofffara í flutningum á alþjóðaleiðum skal einungis skattlagður í því samningsríki.

2. Hagnaður, sem um getur í 1. mgr., tekur ekki til hagnaðar af útvegum gistaðstöðu og hagnaðar af notkun annarra flutningatækja.

3. Að því er þessa grein varðar skal hagnaður af rekstri aðila, heimilisfasts í samningsríki, á skipi eða lofffari í flutningum á alþjóðaleiðum einnig taka til langtímaleigu skipa eða lofffara eða leigu þeirra til einstakra ferða. Hann tekur einnig til hagnaðar aðila, sem er heimilisfastur í samningsríki og rekur skip eða loffför í flutningum á alþjóðaleiðum, af þurrleigu skipa eða lofffara til leigutaka sem hefur þau í flutningum á alþjóðaleiðum.

4. Að því er þessa grein varðar og þrátt fyrir ákvæði 12. gr. skal því aðeins skattleggja í samningsríki hagnað aðila, sem er heimilisfastur í því ríki, af notkun eða leigu gáma (þar með talinna eftirvagna, pramma og tækja þeim tengdum til flutninga

á gámum) til flutninga á alþjóðaleiðum að slík notkun eða leiga tengist rekstri skipa eða lofffara í flutningum á alþjóðaleiðum.

5. Ákvæði 1. mgr. skulu einnig eiga við um hagnað sem hlýst af þátttöku í rekstrarsamvinnu („pool“), sameiginlegu fyrirtæki eða alþjóðlegum rekstrarsamtökum.

9. gr. Tengd fyrirtæki.

1. Þegar
  - a) fyrirtæki í samningsríki tekur beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirráðum fyrirtækis í hinu samningsríkinu, eða á, beint eða óbeint, hluta af fjármagni þess, eða
  - b) sömu aðilar taka beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirráðum fyrirtækis í samningsríki, svo og fyrirtækis í hinu samningsríkinu, eða eiga, beint eða óbeint, hluta af fjármagni þeirra,

og hlutaðeigandi fyrirtæki semja eða setja í öðru hvoru tilvikinu skilmála um innbyrðis samband sitt á viðskipta- eða fjármálasviðinu, sem eru frábrugðnir því sem væri ef fyrirtækin væru óháð hvort öðru, má allur hagnaður, sem án þessara skilmála hefði runnið til annars fyrirtækisins, en rennur ekki til þess vegna skilmálanna, teljast til hagnaðar þess fyrirtækis og skattleggjast samkvæmt því.

2. Þegar samningsríki telur til hagnaðar fyrirtækis í því ríki, og skattleggur samkvæmt því hagnað fyrirtækis í hinu samningsríkinu, sem hefur verið skattlagður í því ríki, og hagnaðurinn, sem þannig er innfalinn, er hagnaður sem hefði runnið til fyrirtækisins í fyrrnefnda ríkinu ef skilmálarnir, sem samið var um milli fyrirtækjanna tveggja, hefðu verið þeir sömu og samið hefði verið um milli óháðra fyrirtækja, skal síðarnefnda ríkið gera viðeigandi leiðréttingu á fjárhæð þess skatts sem lagður er þar á þennan hagnað. Við ákvörðun slíkrar leiðréttingar skal fullt tillit tekið til annarra ákvæða þessa samnings og skulu bær stjórnvöld samningsríkjanna hafa samráð ef nauðsyn krefur.

10. gr.
Arður.

1. Arð, sem félag heimilisfast í samningsríki greiðir aðila heimilisföstum í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Slíkan arð má þó einnig skattleggja í því samningsríki þar sem félagið, sem greiðir arðinn, er heimilisfast og samkvæmt lögum þess ríkis. Sé raunverulegur eigandi arðsins heimilisfastur í hinu samningsríkinu skal skatturinn, sem þannig er á lagður, eigi vera hærri en:

- a) 5 af hundraði af vergri fjárhæð arðsins ef raunverulegi eigandinn er félag (annað en sameignarfélag) sem á beint að minnsta kosti 10 af hundraði eignarhlutdeild í félaginu sem greiðir arðinn,
- b) 15 af hundraði af vergri fjárhæð arðsins í öllum öðrum tilvikum.

Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu með gagnkvæmu samkomulagi setja nánari reglur um framkvæmd þessara takmarkana.

Þessi málsgrein skal engin áhrif hafa á skattlagningu félagsins að því er varðar þann hagnað sem arður er greiddur af.

3. Hugtakið „arður“ merkir í þessari grein tekjur af hlutabréfum, námuhlutabréfum, stofnbréfum eða öðrum réttindum sem ekki eru skuldakröfur er veita rétt til hlutdeildar í hagnaði, svo og tekjur af öðrum félagsréttindum sem farið er með við skattlagningu á sama hátt og tekjur af hlutabréfum samkvæmt löggjöf þess ríkis þar sem félagið sem framkvæmir úthlutunina er heimilisfast.

4. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda ekki þegar raunverulegur eigandi arðsins er heimilisfastur í samningsríki og hefur með höndum starfsemi frá fastri atvinnustöð í hinu samningsríkinu þar sem félagið, sem greiðir arðinn, er heimilisfast og hlutareignin, sem arðurinn er greiddur af, er raunverulega bundin við slíka fasta atvinnustöð. Í því tilviki skulu ákvæði 7. gr. gilda.

5. Ef félag, sem er heimilisfast í samningsríki, fær hagnað eða tekjur frá hinu samningsríkinu getur síðarnefnda ríkið ekki skattlagt arðinn, sem félagið greiðir, nema að því leyti sem arður er greiddur aðila heimilistöfum í síðarnefnda ríkinu eða að því leyti sem hlutareignin, sem arðurinn er greiddur af, er raunverulega bundin við fasta atvinnustöð í síðarnefnda ríkinu né heldur skattlagt óúthlutaðan hagnað félagsins. Þetta gildir jafnvel þótt arðurinn sem greiddur er eða óúthlutaði hagnaðurinn sé að öllu eða nokkru leyti hagnaður eða tekjur sem hafa myndast í síðarnefnda ríkinu.

11. gr. **Vextir.**

1. Vexti, sem myndast í samningsríki og greiddir eru aðila heimilistöfum í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Slíka vexti má þó einnig skattleggja í því samningsríki þar sem vextirnir myndast og samkvæmt lögum þess ríkis, en sé raunverulegur eigandi vaxtanna heimilisfastur í hinu samningsríkinu skal skatturinn sem þannig er á lagður eigi vera hærri en 10 af hundraði af vergri fjárhæð vaxtanna. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu með gagnkvæmu samkomulagi setja nánari reglur um framkvæmd þessara takmarkana.

3. Vextir sem um getur í 1. mgr. skulu, þrátt fyrir ákvæði 2. mgr., aðeins skattlagðir í því samningsríki þar sem raunverulegur eigandi vaxtanna hefur búsetu ef:

- a) raunverulegur eigandi er samningsríki, sjálfstjórnarhérað eða seðlabanki samningsríkisins;

- b) einhver þeirra eininga sem getið er í a-lið greiðir vextina;
- c) vextirnir myndast á Íslandi og Banco de México, Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C., Nacional Financiera, S.N.C., eða Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C., eða einhver önnur stofnun sem bær stjórnvöld samningsríkjanna kunna að gera samkomulag um á hverjum tíma, greiðir vextina af láni eða ábyrgð sem er veitt, gengist í ábyrgð fyrir eða tryggð til að minnsta kosti þriggja ára,
- d) vextirnir myndast í Mexíkó og íslenska ríkisstjórnin eða einhver önnur stofnun, sem bær stjórnvöld samningsríkjanna kunna að gera samkomulag um, greiðir vextina af láni eða ábyrgð sem er veitt, gengist í ábyrgð fyrir eða tryggð til að minnsta kosti þriggja ára.

4. Hugtakið „vextir“ merkir í þessari grein tekjur af hvers konar skuldakröfum, hvort sem þær eru tryggðar með veði í fasteign eða ekki og hvort sem þeim fylgir réttur til hlutdeildar í hagnaði skuldunautar eða ekki og tekur hugtakið sérstaklega til tekna af ríkisverðbréfum og tekna af skuldabréfum eða skuldaviðurkenningum, þar með talinn gengismunur og vinningar tengdir slíkum verðbréfum, skuldabréfum eða skuldaviðurkenningum, svo og annarra tekna sem farið er með á sama hátt og tekjur af lánum á peningum samkvæmt skattalöggjöf þess samningsríkis þar sem tekjurnar myndast. Hugtakið „vextir“ tekur ekki til tekna sem teljast vera arður samkvæmt ákvæðum 3. mgr. 10. gr.

5. Ákvæði 1., 2. og 3. mgr. gilda ekki þegar raunverulegur eigandi vaxtanna er heimilisfastur í samningsríki og hefur með höndum starfsemi frá fastri atvinnustöð í hinu samningsríkinu þar sem vextirnir myndast og skuldakrafan, sem vextirnir erugreiddir af, er raunverulega bundin við slíka fasta atvinnustöð. Í því tilviki skulu ákvæði 7. gr. gilda.

6. Vextir skulu taldir myndast í samningsríki þegar greiðandinn er heimilisfastur í því ríki. Þegar sá aðili, sem greiðir vextina, hvort sem hann er heimilisfastur í samningsríki eða ekki, hefur fasta atvinnustöð í samningsríki og vextirnir

eru gjaldfærðir hjá hinni föstu atvinnustöð skulu þeir þó taldir myndast í því ríki þar sem hin fasta atvinnustöð er staðsett.

7. Þegar vaxtafjárhæðin er, vegna sérstaks sambands milli greiðanda og raunverulegs eiganda eða milli þeirra beggja og þriðja aðila, af einhverri ástæðu hærri en sú vaxtafjárhæð, sem greiðandi og raunverulegur eigandi hefðu samið um ef þetta sérstaka samband hefði ekki verið fyrir hendi, skulu ákvæði þessarar greinar einungis gilda um síðarnefndu fjárhæðina. Þegar þannig stendur á skal fjárhæðin, sem umfram er, skattlögð samkvæmt lögum hvors samningsríkis um sig að teknu viðeigandi tilliti til annarra ákvæða þessa samnings.

12. gr. Þóknanir.

1. Þóknanir, sem myndast í samningsríki og eru raunverulega í eigu aðila sem er heimilisfastur í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Slíkar þóknanir má þó einnig skattleggja í því samningsríki þar sem þær myndast og samkvæmt lögum þess ríkis, en sé raunverulegur eigandi þóknanna heimilisfastur í hinu samningsríkinu skal skatturinn sem þannig er á lagður eigi vera hærri en 10 af hundraði af vergri fjárhæð þóknanna. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu með gagnkvæmu samkomulagi setja nánari reglur um framkvæmd þessara takmarkana.

3. Hugtakið „þóknanir“ merkir í þessari grein hvers konar greiðslur sem tekið er við sem endurgjaldi fyrir:

- a) afnot eða rétt til afnota af hvers konar einkaleyfum, vörumerkjum, mynstri eða líkani, áætlun, leynilegri formúlu eða framleiðsluaðferð;
- b) afnot eða rétt til afnota af búnaði til iðnaðar, viðskipta eða vísinda;
- c) upplýsingar um reynslu á sviði iðnaðar, viðskipta eða vísinda;

- d) afnot eða rétt til afnota af hvers konar höfundarrétti á verkum á sviði bókmennta, lista eða vísinda, þar með taldar kvikmyndir og myndir eða hljóðsegulbönd fyrir sjónvarps- eða hljóðvarpsútsendingar;
- e) viðtöku eða rétt til að taka við myndum eða hljóði, eða hvoru tveggja, með það að markmiði að senda um:
  - i) gervihnött;
  - ii) kapal, ljósleiðara eða með sambærilegri tækni;
- f) afnot eða rétt til afnota, í tengslum við sjónvarps- eða hljóðvarpsútsendingar, af myndum eða hljóði, eða hvoru tveggja, með það að markmiði að senda um:
  - i) gervihnött;
  - ii) kapal, ljósleiðara eða með sambærilegri tækni.

Hugtakið „þóknanir“ tekur, þrátt fyrir ákvæði 13. gr., einnig til greiðslna vegna sölu slíks réttar eða eignar sem byggjast á framleiðslugetu, notkun eða ráðstöfun réttarins eða eignarinnar.

4. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda ekki þegar raunverulegur eigandi þóknanna er heimilisfastur í samningsríki og hefur með höndum starfsemi frá fastri atvinnustöð í hinu samningsríkinu þar sem þóknanirnar myndast og réttindin eða eignin sem gefur af sér þóknanirnar er raunverulega bundin við slíka fasta atvinnustöð. Í því tilviki skulu ákvæði 7. gr. gilda.

5. Í þessari grein skal litið svo á að þóknanir hafi myndast í samningsríki ef greiðandinn er ríkið sjálft eða sjálfstjórnarhérað eða sveitarstjórn í því ríki eða aðili sem er heimilisfastur í því ríki í skattalegu tilliti. Ef sá aðili, sem þóknanirnar greiðir, hvort sem hann er heimilisfastur í öðru samningsríkjanna eða ekki, hefur fasta

atvinnustöð í samningsríki og skyldan til að greiða þóknanirnar er tengd hinni föstu atvinnustöð, og þóknanirnar eru gjaldfærðar hjá hinni föstu atvinnustöð, skulu þær þó taldar myndast í því ríki þar sem hin fasta atvinnustöð er staðsett.

6. Ef fjárhæð þóknanna er, miðað við þau afnot, réttindi eða upplýsingar sem þær eru greiðsla fyrir vegna sérstaks sambands milli greiðanda og raunverulegs eiganda eða milli þeirra beggja og þriðja aðila, af einhverri ástæðu hærrí en sú fjárhæð sem greiðandi og raunverulegur eigandi hefðu samið um ef þetta sérstaka samband hefði ekki verið fyrir hendi, skulu ákvæði þessarar greinar einungis gilda um síðarnefndu fjárhæðina. Þegar þannig stendur á skal fjárhæðin, sem umfram er, skattlögð samkvæmt lögum hvors samningsríkis um sig að teknu tilhlyðilegu tilliti til annarra ákvæða þessa samnings.

13. gr.

Söluhagnaður af eignum.

1. Hagnað, sem aðili heimilisfastur í samningsríki hlýtur af sölu fasteignar sem getið er um í 6. gr. og staðsett er í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Hagnað, sem hlýst af sölu hluta eða sambærilegra réttinda í félagi og eignir félagsins felast, beint eða óbeint, að mestu leyti í fasteignum sem staðsettar eru í samningsríki, má skattleggja í því ríki.

3. Hagnað, sem hlýst af sölu lausafjár- sem er hluti atvinnurekstrareignar fastrar atvinnustöðvar sem fyrirtæki í samningsríki hefur í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu. Sama gildir um hagnað af sölu á slíkri fastri atvinnustöð (einni sér eða ásamt fyrirtækinu í heild).

4. Hagnað, sem aðili heimilisfastur í samningsríki hlýtur af sölu skipa eða loftfara sem notuð eru í flutningum á alþjóðaleiðum, eða lausafjár sem tengt er notkun slíkra skipa eða loftfara, má einungis skattleggja í því ríki.

5. Hagnað, sem aðili heimilisfastur í samningsríki hlýtur af sölu birgða, hlutdeildar eða annarra réttinda í eignum félags sem er heimilisfast í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda samningsríkinu.

6. Hagnaður, sem hlýst af sölu annarra eigna en getið er í undanfarandi málsgreinum þessarar greinar, skal einungis skattlagður í því samningsríki þar sem seljandinn er heimilisfastur.

14. gr. Atvinnutekjur.

1. Með þeim undantekningum sem um ræðir í 15., 17. og 18. gr. skulu laun og annað svipað endurgjald, sem aðili heimilisfastur í samningsríki fær fyrir starf sitt, einungis skattlögð í því ríki, nema starfið sé leyst af hendi í hinu samningsríkinu. Ef starfið er leyst þar af hendi má skattleggja endurgjaldið fyrir það í síðarnefnda ríkinu.

2. Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. skal endurgjald, sem aðili heimilisfastur í samningsríki fær fyrir starf sem hann leysir af hendi í hinu samningsríkinu, einungis skattlagt í fyrnefnda ríkinu ef:

- a) viðtakandinn dvelur í hinu ríkinu í eitt eða fleiri skipti, þó ekki lengur en 183 daga samtals á tólf mánaða tímabili sem hefst eða lýkur á viðkomandi reikningsári, og
- b) endurgjaldið er greitt af eða fyrir hönd vinnuveitanda sem er ekki heimilisfastur í hinu ríkinu, og
- c) endurgjaldið er ekki gjaldfært hjá fastri atvinnustöð sem vinnuveitandinn hefur í hinu ríkinu.

3. Þrátt fyrir undanfarandi ákvæði þessarar greinar má skattleggja í samningsríki endurgjald fyrir starf unnið um borð í skipi eða lofffari sem aðili heimilisfastur í því samningsríki notar í flutningum á alþjóðaleiðum.

15. gr.
Stjórnarlaun.

Stjórnarlaun og aðrar svipaðar greiðslur, sem aðili heimilisfastur í samningsríki fær fyrir setu í stjórn eða öðrum svipuðum stofnunum félags sem er heimilisfast í hinu samningsríkinu, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

16. gr.
Listamenn og íþróttamenn.

1. Þrátt fyrir ákvæði 7. og 14. gr. má skattleggja tekjur aðila heimilisfasts í samningsríki, sem hann aftar í hinu samningsríkinu með störfum sem skemmtikraftur, svo sem leikari í leikhúsi eða kvikmyndum, listamaður í hljóðvarpi eða sjónvarpi, eða tónlistarmaður, eða sem íþróttamaður, í síðarnefnda ríkinu.

2. Ef tekjur af starfi, sem skemmtikraftur eða íþróttamaður leysir af hendi sem slíkur, renna ekki til skemmtikraftsins eða íþróttamannsins sjálfs heldur til annars aðila má, þrátt fyrir ákvæði 7. og 14. gr., skattleggja tekjurnar í því samningsríki þar sem starf skemmtikraftsins eða íþróttamannsins er leyst af hendi.

3. Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. skulu tekjur aðila heimilisfasts í samningsríki af starfi sem skemmtikraftur eða íþróttamaður undanþegnar skatti í hinu samningsríkinu ef heimsókn til þess ríkis er að verulegu leyti kostuð úr opinberum sjóðum í fyrrnefnda ríkinu eða sjálfstjórnarhéraði eða sveitarstjóm þess.

17. gr.
Eftirlaun.

Með þeim undantekningum sem um ræðir í 2. mgr. 18. gr. skulu eftirlaun og annað svipað endurgjald sem greitt er aðila heimilisföstum í samningsríki vegna fyrri starfa hans einungis skattlögð í því ríki.

18. gr.
Opinbert starf.

1. a) Laun og annað svipað endurgjald, að undanskildum eftirlaunum, sem greidd eru af samningsríki eða sjálfstjórnarhéraði eða sveitarstjórn þess til manns fyrir störf hans í þjónustu þess ríkis eða sjálfstjórnarhéraðs eða sveitarstjórnar, skulu einungis skattlögð í því ríki.

b) Slík laun og annað svipað endurgjald skulu þó einungis skattlögð í hinu samningsríkinu ef starfið er leyst þar af hendi og maðurinn er heimilisfastur í því ríki og:

i) er ríkisborgari þess ríkis, eða

ii) tók ekki upp heimilisfesti í því ríki einvörðungu í þeim tilgangi að leysa þetta starf af hendi.

2. a) Eftirlaun, sem greidd eru af eða úr sjóðum stofnuðum af samningsríki eða sjálfstjórnarhéraði eða sveitarstjórn þess til manns fyrir störf hans í þjónustu þess ríkis eða sjálfstjórnarhéraðs eða sveitarstjórnar þess, skulu einungis skattlögð í því ríki.

b) Slík eftirlaun skulu þó einungis skattlögð í hinu samningsríkinu ef maðurinn er heimilisfastur þar og er jafnframt ríkisborgari þess ríkis.

3. Ákvæði 14., 15., 16. og 17. gr. skulu gilda um laun og annað svipað endurgjald og um eftirlaun sem greidd eru fyrir störf leyst af hendi í tengslum við atvinnurekstur á vegum samningsríkis eða sjálfstjórnarhéraðs eða sveitarstjórnar þess.

19. gr.
Námsmenn.

Námsmaður eða starfsnemi, sem er eða var síðast fyrir komu sína til samningsríkis heimilisfastur í hinu samningsríkinu og dvelur í fyrrnefnda ríkinu einungis vegna náms síns eða þjálfunar, skal undanþeginn skattlagningu í því ríki á greiðslur sem hann fær til að standa straum af kostnaði við framfærslu sína, nám eða þjálfun, enda komi slíkar greiðslur frá aðilum utan þess ríkis.

20. gr.
Aðrar tekjur.

1. Tekjur, sem aðili heimilisfastur í samningsríki aflar og ekki er fjallað um í fyrri greinum þessa samnings, skulu einungis skattlagðar í því ríki og skiptir ekki máli hvar þeirra er aflað. Slíkar tekjur, sem myndast í hinu samningsríkinu, má þó einnig skattleggja í því ríki.

2. Ákvæði 1. mgr. skulu ekki gilda um tekjur, að undanskildum tekjum af fasteign eins og hún er skilgreind í 2. mgr. 6. gr., ef viðtakandi teknanna er heimilisfastur í samningsríki og hefur með höndum starfsemi í hinu samningsríkinu frá fastri atvinnustöð sem þar er staðsett og réttindin eða eignin, sem gefur af sér tekjurnar, er raunverulega bundin við slíka fasta atvinnustöð. Í því tilviki skulu ákvæði 7. gr. gilda.

21. gr.
Aðferðir til að komast hjá tvísköttun.

1. Í tilviki Íslands skal komast hjá tvísköttun á eftirfarandi hátt:

Hafi aðili heimilisfastur á Íslandi tekjur sem má skattleggja í Mexíkó samkvæmt ákvæðum þessa samnings skal Ísland heimila að fjárhæð þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í Mexíkó sé dregin frá tekjuskatti þess aðila.

Slíkur frádráttur skal þó ekki vera hærri en sá hluti tekjuskattsins, reiknaður fyrir frádráttinn, sem lagður er á þær tekjur sem skattleggja má í Mexíkó.

2. Í tilviki aðila heimilisfasts í Mexíkó skal komast hjá tvísköttun á eftirfarandi hátt:

Í samræmi við ákvæði og með fyrirvara um takmarkanir löggjafar Mexíkó, eins og henni kann að verða breytt á hverjum tíma án þess þó að meginreglum hennar sé breytt, skal Mexíkó heimila aðilum heimilisföstum í Mexíkó frádrátt frá skatti í Mexíkó á:

- a) íslenskum skatti af tekjum sem myndast á Íslandi, þó ekki hærri fjárhæð en þeirri sem greiða ber sem skatt í Mexíkó af slíkum tekjum; og
- b) íslenskum skatti sem félagið, sem annast dreifingu, greiðir af þeim hagnaði sem arðurinn er greiddur af ef um er að ræða félag sem á að minnsta kosti 10 hundraðshluta af eignum félags sem er heimilisfast á Íslandi og fyrrnefnda félagið fær arð frá.

3. Ef aðili sem er heimilisfastur í samningsríki hefur tekjur sem eru undanþegnar skattlagningu í því ríki samkvæmt ákvæðum samningsins er því ríki þó heimilt, við ákvörðun skatta á aðrar tekjur þessa heimilisfasta aðila, að taka tillit til þeirra tekna sem undanþegnar eru skattlagningu.

22. gr. **Bann við mismunun.**

1. Ríkisborgarar samningsríkis skulu ekki sæta annarri eða þyngri skattlagningu eða kröfum í því sambandi í hinu samningsríkinu en ríkisborgarar þess ríkis sæta eða unnt er að láta þá sæta við sömu aðstæður, sérstaklega að því er varðar heimilisfesti. Þrátt fyrir ákvæði 1. gr. gildir þetta ákvæði einnig um aðila sem eru hvorki heimilisfastir í öðru né báðum samningsríkjunum.

2. Skattlagning fastrar atvinnustöðvar, sem fyrirtæki í samningsríki hefur í hinu samningsríkinu, skal ekki vera óhagstæðari í síðarnefnda ríkinu en skattlagning á fyrirtæki í því ríki sem hafa sams konar starfsemi með höndum. Þetta

ákvæði skal ekki skýra þannig að það skyldi samningsríki til að veita aðilum heimilisföstum í hinu samningsríkinu nokkurn þann persónufrádrátt, ívilnanir og skattalækkanir vegna hjúskaparstöðu eða fjölskylduframfærslu sem það veitir þeim aðilum sem þar eru heimilisfastir.

3. Vextir, þóknanir og aðrar greiðslur, sem fyrirtæki í samningsríki greiðir til aðila heimilisfasts í hinu samningsríkinu, skulu vera frádráttarbærar við ákvörðun skattskylds hagnaðar fyrirtækisins með sömu skilyrðum og hefðu þær verið greiddar aðila heimilisföstum í fyrrnefnda ríkinu nema ákvæði 1. mgr. 9. gr., 7. mgr. 11. gr. eða 6. mgr. 12. gr. eigi við. Á sama hátt skulu hvers konar skuldir fyrirtækis í samningsríki við aðila heimilisfastan í hinu samningsríkinu vera frádráttarbærar við ákvörðun skattskyldra eigna fyrirtækisins með sömu skilyrðum og ef til þeirra hefði verið stofnað við aðila heimilisfastan í fyrrnefnda ríkinu.

4. Þótt eignir fyrirtækja í samningsríki sé að öllu eða nokkru leyti, beint eða óbeint, í eigu eða undir stjórn eins eða fleiri aðila sem eru heimilisfastir í hinu samningsríkinu skulu þau ekki sæta annarri eða þyngri skattlagningu eða öðrum kröfum í því sambandi í fyrrnefnda ríkinu en fyrirtæki svipaðrar tegundar sem heimilisföst eru í fyrrnefnda ríkinu sæta eða unnt er að láta þau sæta.

5. Þrátt fyrir ákvæði 2. gr. skulu ákvæði þessarar greinar gilda um hvers konar skatta, hverju nafni sem þeir nefnast.

23. gr.

Framkvæmd gagnkvæms samkomulags.

1. Ef aðili telur að ráðstafanir sem gerðar eru af öðru hvoru eða báðum samningsríkjunum leiði eða muni leiða til skattlagningar að því er hann varðar, sem ekki er í samræmi við ákvæði þessa samnings, getur hann, án þess að það raski rétti hans til að færa sér í nyt þau réttarúrræði sem lög þessara ríkja kveða á um, lagt málið fyrir bært

stjórnvald í því samningsríki þar sem hann er heimilisfastur eða, falli mál hans undir 1. mgr. 22. gr., í því samningsríki þar sem hann á ríkisfang. Mál verður að leggja fyrir innan þriggja ára frá því að fyrsta tilkynningin berst um aðgerðir sem leiða til skattlagningar sem ekki er í samræmi við ákvæði samningsins.

2. Ef bært stjórnvald telur að mótmælin séu á rökum reist en getur þó ekki sjálf leyst málið á viðunandi hátt skal það leitast við að leysa málið með gagnkvæmu samkomulagi við bært stjórnvald í hinu samningsríkinu í því skyni að komast hjá skattlagningu sem ekki er í samræmi við ákvæði samningsins, að því tilskildu að bært stjórnvald í síðarnefnda samningsríkinu fái tilkynningu um málið innan fjögurra og hálfis árs frá gildisdegi eða þeim degi sem tilkynnt er um heimflutning til þess ríkis, hvort sem síðar verður. Í því tilviki skal koma samkomulaginu til framkvæmda innan tíu ára frá gildisdegi eða þeim degi sem tilkynnt er um heimflutning til þess ríkis, hvort sem síðar verður, eða innan lengra tímabils ef slíkt er heimilt samkvæmt landslögum í því ríki.

3. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu, með gagnkvæmu samkomulagi, leitast við að leysa sérhvern vanda eða vafaatriði varðandi túlkun eða beitingu samningsins. Þau geta einnig haft samráð í því skyni að komast hjá tvísköttun í tilvikum sem ekki er fjallað um í samningnum.

4. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum geta haft beint samband sín á milli, þar á meðal í sameiginlegri nefnd sem skipuð er þeim eða fulltrúum þeirra, til þess að komast að samkomulagi í samræmi við undanfarandi málsgreinar.

5. Þrátt fyrir aðra samninga, sem samningsríkin eru eða munu gerast aðilar að, skal deila um ráðstöfun samningsríkis sem tekur til skatts sem fellur undir 2. gr. eða, ef um er að ræða mismunun, hvers konar skattalega ráðstöfun samningsríkis, þar með talin deila um hvort þessi samningur gildi, einungis leyst samkvæmt samningnum nema bær stjórnvöld samningsríkjanna komi sér saman um annað.

24. gr.
Skipti á upplýsingum

1. Bær stjórnvöld í samningsríkjunum skulu skiptast á þeim upplýsingum sem gert er ráð fyrir að skipt geti máli fyrir framkvæmd ákvæða þessa samnings eða framkvæmd eða fullnustu laga samningsríkjanna eða sjálfstjórnarhéraða eða sveitarstjórna þeirra varðandi skatta, hverju nafni sem þeir nefnast, sem þau leggja á, að því leyti sem viðkomandi skattlagning fer ekki í bága við ákvæði samningsins. Skipti á upplýsingum takmarkast ekki af 1. og 2. gr.

2. Með allar upplýsingar, sem móttæknar eru skv. 1. mgr. af samningsríki, skal fara sem trúnaðarmál á sama hátt og farið er með upplýsingar sem aflað er samkvæmt lögum þess ríkis og skulu þær eingöngu gefnar aðilum eða stjórnvöldum (þ.m.t. dómstólar og stjórnvöld) sem hafa með höndum álagningu eða innheimtu á þeim sköttum sem um getur í 1. mgr. eða fullnustu- eða ákærvald varðandi þá skatta eða úrskurði um kærur vegna þeirra skatta, eða eftirlit með framangreindu. Þessir aðilar eða stjórnvöld skulu einungis nota upplýsingarnar í greindum tilgangi. Þeim er heimilt að gera slíkar upplýsingar opinberar við málarekstur fyrir dómstólum eða í dómstúrstöðum.

3. Ákvæði 1. og 2. mgr. skal í engu tilviki skýra þannig að þau leggi þá skyldu á samningsríki:

- a) að framkvæma stjórnvöldarástafanir sem víkja frá lögum og stjórnvöldsluvenjum þess eða hins samningsríkisins;
- b) að veita upplýsingar sem ekki er unnt að afla samkvæmt lögum eða eðlilegum stjórnvöldsluvenjum þess eða hins samningsríkisins;
- c) að veita upplýsingar sem myndu ljóstra upp leyndarmálum eða framleiðsluaðferðum á sviði viðskipta, atvinnumála, iðnaðar, verslunar eða sérfræðipækkingar eða veita upplýsingar sem myndu stríða gegn almannareglu (ordre public) ef þær væru gerðar opinberar.

4. Ef samningsríki fer fram á upplýsingar í samræmi við þessa grein skal hitt samningsríkið nota þær aðferðir sem það hefur yfir að ráða til að afla þeirra upplýsinga sem óskað er eftir jafnvel þótt síðarnefnda hitt ríki þurfi ekki á þeim upplýsingum að halda vegna eigin skattamála. Sú skuldbinding sem felst í fyrri málslíð er háð takmörkunum 3. mgr. en í engu tilviki skulu þær takmarkanir notaðar til að heimila samningsríki að synja um upplýsingar af þeirri ástæðu einni að það sjálft hafi enga þörf fyrir þær.

5. Í engu tilviki skal túlka ákvæði 3. mgr. þannig að þau heimili samningsríki að synja um upplýsingar af þeirri ástæðu einni að þær séu í vörslu banka, annarrar fjármálastofnunar, tilnefnds aðila eða aðila sem kemur fram sem umboðsaðili eða annast fjármunavörslu, eða þær tengjast hagsmunum eiganda aðila.

25. gr.

Sendiráðsmenn og starfsmenn ræðisskrifstofa.

Ekkert í samningi þessum skal hafa áhrif á skattaívilnanir sem sendiráðsmenn eða starfsmenn ræðisskrifstofa njóta samkvæmt almennum þjóðréttarreglum eða ákvæðum sérstakra samninga.

26. gr.

Gildistaka.

1. Ríkisstjórnir samningsríkjanna skulu tilkynna hvor annarri, eftir diplómátskum leiðum, þegar stjórnskipulegum skilyrðum fyrir gildistöku þessa samnings hefur verið fullnægt.

2. Samningurinn öðlast gildi þann dag sem síðari tilkynningin, sem um getur í 1. mgr., er látin í té og skulu ákvæði hans koma til framkvæmda í báðum samningsríkjunum:

- a) að því er varðar staðgreiðslu- eða afdráttarskatta, vegna tekna sem er aflað 1. janúar eða síðar á því almanaksári sem fylgir næst á eftir því ári þegar síðari tilkynningin er afhent;

- b) að því er varðar aðra skatta á tekjur, vegna skatta sem leggja má á vegna skattárs sem hefst 1. janúar eða síðar á því almanaksári sem fylgir næst á eftir því ári þegar síðari tilkynningin er afhent.

**27. gr.
Uppsögn.**

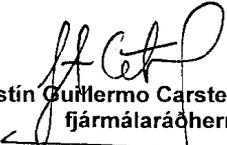
Samningur þessi skal gilda þar til honum er sagt upp af samningsríki. Hvort samningsríki um sig getur sagt samningnum upp eftir diplómátskum leiðum með skriflegri tilkynningu um uppsögn eigi síðar en sex mánuðum fyrir lok almanaksárs þegar fimm ár eru liðin frá gildistöku samningsins. Í slíku tilviki skal samningnum ekki beitt í samningsríkjunum:

- a) að því er varðar staðgreiðslu- eða afdráttarskatta, vegna tekna sem aflað er 1. janúar eða síðar á því almanaksári sem fylgir næst á eftir því ári þegar tilkynningin er afhent;
- b) að því er varðar aðra skatta á tekjur, vegna skatta sem leggja má á vegna skattárs sem hefst 1. janúar eða síðar á því almanaksári sem fylgir næst á eftir því ári þegar tilkynningin er afhent.

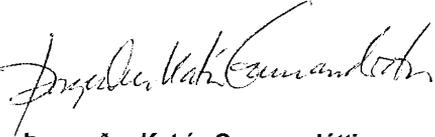
ÞESSU TIL STADFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í tvíriti í Mexíkóborg hinn 11. mars 2008 á spænsku, íslensku og ensku og skulu allir textarnir jafngildir. Ef vafi leikur á túlkun skal enski textinn ráða.

**Fyrir hönd Sameinuðu mexíkósku
ríkjanna**

Agustín Guillermo Carstens Carstens
fjármálaráðherra

**Fyrir hönd lýðveldisins
Íslands**

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir
menntamálaráðherra

BÓKUN

Við undirritun samnings til að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skattlagningu á tekjur, sem Sameinuðu mexíkósku ríkin og lýðveldið Ísland gera með sér, hafa undirritaðir orðið ásáttir um að eftirfarandi ákvæði skuli vera óaðskiljanlegur hluti samningsins.

1. Að því er varðar 1. mgr. 4. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 4. gr. telst lífeyrissjóður, sem er komið á fót í samræmi við lög samningsríkis, hafa heimilisfesti í því samningsríki.

2. Að því er varðar 2. mgr. 9. gr.

Litið er svo á að gera skuli þá leiðréttingu sem um getur í 2. mgr. 9. gr. ef bær stjórnvöld samþykkja hana í samræmi við 2. mgr. 24. gr.

3. Að því er varðar 11. gr.

- a) Ákvæði 2. mgr. gilda ekki um vexti af skiptisamningum (back-to-back loans). Í því tilviki skulu vextirnir skattlagðir í samræmi við landslög í ríkinu þar sem þeir myndast.
- b) Ef þess er krafist í lögum samningsríkis að greiðsla sé skilgreind, í heild eða að hluta, sem arður, eða lögin takmarka möguleika á að nýta slíka greiðslu sem frádrátt vegna reglna um lága eiginfjármögnun (thin capitalization) eða vegna þess að í þeim skuldaskjölum sem um ræðir felst einnig

eignarhlutdeild, er samningsríkinu heimilt að fara með slíkar greiðslur í samræmi við þau lög.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað bókun þessa.

Gjört í tvíriti í Mexíkóborg hinn 11. mars 2008 á spænsku, íslensku og ensku og skulu allir textarnir jafngildir. Ef vafi leikur á túlkun skal enski textinn ráða.

Fyrir hönd Sameinuðu mexíkósku
ríkjanna

Fyrir hönd lýðveldisins
Íslands

Agustín Guillermo Carstens Carstens
fjármálaráðherra

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir
menntamálaráðherra

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

**CONVENIO ENTRE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS
Y LA REPÚBLICA DE ISLANDIA PARA EVITAR LA DOBLE IMPOSICIÓN Y
PREVENIR LA EVASIÓN FISCAL EN MATERIA DE IMPUESTOS SOBRE
LA RENTA**

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno de la República de Islandia;

DESEANDO concluir un Convenio para evitar la doble imposición y prevenir la evasión fiscal en materia de impuestos sobre la renta;

HAN ACORDADO lo siguiente:

**ARTICULO 1
Ámbito Subjetivo**

El presente Convenio se aplica a las personas residentes de uno o de ambos Estados Contratantes.

**ARTICULO 2
Impuestos Comprendidos**

1. El presente Convenio se aplica a los impuestos sobre la renta exigibles por un Estado Contratante o sus subdivisiones políticas o entidades locales, cualquiera que sea el sistema de su exacción.
2. Se consideran impuestos sobre la renta los que gravan la totalidad de la renta, o cualquier elemento de la misma, incluidos los impuestos sobre las ganancias derivadas de la enajenación de bienes muebles o inmuebles.
3. Los impuestos actuales a los que se aplica el Convenio son:
  - a) en Islandia:
    - i) los impuestos sobre la renta del Estado (*tekjuskattar ríkissjóðs*); y

- ii) el impuesto sobre la renta de las municipalidades (*útsvar til sveitarfélaganna*),
(en adelante denominado el "impuesto islandés");
- b) en México:
  - i) el impuesto sobre la renta federal; y
  - ii) el impuesto empresarial a tasa única,
(en adelante denominado el "impuesto mexicano").

4. El Convenio se aplicará igualmente a los impuestos de naturaleza idéntica o substancialmente similar que se establezcan con posterioridad a la fecha de la firma del mismo o que se añadan a los actuales o los sustituyan. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes se comunicarán mutuamente cualquiera de las modificaciones substanciales que se hayan introducido en sus respectivas legislaciones fiscales.

ARTICULO 3 **Definiciones Generales**

1. Para los efectos del presente Convenio, a menos que de su contexto se infiera una interpretación diferente:

- a) el término "Islandia" significa la República de Islandia, y en un sentido geográfico comprende el territorio de la República de Islandia, incluyendo su mar territorial, y toda el área más allá del mar territorial sobre la que, de conformidad con el derecho internacional, Islandia ejerza su jurisdicción o derechos soberanos respecto del fondo marino, el subsuelo y sus aguas suprayacentes y sus recursos naturales;
- b) el término "México", significa los Estados Unidos Mexicanos, y en un sentido geográfico comprende el territorio de los Estados Unidos Mexicanos, así como las partes integrantes de la Federación, las islas, incluyendo los arrecifes y los cayos en los mares adyacentes, las islas de Guadalupe y Revillagigedo, la plataforma continental y el fondo marino y

los zócalos submarinos de las islas, cayos y arrecifes, las aguas de los mares territoriales y las marítimas interiores y más allá de las áreas sobre las cuales, de conformidad con el derecho internacional, México puede ejercer sus derechos soberanos de exploración y explotación de los recursos naturales del fondo marino, del subsuelo y de las aguas suprayacentes y el espacio aéreo situado sobre el territorio nacional, con la extensión y bajo las condiciones que establezca el propio derecho internacional;

- c) el término "persona" comprende una persona física, una sociedad y cualquier otra agrupación de personas;
- d) el término "sociedad" significa cualquier persona jurídica o cualquier entidad que se considere como tal a efectos impositivos;
- e) el término "empresa" es aplicable al desarrollo de cualquier actividad empresarial;
- f) las expresiones "empresa de un Estado Contratante" y "empresa del otro Estado Contratante" significan, respectivamente, una empresa explotada por un residente de un Estado Contratante y una empresa explotada por un residente del otro Estado Contratante;
- g) los términos "un Estado Contratante" y "el otro Estado Contratante" significan Islandia o México, según lo requiera el contexto;
- h) el término "tráfico internacional" significa cualquier transporte efectuado por buque o aeronave explotado por un residente de un Estado Contratante, salvo cuando el buque o aeronave se explote únicamente entre puntos situados en el otro Estado Contratante;
- i) el término "autoridad competente" significa:
  - i) en el caso de Islandia, el Ministro de Finanzas o su representante autorizado;
  - ii) en el caso de México, el Servicio de Administración Tributaria;

- j) el término "nacional" significa:
  - i) toda persona física que posea la nacionalidad de un Estado Contratante;
  - ii) toda persona jurídica, sociedad de personas o asociación constituida conforme a la legislación vigente en un Estado Contratante;
- k) el término "negocio" incluye la prestación de servicios profesionales y de cualquier otra actividad que tenga el carácter de independiente.

2. Para la aplicación del Convenio, en cualquier momento por un Estado Contratante, cualquier término no definido en el mismo tendrá, a menos que de su contexto se infiera una interpretación diferente, el significado que en ese momento le atribuya la legislación de ese Estado, relativa a los impuestos a los que se aplica el Convenio, prevaleciendo el significado atribuido por la legislación fiscal aplicable de ese Estado sobre el previsto para dicho término de conformidad con otras leyes de ese Estado.

ARTICULO 4 **Residente**

1. Para los efectos del presente Convenio, el término "residente de un Estado Contratante" significa toda persona que, en virtud de la legislación de ese Estado, esté sujeta a imposición en el mismo por razón de su domicilio, residencia, sede de dirección, lugar de constitución o cualquier otro criterio de naturaleza análoga, incluyendo también a ese Estado y a cualquier subdivisión política o entidad local del mismo. Sin embargo, este término no incluye a las personas que estén sujetas a imposición en ese Estado exclusivamente por las rentas que obtengan de fuentes en ese Estado o patrimonio situado en el mismo.

2. Cuando en virtud de lo dispuesto en el párrafo 1, una persona física sea residente de ambos Estados Contratantes, su situación se resolverá de la siguiente manera:

- a) la persona será considerada residente solamente del Estado donde tenga una vivienda permanente a su disposición; si tuviera una vivienda permanente a su disposición en ambos Estados, se considerará residente solamente del Estado con el que mantenga relaciones personales y económicas más estrechas (centro de intereses vitales);
- b) si no pudiera determinarse el Estado en el que dicha persona tiene su centro de intereses vitales o si no tuviera una vivienda permanente a su disposición en ninguno de los Estados, se considerará residente solamente del Estado donde viva habitualmente;
- c) si viviera habitualmente en ambos Estados o no lo hiciera en ninguno de ellos, se considerará residente solamente del Estado del que sea nacional;
- d) si es nacional de ambos Estados o no lo fuera de ninguno de ellos, las autoridades competentes de los Estados Contratantes resolverán el caso mediante acuerdo mutuo.

3. Cuando en virtud de las disposiciones del párrafo 1, una persona distinta a una persona física sea residente de ambos Estados Contratantes, las autoridades competentes de los Estados Contratantes harán lo posible por resolver el caso mediante acuerdo mutuo y determinarán la forma en que aplicarán el Convenio a dicha persona. En ausencia de tal acuerdo, dicha persona no tendrá derecho a solicitar las desgravaciones o exenciones impositivas establecidas por el Convenio.

4. Una sociedad de personas es residente de un Estado Contratante, en la medida en que las rentas que obtenga estén sujetas a imposición en ese Estado como rentas obtenidas por un residente, ya sea por la sociedad de personas, o en manos de sus socios o beneficiarios.

ARTICULO 5 **Establecimiento Permanente**

1. Para los efectos del presente Convenio, la expresión "establecimiento permanente" significa un lugar fijo de negocios a través del cual una empresa de un Estado Contratante realiza toda o parte de su actividad empresarial.

2. La expresión "establecimiento permanente" especialmente comprende:

- a) una sede de dirección;
- b) una sucursal;
- c) una oficina;
- d) una fábrica;
- e) un taller; y
- f) una mina, un pozo de petróleo o de gas, una cantera o cualquier otro lugar de extracción de recursos naturales.

3. La expresión "establecimiento permanente" también comprende:

- a) una obra o construcción, un proyecto de montaje o instalación, o las actividades de supervisión relacionadas con los mismos, pero sólo cuando dicha obra, proyecto o actividades continúen por un período superior a seis meses;
- b) la prestación de servicios por una empresa, incluyendo los de consultoría, a través de sus empleados u otro personal contratado por la empresa para dichas actividades, pero sólo cuando dichos servicios continúen en un Estado Contratante por un período o períodos que en conjunto excedan un total de seis meses dentro de cualquier período de doce meses.

Para efectos del cómputo de los plazos a que se refiere este párrafo, las actividades realizadas por una empresa asociada con otra empresa, conforme a lo dispuesto por el Artículo 9, deberán ser consideradas conjuntamente con el período durante el cual la empresa asociada lleve a cabo actividades, si las actividades de ambas empresas son idénticas o substancialmente similares.

4. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, se considera que la expresión "establecimiento permanente" no incluye:

- a) la utilización de instalaciones con el único fin de almacenar, exponer o entregar bienes o mercancías pertenecientes a la empresa;
- b) el mantenimiento de un depósito de bienes o mercancías pertenecientes a la empresa con el único fin de almacenarlas, exponerlas o entregarlas;
- c) el mantenimiento de un depósito de bienes o mercancías pertenecientes a la empresa con el único fin de que sean transformadas por otra empresa;
- d) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin de comprar bienes o mercancías o de reunir información, para la empresa;
- e) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin de desarrollar para la empresa cualquier otra actividad que tenga carácter preparatorio o auxiliar;
- f) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin del ejercicio combinado de las actividades mencionadas en los incisos a) a e), siempre que el conjunto de la actividad del lugar fijo de negocios, resultante de dicha combinación, conserve su carácter preparatorio o auxiliar. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes determinarán mediante acuerdo mutuo el modo de aplicación de este inciso.

5. No obstante las disposiciones de los párrafos 1 y 2, cuando una persona distinta de un agente que goce de un estatuto independiente, al cual se le aplica el párrafo 7, actúe por cuenta de una empresa y ostente y ejerza habitualmente en un Estado Contratante poderes que la faculten para concluir contratos en nombre de la empresa, se considerará que dicha empresa tiene un establecimiento permanente en ese Estado con respecto a cualquiera de las actividades que dicha persona realice por cuenta de la empresa, a menos que las actividades de esa persona se limiten a las mencionadas en el párrafo 4 que, de haber sido realizadas por medio de un lugar fijo de negocios, no se hubiera considerado a este lugar fijo como un establecimiento permanente de acuerdo con las disposiciones de ese párrafo.

6. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, se considera que una empresa aseguradora de un Estado Contratante tiene, salvo por lo que respecta al reaseguro, un establecimiento permanente en el otro Estado Contratante si cobra primas en el territorio de ese otro Estado o si asegura contra riesgos situados en él por medio de una persona distinta de un agente que goce de un estatuto independiente al que se le aplique el párrafo 7.

7. No se considera que una empresa tiene un establecimiento permanente en un Estado Contratante por el sólo hecho de que realice sus actividades empresariales por medio de un corredor, un comisionista general o cualquier otro agente que goce de un estatuto independiente, siempre que dichas personas actúen dentro del marco ordinario de su actividad y que, en sus relaciones comerciales o financieras con la empresa, no se hayan establecido o impuesto condiciones que difieran de las que serían generalmente acordadas por agentes independientes.

8. El hecho de que una sociedad residente de un Estado Contratante controle o sea controlada por una sociedad residente del otro Estado Contratante, o que realice actividades empresariales en ese otro Estado (ya sea por medio de un establecimiento permanente o de otra manera), no convierte por sí sólo a cualquiera de estas sociedades en establecimiento permanente de la otra.

ARTICULO 6

Rentas Inmobiliarias

1. Las rentas que un residente de un Estado Contratante obtenga de bienes inmuebles (incluidas las rentas de explotaciones agrícolas o silvícolas), situados en el otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. La expresión "bienes inmuebles" tendrá el significado que le atribuya la legislación del Estado Contratante en el que los bienes en cuestión estén situados. Dicha expresión comprende, en todo caso, los accesorios de los bienes inmuebles, el ganado y el equipo utilizado en las explotaciones agrícolas y silvícolas,

los derechos a los que se apliquen las disposiciones de derecho privado relativas a los bienes raíces, el usufructo de bienes inmuebles y los derechos a percibir pagos variables o fijos por la explotación o la concesión de la explotación de yacimientos minerales, fuentes y otros recursos naturales; los barcos, buques y aeronaves no se consideran bienes inmuebles.

3. Las disposiciones del párrafo 1 se aplicarán a las rentas derivadas de la utilización directa, del arrendamiento o uso en cualquier otra forma de los bienes inmuebles.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 3 se aplicarán igualmente a las rentas derivadas de los bienes inmuebles de una empresa.

ARTICULO 7 **Beneficios Empresariales**

1. Los beneficios de una empresa de un Estado Contratante solamente pueden someterse a imposición en ese Estado, a no ser que la empresa realice sus actividades empresariales en el otro Estado Contratante por medio de un establecimiento permanente situado en él. Si la empresa realiza su actividad empresarial de dicha manera, los beneficios de la empresa pueden someterse a imposición en el otro Estado, pero sólo en la medida en que puedan atribuirse a:

- a) ese establecimiento permanente;
- b) las ventas en ese otro Estado de bienes o mercancías de tipo idéntico o similar al de los bienes o mercancías vendidos a través de ese establecimiento permanente.

Sin embargo, los beneficios derivados de las ventas descritas en el inciso b) no serán sometidos a imposición en el otro Estado Contratante si la empresa demuestra que dichas ventas han sido realizadas por razones distintas a las de obtener un beneficio de conformidad con este Convenio.

2. Sin perjuicio de lo dispuesto por el párrafo 3, cuando una empresa de un Estado Contratante realice actividades empresariales en el otro Estado

Contratante se atribuirán a dicho establecimiento permanente los beneficios que éste hubiera podido obtener de ser una empresa distinta y separada que realizase actividades idénticas o similares, en las mismas o similares condiciones, y tratase con total independencia con la empresa de la que es establecimiento permanente.

3. Para la determinación de los beneficios de un establecimiento permanente, se permitirá la deducción de los gastos incurridos para la realización de los fines del establecimiento permanente, incluyendo los gastos de dirección y generales de administración así incurridos, tanto si se efectúan en el Estado en el que se encuentre el establecimiento permanente como en otra parte. Sin embargo, no serán deducibles los pagos que efectúe, en su caso, el establecimiento permanente (que no sean los hechos por concepto de reembolso de gastos efectivos) a la oficina central de la empresa o a alguna de sus otras sucursales, a título de regalías, honorarios o pagos análogos a cambio del derecho a utilizar patentes u otros derechos, o a título de comisión, por servicios concretos prestados o por gestiones hechas o, salvo en el caso de un banco, a título de intereses sobre dinero prestado al establecimiento permanente.

4. Mientras sea usual en un Estado Contratante determinar los beneficios imputables a un establecimiento permanente sobre la base de un reparto de los beneficios totales de la empresa entre sus diversas partes, nada de lo establecido en el párrafo 2 impedirá que ese Estado Contratante determine de esta manera los beneficios imponibles mediante dicho reparto, mientras sea común; sin embargo, el método de reparto adoptado habrá de ser tal que el resultado obtenido esté conforme a los principios contenidos en este Artículo.

5. No se atribuirá ningún beneficio a un establecimiento permanente por el sólo hecho de que éste compre bienes o mercancías para la empresa.

6. Para los efectos de los párrafos anteriores, los beneficios imputables al establecimiento permanente se calcularán con el mismo método cada año, a no ser que existan razones válidas y suficientes para proceder de otra forma.

7. Cuando los beneficios comprendan rentas reguladas separadamente en otros Artículos del presente Convenio, las disposiciones de dichos Artículos no se verán afectadas por las disposiciones del presente Artículo.

ARTICULO 8 **Transportación Marítima y Aérea**

1. Los beneficios obtenidos por un residente de un Estado Contratante procedentes de la explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional sólo pueden someterse a imposición en ese Estado.

2. Los beneficios a que se refiere el párrafo 1 no incluirán los beneficios que se obtengan de la prestación del servicio de hospedaje y los beneficios obtenidos del uso de cualquier otro medio de transporte.

3. Para los efectos del presente Artículo, los beneficios obtenidos por un residente de un Estado Contratante, procedentes de la explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional, comprenden los beneficios derivados del arrendamiento de buques o aeronaves sobre una base de nave completa (tiempo o viaje). También incluyen los beneficios derivados del arrendamiento de buques o aeronaves sobre una base de nave vacía, si dichos buques o aeronaves son explotados en tráfico internacional por el arrendatario y son obtenidos por un residente de un Estado Contratante dedicado a la explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional.

4. Para los efectos del presente Artículo, y no obstante lo dispuesto por el Artículo 12, los beneficios de un residente de un Estado Contratante procedentes del uso o arrendamiento de contenedores (incluyendo tráileres, barcasas y equipo relacionado para el transporte de contenedores) utilizados en tráfico internacional, únicamente estarán sujetos a imposición en ese Estado, cuando dicho uso o arrendamiento sea incidental a la explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional.

5. Las disposiciones del párrafo 1 también serán aplicables a los beneficios procedentes de la participación en un consorcio, en una empresa conjunta o en una agencia internacional de explotación.

ARTICULO 9 Empresas Asociadas

1. Cuando
  - a) una empresa de un Estado Contratante participe directa o indirectamente en la dirección, el control o el capital de una empresa del otro Estado Contratante, o
  - b) las mismas personas participen directa o indirectamente en la dirección, el control o el capital de una empresa de un Estado Contratante y de una empresa del otro Estado Contratante,

y en cualquier caso las dos empresas estén, en sus relaciones comerciales o financieras, unidas por condiciones aceptadas o impuestas que difieran de las que serían acordadas por empresas independientes, los beneficios que habrían sido obtenidos por una de las empresas de no existir dichas condiciones, y que de hecho no se han producido a causa de las mismas, pueden ser incluidos en los beneficios de esta empresa y ser sometidos a imposición en consecuencia.

2. Cuando un Estado Contratante incluya en los beneficios de una empresa de ese Estado, y grave en consecuencia, los beneficios sobre los cuales una empresa del otro Estado Contratante ha sido sometida a imposición en ese otro Estado, y los beneficios así incluidos son beneficios que habrían sido obtenidos por la empresa del Estado mencionado en primer lugar si las condiciones convenidas entre las dos empresas hubieran sido las que se hubiesen convenido entre empresas independientes, entonces ese otro Estado procederá a efectuar el ajuste correspondiente al monto del impuesto cobrado sobre esos beneficios. Para determinar dicho ajuste se tendrán en cuenta las demás disposiciones del presente Convenio y las autoridades competentes de los Estados Contratantes se consultarán mutuamente cuando sea necesario.

ARTICULO 10
Dividendos

1. Los dividendos pagados por una sociedad residente de un Estado Contratante a un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Sin embargo, dichos dividendos también pueden someterse a imposición en el Estado Contratante en el que resida la sociedad que pague los dividendos y según la legislación de ese Estado, pero si el beneficiario efectivo de los dividendos es residente del otro Estado Contratante, el impuesto así exigido no podrá exceder del:

- a) 5 por ciento del importe bruto de los dividendos si el beneficiario efectivo es una sociedad (excluidas las sociedades de personas), que tenga la propiedad directamente de por lo menos el 10 por ciento del capital de la sociedad que paga los dividendos;
- b) 15 por ciento del importe bruto de los dividendos en todos los demás casos.

Las autoridades competentes de los Estados Contratantes establecerán mediante acuerdo mutuo la forma en que se aplicarán estas limitaciones.

Las disposiciones del presente párrafo no afectarán la imposición de la sociedad respecto de los beneficios con cargo a los cuales se paguen los dividendos.

3. El término "dividendos" empleado en el presente Artículo, significa los rendimientos de las acciones, de las partes de mina, de las partes de fundador u otros derechos, excepto los de crédito, que permitan participar en los beneficios, así como las rentas derivadas de otros derechos corporativos sujetas al mismo régimen fiscal que los rendimientos de las acciones, bajo la legislación del Estado en que resida la sociedad que los distribuya.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no son aplicables si el beneficiario efectivo de los dividendos, residente de un Estado Contratante, realiza actividades empresariales en el otro Estado Contratante, del que es residente la sociedad que paga los dividendos, a través de un establecimiento permanente situado en él, y la participación que genera los dividendos está efectivamente vinculada con dicho establecimiento permanente. En ese caso, se aplicarán las disposiciones del Artículo 7.

5. Cuando una sociedad residente de un Estado Contratante obtenga beneficios o rentas procedentes del otro Estado Contratante, ese otro Estado no puede exigir ningún impuesto sobre los dividendos pagados por la sociedad, salvo en la medida en que dichos dividendos sean pagados a un residente de ese otro Estado o la participación que genera los dividendos esté efectivamente vinculada a un establecimiento permanente situado en ese otro Estado, ni someter los beneficios no distribuidos de la sociedad a un impuesto sobre los mismos, aunque los dividendos pagados o los beneficios no distribuidos consistan, total o parcialmente, en beneficios o rentas procedentes de ese otro Estado.

ARTICULO 11 **Intereses**

1. Los intereses procedentes de un Estado Contratante y pagados a un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Sin embargo, dichos intereses también pueden someterse a imposición en el Estado Contratante del que procedan y de acuerdo con la legislación de ese Estado, pero si el beneficiario efectivo de los intereses es residente del otro Estado Contratante, el impuesto así exigido no podrá exceder del 10 por ciento del importe bruto de los intereses. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes establecerán mediante acuerdo mutuo la forma en que se aplicarán estas limitaciones.

3. No obstante las disposiciones del párrafo 2, los intereses a que se refiere el párrafo 1 sólo pueden someterse a imposición en el Estado Contratante en el que resida el beneficiario efectivo cuando:

- a) el beneficiario efectivo sea un Estado Contratante, una subdivisión política o el Banco Central del Estado Contratante;
- b) los intereses sean pagados por cualquiera de las entidades mencionadas en el inciso a);
- c) los intereses procedan de Islandia y sean pagados respecto de un préstamo o un crédito a un plazo no menor de tres años, concedido, garantizado o asegurado por el Banco de México, Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C., Nacional Financiera, S.N.C., o el Banco Nacional de Obras y Servicio Públicos, S.N.C., o por cualquier otra institución que, en su momento, pueda ser acordada por las autoridades competentes de los Estados Contratantes;
- d) los intereses procedan de México y sean pagados respecto de un préstamo o un crédito a un plazo no menor de tres años concedido, garantizado o asegurado por el Gobierno Islandés o por cualquier otra institución que, en su momento, pueda ser acordada por las autoridades competentes de los Estados Contratantes.

4. El término "intereses" empleado en el presente Artículo, significa los rendimientos de créditos de cualquier naturaleza, con o sin garantía hipotecaria o cláusula de participación en los beneficios del deudor y, en particular, las rentas de títulos de crédito gubernamentales y de bonos u obligaciones, incluidas las primas y premios unidos a dichos títulos, bonos u obligaciones, así como cualquier otra renta que la legislación fiscal del Estado Contratante de donde procedan los intereses, asimile a los rendimientos de las cantidades dadas en préstamo. El término "intereses" no incluye cualquier otro tipo de ingresos que se consideren dividendos conforme a lo dispuesto por el párrafo 3 del Artículo 10.

5. Las disposiciones de los párrafos 1, 2 y 3 no se aplicarán si el beneficiario efectivo de los intereses, residente de un Estado Contratante, realiza actividades empresariales en el otro Estado Contratante, del que proceden los intereses, a través de un establecimiento permanente situado en él, y el crédito que genera los intereses esté efectivamente vinculado con dicho establecimiento permanente. En este caso se aplican las disposiciones del Artículo 7.

6. Los intereses se consideran procedentes de un Estado Contratante cuando el deudor sea un residente de ese Estado. Sin embargo, cuando el deudor de los intereses, sea o no residente de un Estado Contratante, tenga en un Estado Contratante un establecimiento permanente, y dichos intereses sean soportados por dicho establecimiento permanente, entonces dichos intereses se considerarán procedentes del Estado donde esté situado el establecimiento permanente.

7. Cuando, por razón de la relación especial existente entre el deudor y el beneficiario efectivo o de la que uno y otro mantengan con terceros, el importe de los intereses exceda, por cualquier motivo, del que hubieran convenido el deudor y el beneficiario efectivo en ausencia de tal relación, las disposiciones de este Artículo se aplicarán únicamente a este último importe. En este caso, la cuantía en exceso podrá someterse a imposición de acuerdo con la legislación de cada Estado Contratante, teniendo en cuenta las demás disposiciones del presente Convenio.

ARTICULO 12

Regalías

1. Las regalías procedentes de un Estado Contratante y cuyo beneficiario efectivo sea un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Sin embargo, dichas regalías también pueden someterse a imposición en el Estado Contratante del que procedan y de acuerdo con la legislación

de ese Estado, pero si el beneficiario efectivo de las regalías es residente del otro Estado Contratante, el impuesto así exigido no puede exceder del 10 por ciento del importe bruto de las regalías. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes establecerán mediante acuerdo mutuo la forma en que se aplicarán estas limitaciones.

3. El término "regalías" empleado en este Artículo, significa las cantidades de cualquier clase pagadas por:

- a) el uso, o la concesión de uso, de cualquier patente, marca, diseño o modelo, plano, fórmula o procedimiento secreto;
- b) el uso, o la concesión de uso, de cualquier equipo industrial, comercial o científico;
- c) el suministro de información relativa a experiencias industriales, comerciales o científicas;
- d) el uso, o la concesión de uso, de cualquier derecho de autor sobre obras literarias, artísticas o científicas, incluidas las películas cinematográficas y películas o cintas para su difusión por televisión o radio;
- e) la recepción de, o el derecho a recibir, imágenes visuales o sonidos o ambos, para su transmisión vía:
  - i) satélite;
  - ii) cable, fibra óptica o tecnología similar;
- f) el uso, o la concesión de uso, en relación a la difusión por televisión o radio, de imágenes visuales o sonidos o ambos, para su transmisión al público vía:
  - i) satélite;
  - ii) cable, fibra óptica o tecnología similar.

No obstante las disposiciones del Artículo 13, el término "regalías" también incluye las cantidades pagadas en virtud de la enajenación de cualquiera de los derechos o bienes que estén condicionados a la productividad, uso o disposición de los mismos.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no se aplicarán si el beneficiario efectivo de las regalías, residente de un Estado Contratante, realiza actividades empresariales en el otro Estado Contratante, de donde proceden las regalías, a través de un establecimiento permanente situado en él, y el derecho o propiedad por los que se pagan las regalías esté efectivamente vinculado con dicho establecimiento permanente. En este caso se aplican las disposiciones del Artículo 7.

5. Para los efectos del presente Artículo, las regalías se consideran procedentes de un Estado Contratante cuando el deudor sea el propio Estado o una subdivisión política o entidad local del mismo, o una persona residente de ese Estado para efectos fiscales. Sin embargo, cuando quien paga las regalías, sea o no residente de uno de los Estados Contratantes, tenga en un Estado Contratante un establecimiento permanente con el cual se haya contraído la obligación de pago de las regalías, y que soporte la carga de las mismas, entonces las regalías se considerarán procedentes del Estado donde esté situado el establecimiento permanente.

6. Cuando, por razón de la relación especial existente entre el deudor y el beneficiario efectivo o de la que uno y otro mantengan con terceros, el importe de las regalías, habida cuenta del uso, derecho o información por los que se pagan, exceda por cualquier motivo, del que hubieran convenido el deudor y el beneficiario efectivo, en ausencia de tal relación, las disposiciones de este Artículo se aplicarán únicamente a este último importe. En este caso, la cuantía en exceso podrá someterse a imposición de acuerdo con la legislación de cada Estado Contratante, teniendo en cuenta las demás disposiciones del presente Convenio.

ARTICULO 13
Ganancias de Capital

1. Las ganancias que un residente de un Estado Contratante obtenga de la enajenación de bienes inmuebles, a los que se refiere el Artículo 6, situados en el otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Las ganancias derivadas de la enajenación de acciones u otros derechos similares de una sociedad, cuya propiedad consista principalmente, directa o indirectamente, en bienes inmuebles situados en un Estado Contratante, pueden someterse a imposición en ese Estado.

3. Las ganancias derivadas de la enajenación de bienes muebles que formen parte del activo de un establecimiento permanente que una empresa de un Estado Contratante tenga en el otro Estado Contratante, incluyendo las ganancias derivadas de la enajenación de dicho establecimiento permanente (solo o con el conjunto de la empresa), pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

4. Las ganancias obtenidas por un residente de un Estado Contratante, derivadas de la enajenación de buques o aeronaves explotados en tráfico internacional, o de bienes muebles afectos a la explotación de dichos buques o aeronaves, sólo pueden someterse a imposición en ese Estado.

5. Las ganancias obtenidas por un residente de un Estado Contratante, derivadas de la enajenación de acciones, participaciones u otros derechos en el capital de una sociedad, residente del otro Estado Contratante, pueden someterse a imposición en ese otro Estado Contratante.

6. Las ganancias derivadas de la enajenación de cualquier otro bien distinto de los mencionados en los párrafos anteriores del presente Artículo, sólo pueden someterse a imposición en el Estado Contratante en que resida el enajenante.

ARTICULO 14
Ingresos Derivados del Empleo

1. Sin perjuicio de lo dispuesto por los Artículos 15, 17 y 18, los sueldos, salarios y otras remuneraciones similares obtenidas por un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo, sólo pueden someterse a imposición en ese Estado, a no ser que el empleo sea ejercido en el otro Estado Contratante. Si el empleo se ejerce de esta forma, las remuneraciones percibidas por este concepto pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. No obstante lo dispuesto en el párrafo 1, las remuneraciones obtenidas por un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo ejercido en el otro Estado Contratante sólo pueden someterse a imposición en el Estado mencionado en primer lugar si:

- a) el perceptor permanece en el otro Estado por un período o períodos cuya duración no exceda en conjunto de 183 días en cualquier período de doce meses que comience o termine en el año fiscal de que se trate, y
- b) las remuneraciones son pagadas por, o en nombre de, un empleador que no es residente del otro Estado, y
- c) las remuneraciones no son soportadas por un establecimiento permanente que el empleador tenga en el otro Estado.

3. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, las remuneraciones obtenidas por razón de un empleo ejercido a bordo de un buque o aeronave explotado en tráfico internacional por un residente de un Estado Contratante, pueden someterse a imposición en ese Estado.

ARTICULO 15
Participaciones de Consejeros

Las participaciones de consejeros y otras remuneraciones similares que un residente de un Estado Contratante obtenga en su calidad de miembro de un consejo de administración o de cualquier otro órgano similar, de una sociedad que sea residente del otro Estado Contratante, pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

ARTICULO 16
Artistas y Deportistas

1. No obstante lo dispuesto en los Artículos 7 y 14, los ingresos que un residente de un Estado Contratante obtenga, en calidad de artista del espectáculo, tal como actor de teatro, cine, radio o televisión, o músico, o como deportista, derivados del ejercicio de sus actividades personales como tal en el otro Estado Contratante, pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Cuando los ingresos derivados de las actividades personales ejercidas por un artista o deportista, en calidad de tal se atribuyan, no al propio artista o deportista, sino a otra persona, esos ingresos pueden, no obstante lo dispuesto en los Artículos 7 y 14, someterse a imposición en el Estado Contratante en el que se realicen las actividades del artista o deportista.

3. No obstante lo dispuesto por los párrafos 1 y 2, los ingresos obtenidos por un residente de un Estado Contratante como artista o deportista, estarán exentos de impuesto en el otro Estado Contratante, si la visita a ese otro Estado se encuentra financiada substancialmente por fondos públicos del Estado mencionado en primer lugar o una subdivisión política o entidad local del mismo.

ARTICULO 17
Pensiones

Sin perjuicio de lo dispuesto en el párrafo 2 del Artículo 18, las pensiones y otras remuneraciones similares pagadas a un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo anterior, sólo pueden someterse a imposición en ese Estado.

Artículo 18
Funciones Públicas

1. a) Los sueldos, salarios y otras remuneraciones similares, excluidas las pensiones, pagadas por un Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo, a una persona física por razón de servicios prestados a ese Estado, subdivisión o entidad, sólo pueden someterse a imposición en ese Estado.

b) Sin embargo, dichos sueldos, salarios y otras remuneraciones similares sólo podrán someterse a imposición en el otro Estado Contratante, si los servicios se prestan en ese Estado y la persona física es un residente de ese Estado que:

- i) es nacional de ese Estado; o
- ii) no ha adquirido la condición de residente de ese Estado, con el único propósito de prestar los servicios.

2. a) Las pensiones pagadas por, o con cargo a fondos constituidos por, un Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo, a una persona física por servicios prestados a ese Estado o subdivisión o entidad, sólo serán sometidas a imposición en ese Estado.

b) Sin embargo, dichas pensiones sólo serán sometidas a imposición en el otro Estado Contratante si la persona física es residente y nacional de ese Estado.

3. Las disposiciones de los Artículos 14, 15, 16 y 17 se aplicarán a los sueldos, salarios y otras remuneraciones similares, así como a las pensiones pagadas por razón de servicios prestados relacionados con una actividad empresarial realizada por un Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo.

ARTICULO 19
Estudiantes

Las cantidades que reciba para cubrir sus gastos de manutención, estudios o formación, un estudiante o aprendiz de negocios, que sea o haya sido

inmediatamente antes de visitar un Estado Contratante, residente del otro Estado Contratante y que se encuentre en el Estado mencionado en primer lugar con el único fin de proseguir sus estudios o formación, no estarán sujetos a imposición en ese Estado, siempre que dichas cantidades procedan de fuentes situadas fuera de ese Estado.

ARTICULO 20 Otras Rentas

1. Las rentas de un residente de un Estado Contratante, cualquiera que fuese su procedencia, no mencionadas en los Artículos anteriores del presente Convenio, sólo estarán sujetas a imposición en ese Estado. Sin embargo, las rentas procedentes del otro Estado Contratante, también pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

2. Las disposiciones del párrafo 1 no se aplicarán a las rentas, excluidas las que se deriven de bienes definidos como inmuebles en el párrafo 2 del Artículo 6, si el perceptor de dichas rentas, residente de un Estado Contratante, lleva a cabo actividades empresariales en el otro Estado Contratante a través de un establecimiento permanente situado en él, y el derecho o bien por el cual se pagan las rentas está efectivamente vinculado con dicho establecimiento permanente. En este caso se aplican las disposiciones del Artículo 7.

ARTICULO 21 Eliminación de la Doble Imposición

1. En el caso de Islandia, la doble imposición se eliminará de la siguiente manera:

Cuando un residente de Islandia obtenga ingresos que, de conformidad con lo dispuesto por el presente Convenio, puedan estar sujetos a imposición en México, Islandia permitirá como una deducción del impuesto sobre la renta de dicho residente, una cantidad equivalente al impuesto sobre la renta pagado en México.

Sin embargo, dicha deducción no excederá la parte del impuesto sobre la renta, calculado antes del otorgamiento de la deducción, que sea atribuible al ingreso que pudiera ser gravado en México.

2. En el caso de un residente de México, la doble imposición se eliminará de la siguiente manera:

De conformidad con las disposiciones y sin perjuicio de las limitaciones de la legislación de México, conforme a las modificaciones ocasionales de la legislación que no afecten sus principios generales, México permitirá a sus residentes acreditar contra el impuesto mexicano:

- a) el impuesto islandés pagado sobre ingresos procedentes de Islandia, por una cantidad que no exceda del impuesto que se pagaría en México por dicho ingreso; y
- b) en el caso de una sociedad que tenga la propiedad de al menos el 10 por ciento del capital de una sociedad residente de Islandia y de la cual la sociedad mencionada en primer lugar recibe dividendos, el impuesto islandés pagado por la sociedad que distribuye los dividendos, respecto de los beneficios con cargo a los cuales se pagan los dividendos.

3. Cuando de conformidad con cualquier disposición del presente Convenio, los ingresos obtenidos por un residente de un Estado Contratante estén exentos de impuesto en ese Estado, dicho Estado podrá, no obstante, tener en cuenta los ingresos exentos para calcular el impuesto sobre el resto de los ingresos de dicho residente.

ARTICULO 22 **No Discriminación**

1. Los nacionales de un Estado Contratante no serán sometidos en el otro Estado Contratante a ningún impuesto u obligación relativa al mismo, que no se exija o sea más gravoso que aquellos a los que estén o puedan estar sometidos los nacionales de ese otro Estado que se encuentren en las mismas condiciones, en

particular con respecto a la residencia. No obstante lo dispuesto en el Artículo 1, la presente disposición también se aplicará a las personas que no sean residentes de uno o de ambos Estados Contratantes.

2. Los establecimientos permanentes que una empresa de un Estado Contratante tenga en el otro Estado Contratante no serán sometidos a imposición en ese otro Estado de manera menos favorable que las empresas de ese otro Estado que realicen las mismas actividades. Esta disposición no podrá interpretarse en el sentido de obligar a un Estado Contratante a conceder a los residentes del otro Estado Contratante las deducciones personales, desgravaciones y reducciones impositivas que otorgue a sus propios residentes, en consideración a su estado civil o cargas familiares.

3. A menos que se apliquen las disposiciones del párrafo 1 del Artículo 9, del párrafo 7 del Artículo 11 o del párrafo 6 del Artículo 12, los intereses, las regalías y demás gastos pagados por una empresa de un Estado Contratante a un residente del otro Estado Contratante, serán deducibles, para determinar los beneficios sujetos a imposición de dicha empresa, en las mismas condiciones que si hubieran sido pagados a un residente del Estado mencionado en primer lugar. De igual forma, cualquier deuda de una empresa de un Estado Contratante contraída con un residente del otro Estado Contratante será deducible, para determinar el capital imponible de dicha empresa, en las mismas condiciones que si hubiera sido contraída con un residente del Estado mencionado en primer lugar.

4. Las empresas de un Estado Contratante cuyo capital sea total o parcialmente propiedad de o controlado por, directa o indirectamente, uno o más residentes del otro Estado Contratante no estarán sujetas en el Estado mencionado en primer lugar a ningún impuesto u obligación relativa al mismo que no se exija o que sea más gravosa que aquéllas a las que están o puedan estar sometidas otras empresas similares del Estado mencionado en primer lugar.

5. No obstante lo dispuesto por el Artículo 2, las disposiciones del presente Artículo se aplicarán a los impuestos de cualquiera naturaleza y denominación.

ARTICULO 23

Procedimiento de Acuerdo Mutuo

1. Cuando una persona considere que las medidas adoptadas por uno o ambos Estados Contratantes implican o pueden implicar para ella una imposición que no esté conforme con las disposiciones del presente Convenio, con independencia de los recursos previstos por la legislación interna de esos Estados, podrá someter su caso a la autoridad competente del Estado Contratante del que sea residente o, si fuera aplicable el párrafo 1 del Artículo 22, a la del Estado Contratante del que sea nacional. El caso deberá ser presentado dentro de los tres años siguientes a la primera notificación de la medida que implique una imposición que no se ajuste a lo dispuesto por el Convenio.

2. La autoridad competente, si la reclamación le parece fundada y si no puede por sí misma adoptar una solución satisfactoria, hará lo posible por resolver la cuestión mediante acuerdo mutuo con la autoridad competente del otro Estado Contratante, a fin de evitar una imposición que no se ajuste al Convenio, siempre que la autoridad competente del otro Estado Contratante haya sido notificada del caso dentro de los cuatro años y medio siguientes a la fecha en que se presentó o debió haberse presentado la declaración en ese otro Estado, lo que ocurra posteriormente. En dicho caso, cualquier acuerdo alcanzado deberá ser implementado dentro de los diez años contados a partir de la fecha en que se presentó o debió haberse presentado la declaración en ese otro Estado, lo que ocurra posteriormente, o en un período mayor si lo permite la legislación interna de ese otro Estado.

3. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes harán lo posible por resolver, mediante acuerdo mutuo, cualquier dificultad o duda que surja de

la interpretación o aplicación del presente Convenio. También podrán consultarse mutuamente para la eliminación de la doble imposición en los casos no previstos en el Convenio.

4. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes podrán comunicarse directamente entre sí, incluso mediante una comisión conjunta integrada por ellas mismas o sus representantes, con el fin de llegar a un acuerdo, en el sentido de los párrafos anteriores.

5. No obstante que los Estados Contratantes sean o puedan ser parte de cualquier otro tratado, toda controversia sobre una medida adoptada por un Estado Contratante que se relacione con alguno de los impuestos comprendidos en el Artículo 2 o, en el caso de no discriminación, cualquier medida fiscal adoptada por un Estado Contratante, incluyendo una controversia sobre la aplicación del presente Convenio, será resuelta únicamente de conformidad con el presente Convenio, a menos que las autoridades competentes de los Estados Contratantes acuerden lo contrario.

ARTICULO 24 **Intercambio de Información**

1. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes intercambiarán la información que sea previsiblemente relevante para aplicar lo dispuesto en el presente Convenio, o para la administración o cumplimiento de la legislación interna relativa a los impuestos de cualquier naturaleza y descripción exigidos por los Estados Contratantes, o sus subdivisiones políticas o entidades locales, en la medida en que la imposición exigida no fuera contraria al Convenio. El intercambio de información no está limitado por los Artículos 1 y 2.

2. Cualquier información recibida de conformidad con el párrafo 1 por un Estado Contratante será mantenida secreta de igual forma que la información obtenida con base en la legislación interna de ese Estado y sólo se revelará a las personas o autoridades (incluidos los tribunales y órganos administrativos) encargadas

de la determinación o recaudación de los impuestos señalados en el párrafo 1, de los procedimientos declarativos o ejecutivos relativos a dichos impuestos, de la resolución de los recursos relacionados con los mismos o encargadas de verificar el cumplimiento de todo lo anterior. Dichas personas o autoridades sólo utilizarán la información para estos fines. Podrán revelar la información en las audiencias públicas de los tribunales o en las sentencias judiciales.

3. En ningún caso, las disposiciones de los párrafos 1 y 2 pueden interpretarse en el sentido de imponer a uno de los Estados la obligación de:

- a) adoptar medidas administrativas contrarias a su legislación y práctica administrativa de ese o del otro Estado;
- b) suministrar información que no se pueda obtener conforme a su legislación o en el ejercicio de su práctica administrativa normal de ese o del otro Estado;
- c) suministrar información que revele cualquier secreto comercial, empresarial, industrial, mercantil o profesional o un procedimiento comercial, o información cuya revelación sea contraria al orden público (*ordre public*).

4. Si la información es solicitada por uno de los Estados de conformidad con este Artículo, el otro Estado utilizará sus mecanismos de recopilación de información para obtener la información solicitada, aún cuando ese otro Estado pueda no necesitar dicha información para sus propios fines impositivos. La obligación precedente, está sujeta a las limitaciones del párrafo 3, pero en ningún caso dichas limitaciones deberán interpretarse en el sentido de permitir a uno de los Estados a negarse a otorgar la información únicamente porque no se tiene un interés interno en dicha información.

5. En ningún caso, las disposiciones del párrafo 3 deberán interpretarse en el sentido de permitir a uno de los Estados a negarse a otorgar la información únicamente porque la misma sea detentada por un banco, otra institución financiera, una persona actuando en calidad de agente o fiduciario, o porque se relaciona con participaciones en una persona.

ARTICULO 25
Miembros de Misiones Diplomáticas y de Oficinas Consulares

Las disposiciones del presente Convenio no afectarán los privilegios fiscales de que disfrutaban los miembros de misiones diplomáticas o de las oficinas consulares, de acuerdo con los principios generales del derecho internacional o en virtud de acuerdos especiales.

ARTICULO 26
Entrada en Vigor

1. Los Gobiernos de los Estados Contratantes se notificarán, a través de la vía diplomática, el cumplimiento de los requisitos constitucionales para la entrada en vigor del presente Convenio.

2. El Convenio entrará en vigor en la fecha de la última de las notificaciones a que se refiere el párrafo 1 y sus disposiciones surtirán efectos en ambos Estados Contratantes:

- a) respecto de los impuestos retenidos en la fuente, sobre los ingresos obtenidos el o a partir del 1 de enero del año de calendario siguiente a aquél en que se realice la última notificación;
- b) respecto de otros impuestos sobre la renta, por impuestos exigibles en cualquier ejercicio fiscal que inicie el o a partir del 1 de enero en el año de calendario siguiente a aquél en que se realice la última notificación.

ARTICULO 27
Terminación

El presente Convenio permanecerá en vigor hasta que se dé por terminado por un Estado Contratante. Cualquier Estado Contratante podrá dar por terminado el presente Convenio a través de la vía diplomática, dando aviso por escrito de la terminación al menos con seis meses de antelación al final de cualquier año de calendario después de que transcurra un periodo de 5 años contado a partir de la fecha en que entre en vigor. En tal caso, el Convenio dejará de surtir sus efectos en ambos Estados Contratantes:

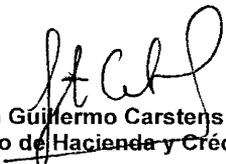
- a) respecto de los impuestos retenidos en la fuente, sobre los ingresos obtenidos el o a partir del 1 de enero del año de calendario siguiente a aquél en que se realice la notificación;
- b) respecto de otros impuestos sobre la renta, por impuestos exigibles en cualquier ejercicio fiscal que inicie el o a partir del 1 de enero del año de calendario siguiente a aquél en que se realice la notificación.

EN FE DE LO CUAL los infrascritos, debidamente autorizados, firman el presente Convenio.

Hecho en duplicado en la Ciudad de México, el día 11 de marzo de 2008, en los idiomas español, islandés e inglés, siendo todos los textos igualmente auténticos. En caso de cualquier divergencia, el texto en inglés prevalecerá.

POR LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS

POR LA REPÚBLICA DE ISLANDIA

Agustín Guillermo Carstens Carstens,
Secretario de Hacienda y Crédito Público

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir,
Ministra de Educación, Ciencia y
Cultura

PROTOCOLO

En el momento de proceder a la firma del Convenio para Evitar la Doble Imposición y Prevenir la Evasión Fiscal en materia de Impuestos sobre la Renta concluido entre los Estados Unidos Mexicanos y la República de Islandia, los suscritos han acordado que las siguientes disposiciones formen parte integrante del Convenio.

1. En relación con el párrafo 1 del Artículo 4

No obstante lo dispuesto por el párrafo 1 del Artículo 4, un fondo de pensiones constituido de conformidad con la legislación de un Estado Contratante se considerará residente de dicho Estado Contratante.

2. En relación con el párrafo 2 del Artículo 9

Se entiende que el ajuste al que se refiere el párrafo 2 del Artículo 9 se llevará a cabo si las autoridades competentes están de acuerdo con dicho ajuste, de conformidad con el párrafo 2 del Artículo 24.

3. En relación con el Artículo 11

- a) Las disposiciones del párrafo 2 no se aplicarán a los intereses derivados de créditos respaldados. En este caso, los intereses estarán sujetos a imposición de acuerdo con la legislación interna del Estado del que procedan.
- b) Si la legislación de un Estado Contratante establece que el pago se considere total o parcialmente como un dividendo, o limite la deducibilidad de dicho pago en virtud de normas de capitalización delgada o porque el instrumento de deuda

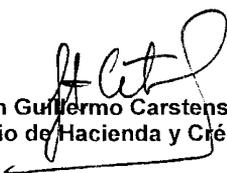
incluye un interés por capital, el Estado Contratante podrá tratar dicho pago de acuerdo con dicha legislación.

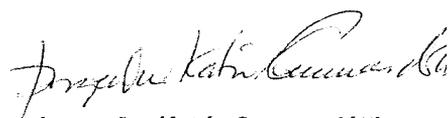
EN FE DE LO CUAL los infrascritos, debidamente autorizados, firman el presente Protocolo.

Hecho en duplicado en la Ciudad de México, el día 11 de marzo de 2008, en los idiomas español, islandés e inglés, siendo todos los textos igualmente auténticos. En caso de cualquier divergencia, el texto en inglés prevalecerá.

POR LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS

POR LA REPÚBLICA DE ISLANDIA

Agustín Guillermo Carstens Carstens,
Secretario de Hacienda y Crédito Público

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir,
Ministra de Educación, Ciencia y
Cultura

[TRANSLATION – TRADUCTION]

CONVENTION ENTRE LES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE ET LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU

Le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République d'Islande;

Désireux de conclure une Convention tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Personnes visées

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont des résidents d'un des États contractants ou des deux États contractants.

Article 2. Impôts visés

1. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu perçus pour le compte d'un État contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception.

2. Sont considérés comme impôts sur le revenu tous les impôts perçus sur l'ensemble du revenu ou sur des éléments du revenu, y compris les impôts sur les plus-values provenant de l'aliénation des biens mobiliers ou immobiliers.

3. Les impôts actuels auxquels s'applique la présente Convention sont :

a) En Islande :

i) L'impôt sur le revenu national (tekjuskattar ríkissjóðs); et

ii) L'impôt communal sur le revenu (útsvar til sveitarfélaganna),

(ci-après dénommés « l'impôt islandais »);

b) Au Mexique :

i) L'impôt fédéral sur le revenu (impuesto sobre la renta federal); et

ii) L'impôt forfaitaire sur les entreprises (impuesto empresarial a tasa única),

(ci-après dénommés « l'impôt mexicain »).

4. La Convention s'applique aussi aux impôts de nature identique ou analogue qui sont établis après la date de signature de la présente Convention et qui s'ajouteraient ou se substitueraient aux impôts actuels. Les autorités compétentes des États contractants se communiqueront toutes les modifications de fond qui seraient apportées à la législation de leur État relatives à l'impôt sur le revenu.

Article 3. Définitions générales

1. Au sens de la présente Convention, à moins que le contexte n'appelle une interprétation différente :

a) Le terme « Islande » s'entend de la République d'Islande et au sens géographique, il comprend le territoire de la République d'Islande, y compris sa mer territoriale, ainsi que toute zone au-delà de la mer territoriale sur laquelle, conformément au droit international, l'Islande a le droit d'exercer sa juridiction et ses droits souverains en ce qui concerne le fond marin, le sous-sol, les eaux sus-jacentes et leurs ressources naturelles;

b) Le terme « Mexique » s'entend des États-Unis du Mexique; dans son sens géographique, il s'entend du territoire des États-Unis du Mexique, ainsi que de des parties intégrées dans la Fédération, des îles, y compris les récifs et bancs de sable dans les eaux limitrophes, des îles de Guadalupe et Revillagigedo, du plateau continental, des fonds marins et du sous-sol des îles, des bancs de sable et récifs, des eaux des mers territoriales ainsi que des eaux intérieures et au-delà de ces eaux, des régions sur lesquelles, en vertu du droit international, le Mexique exerce ses droits souverains de prospection et d'exploitation des ressources naturelles des fonds marins, du sous-sol ainsi que de leurs eaux sus-jacentes et de l'espace aérien du territoire national, dans la mesure et dans les conditions fixées par le droit international;

c) Le terme « personne » s'entend des personnes physiques, sociétés et tous autres groupements de personnes;

d) Le terme « société » s'entend de toute personne morale ou de toute entité considérée comme une personne morale aux fins de la fiscalité;

e) Le terme « entreprise » s'entend de l'exercice de toute activité commerciale;

f) Les expressions « entreprise d'un État contractant » et « entreprise de l'autre État contractant » désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un État contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre État contractant;

g) Les expressions « un État contractant » et « l'autre État contractant » désignent l'Islande ou le Mexique, selon le contexte;

h) L'expression « trafic international » s'entend de tout transport effectué par un navire ou un aéronef exploité par un résident d'un État contractant, sauf lorsque ledit navire ou aéronef n'est exploité qu'entre des points situés dans l'autre État contractant;

i) L'expression « autorité compétente » désigne :

i) Dans le cas de l'Islande, le Ministère des finances ou son représentant mandaté;

ii) Dans le cas du Mexique, le Service d'administration fiscale;

j) Le terme « national » désigne :

i) Toute personne physique possédant la nationalité d'un État contractant;

ii) Toute personne morale, société de personnes ou association constituée conformément à la législation en vigueur dans un État contractant;

k) Le terme « activité » s'entend de l'exécution de prestations professionnelles et de l'exercice d'autres activités ayant un caractère indépendant.

2. Aux fins de l'application de la Convention à tout moment par un État contractant, tout terme ou expression qui n'y est pas défini a, à moins que le contexte n'en dispose autrement, le sens qu'il a alors selon la législation dudit État aux fins des impôts auxquels la Convention s'applique, tout sens donné par la législation fiscale applicable dudit État prévalant sur le sens du terme ou de l'expression qui lui est donné par les autres lois de ce même État.

Article 4. Résident

1. Aux fins de la présente Convention, l'expression « résident d'un État contractant » désigne toute personne qui, en vertu de la législation dudit État, est assujettie à l'impôt dans ledit État en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction, de son lieu de constitution ou de tout autre critère du même ordre, et englobe également cet État ainsi que toute subdivision politique ou collectivité locale de celui-ci. Cette expression ne comprend toutefois pas une personne qui n'est assujettie à l'impôt dans ledit État qu'au titre du revenu tiré de sources situées dans cet État ou du capital qui y est situé.

2. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1, une personne physique est un résident des deux États contractants, sa situation est réglée de la manière suivante :

a) L'intéressé est réputé être un résident de l'État où il dispose d'un foyer d'habitation permanent; s'il dispose d'un foyer d'habitation permanent dans les deux États contractants, il est réputé être un résident de l'État avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);

b) Si l'État contractant où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut être déterminé, ou si elle ne dispose d'un foyer d'habitation permanent dans aucun des États contractants, elle est considérée comme un résident de l'État contractant où elle séjourne de façon habituelle;

c) Si cette personne séjourne de façon habituelle dans les deux États contractants ou si elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d'eux, elle est considérée comme un résident de l'État contractant dont elle possède la nationalité;

d) Si cette personne possède la nationalité des deux États ou si elle ne possède la nationalité d'aucun d'eux, les autorités compétentes des États contractants tranchent la question d'un commun accord.

3. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1, une personne autre qu'une personne physique est un résident des deux États contractants, les autorités compétentes des États contractants s'efforcent d'un commun accord de trancher la question et de déterminer les modalités d'application de la Convention à cette personne. À défaut d'un tel accord, cette personne n'a pas le droit de réclamer les abattements ou exonérations d'impôts prévus par la Convention.

4. Une société de personnes n'est résidente de l'un des États contractants que dans la mesure où le revenu qu'elle perçoit est soumis à l'impôt dans cet État en tant que revenu d'un résident, dans le chef de cette société de personnes, ou entre les mains de ses partenaires ou bénéficiaires.

Article 5. Établissement stable

1. Au sens de la présente Convention, l'expression « établissement stable » désigne une installation fixe d'affaires par l'intermédiaire de laquelle une personne exerce tout ou partie de son activité.

2. L'expression « établissement stable » comprend notamment :

a) Un siège de direction;

b) Une succursale;

c) Un bureau;

d) Une usine;

e) Un atelier; et

f) Une mine, un puits de pétrole ou de gaz, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles.

3. L'expression « établissement stable » englobe également :

a) Un chantier de construction ou de montage ou des activités de surveillance s'y exerçant, mais seulement lorsque ce chantier ou ces activités ont une durée supérieure à six (6) mois.

b) Les prestations de services par une entreprise, y compris de consultants, agissant par l'intermédiaire de salariés ou d'autre personnel engagé par l'entreprise à cette fin si ces activités se poursuivent au sein d'un État contractant pendant une période ou des périodes dépassant au total six mois au cours d'une période de douze (12) mois.

Aux fins de calculer les délais d'exécution visés au présent paragraphe, les activités exercées par une entreprise associée à une autre entreprise au sens de l'article 9 seront regroupées avec la période pendant laquelle les activités sont exercées par l'entreprise associée, lorsque les activités des deux entreprises sont de nature identique ou à peu près similaires.

4. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, on considère qu'il n'y a pas « d'établissement stable » :

a) S'il est fait usage d'une installation à seule fin de stocker, exposer ou livrer des biens ou des marchandises appartenant à l'entreprise;

b) Si des biens ou des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposés à seule fin de stockage, d'exposition ou de livraison;

c) Si des biens ou marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposés à seule fin de transformation par une autre entreprise;

d) Si une installation fixe d'affaires est utilisée à seule fin d'acheter des biens ou des marchandises, ou de réunir des informations pour l'entreprise;

e) Si une installation fixe d'affaires est utilisée à seule fin d'exercer pour l'entreprise toute autre activité de caractère préparatoire ou auxiliaire;

f) Si une installation fixe d'affaires est utilisée à seule fin de l'exercice combiné des activités mentionnées aux alinéas a) à e) du présent paragraphe, dans la mesure où l'ensemble des activités ainsi exercées dans cette installation fixe d'affaires a un caractère

préparatoire ou auxiliaire. Les autorités compétentes des États contractants fixent d'un commun accord les modalités d'application du présent alinéa.

5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, lorsqu'une personne — autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant auquel s'applique le paragraphe 7 — agit pour le compte d'une entreprise et dispose dans un État contractant de pouvoirs qu'elle y exerce habituellement lui permettant de conclure des contrats pour le compte de l'entreprise, cette entreprise est considérée comme ayant un établissement stable dans cet État pour toutes les activités que cette personne exerce pour l'entreprise, à moins que les activités de cette personne ne soient limitées à celles qui sont mentionnées au paragraphe 4 et qui, si elles étaient exercées par l'intermédiaire d'une installation fixe d'affaires, ne permettraient pas de considérer cette installation comme un établissement stable selon les dispositions de ce paragraphe.

6. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, il est considéré qu'une compagnie d'assurances résidente d'un État contractant a, sauf en ce qui concerne les réassurances, un établissement stable dans l'autre État contractant si elle récolte des primes sur le territoire de cet autre État contractant ou si elle assure contre des risques situés dans cet État par l'intermédiaire d'une personne autre qu'un agent indépendant auquel s'applique le paragraphe 7 du présent article.

7. Une entreprise n'est pas considérée comme ayant un établissement stable dans un État contractant du seul fait qu'elle y exerce son activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou de tout autre agent jouissant d'un statut indépendant, à condition que ces personnes agissent dans le cadre ordinaire de leur activité et que, dans leurs relations commerciales ou financières avec l'entreprise, aucune condition, convenue ou imposée, ne soit autre que celles généralement acceptées par les agents indépendants.

8. Le fait qu'une société résidente de l'un des États contractants contrôle, ou est contrôlée par une société résidente de l'autre État contractant, ou qui y exerce son activité (que ce soit ou non par l'intermédiaire d'un établissement stable) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une quelconque de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

Article 6. Revenus de biens immobiliers

1. Les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de biens immobiliers, y compris les revenus des exploitations agricoles ou forestières, situés dans l'autre État contractant, sont imposables dans cet autre État.

2. L'expression « biens immobiliers » a le sens que lui attribue le droit de l'État contractant où les biens considérés sont situés. Elle couvre en tout état de cause les accessoires, le cheptel et le matériel utilisé pour l'exploitation agricole et forestière, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit commun concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits à des paiements variables ou fixes en contrepartie de l'exploitation ou de la concession de l'exploitation de gisements minéraux, de sources ou d'autres ressources naturelles. Les navires et aéronefs ne sont pas considérés comme des biens immobiliers.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent également aux revenus provenant de l'exploitation directe, de la location ou d'une autre forme quelconque d'exploitation de biens immobiliers.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 s'appliquent aussi aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise.

Article 7. Bénéfices d'une entreprise

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un État contractant ne sont imposables que dans cet État, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce son activité d'une telle façon, les bénéfices de l'entreprise sont imposables dans cet autre État, mais uniquement dans la mesure où ils sont imputables à :

a) Cet établissement stable;

b) Aux ventes dans cet autre État de biens ou marchandises de nature identique ou analogue à ceux vendus par le biais de cet établissement stable.

Toutefois, les bénéfices tirés des ventes décrites dans cet alinéa b) ne sont pas imposables dans l'autre État contractant si l'entreprise démontre que ces ventes ont été effectuées pour des raisons autres que l'obtention d'un avantage au titre de la présente Convention.

2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3, lorsqu'une entreprise de l'un des États contractants exerce son activité dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il sera imputé dans chaque État contractant, à cet établissement stable les bénéfices qu'il aurait vraisemblablement pu réaliser s'il avait été une entreprise distincte et séparée exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques et analogues et traitant en toute indépendance avec l'entreprise dont il constitue un établissement stable.

3. Pour déterminer les bénéfices d'un établissement stable, sont admises en déduction les dépenses exposées aux fins poursuivies par cet établissement stable, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration ainsi exposés, soit dans l'État où est situé cet établissement stable, soit ailleurs. Cependant, aucune déduction n'est accordée sur les montants payés (autres que ceux versés pour le remboursement des dépenses), le cas échéant, par l'établissement stable au siège de l'entreprise ou à tout autre bureau de l'entreprise, sous forme de redevances, frais ou autres paiements similaires en échange de l'utilisation de brevets ou d'autres droits, ou sous forme de commission pour des services spécifiques rendus ou à des fins de gestion ou, sauf dans le cas d'une entreprise bancaire, sous forme d'intérêts sur des devises prêtées à l'établissement stable.

4. S'il est d'usage, dans un État contractant, de déterminer les bénéfices imputables à un établissement stable sur la base d'une répartition des bénéfices totaux de l'entreprise entre ses différentes parties, aucune disposition du paragraphe 2 n'empêche cet État contractant de déterminer les bénéfices imposables selon la répartition en usage; la méthode de répartition adoptée doit cependant être telle que le résultat obtenu soit conforme aux principes contenus dans le présent article.

5. Aucun bénéfice ne sera imputé à un établissement stable pour la seule raison que ledit établissement aura simplement acquis des biens ou des marchandises pour l'entreprise.

6. Aux fins des paragraphes précédents, les bénéfices à imputer à l'établissement stable seront déterminés chaque année selon la même méthode, à moins qu'il n'existe des motifs valables de procéder autrement.

7. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenu traités séparément dans d'autres articles de la présente Convention, les dispositions desdits articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article 8. Transport maritime et aérien

1. Les bénéfices d'un résident d'un État contractant provenant de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans cet État.

2. Les bénéfices visés au paragraphe 1 ne comprennent pas les bénéfices provenant de la fourniture d'un hébergement et les bénéfices provenant de l'usage de tout autre moyen de transport.

3. Aux fins du présent article, les bénéfices provenant de l'exploitation de navires ou d'aéronefs en trafic international par un résident de l'un des États contractants comprennent les bénéfices de la location de navires ou d'aéronefs sur la base d'un temps ou d'un voyage complet. Ils comprennent également les bénéfices provenant de la location de navires ou d'aéronefs coque nue si ces navires ou aéronefs sont exploités en trafic international par le locataire et si ces bénéfices proviennent d'un résident d'un État contractant engagé dans l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs.

4. Aux fins du présent article et nonobstant les dispositions de l'article 12, les bénéfices d'un résident d'un État contractant tirés de l'utilisation ou la location de conteneurs (y compris les remorques, les barges et l'équipement y relatif utilisés pour le transport des conteneurs) utilisés en trafic international ne sont imposables que dans cet État lorsque cette utilisation ou location est accessoire à l'exploitation des navires ou aéronefs en trafic international.

5. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aussi aux bénéfices provenant de la participation à un pool, à l'exploitation en commun ou à un organisme international d'exploitation.

Article 9. Entreprises associées

1. Lorsque :

a) Une entreprise d'un État contractant participe, directement ou indirectement, à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise de l'autre État contractant; ou que

b) Les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un État contractant et d'une entreprise de l'autre État contractant,

et lorsque, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions convenues ou imposées qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

2. Lorsqu'un État contractant inclut dans les bénéfices d'une entreprise de cet État — et impose en conséquence — des bénéfices sur lesquels une entreprise de l'autre État contractant a été imposée dans cet autre État, et que les bénéfices ainsi inclus sont des bénéfices qui auraient été réalisés par l'entreprise du premier État si les conditions convenues entre les deux entreprises avaient été celles qui auraient été convenues entre des entreprises indépendantes, l'autre État procède à un ajustement approprié du montant de l'impôt qui y a été perçu sur ces bénéfices. Pour déterminer cet ajustement, il est tenu compte des autres dispositions de la Convention et, si c'est nécessaire, les autorités compétentes des États contractants se consultent.

Article 10. Dividendes

1. Les dividendes payés par une société qui est un résident d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Toutefois, ces dividendes sont aussi imposables dans l'État contractant dont la société qui verse les dividendes est un résident et selon la législation de cet État, mais si le bénéficiaire effectif des dividendes est un résident de l'autre État contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder :

a) 5 pour cent du montant brut des dividendes si le bénéficiaire effectif est une société autre qu'une société de personnes qui détient directement 10 pour cent au moins du capital de la société payant les dividendes;

b) 15 pour cent du montant brut des dividendes dans tous les autres cas.

Les autorités compétentes des États contractants fixent d'un commun accord les modalités d'application de ces restrictions.

Les dispositions du présent paragraphe n'influent pas sur l'imposition de la société au titre des bénéfices sur lesquels les dividendes sont payés.

3. Le terme « dividendes » employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, parts de mine, parts de fondateur ou autres parts bénéficiaires, à l'exception des créances, ainsi que les revenus d'autres parts sociales soumis au même régime fiscal que les revenus d'actions par la législation de l'État dont la société distributrice est un résident.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas si le bénéficiaire effectif des dividendes, résident d'un État contractant, exerce une activité industrielle ou commerciale dans l'autre État contractant dont la société qui paie les dividendes est résidente, par l'intermédiaire d'un établissement stable situé dans cet autre État et que la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement audit établissement stable. En pareil cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

5. Lorsqu'une société qui est un résident d'un État contractant tire des bénéfices ou des revenus de l'autre État contractant, cet autre État ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par la société, sauf dans la mesure où ces dividendes sont payés à un résident de cet autre État ou dans la mesure où la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à un établissement stable situé dans cet autre État, ni prélever aucun impôt sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre État.

Article 11. Intérêts

1. Les intérêts provenant de l'un des États contractants et payés à un résident de l'autre État contractant peuvent être imposés dans cet autre État.

2. Toutefois, ces intérêts sont également imposables dans l'État contractant d'où ils proviennent et conformément à la législation de cet État; mais si la personne qui reçoit les intérêts en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi exigé ne peut dépasser 10 pour cent du montant brut des intérêts. Les autorités compétentes des États contractants fixent d'un commun accord les modalités d'application de ces restrictions.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les intérêts visés dans le paragraphe 1 sont imposables exclusivement dans l'État contractant où le bénéficiaire effectif est un résident si :

a) Le bénéficiaire effectif est un État contractant, une de ses subdivisions politiques ou la Banque centrale de l'État contractant;

b) Les intérêts sont payés par une des entités mentionnées à l'alinéa a);

c) Les intérêts proviennent d'Islande et sont payés au titre d'un prêt pour une période de plus de trois ans octroyé, garanti ou assuré, ou d'un crédit pour cette période, octroyé garanti ou assuré par la Banque du Mexique, la Banque nationale du commerce extérieur, S.N.C., la Nacional Financiera, S.N.C. ou la Banque nationale de construction et de services publics, S.N.C. (Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos S.N.C.) ou par toute autre institution dont les autorités compétentes des États contractants pourront convenir périodiquement d'un commun accord;

d) Les intérêts proviennent du Mexique et sont payés au titre d'un prêt pour une période de plus de trois ans octroyé, garanti ou assuré, ou d'un crédit pour cette période, octroyé garanti ou assuré par le Gouvernement islandais ou toute autre institution, dont les autorités compétentes des États contractants pourront convenir périodiquement d'un commun accord.

4. Le terme « intérêts » tel qu'il est employé dans le présent article désigne les revenus des créances de toute nature, assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices du débiteur, et notamment les revenus des fonds publics ainsi que des bons ou des obligations, y compris les primes et les lots attachés à ces fonds publics, bons ou obligations, ainsi que tout revenu qui, au regard du régime fiscal de l'État d'où les intérêts proviennent est assimilé aux revenus des sommes prêtées. Le terme « intérêts » n'inclut pas le revenu considéré comme un dividende aux termes du paragraphe 3 de l'article 10.

5. Les dispositions des paragraphes 1, 2 et 3 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des intérêts, résident d'un État contractant, exerce, une activité dans l'autre État contractant d'où proviennent les intérêts, par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, et que la créance génératrice des intérêts s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

6. Les intérêts sont réputés provenir de l'un des États contractants lorsque le débiteur des intérêts est un résident de cet État. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non un résident de l'un des États contractants, a dans l'un des États contractants un établissement stable qui supporte la charge de ces intérêts, ceux-ci sont considérés comme provenant de l'État où l'établissement stable est situé.

7. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des intérêts, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont payés, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Article 12. Redevances

1. Les redevances provenant d'un État contractant et payées à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Toutefois, ces redevances sont également imposables dans l'État contractant d'où elles proviennent et conformément à la législation de cet État, mais si le bénéficiaire effectif des redevances est un résident de l'autre État contractant, l'impôt ainsi exigé ne peut excéder 10 pour cent du montant brut des redevances. Les autorités compétentes des États contractants règlent d'un commun accord le mode d'application de cette limitation.

3. Le terme « redevances » tel qu'il est employé dans le présent article désigne les paiements de toute nature perçus pour :

a) L'usage ou la concession de l'usage d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets;

b) L'utilisation ou la concession d'utilisation d'un matériel industriel, commercial ou scientifique;

c) La communication de renseignements ayant trait à une expérience dans le domaine industriel, commercial ou scientifique;

d) L'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, y compris les films cinématographiques et les films ou bandes utilisés pour des émissions télévisées ou radiophoniques;

e) La réception ou le droit de recevoir des images visuelles ou des sons ou les deux à des fins de transmission par :

i) Satellite;

ii) Câble, fibre optique ou technologie similaire;

f) L'utilisation, ou le droit d'utilisation, d'émissions radiophoniques, d'images visuelles ou de sons ou les deux pour la télévision, à des fins de transmission au public par :

- i) Satellite;
- ii) Câble, fibre optique ou technologie similaire.

Nonobstant les dispositions de l'article 13, le terme « redevances » comprend également les paiements tirés de l'aliénation de droits ou de biens qui sont subordonnés à la productivité, l'utilisation ou l'aliénation de ceux-ci.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des redevances, résident d'un État contractant, exerce une activité dans l'autre État contractant d'où proviennent les redevances, par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, et que le droit ou le bien générateur des redevances se rattache effectivement à l'établissement stable en question. Les dispositions applicables en pareil cas sont celles de l'article 7.

5. Aux fins du présent article, les redevances sont considérées comme provenant de l'un des États contractants lorsque le débiteur est cet État lui-même, l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou un résident de cet État aux fins de son imposition.

Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non un résident de l'un des États contractants, a dans un État contractant un établissement stable au titre duquel l'engagement donnant lieu aux redevances a été contracté et que ces redevances sont supportées par ledit établissement stable, elles sont réputées produites dans l'État où se trouve l'établissement stable.

6. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif des redevances ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des redevances payées, compte tenu de la prestation pour laquelle elles sont payées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Article 13. Plus-values du capital

1. Les gains d'un résident d'un État contractant qui proviennent de l'aliénation de biens immobiliers visés à l'article 6 et situés dans l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Les gains provenant de l'aliénation de participations ou autres droits analogues d'une société qui tire sa valeur ou la plus grande partie de sa valeur directement ou indirectement de biens immobiliers situés dans un État contractant, sont imposables dans cet État.

3. Les gains provenant de la cession de biens mobiliers faisant partie des actifs d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, y compris les gains provenant de la cession de cet établissement stable (isolément ou avec l'ensemble de l'entreprise), sont imposables dans cet autre État.

4. Les gains qu'un résident d'un État contractant tire de l'aliénation de navires ou d'aéronefs exploités en trafic international, ou de biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs, ne sont imposables que dans cet État.

5. Les gains qu'un résident d'un État contractant tire de l'aliénation d'actions, de participations ou d'autres droits du capital d'une société résidente de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État contractant.

6. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux visés aux paragraphes précédents du présent article ne sont imposables que dans l'État contractant dont le cédant est résident.

Article 14. Revenus tirés d'une activité salariée

1. Sous réserve des dispositions des articles 15, 17 et 18 du présent Accord, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit au titre d'un emploi ne sont imposables que dans cet État, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre État contractant. Si tel est le cas, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre État.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations obtenues par un résident de l'un des États contractants au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre État contractant ne sont imposables que dans le premier État si :

a) Le bénéficiaire séjourne dans l'autre État pendant une ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours au cours d'une période de 12 mois commençant ou s'achevant au cours de l'année fiscale considérée; et

b) Les rémunérations sont payées par un employeur ou pour le compte de ce dernier, qui n'est pas un résident de l'autre État; et

c) La charge des rémunérations n'est pas supportée par un établissement stable que l'employeur a dans l'autre État.

3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations reçues au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité par des résidents d'un État contractant en trafic international sont imposables dans cet État.

Article 15. Tantièmes d'administrateur

Les tantièmes et rétributions similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration, de surveillance ou similaire d'une société résidente de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

Article 16. Artistes et sportifs

1. Nonobstant les dispositions des articles 7 et 14, les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de ses activités personnelles exercées dans l'autre État contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'artiste de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision, ou en tant que musicien ou sportif, sont imposables dans cet autre État.

2. Lorsque les revenus d'activités qu'un artiste du spectacle ou qu'un sportif exerce personnellement en cette qualité sont attribués non pas à l'artiste ou au sportif lui-même mais à une autre personne, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 7 et 14, dans l'État contractant où les activités de l'artiste ou du sportif sont exercées.

3. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, les revenus qu'un résident d'un État contractant tire en tant qu'artiste du spectacle ou sportif sont exemptés d'impôt par l'autre État contractant si le séjour dans cet autre État est essentiellement financé par des fonds publics du premier État, l'une de ses subdivisions politiques ou l'une de ses collectivités locales.

Article 17. Pensions

Sous réserve du paragraphe 2 de l'article 18, les pensions et autres rémunérations analogues payées à un résident d'un État contractant au titre d'un emploi antérieur ne sont imposables que dans cet État.

Article 18. Fonction publique

1. a) Les salaires, traitements, et autres rémunérations similaires, autres que les pensions, payées par l'un des États contractants, l'une de ses subdivisions administratives ou une collectivité locale à une personne physique au titre de services rendus à cet État ou à cette subdivision ou collectivité ne sont imposables que dans cet État.

b) Toutefois, ces rémunérations ne sont imposables que dans l'autre État contractant si les services sont rendus dans cet autre État et si la personne physique en est résidente :

- i) Lorsqu'elle en a la nationalité; ou
- ii) Lorsqu'elle n'y a pas établi sa résidence à seule fin de rendre les services considérés.

2. a) Toute pension versée par un État contractant, une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales, ou sur des fonds constitués par cet État contractant, cette subdivision politique ou collectivité locale à une personne physique pour services rendus à cet État ou à cette subdivision ou collectivité sont imposables uniquement dans cet État.

b) Toutefois, cette pension est imposable exclusivement dans l'autre État contractant si la personne physique est un résident de cet autre État et en possède la nationalité.

3. Les dispositions des articles 14, 15, 16 et 17 s'appliquent aux salaires, traitements et rémunérations similaires ainsi qu'aux pensions au titre de services rendus dans le cadre d'une activité commerciale d'un État contractant, ou d'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

Article 19. Étudiants

Les sommes qu'un étudiant ou un apprenti qui est, ou qui était, immédiatement avant de se rendre dans un État contractant, un résident de l'autre État contractant et qui séjourne dans le premier État à seule fin d'y poursuivre ses études ou sa formation, reçoit

pour couvrir ses frais d'entretien, d'études ou de formation ne sont pas imposables dans cet autre État à condition qu'elles proviennent de sources situées en dehors de cet État.

Article 20. Autres revenus

1. Les éléments du revenu d'un résident d'un État contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne font pas l'objet des articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet État. Cependant, s'ils proviennent de l'autre État contractant, ces éléments de revenu peuvent également y être imposés.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas aux revenus autres que ceux tirés de biens immobiliers tels que définis au paragraphe 2 de l'article 6, si le bénéficiaire effectif, résident d'un État contractant, exerce des activités industrielles ou commerciales dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, et si le droit ou le bien générateur des revenus s'y rattache effectivement. En pareil cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

Article 21. Élimination de la double imposition

1. Dans le cas de l'Islande, la double imposition sera éliminée de la manière suivante :

Lorsqu'un résident islandais tire un revenu qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, est imposable au Mexique, l'Islande admet en déduction de l'impôt sur le revenu de ce résident, un montant égal à l'impôt sur le revenu payé au Mexique.

Toutefois, ladite déduction ne peut excéder la fraction de l'impôt sur le revenu calculé avant déduction, qui est imputable au revenu pouvant être imposé au Mexique.

2. En ce qui concerne un résident du Mexique, la double imposition est éliminée comme suit :

Conformément aux dispositions et sous réserve des limitations de la législation mexicaine et de ses amendements ultérieurs sans que les principes généraux n'en soient pour autant changés, le Mexique permet à ses résidents de déduire de l'impôt mexicain :

a) L'impôt islandais payé sur des revenus produits en Islande, d'un montant ne dépassant pas l'impôt payable au Mexique sur ces revenus; et

b) Dans le cas d'une société détenant au moins 10 pour cent du capital d'une société résidente d'Islande et dont la première société reçoit des dividendes, l'impôt islandais payé par la société distributrice sur les bénéfices servant au paiement des dividendes.

3. Lorsque, selon l'une quelconque des dispositions de la présente Convention, un revenu tiré par un résident d'un État contractant est exonéré d'impôt dans cet État, ledit État pourra néanmoins, pour le calcul du montant de l'impôt sur les autres revenus de ce résident, tenir compte des revenus exonérés.

Article 22. Non-discrimination

1. Les nationaux d'un État contractant ne sont soumis dans l'autre État contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet autre État qui se trouvent dans la même situation, notamment au regard de la résidence. La présente disposition s'applique aussi, nonobstant les dispositions de l'article 1, aux personnes qui ne sont pas des résidents de l'un ou des deux États contractants.

2. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, n'est pas établie dans cet autre État d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre État contractant qui exercent les mêmes activités. La présente disposition ne peut être interprétée comme obligeant un État contractant à accorder aux résidents de l'autre État contractant les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents.

3. À moins que les dispositions du paragraphe 1 de l'article 9, du paragraphe 7 de l'article 11 ou du paragraphe 6 de l'article 12 soient applicables, les intérêts, redevances et autres frais payés par une entreprise d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont déductibles pour la détermination des bénéfices imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier État. De même, les dettes d'une entreprise d'un État contractant envers un résident de l'autre État contractant sont déductibles, aux fins de déterminer la fortune imposable de cette entreprise, dans les mêmes conditions que si elles avaient été contractées envers un résident du premier État.

4. Les entreprises d'un État contractant, dont le capital appartient à ou est contrôlé, en totalité ou en partie, directement ou indirectement, par un ou plusieurs résidents de l'autre État contractant, ne sont pas assujetties, dans l'État premier cité, à un quelconque impôt ou à une quelque obligation qui y est rattachée qui soit autre ou plus lourde que l'impôt et les obligations y relatives auxquels des entreprises analogues de l'État premier cité sont assujetties ou sont susceptibles de l'être.

5. Les dispositions du présent article s'appliquent, nonobstant les dispositions de l'article 2, aux impôts de toute nature ou dénomination.

Article 23. Procédure amiable

1. Lorsqu'une personne considère que les mesures prises par l'un des États contractants ou par les deux entraînent ou vont entraîner pour elle une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention, elle peut, sans préjudice des voies de recours prévues par la législation interne de ces États, soumettre son cas à l'autorité compétente de l'État contractant dont elle est un résident, ou, si son cas relève du paragraphe 1 de l'article 22, à l'État contractant dont elle est ressortissante. La réclamation doit être présentée dans un délai de trois ans à compter de la première notification des mesures ayant abouti à une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention.

2. L'autorité compétente s'efforce, si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas par elle-même en mesure d'y apporter une solution satisfaisante, de régler l'affaire

d'un commun accord avec l'autorité compétente de l'autre État contractant, dans le but d'éviter une imposition non conforme à la Convention, sous réserve que l'autorité compétente de l'autre État contractant soit informée du cas dans les quatre ans et demi à compter de la date à laquelle la déclaration doit être déposée ou a été déposée dans cet autre État, la date la plus tardive étant la seule valide. Dans ce cas, tout accord conclu est mis en œuvre dans les dix ans à compter de la date à laquelle la déclaration devait être ou a été déposée dans cet autre État la date la plus tardive étant la seule valide, ou une période plus longue si la législation interne de cet autre État le permet.

3. Les autorités compétentes des États contractants s'efforcent, par voie d'accord amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peuvent donner lieu l'interprétation ou l'application de la Convention. Elles se consultent également au sujet de l'élimination de la double imposition dans les cas non traités dans la présente Convention.

4. Les autorités compétentes des États contractants peuvent communiquer directement entre elles, y compris au sein d'une commission mixte composée d'elles-mêmes ou de leurs représentants en vue de parvenir à un accord allant dans le sens des dispositions du présent article.

5. Nonobstant tous autres traités auxquels les Parties contractantes sont ou peuvent devenir parties, tout litige portant sur une mesure prise par un État contractant concernant un impôt visé à l'article 2 ou, en cas de non-discrimination, toute mesure d'imposition prise par un État contractant, y compris un litige sur l'application de la présente Convention, sera réglé exclusivement en vertu de la Convention, à moins que les autorités compétentes des Parties contractantes n'en conviennent autrement.

Article 24. Échange de renseignements

1. Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements adéquats pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'exécution ou l'application de leur droit interne qui concerne les impôts de toute nature exigés au nom des États contractants ou de leurs subdivisions politiques ou de leurs autorités locales, dans la mesure où l'imposition prévue par ce droit n'est pas contraire aux dispositions de la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1 et 2.

2. Les renseignements reçus par un État contractant, au titre du paragraphe 1 sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet État et sont communiqués uniquement aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et les organes administratifs) concernées par le calcul ou le recouvrement des impôts visés au paragraphe 1, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, ou par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts, ou à la supervision desdites actions. Lesdites personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent faire état de ces informations aux audiences publiques des tribunaux ou dans des jugements.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne pourront en aucun cas être interprétées comme imposant à un État contractant l'obligation de :

a) Prendre des mesures administratives dérogeant à sa propre législation ou à sa pratique administrative ou à celle de l'autre État contractant;

b) Communiquer des renseignements qui ne peuvent être obtenus en vertu de sa propre législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre État contractant;

c) Fournir des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, financier ou professionnel, ou un procédé commercial ou des informations dont la divulgation serait contraire à l'ordre public.

4. Si des informations sont requises par un État contractant en vertu du présent article, l'autre État contractant utilise ses moyens de collecte d'informations pour obtenir les renseignements demandés, même si cet autre État n'a pas besoin de ces informations à ses propres fins d'imposition. L'obligation contenue dans la phrase précédente est soumise aux limitations du paragraphe 3 mais en aucun cas, ces limitations ne peuvent être interprétées comme autorisant un État contractant à refuser de fournir des informations uniquement parce qu'il n'a pas d'intérêt propre à ces renseignements.

5. En aucun cas, les dispositions du paragraphe 3 ne peuvent être interprétées comme autorisant un État contractant à refuser de fournir des renseignements uniquement parce que ces informations sont détenues par une banque, une autre institution financière, un mandataire ou une personne agissant en qualité d'agence ou de fiducie, ou parce qu'ils ont trait à des intérêts de participation dans une personne.

Article 25. Membres des missions diplomatiques et des postes consulaires

Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les membres des missions diplomatiques ou des postes consulaires en vertu soit des règles générales du droit international, soit des dispositions d'accords particuliers.

Article 26. Entrée en vigueur

1. Les Gouvernements des États contractants se notifieront mutuellement, par la voie diplomatique, l'accomplissement de leurs formalités constitutionnelles requises pour l'entrée en vigueur de la présente Convention.

2. La Convention entrera en vigueur à la date de la dernière des notifications visées au paragraphe 1 et ses dispositions s'appliqueront dans les deux États contractants :

a) En ce qui concerne l'impôt retenu à la source sur les revenus recueillis le 1er janvier ou après le 1er janvier, l'année civile qui suit immédiatement celle où la dernière notification a été remise;

b) En ce qui concerne les autres impôts sur le revenu, sur les impôts exigibles pour tout exercice fiscal commençant le 1er janvier ou après le 1er janvier, l'année civile qui suit immédiatement celle où la dernière notification a été remise.

Article 27. Dénonciation

La présente Convention demeurera en vigueur jusqu'à sa dénonciation par l'un ou l'autre État contractant. Chacun des États pourra la dénoncer en adressant par la voie diplomatique une notification écrite à cet effet six mois au moins avant la fin d'une année civile après l'expiration d'une période de cinq ans à compter de la date de son entrée en vigueur. Dans ce cas, la Convention cesse de produire ses effets dans les deux États contractants :

a) En ce qui concerne les impôts retenus à la source, sur les revenus recueillis le 1er janvier ou après le 1er janvier de l'année civile qui suit immédiatement celle où la notification est donnée;

b) En ce qui concerne les autres impôts sur le revenu, sur les impôts exigibles pour tout exercice d'imposition commençant le 1er janvier ou après le 1er janvier de l'année civile qui suit immédiatement celle où la notification est donnée.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à Mexico le 11 mars 2008, en double exemplaire, en langues espagnole, islandaise et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence, le texte anglais prévaut.

Pour les États-Unis du Mexique :

AGUSTIN GUILLERMO CARSTENS CARSTENS
Ministre des finances et des crédits publics

Pour la République d'Islande :

PORGERÐUR KATRIN GUNNARSDÓTTIR
Ministre de l'éducation, des sciences et de la culture

PROTOCOLE

Au moment de signer la Convention tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, conclue entre les États-Unis du Mexique et la République d'Islande, les soussignés sont convenus que les dispositions suivantes feront partie intégrante de la Convention.

1. En ce qui concerne le paragraphe 1 de l'article 4

Indépendamment des dispositions du paragraphe 1 de l'article 4, un fonds de pension créé conformément à la législation d'un État contractant est considéré comme un résident de cet État contractant.

2. En ce qui concerne le paragraphe 2 de l'article 9

Il est entendu que l'ajustement visé au paragraphe 2 de l'article 9 est effectué si les autorités compétentes approuvent cet ajustement conformément au paragraphe 2 de l'article 24.

3. En ce qui concerne l'article 11

a) Les dispositions du paragraphe 2 ne s'appliquent pas aux intérêts provenant de prêts adossés. Dans ce cas, les intérêts sont imposables conformément à la législation interne de l'État d'où ils proviennent.

b) Si le droit d'un État contractant exige que le paiement prenne la forme, en tout ou en partie, d'un dividende ou si ce droit limite la déductibilité du paiement du fait de règles de sous-capitalisation ou parce que le titre de créance correspondant comprend une participation, l'État contractant peut traiter ce paiement conformément audit droit.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à Mexico le 11 mars 2008, en double exemplaire, en langues espagnole, islandaise et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence, le texte anglais prévaut.

Pour les États-Unis du Mexique :

AGUSTIN GUILLERMO CARSTENS CARSTENS
Ministre des finances et des crédits publics

Pour la République d'Islande :

PORGERÐUR KATRIN GUNNARSDÓTTIR
Ministre de l'éducation, des sciences et de la culture

No. 46765

—
**Mexico
and
India**

Air Services Agreement between the Government of the United Mexican States and the Government of the Republic of India (with annex). Mexico City, 17 April 2008

Entry into force: *29 May 2009 by notification, in accordance with article 21*

Authentic texts: *English, Hindi and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Inde**

Accord relatif aux services aériens entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de l'Inde (avec annexe). Mexico, 17 avril 2008

Entrée en vigueur : *29 mai 2009 par notification, conformément à l'article 21*

Textes authentiques : *anglais, hindi et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

**AIR SERVICES AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT
OF THE UNITED MEXICAN STATES AND THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF INDIA**

The Government of the United Mexican States and the Government of the Republic of India (hereinafter referred to as “the Parties”);

BEING Parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on 7 December 1944;

DESIRING to promote international air services between their respective territories;

DESIRING to promote an international aviation system based on competition among airlines;

DESIRING to ensure the highest degree of safety and security in international air services; and reaffirming their grave concern about acts or threats against the security of aircraft, which jeopardize the safety of persons or property, adversely affect the operation of air services and undermine public confidence in the safety of civil aviation;

Have agreed as follows:

**Article 1
Definitions**

For the purposes of this Agreement, unless otherwise stated, the term:

1. "Aeronautical Authorities" means in the case of the United Mexican States, the Secretariat of Communications and Transports, through the Directorate General of Civil Aviation, and in the case of the Republic of India the Ministry of Civil Aviation through the Director General of Civil Aviation, or in both cases, any other individuals or institutions authorized to assume the functions carried out by the authorities mentioned above;

2. "Agreement" means this Agreement, its Annexes, and any amendments thereto;

3. "Convention" means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on 7 December 1944, and includes any amendment that has entered into force under Article 94(a) of the Convention and has been ratified by both Parties, and any Annex or any amendment thereto adopted under Article 90 of the Convention, insofar as such Annexes or amendments are at any given time effective for both Parties;

4. "Designated airline" means an airline designated and authorised in accordance with Article 3 of this Agreement;

5. "Full cost" means the cost of providing airport, air navigation, airport security and other related services plus a reasonable overhead charge for administrative cost;

6. "International air service" means an air service that passes through the airspace over the territory of more than one State;

7. "Tariff" means the price charged for the transportation of passengers, baggage and cargo, as well as the conditions and rules that regulate the

application of the transportation cost depending on the characteristics of the service rendered, under which that amount shall be applied, excluding the remuneration and other conditions relative to the carriage of mail;

8. "Stop for non-traffic purposes", "airline", "air service" and "territory" have the meaning specified in Articles 2 and 96 of the Convention;

9. "User charges" means a charge imposed on airlines for the provision of airport, air navigation or aviation security facilities or services including related services and facilities;

10. "Frequency" means the number of round flights that an airline operates on a specified route in a given period of time; and

11. "Specified routes" means the routes established in the Route Schedule attached to this Agreement.

Article 2 Grant of Rights

1. Each Party grants to the other Party the rights specified in this Agreement for the purpose of establishing scheduled international air services on the routes specified in the appropriate Section of the Annex to this Agreement. Such services and routes are hereinafter called "the agreed services" and "the specified routes" respectively.

2. Subject to the provisions of this Agreement, the airline(s) designated by each Party shall enjoy the following rights:

- a) to fly without landing across the territory of the other Party;

- b) to make stops in the territory of the other Party for non-traffic purposes; and
- c) while operating an agreed service on the specified route, the airline(s) designated by each Party shall also enjoy the right to embark and disembark, in the territory of the other Party at the point(s) specified for that route in the Schedule to this Agreement, international traffic in passengers and cargo including mail, separately or in combination.

3. The airline(s) of each Party, other than those designated under Article 3 of this Agreement, shall also enjoy the rights specified in sub-paragraphs a) and b) of paragraph 2 of this Article.

4. Nothing in paragraph 2 of this Article shall be deemed to confer on the designated airline(s) of one Party the privilege of taking on board, in the territory of the other Party, passengers and cargo including mail destined for another point in the territory of that other Party.

Article 3 Designation and Authorisation

1. Each Party shall have the right to designate an airline or airlines for the purpose of operating the agreed services on each of the routes specified in the Annex and to withdraw or alter such designations. Such designations shall be made in writing and transmitted to the other Party through diplomatic channels and shall identify whether the airline is authorised to conduct the type of air services specified in the Annex.

2. Upon receipt of such a designation and of applications from the designated airline, in the form and manner prescribed for operating authorisations and technical permissions, the other Party shall grant the appropriate authorisations and permissions with minimum procedural delay, provided:

- a) substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Party designating the airline, nationals of that Party or both;
- b) the designated airline is qualified to meet the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied to the operation of international air services by the Party considering the application or applications; and
- c) the Party designating the airline is maintaining and administering the standards set forth in Article 7 and Article 8.

Article 4
Revocation of Authorisation

1. Either Party may revoke, suspend or limit the operating authorisation or technical permissions of an airline designated by the other Party where:

- a) substantial ownership and effective control of that airline are not vested in the other Party, the Party's nationals, or both;
- b) that airline has failed to comply with the laws and regulations referred to in Article 5 of this Agreement; or
- c) the other Party is not maintaining and administering the standards as set forth in Article 7.

2. Unless immediate action is essential to prevent further non-compliance with subparagraphs 1b or 1c of this Article, the rights established by this Article shall be exercised only after consultation with the other Party.

3. This Article does not limit the rights of either Party to withhold, revoke, limit or impose conditions on the operating authorisation or technical permission of an airline or airlines of the other Party in accordance with the provisions of Article 8.

Article 5 Application of Laws

1. While entering, being within, or leaving the territory of one Party, its laws and regulations relating to the operation and navigation of aircraft shall be complied with by the designated airlines of the other Party.

2. While entering, being within, or leaving the territory of one Party, its laws and regulations relating to the admission into or departure from its territory of passengers, crew or cargo on aircraft (including regulations relating to entry, clearance, aviation security, immigration, passports, customs and quarantine or, in the case of mail, postal regulations) shall be complied with by, or on behalf of, such passengers, crew or shippers of cargo of the designated airlines of the other Party.

3. Neither Party shall give preference to its own or to any other airline or a designated airline of the other Party engaged in similar international air services in the application of its customs, immigration, quarantine and similar regulations.

Article 6 Certificates and Licenses

1. The Airworthiness Certificates, the Certificates or titles of competency and the Licenses issued or revalidated by one of the Parties that have not expired, shall be recognized as valid by the other Party for the operation of agreed

services by its designated airline(s) on the routes specified in the Route Schedule, when the requirements under which those certificates or licenses were issued or revalidated, are the same or higher than the minimum established in the Convention.

2. Each Party reserves the right to not recognize the validity of the titles or certificates of competency and the licenses issued to its own nationals by the other Party for the flights within its own territory.

Article 7 Safety

1. Either Party may request consultations concerning the safety standards maintained in respect of an airline designated by the other Party relating to aeronautical facilities, aircrews, aircraft, and operation of the designated airlines.

2. If, following such consultations, one Party finds that safety standards in the areas referred to in paragraph 1 that meet the standards established at that time in accordance with the Convention are not effectively maintained and administered in respect of airlines designated by the other Party, the other Party shall be notified of such findings and the steps considered necessary to conform with these minimum standards, and the other Party shall take appropriate corrective action.

3. Each Party reserves the right to suspend, or limit the operating authorisation or technical permission of an airline or airlines designated by the other Party in the event the other Party does not take appropriate corrective action within a reasonable time.

4. Any action by one Party in accordance with paragraph 3 shall be discontinued once the basis for that action ceases to exist.

Article 8 Aviation Security

1. In accordance with their rights and obligations under international law, the Parties reaffirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Parties shall in particular act in conformity with the provisions of the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, done at Tokyo on September 14, 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, done at The Hague on December 16, 1970, the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal on September 23, 1971 and its protocol done at Montreal on February 24, 1988 and the Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection, signed at Montreal on 1 March 1991 and any other convention on aviation security to which both Parties become members.

2. Upon request the Parties shall provide each other with all necessary assistance to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, of their passengers and crew, of airports and air navigation facilities, and address any other threat to the security of civil air navigation.

3. The Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with all aviation security standards and appropriate recommended practices established by the International Civil Aviation Organization and designated as Annexes to the Convention;

they shall require that operators of aircraft of their registry, operators of aircraft who have their principal place of business or permanent residence in their territory and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions.

4. Each Party agrees to observe the security provisions required by the other Party for entry into the territory of that other Party and to take adequate measures to protect aircraft and to inspect passengers, crew, and their baggage and carry-on items, as well as cargo and aircraft stores, prior to and during boarding or loading. Each Party shall also give positive consideration to any request from the other Party for special security measures to meet a particular threat.

5. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of aircraft or other unlawful acts against the safety of passengers, crew, aircraft, airports or air navigation facilities occurs, the Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat.

6. When a Party has reasonable grounds to believe that the other Party has departed from the aviation security provisions of this Article, the Aeronautical Authorities of that Party may request immediate consultations with the Aeronautical Authorities of the other Party. Failure to reach a satisfactory agreement within fifteen (15) days from the date of such request shall constitute grounds to withhold, revoke, limit, or impose conditions on the operating authorisation and technical permissions of an airline or airlines of that Party. When required by an emergency, a Party may take interim action prior to the expiry of fifteen (15) days.

Article 9
Commercial Opportunities

1. The airlines of each Party shall have the right to establish offices in the territory of the other Party for the promotion and sale of air services.

2. The airlines of each Party shall be entitled, in accordance with the laws and regulations of the other Party relating to entry, residence and employment, to bring in and maintain in the territory of the other Party managerial, sales, technical, operational and other specialist staff required for the provision/sale of air services.

3. Any airline of each Party may engage in the sale of air services in the territory of the other Party directly and, at the airline's discretion, through its agents, except as may be specifically provided by the charter regulations of the country in which the charter originates that relate to the protection of passenger funds, passenger cancellation and refund rights. Each airline shall have the right to sell such transportation, and any person shall be free to purchase such transportation, in the currency of that territory or in freely usable currencies.

4. Each airline shall have the right to convert and remit to its country, on demand, local revenues in excess of sums locally disbursed. Conversion and remittance shall be permitted promptly without restrictions or taxation in respect thereof at the rate of exchange applicable to current transactions at the time such revenues are presented for conversion and remittance and in accordance with the respective applicable national laws and regulations governing current payments.

5. The airlines of each Party shall be permitted to pay for local expenses, including purchases of fuel, in the territory of the other Party in local currency. At their discretion, the airlines of each Party may pay for such expenses in the territory of the other Party in freely usable currencies according to local currency regulation.

6. Notwithstanding anything contained in this Article, the exercise of rights under this Article shall be in accordance with the applicable domestic rules and regulations, and the Parties undertake that the rules and regulations shall be administered in a non-discriminatory fashion and consistent with the purposes of the Agreement.

Article 10 **Co-operative Marketing Arrangements**

1. The designated airline(s) of each Party may enter into co-operative marketing arrangements, such as code share, block space or any other commercial arrangements, with

- a) the designated airline(s) of the same Party; or
- b) the designated airline(s) of the other Party; or
- c) the airline(s) of a third country.

2. The operating airline(s) involved in the co-operative marketing arrangements shall hold the underlying traffic rights including the route rights and the capacity entitlements and meet the requirements normally applied to such arrangements.

3. All marketing airline(s) involved in the co-operative marketing arrangements shall hold the underlying route rights and meet the requirements normally applied to such arrangements.

4. The total capacity operated by the air services performed under such arrangements shall be counted only against the capacity entitlement of the Party designating the operating airline(s). The capacity offered by the marketing airline(s) on such services shall not be counted against the capacity entitlement of the Party designating that airline.

5. The designated airline(s) of either Party shall be allowed to transfer traffic (i.e. starburst) between aircraft involved in the code share operations without restriction as to number, size and type of aircraft.

6. In addition to the operating airline(s), the Aeronautical Authorities of each Party may require the marketing airline(s) to file schedules for approval and also provide any other documents before commencement of air services under the co-operative marketing arrangements.

7. When holding out services for sale under such arrangements, the concerned airline or its agent shall make it clear to the purchaser at the point of sale as to which airline shall be the operating airline on each sector of the service and with which airline(s) the purchaser is entering into a contractual relationship.

Article 11
Customs Duties and Charges

1. When an aircraft operated in international air services by the designated airlines of one Party arrives in the territory of the other Party, its regular equipment, fuel, lubricants, consumable technical supplies, spare parts including engines, and aircraft stores (including but not limited to such items as food, beverages

and tobacco) which are on board such aircraft shall be exempted on the basis of reciprocity by the other Party to the fullest extent possible under its laws from custom duties, excise taxes, inspection fees and similar fees and charges not based on the cost of services provided on arrival, provided such regular equipment and such other items remain on board the aircraft.

2. The following equipment and items shall be exempted by the other Party on the basis of reciprocity from all custom duties, excise taxes, inspection fees and similar fees and charges not based on the cost of services provided on arrival, including:

- a) Regular equipment, fuel, lubricants, consumable technical supplies, aircraft stores (including but not limited to such items as food, beverages and tobacco), introduced into the territory of the other Party by or on behalf of a designated airline or taken on board the aircraft operated by the designated airline and intended for use on aircraft operated in international air services, even when such regular equipment and such other items are to be used on any part of a journey performed over the territory of the other Party;
- b) Spare parts including engines introduced into the territory of the other Party by or on behalf of a designated airline or taken on board an aircraft operated by that designated airline for the maintenance or repair of aircraft operated in international air services by that designated airline;
- c) Printed ticket stock, air waybills, any printed material which bears insignia of a designated airline of one Party and usual publicity material distributed without charge by that designated airline;
- d) Baggage and cargo in direct transit across the territory of a Party.

3. The regular equipment and the other items referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article may be required to be kept under the supervision or control of the customs authorities of the other Party.

4. The regular equipment and the other items referred to in paragraph 1 of this Article may be unloaded in the territory of the other Party with the approval of the customs authorities of that other Party. In these circumstances, such regular equipment and such items shall enjoy, on the basis of reciprocity, the exemptions provided by paragraph 1 of this Article until they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations. The customs authorities of that other Party may however require that such regular equipment and such items be placed under their supervision up to such time.

5. The exemptions provided by this Article shall also be available where a designated airline of one Party has entered into arrangements with another airlines(s), which similarly enjoy(s) such exemptions in the territory of the other Party, for the loan or transfer in the territory of the other Party of the regular equipment and items referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article.

Article 12
Principles Governing the Operation
of the Agreed Services

1. There shall be fair and equal opportunity for the designated airline(s) of both Parties to operate the agreed services on the specified routes between their respective territories.

2. In operating the agreed services, the designated airline(s) of each Party shall take into account the interests of the designated airline(s) of the other Party so as not to unduly affect the services which the latter offers to provide under this Agreement.

3. The capacity to be provided on the agreed services by the designated airline(s) shall bear a close relationship to the estimated air transport requirements of the travelling public between the territories of both Parties.

Article 13
Approval of Schedules

1. The Aeronautical Authorities of each Party may require the designated airline(s) of the other Party to file for their consideration and approval, at least thirty (30) days prior to the inauguration of the agreed services, flight schedules containing the information pertaining to the type of service and its frequency, the type of aircraft to be used and the flight timings at each point. Similar information shall also be provided at least thirty (30) days in advance for each IATA traffic season and also as and when any changes are to be introduced regarding operation of the agreed services. On filing of the schedules the Parties shall make their best efforts to approve the schedules as soon as possible.

2. The designated airline(s) of each Party shall also furnish any other information as may be required to satisfy the Aeronautical Authorities of the other Party that the requirements of this Agreement are being duly observed.

Article 14
User Charges

1. User charges that may be imposed by the competent charging authorities or bodies of each Party on the airlines of the other Party shall be just, reasonable, not unjustly discriminatory, and equitably apportioned among categories of

users. In any event, any such user charges shall be assessed on the airlines of the other Party on terms not less favourable than the most favourable terms available to any other airline at the time the charges are assessed.

2. User charges imposed on the airlines of the other Party may reflect, but shall not exceed, the full cost to the competent charging authorities or bodies of providing the appropriate airport, airport environmental, air navigation and aviation security facilities and services at the airport or within the airport system. Such full cost may include a reasonable return on assets, after depreciation. Facilities and services for which charges are made shall be provided on an efficient and economic basis.

3. Each Party shall encourage consultations between the competent charging authorities or bodies in its territory and the airlines using the services and facilities, and shall encourage the competent charging authorities or bodies and the airlines to exchange such information as may be necessary to permit an accurate review of the reasonableness of the charges in accordance with the principles of paragraphs 1 and 2. Each Party shall encourage the competent charging authorities to provide users with reasonable notice of any proposal for changes in user charges to enable users to express their views before changes are made.

4. Neither Party shall be held, in dispute resolution procedures pursuant to Article 17, to be in breach of a provision of this Article, unless i) it fails to undertake a review of the charge or practice that is the subject of complaint by the other Party within a reasonable amount of time; or ii) following such a review it fails to take all steps within its power to remedy any charge or practice that is inconsistent with this Article.

Article 15
Provision of Statistics

1. The Aeronautical Authorities of each Party shall provide or cause its designated airline(s) to provide to the Aeronautical Authorities of the other Party statistics relating to the traffic carried during each month on the agreed services to and from the territory of that other Party, showing the points of embarkation and disembarkation of such traffic. Such statistics shall be furnished as soon as possible after the end of each month, but not later than thirty (30) days following the month to which they relate.

2. The Aeronautical Authorities of each Party shall, on request, provide or cause its designated airline(s) to provide to the Aeronautical Authorities of the other Party statistics relating to true origin and destination of traffic carried to and from the territory of that other Party for a period, not exceeding one IATA traffic season, as specified in the request.

Article 16
Tariffs

1. Tariffs in respect of transportation between the territories of the Parties, shall be determined by the respective designated airlines of the Parties. Such tariffs shall be at reasonable levels, taking into account all relevant factors, including the cost of service, the nature of the service, reasonable profits, tariffs charged by other airlines providing similar service, the interests of consumers and market conditions, among other things.

2. Tariffs shall be submitted, for approval to the Aeronautical Authorities of both Parties, at least fifteen (15) business days before the proposed effective date of its entry into force, unless the Party to whom the submission is made,

allows for a shorter period for such submission. For any tariff to become effective and marketed, the prior approval of the Aeronautical Authorities of both Parties shall be obtained. The designated airlines of both Parties shall not be required to agree on the fares to be applied.

3. Without prejudice to the application of anti-trust and consumer protection laws in force within the territory of each Party, the Aeronautical Authorities of each of the Parties may reject a tariff submitted for approval by any designated airline of either Party, within a period of no more than ten (10) business days following the date of submission, if such tariff:

- a) is deemed to be excessively high or restrictive, to the detriment of consumers; or
- b) is artificially low for the benefit of a designated airline and to the detriment of another one; or
- c) if applied, could have an anti-competitive effect and cause severe damage to other designated airlines.

4. In any of the above circumstances, if the designated airline whose tariff is rejected, challenges the rejection, then, the Aeronautical Authorities of the Party that had rejected such a tariff may consult with the Aeronautical Authorities of the other Party, in order to try to reach agreement as to an appropriate tariff. During such consultations the rejected tariff shall not be marketed nor applied. If no agreement is reached as to the appropriate tariff, the dispute shall be resolved in accordance with the provisions contained in Article 17 of this Agreement.

5. If the Aeronautical Authorities of a Party consider that an effective tariff applied by the designated airlines of the other Party has anti-competitive effects, and causes severe damage to the designated airlines of the first-mentioned Party, or if

the application of such tariff is prejudicial to consumers, then, the said Aeronautical Authorities may request such airline to withdraw the tariff from the market. Alternatively, it may request for consultations with the Aeronautical Authorities of the other Party, in order to reach an agreement regarding the appropriate tariff to be charged. If no agreement is reached, the dispute shall be resolved in accordance with the provisions contained in Article 17 of this Agreement.

6. Without prejudice to the above, and with the prior approval of the Aeronautical Authorities of each Party, any designated airline of either Party, may be allowed to establish a lower or a more competitive tariff than that proposed by or approved for any other airline providing air services between the territories of the Parties.

7. Subject to the provisions of paragraph 5, a tariff approved in accordance with the provisions of this Article shall remain in effect until it is cancelled or until a new tariff is established. The Aeronautical Authorities of each Party shall use their best efforts to ensure that the designated airlines of each Party apply only the tariffs approved by both Parties.

Article 17 Consultations and Settlement of Disputes

1. Either Party may, at any time, request consultations relating to this Agreement. Such consultations shall begin at the earliest possible date, but not later than sixty (60) days from the date the other Party receives the request unless otherwise agreed.

2. Any dispute arising under this Agreement that is not resolved by a first round of formal consultations may be referred by agreement of the Parties for decision to some person or body. If the Parties do not so agree, the dispute shall, at the request of either Party, be submitted to arbitration in accordance with the procedures set forth below.

3. Arbitration shall be by a tribunal of three arbitrators to be constituted as follows:

- a) Within thirty (30) days after the receipt of a request for arbitration, each Party shall name one arbitrator. Within sixty (60) days after these two arbitrators have been named, they shall by agreement appoint a third arbitrator, who shall act as President of the arbitral tribunal;
- b) If either Party fails to name an arbitrator, or if the third arbitrator is not appointed in accordance with subparagraph a) of this paragraph, either Party may request the President of the Council of the International Civil Aviation Organization to appoint the necessary arbitrator or arbitrators within thirty (30) days. If the President of the Council is of the same nationality as one of the Parties, the most senior Vice President who is not disqualified on that ground shall make the appointment. In the event that either the President or the most senior qualified Vice President appoints the third arbitrator under this paragraph, that third arbitrator shall not be a national of either of the Parties.

4. Except as otherwise agreed, the arbitral tribunal shall determine the limits of its jurisdiction in accordance with this Agreement and shall establish its own procedural rules. The tribunal, once formed, may recommend interim relief measures pending its final determination. At the direction of the tribunal or at the request of either of the Parties, a conference to determine the precise issues to be arbitrated and the specific procedures to be followed shall be held not later than fifteen (15) days after the tribunal is fully constituted.

5. Except as otherwise agreed or as directed by the tribunal, each Party shall submit a memorandum within forty five (45) days of the time the tribunal is

fully constituted. Replies shall be due sixty (60) days later. The tribunal shall hold a hearing at the request of either Party or on its own initiative within fifteen (15) days after replies are due.

6. The tribunal shall attempt to render a written decision within thirty (30) days after completion of the hearing or, if no hearing is held, after the date both replies are submitted. The decision of the majority of the tribunal shall prevail.

7. The Parties may submit requests for clarification of the decision within fifteen (15) days after it is rendered and any clarification given shall be issued within fifteen (15) days of such request.

8. Each Party shall, to the degree consistent with its national law, give full effect to any decision or award of the arbitral tribunal.

9. The expenses of the arbitral tribunal, including the fees and expenses of the arbitrators, shall be shared equally by the Parties. Any expenses incurred by the President of the Council of the International Civil Aviation Organization in connection with the procedures of paragraph 3 (b) of this Article shall be considered to be part of the expenses of the arbitral tribunal.

Article 18 Amendment

1. This Agreement may be amended by written agreement of the Parties.

2. Any amendments so agreed shall enter into force thirty (30) days after the date when the Parties have notified each other in writing that their respective requirements for the entry into force of an amendment or revision have been met.

3. If, after entry into force of this Agreement, both Parties become party to a multilateral agreement that addresses matters covered by this Agreement, either Party may request consultations to determine whether this Agreement should be revised to take into account the multilateral agreement.

4. The Annex to this Agreement may be amended by a written agreement between the Aeronautical Authorities. Such amendment will enter into force from the date of its agreement.

Article 19 Termination

Either Party may, at any time, give notice in writing to the other Party of its decision to terminate this Agreement. Such notice shall be sent simultaneously to the International Civil Aviation Organization. This Agreement shall cease to have effect twelve (12) months after the date of receipt of such notice by that other Party, unless the notice is withdrawn by agreement of the Parties before the end of this period.

Article 20 Registration with ICAO

This Agreement and all amendments thereto shall be registered upon its signature with the International Civil Aviation Organization.

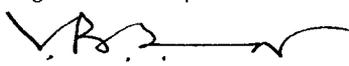
Article 21
Entry into force

This Agreement and its Annex shall enter into force thirty (30) days after the date of the later note in an exchange of diplomatic notes between the Parties confirming that each Party has completed the necessary internal procedures for entry into force of this Agreement and its Annex.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Mexico City this 17th day of April 2008 in duplicate, in two originals each, in the Spanish, Hindi and English languages, each text being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED MEXICAN STATES

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF INDIA

ANNEX
International Air Services

Routes

The designated airlines of each Party shall be entitled to perform international air services between points on the following routes:

A. Routes for the airlines designated by the Government of the Republic of India:

Points in the Republic of India	Intermediate Points	Points in the United Mexican States.	Beyond Points
Any	Any	Any	Any

B. Routes for the airlines designated by the Government of the United Mexican States.

Points in the United Mexican States	Intermediate Points	Points in the Republic of India	Beyond Points
Any	Any	Any	Any

Notes:

1. The designated airline(s) of each Party may, at their option, omit points on any of the above routes provided that the services commence or terminate in the territory of the Party that has designated the airline.
2. There shall be no restriction on the capacity and the number of frequencies and/or type(s) of aircraft to be operated by the designated airline(s) in any type of service (passenger, cargo separately or in combination) for the exercise of 3rd and 4th freedom traffic rights.
3. Unless agreed upon by the Aeronautical Authorities of the two Parties, no two points in the territory of one Party shall be served by the designated airlines of the other Party on any one service.

4. Any intermediate and/or beyond point(s) may be served by the designated airlines of each Party without exercising 5th freedom traffic rights.

5. The designated airline(s) may exercise 5th freedom traffic rights whenever it is agreed upon and previously authorized by the Aeronautical Authorities of both Parties.

6. The intermediate and beyond points on the above routes and the points of call in the territory of the other Party to/from/through where the 5th freedom traffic rights can be exercised by the designated airline(s) of each Party as well as the frequency/capacity of the aircraft for the exercise of the 5th freedom traffic rights, shall be agreed upon by the Aeronautical Authorities of both Parties prior to the commencement of any such services.

7. Notwithstanding Article 3 of the Agreement, no more than two designated airlines of each Party shall be allowed to operate on any given city pair between the United Mexican States and the Republic of India.

[HINDI TEXT – TEXTE HINDI]

यूनाइटेड मैक्सिको राज्य सरकार तथा भारत गणराज्य की सरकार
के मध्य विमान सेवा करार

यूनाइटेड मैक्सिको राज्य सरकार तथा भारत गणराज्य की सरकार (जिन्हें तत्पश्चात 'पक्ष') कहा गया है;

जो 07 दिसम्बर, 1944 को शिकागो में हस्ताक्षर के लिए प्रस्तुत अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन अभिसमय के संबंधित पक्ष हैं;

जो अपने-अपने राज्यक्षेत्रों के बीच तथा उनसे परे अन्तरराष्ट्रीय विमानन सेवाएं चलाने की इच्छुक हैं;

जो एयरलाइनों के बीच प्रतिस्पर्द्धा के आधार पर एक अंतरराष्ट्रीय विमान प्रणाली को प्रोत्साहित करना चाहते हैं;

जो अन्तरराष्ट्रीय विमान परिवहन में संरक्षा और सुरक्षा के उच्चतम स्तर को सुनिश्चित करना चाहते हैं तथा विमान की सुरक्षा के विरुद्ध धमकी या कार्रवाई के वारे में चिंता करते हुए जिससे व्यक्तियों अथवा सम्पत्तियों की सुरक्षा प्रभावित होती हो जिसे विमान परिवहन के प्रचालन पर प्रतिकूल रूप से प्रभाव पड़ता हो, तथा जिससे जनता के मन में नागर विमानन की सुरक्षा के प्रति विश्वास में कमी आती हो;

निम्न प्रकार से सहमत हुए हैं :-

अनुच्छेद- एक
परिभाषा

इस करार के प्रयोजनार्थ, जहाँ पाठ में अन्यथा अपेक्षा नहीं की गई है-

1. "वैमानिकी प्राधिकारी" का आशय यूनाइटेड मैक्सिको राज्य सरकार के मामले में नागर विमानन महानिदेशालय के माध्यम से संचार एवं परिवहन सचिवालय तथा भारत के मामले में, नागर विमानन महानिदेशक के माध्यम से नागर विमानन मंत्रालय अथवा दोनों मामलों में कोई अन्य प्राधिकारी अथवा निकाय से है जिन्हें अब संबंधित प्राधिकारियों द्वारा किया जा रहा है अब इसे प्राधिकृत किया गया है;
2. 'करार' का आशय इस 'करार', इसके अनुबंध तथा इसमें किया गया कोई भी संशोधन से है;

3. 'अभिसमय का आशय', 7 दिसम्बर, 1944 को शिकागो में हरताक्षर के लिए प्रस्तुत अन्तरराष्ट्रीय विमानन अभिसमय से है तथा इसमें वह कोई भी संशोधन शामिल है तथा उसी समय के अनुच्छेद 94(क) के अधीन लागू किया गया है तथा जिसका अनुसर्गर्धन दोनों पक्षों ने कर दिया है तथा इसमें इस प्रकार के अनुबंध अथवा संशोधन दोनों पक्षों के लिए भी प्रभावी है, अभिसमय के अनुच्छेद 90 के अधीन कोई भी संशोधन को अपनाया गया है;
4. 'नामित एयरलाइन' का आशय एक ऐसी विमान कम्पनी से है जिसे इस करार के अनुच्छेद 3 के अनुसार नामित और प्राधिकृत किया गया हो।
5. 'पूर्ण लागत' का आशय प्रदान की जाने वाली सेवा की लागत, जिसे तथा प्रशासनिक ओवरहेड के लिए उपयुक्त प्रभार सहित लागत से है;
6. 'अंतरराष्ट्रीय विमान सेवाओं' का आशय एक ऐसी विमान सेवा से है जो एक राष्ट्र से अधिक राष्ट्र के राज्य क्षेत्र के ऊपर हवाई क्षेत्र से गुजरती हो;
7. 'मूल्य' का आशय यात्रियों (और उनके सामान) के वहन और/अथवा कार्गो (डाक को छोड़कर) एयरलाइनों द्वारा वसूले जाने वाले विमान सेवा प्रभार के लिए कोई किराया दर अथवा विनिमय से है जिसमें उनके एजेंट भी शामिल हैं तथा वे शर्तें भी शामिल हैं जिनमें इस प्रकार के किराए दर अथवा प्रभार की उपलब्धता भी शामिल है;
8. 'गैर-यातायात प्रयोजनों के लिए रुकना' एयरलाइन और विमान सेवा का आशय वही है जो इनके लिए अभिसमय के अनुच्छेद 96 में इनके लिए दिया गया है;
9. 'उपयोगिता प्रभार' का आशय वह प्रभार से है जिसे हवाईअड्डा, विमान दिक्कालन अथवा विमानन सुरक्षा सुविधाओं अथवा सेवाओं के प्रावधान के लिए एयरलाइनों पर लगाए जाने वाले प्रभार से है जिसमें संबंधित सेवाएं तथा सुविधाएं सम्मिलित हैं।
10. "आवृत्ति" से तात्पर्य एक निश्चित समयावधि में एक विशिष्ट मार्ग पर एयरलाइन प्रचालकों की राऊंड सड़ानों की संख्या; और
11. "विनिर्दिष्ट मार्ग" से तात्पर्य इस करार में संलग्न मार्ग अनुसूची में निर्धारित मार्गों से है।

अनुच्छेद - दो
अधिकारों की मंजूरी

1. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष को इस करार में अनुबंध में उपयुक्त रूप में विनिर्दिष्ट मार्गों पर अनुसूचित अन्तरराष्ट्रीय सेवाओं की स्थापना के प्रयोजन के लिए इस करार को निर्दिष्ट अधिकार प्रदान करेगा। इस प्रकार की सेवाओं और मार्गों को तत्पश्चात क्रमशः सहमत सेवाएं तथा “विनिर्दिष्ट” मार्ग कहा गया है।
2. इस करार के प्रावधानों के अनुसार, प्रत्येक संविदाकारी पक्ष द्वारा नामित विमान कम्पनी (कम्पनियों) को निम्नलिखित अधिकार प्राप्त होंगे :-
  - (क) बिना अवतरण किए इसके राज्यक्षेत्र के ऊपर उड़ान भरने का अधिकार;
  - (ख) गैर-यातायात प्रयोजनों के लिए इसके राज्यक्षेत्र में रूकने का अधिकार; और
  - (ग) विनिर्दिष्ट मार्ग पर सहमत सेवाओं का प्रचालन करते समय, प्रत्येक द्वारा नामित विमान कम्पनी (कम्पनियों) को इस करार के अनुबंध में मार्गों के लिए वर्णित स्थान (स्थानों) पर अन्य पक्षों के राज्यक्षेत्र में डाक सहित यात्रियों तथा कार्गो में अन्तरराष्ट्रीय यातायात अलग से अथवा संयुक्त रूप से उतारने तथा चढ़ाने का अधिकार होगा;
3. इस करार के अनुच्छेद 3 के अधीन उन नामित कम्पनियों से अलग, प्रत्येक संविदाकारी पक्ष की विमान कम्पनी (कम्पनियों) भी इस अनुच्छेद के पैराग्राफ (2) के उप पैराग्राफ (क) और (ख) में निर्दिष्ट अधिकारों को पाने के हकदार होंगे।
4. इस अनुच्छेद के पैराग्राफ (2) का अर्थ यह नहीं माना जाएगा कि एक संविदाकारी पक्ष की नामित विमान कम्पनी (कम्पनियों) द्वारा आय संविदाकारी पक्ष के राज्य क्षेत्र में डाक सहित यात्रियों, कार्गो में विमान पर लाने का विशेष अधिकार मिल गया है जिसे अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में अन्य स्थान के लिए भेजा जा रहा है।

अनुच्छेद - तीन
पदनामन तथा प्राधिकार

1. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष को इस करार के साथ इसके अनुसार अंतरराष्ट्रीय विमान परिवहन के लिए कितनी भी संख्या में अनुलग्नक में दिए गए निर्दिष्ट रूटों पर विमान कम्पनियों को नामित कर सकती है जितनी वह आवश्यक समझे तथा इस प्रकार के मामले को वापस ले सके अथवा फेर-बदल कर सके। इस प्रकार के नामित करने की जानकारी से लिखित रूप से अन्य संविदाकारी पक्ष राजनयिक माध्यम के द्वारा दी जाएगी तथा इसकी पहचान की जाएगी कि क्या एयरलाइन अन्तरराष्ट्रीय विमान परिवहन के लिए जो अनुबन्ध में दिए गए विमान सेवाओं के प्रकार के अनुरूप प्राधिकृत है।

2. प्रचालन प्राधिकार तथा तकनीकी अनुमति के लिए निर्धारित फार्म तथा तरीके से नामित विमान कम्पनी से इस प्रकार का नामन तथा आवेदन प्राप्त होने पर, अन्य संविदाकारी पक्ष न्यूनतम देरी किये बिना उपयुक्त प्राधिकार तथा अनुमति की स्वीकृति देगी बशर्त कि:-

- (क) उस एयरलाइन का वास्तविक स्वामित्व तथा प्रभावी नियंत्रण नामित एयरलाइन के पास होगा जिसमें एक पक्ष के राष्ट्रिक या दो पक्ष के राष्ट्रिक हों;
- (ख) नामित विमान कम्पनी कानूनों, विनियमों तथा नियमों की भांति विमान कम्पनी को पूरा करने में अर्हता प्राप्त है जो आवेदनों/आवेदनों पर विचार करने वाले पक्ष द्वारा अन्तरराष्ट्रीय विमान सेवाओं के प्रचालन के लिए जो सामान्यतया लागू नियमों और विनियमों के अनुरूप हों;
- (ग) एयरलाइन को नामित करने वाला पक्ष अनुच्छेद-7 तथा अनुच्छेद-8 में निर्धारित मानकों का रख-रखाव तथा प्रशासन कर रहा हो।

अनुच्छेद - चार
प्राधिकार का प्रतिसंहरण

1. दोनों में से कोई भी संविदाकारी पक्ष, अन्य संविदाकारी पक्ष द्वारा नामित एयरलाइन के प्रचालन प्राधिकार अथवा तकनीकी अनुमति पर रोक, निलम्बन सीमित रख सकती है बशर्त कि:

- (क) उस एयरलाइन का वास्तविक स्वामित्व तथा प्रभावी नियंत्रण अन्य संविदाकारी पक्ष, पक्ष के राष्ट्रिकों अथवा दोनों में निहित नहीं है।
- (ख) वह एयरलाइन इस करार के अनुच्छेद-5 में वर्णित कानूनों, विनियमों और नियमों का पालन करने में असाफल रहती है;
- (ग) अन्य संविदाकारी पक्ष इस करार के अनुच्छेद-7 में निर्धारित मानकों का रखरखाव और प्रशासन नहीं कर रही है।

2. जब तक इस अनुच्छेद के उप पैराग्राफ ख अथवा ग के साथ और आगे अतिलंघन को और आगे रोकने के लिए तात्कालिक कार्रवाई करना अनिवार्य न हो इस अनुच्छेद द्वारा स्थापित अधिकारों का निर्वाह अन्य संविदाकारी पक्ष के साथ विचार विमर्श के बाद ही किया जा सकेगा।

3. यह अनुच्छेद इस करार के अनुच्छेद-8 के प्रावधानों के अनुसार अन्य संविदाकारी पक्ष की एक एयरलाइन अथवा एयरलाइनों की प्रचालन प्राधिकार अथवा तकनीकी अनुमति पर रोक, प्रति संहरण, सीमा अथवा प्रचालन प्राधिकार अथवा, तकनीकी अनुमति पर शर्तें लगा सके।

अनुच्छेद - पांच
कानूनों की प्रयोज्यता

1. एक संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में प्रवेश करते समय अथवा वहां से प्रस्थान करते समय, विमान के प्रचालन तथा दिक्वालन से संबंधित इसके कानून, विनियम तथा नियमों का एक संविदाकारी पक्ष की एयरलाइनों के साथ अनुपालन किया जाएगा।
2. एक पक्ष के राज्य क्षेत्र में प्रवेश, इसके अन्दर रहने तथा प्रस्थान करते समय, इसके राज्य क्षेत्र से यात्रियों, कर्मियों अथवा विमान में कार्गो (प्रवेश, क्लीयरेंस, विमान सुरक्षा, आब्रजन, पासपोर्ट, सीमा शुल्क और संगरोध अथवा डाक के संबंध में डाक विनियम सहित) प्रवेश करने वाले अथवा प्रस्थान करने वाले से संबंधित इसके कानून और विनियमों का अनुपालन दूसरे पक्ष की एयरलाइनों के ऐसे यात्रियों, कर्मियों अथवा कार्गो द्वारा अथवा उनकी ओर से तदनु रूप अनुपालन सुनिश्चित किया जायेगा।
3. दोनों में से कोई भी संविदाकारी पक्ष आब्रजन, संगरोध तथा इसी प्रकार के विनियमों को लागू करने में इसी प्रकार की अंतरराष्ट्रीय विमान सेवाओं के प्रचालन में लगी हुई अन्य संविदाकारी पक्ष की नामित विमान कम्पनी किसी अन्य एयरलाइंस अथवा अपनी स्वयं की एयरलाइंस को कोई अग्रता प्रदान नहीं करेगी।

अनुच्छेद - छः
प्रमाण पत्र तथा लाइसेंस

1. किसी भी एक संविदाकारी पक्ष द्वारा जारी अथवा पुनः वैधता वाले उड़ान योग्यता प्रमाणपत्र, सूक्ष्मता की शीर्ष अथवा प्रमाणपत्रों, जिनकी वैधता समाप्त न हुई हो, वे मार्ग अनुसूची में वर्णित मार्गों पर इसकी नामित विमान कम्पनी (कंपनियां) द्वारा सहमत सेवाओं के प्रचालन के लिए अन्य संविदाकारी पक्ष द्वारा मान्य माने जाएंगे, जबकि इनकी अपेक्षाएं इनके अधीन ये प्रमाण पत्र अथवा लाइसेंस इससे जारी किये गये थे अथवा पुनः वैधता प्राप्त कर गये थे, वे उसी प्रकार से होते हैं अथवा वे अभिसमय में न्यूनतम स्थापित स्तर से अधिक होता है।
2. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष, अपने स्वयं के राज्य क्षेत्र के अधीन उड़ानों के लिए अन्य संविदाकारी पक्ष द्वारा अपने स्वयं के राष्ट्रों को जारी लाइसेंस और राक्षमता प्रमाणपत्रों अथवा शीर्षकों की वैधता को न मानने का अधिकार सुरक्षित है।

अनुच्छेद - सात
संरक्षा

1. दोनों में से कोई भी संविदाकारी पक्ष, वैमानिकी सुविधाओं, विमान कर्मी, विमान और नामित विमान कम्पनी के प्रचालन से संबंधित अन्य पक्ष द्वारा नामित विमान कंपनी के संबंध में अनुरक्षित संरक्षा मानकों से संबंधित परामर्श करने का अनुरोध कर सकेंगे।
2. यदि परामर्श के बाद एक पक्ष को यह पता चलता है कि इस अनुच्छेद के पैराग्राफ 1 में वर्णित क्षेत्रों में संरक्षा मानकों, जिन्हें अभिसमय के अनुसार संरक्षा मानकों को पूरा करने के लिए तैयार किया गया है को अन्य संविदाकारी पक्ष द्वारा नामित एयरलाइनों के संबंध में प्रभावी रूप से अनुरक्षित और प्रशासन नहीं किया जा रहा है तो अन्य संविदाकारी पक्ष इस प्रकार के निष्कर्ष तथा इन न्यूनतम मानकों के अनुरूप आवश्यक समझे जाने वाले कदमों को अधिसूचित कर सकेगा, तथा अन्य पक्ष उपयुक्त निवारक कार्रवाई कर सकेगा।
3. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष के पास अन्य संविदाकारी पक्ष द्वारा नामित एयरलाइन अथवा एयरलाइनों के प्रचालन प्राधिकार अथवा तकनीकी अनुमति के निलम्बन अथवा सीमित करने का अधिकार होगा यदि अन्य संविदाकारी पक्ष एक उपयुक्त समय में उपयुक्त निवारक कार्रवाई न कर दे।
4. पैराग्राफ 3 के अनुसार एक संविदाकारी पक्ष की कोई कार्रवाई उस समय समाप्त कर दी जाएगी यदि उक्त कार्रवाई वर्तमान में ही कर दी गई है।

अनुच्छेद- आठ
विमानन सुरक्षा

1. अंतरराष्ट्रीय कानून के अंतर्गत अपने अधिकारों तथा दायित्वों के अनुरूप दोनों पक्ष पुनः इस बात की पुष्टि करते हैं कि गैर-कानूनी हस्तक्षेप के कृत्यों के विरुद्ध नागर विमानन सुरक्षा का बचाव करने के बारे में एक दूसरे के प्रति उनका दायित्व, इस करार का अभिन्न अंग है। अंतरराष्ट्रीय कानून के अंतर्गत अपने-अपने अधिकारों तथा दायित्वों की व्यापकता को कम किये बिना, दोनों पक्ष विशेष रूप से, 14 सितम्बर, 1963 को टोक्यो में हस्ताक्षरित वायुयान में किये गये अपराधों एवं कतिपय अन्य कृत्यों से संबंधित अभिसमय, 16 दिसम्बर, 1970 को हेग में हस्ताक्षरित वायुयान के विधि विरुद्ध अभिग्रहण के दमन संबंधी अभिसमय, 23 सितम्बर, 1971 को मॉन्ट्रियल में हस्ताक्षरित सिविल विमानन सुरक्षा संबंधी विधि-विरुद्ध कार्य दमन अभिसमय, 24 फरवरी, 1988 को मॉन्ट्रियल में हस्ताक्षरित सिविल विमान सेवागत विमानपत्तनों पर हिंसा वाले विधि विरुद्ध कृत्यों के दमन हेतु अनुपूरक प्रोटोकाल के साथ-साथ नागर विमानन की सुरक्षा से संबंधित ऐसी किसी भी अन्य अभिसमय तथा प्रोटोकाल, जिसका पालन दोनों पक्ष करते हों, के अनुरूप कार्रवाई करेंगे।
2. अनुरोध किये जाने पर संविदाकारी पक्ष गैर कानूनी रूप से सिविल विमानों के अभिग्रहण किये जाने और ऐसे विमान, उसके यात्रियों, कार्मिकों, हवाई अड्डों और हवाई दिक्कालन सुविधाओं की सुरक्षा के विरुद्ध गैर कानूनी कृत्यों से बचाव के लिए अथवा नागर विमानन की सुरक्षा के विरुद्ध किसी अन्य खतरे के लिए एक दूसरे को सभी आवश्यक सहायता प्रदान करेंगे।
3. दोनों पक्ष अपने परस्पर संबंधों में, अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन (इकाओ) द्वारा स्थापित और अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन अभिसमय के अनुबंधों के रूप में नागित नागर विमानन सुरक्षा उपबन्धों के अनुरूप उस सीमा तक कार्य करेंगे जहाँ तक वे इन पक्षों पर लागू होते हैं। वे अपने पंजीकृत विमान प्रचालकों या ऐसे विमान के प्रचालकों जिनके व्यवसाय का प्रमुख स्थान अथवा रथाई निवास उनके राज्य क्षेत्र में है तथा उसके क्षेत्र में हवाईअड्डों के प्रचालकों से यह अपेक्षा करेंगे कि वह इन विमानन सुरक्षा उपबंधों के अनुरूप कार्य करेंगे।
4. ऐसे विमान प्रचालकों से, दूसरे पक्षों द्वारा उस पक्ष के राज्य क्षेत्र में प्रवेश करते समय वहाँ से प्रस्थान करते समय या उसमें रहते समय अपेक्षित उपयुक्त पैरा ग्राफ 3 में उल्लिखित विमानन सुरक्षा उपबंधों का पालन करने की अपेक्षा की जा सकती है। प्रत्येक पक्ष यह सुनिश्चित करेगा कि उसके राज्य क्षेत्र में विमान की सुरक्षा करने तथा यात्रियों, कर्मीदल, ले जाई जाने वाली वस्तुओं, सामान, कार्गो तथा विमान भंडार विमान में लादने से पहले या उसके दौरान, उस की जांच करने के लिए प्रभावी उपाय किये गये हैं। प्रत्येक पक्ष किसी विशेष खतरे का मुकाबला करने हेतु विशेष उपयुक्त सुरक्षा उपाय करने के लिए एक दूसरे पक्ष द्वारा किये गये अनुरोध पर सहानुभूतिपूर्वक विचार भी करेगा।

5. जब किसी सिविल विमान के गैर कानूनी अभिग्रहण का खतरा या इस प्रकार के खतरे की घटना घटती है या किसी ऐसे विमान, उसके यात्रियों और कार्मिकों, हवाईअड्डों और हवाई दिक्कालन सुविधाओं की सुरक्षा के विरुद्ध कोई गैर कानूनी कार्य किया जाता है तो पक्ष, इस प्रकार की घटनाओं अथवा उनके खतरे को तुरन्त समाप्त करने के लिए संचार सुविधाएं प्रदान करके तथा अन्य उपयुक्त उपाय करके एक दूसरे की सहायता करेंगे।

6. जब एक पक्ष के पास यह विश्वास करने के औचित्यपूर्ण आधार हो कि दूसरा पक्ष इस अनुच्छेद के विमानन सुरक्षा संबंधी प्रावधानों से विमुख हो गया है, तो उस पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी दूसरे पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों के साथ तुरन्त परामर्श का अनुरोध कर सकते हैं। इस अनुरोध की तिथि के पन्द्रह (15) दिनों के भीतर किसी संतोषजनक समझौते पर पहुंचने में विफल रहने पर उस पक्ष की एयरलाइन अथवा एयरलाइनों के प्रचालनिक प्राधिकरण तथा तकनीकी अनुमति वापस लिए जाने, समाप्त किए जाने, सीमित किए जाने अथवा उन पर शर्तें लगाने का आधार बन जाएंगे। किसी आपातस्थिति में आवश्यकता होने पर एक पक्ष पन्द्रह (15) दिनों के समाप्त होने से पहले अन्तरिम कार्रवाई कर सकता है।

अनुच्छेद - नौ
वाणिज्यिक अवररर

1. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष की एयरलाइनों को विमान सेवाओं के प्रोत्साहन तथा विन्नी के लिए अन्य संविदाकारी पक्ष में कार्यालय स्थापित करने का अधिकार होगा।
2. प्रत्येक पक्ष की नामित विमान कंपनी को दूसरे संविदाकारी पक्ष के संबंध प्रवेश, रिहायश तथा रोजगार के संबंध में कानूनों विनियमों तथा नियमों के अनुसार का अधिकार होगा जिससे अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में प्रबन्धकीय, विन्नी, तकनीकी प्रचालनात्मक और अन्य विशेष सेवा प्राप्त स्टाफ रखा जा सके जो विमान सेवाओं के प्रावधान के लिए आवश्यक हो।
3. प्रत्येक पक्ष की कोई भी एयरलाइन अन्य पक्ष के राज्यक्षेत्र में प्रत्यक्ष रूप से तथा, एयरलाइन के विवेकाधिकार पर, अपने एजेंटों के माध्यम से, हवाई सेवाओं की विन्नी में सल्लिप्त हो सकती है, सिवाए जैसा कि उस देश के चार्टर विनियमों द्वारा विनिर्दिष्ट रूप से प्रावधान किया गया हो जिसमें वे चार्टर आरंभ होते हैं जो यात्री निधियों, यात्री रद्दकरण तथा पुनर्भुगतान अधिकारों की सुरक्षा से संबंधित हो। प्रत्येक एयरलाइन को ऐसे पारवहन की विन्नी करने का अधिकार होगा, तथा कोई भी व्यक्ति, उस राज्य क्षेत्र की मुद्रा में अथवा स्वतंत्र रूप से प्रयोज्य मुद्राओं में, ऐसे पारवहन का क्रय कर सकता है।
4. प्रत्येक एयरलाइन को, मांग किए जाने पर, स्थानीय रूप से संवितरित राशियों से अधिक स्थानीय राजस्वों को परिवर्तित तथा परिहारित करने का अधिकार होगा। परिवर्तन तथा परिहार की अनुमति उनके संबंध में बिना किसी प्रतिबंध अथवा कराधान के, ऐसे राजस्वों को परिहार तथा परिवर्तन के लिए प्रस्तुत किए जाते समय लागू विनियम दर पर तथा चालू भुगतानों को शासित करने वाले संबंधित लागू कानूनों तथा विनियमों के अनुसार, तत्परता से दी जाएगी।
5. प्रत्येक पक्ष की एयरलाइनों को अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में, ईंधन की खरीद समेत, स्थानीय व्ययों के लिए, स्थानीय मुद्रा में भुगतान करने की अनुमति होगी। अपने विवेकाधिकार पर, प्रत्येक पक्ष की एयरलाइनें अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में ऐसे व्ययों का भुगतान स्थानीय मुद्रा विनियमन के अनुसार स्वतंत्र रूप से प्रयोज्य मुद्राओं में कर सकती हैं।
6. इस अनुच्छेद में सम्मिलित किसी भी बात के बावजूद, इस अनुच्छेद के तहत अधिकारों का प्रयोग लागू घरेलू नियमों तथा विनियमों के अनुरूप होगा, और दोनों पक्ष स्वीकृति देते हैं कि नियमों तथा विनियमों का प्रशासन पक्षपातहीन तरीके से तथा करार के प्रयोजनों के अनुरूप किया जाएगा।

अनुच्छेद - दस
सहकारी विपणन करार

1. प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइन्) निम्नलिखित के साथ सहकारी विपणन करार जैसे कोड शेयर, ब्लॉक रपेस अथवा कोई अन्य वाणिज्यिक करार कर सकती है

- (क) उरपी पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइन्); अथवा
- (ख) अन्य पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइन्); अथवा
- (ग) तीसरे देश की एयरलाइन (एयरलाइन्)।

2. सहकारी विपणन करारों में शामिल प्रचालनिक एयरलाइन (एयरलाइनों) के पास अंतर्निहित यातायात अधिकार रहेंगे जिनमें मार्ग अधिकार और क्षमता पात्रताएं शामिल हैं, और ऐसे करारों पर सामान्यतः लामू अपेक्षाओं को पूरा करेगी।

3. सहकारी सेवा विपणन करारों में शामिल सभी विपणन एयरलाइनों के पास अंतर्निहित मार्ग अधिकार रहेंगे और ऐसे करारों पर सामान्यतः लामू अपेक्षाओं को पूरा करेगी।

4. ऐसे करारों के तहत निष्पादित हवाई सेवाओं द्वारा प्रचालित कुल क्षमता की गणना केवल प्रचालनकर्ता एयरलाइन (एयरलाइनों) को नामित करने वाले पक्ष की क्षमता पात्रता की तुलना में की जाएगी। ऐसी सेवाओं पर विपणन एयरलाइन (एयरलाइनों) द्वारा ऑफर की जाने वाली क्षमता की गणना उस एयरलाइन को नामित करने वाले पक्ष की क्षमता पात्रता की तुलना में नहीं की जाएगी।

5. प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) की विमानों की संख्या, आकार तथा श्रेणी पर बिना किसी प्रसिबंध के कोड शेयर प्रचालनों में शामिल विमानों के बीच यातायात को हस्तांतरित (अर्थात् रटार्टबर्ट) करने की अनुमति होगी।

6. प्रचालनकर्ता एयरलाइन (एयरलाइनों) के अतिरिक्त, प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी विपणन एयरलाइन (एयरलाइनों) से अनुमोदन के लिए अनुसूचियां फाइल करने तथा सहकारी विपणन करारों के तहत हवाई सेवाओं को आरंभ करने से पहले कोई भी दस्तावेज उपलब्ध कराने की अपेक्षा रख सकते हैं।

7. ऐसे करारों के तहत बिक्री के लिए सेवाओं को होल्ड आउट करते समय, संबंधित एयरलाइन अथवा उसका एजेंट बिक्री के समय खरीदार के समक्ष यह स्पष्ट करेगा कि सेवा के प्रत्येक सेक्टर पर कौन सी एयरलाइन प्रचालनकर्ता एयरलाइन होगी तथा खरीदार कौन सी एयरलाइन (एयरलाइनों) के साथ करारगत समझौता कर रहा है।

अनुच्छेद - ग्यारह
सीमा शुल्क तथा प्रभार

1. जब एक पक्ष की नामित एयरलाइनों द्वारा अंतरराष्ट्रीय हवाई सेवाओं में प्रचालित कोई विमान अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में पहुंचता है, तो इसके नियमित उपस्कर, ईंधन, स्नेहकों, उपभोज्य तकनीकी आपूर्तियों, स्पेयर पार्ट्स जिनमें इंजन शामिल है, तथा विमान भण्डार (जिसमें भोजन, पेय तथा तम्बाकू जैसी मदें शामिल हैं किन्तु इन तक सीमित नहीं हैं) पर अन्य पक्ष द्वारा पारस्परिकता के आधार पर अपने कानूनों के अंतर्गत करस्टम शुल्कों, आबकारी करों, निरीक्षण शुल्कों तथा ऐसे ही शुल्कों तथा प्रभारों, जो आगमन पर उपलब्ध कराई गई सेवाओं की लागत पर आधारित नहीं हैं, से छूट प्रदान की जाएगी बशर्ते ऐसे नियमित उपस्कर तथा अन्य ऐसी मदें विमान पर ही रहें ।

2. निम्नलिखित उपस्करों तथा मदों पर अन्य पक्ष द्वारा पारस्परिकता के आधार पर अपने कानूनों के अंतर्गत करस्टम शुल्कों, आबकारी करों, निरीक्षण शुल्कों तथा ऐसे ही शुल्कों तथा प्रभारों, जो आगमन पर उपलब्ध कराई गई सेवाओं की लागत पर आधारित नहीं हैं, से छूट प्रदान की जाएगी जिनमें शामिल हैं :

(क) नियमित उपस्कर, ईंधन, स्नेहकों, उपभोज्य तकनीकी आपूर्तियों, विमान भण्डार (जिसमें भोजन, पेय तथा तम्बाकू जैसी मदें शामिल हैं किन्तु इन तक सीमित नहीं हैं), जिन्हें निजी नामित एयरलाइन द्वारा अथवा इसकी ओर से अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में लाया गया हो अथवा नामित एयरलाइन द्वारा प्रचालित विमान में ले जाया गया हो तथा अंतरराष्ट्रीय हवाई सेवाओं में प्रचालित विमान पर उपयोग के लिए प्रवृत्त हो, चाहे ऐसे नियमित उपस्कर तथा अन्य ऐसी मदों का उपयोग अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र के उपर निष्पादित यात्रा के एक भाग पर किया गया हो;

(ख) स्पेयर पार्ट्स जिनमें इंजन शामिल है जिन्हें उस नामित एयरलाइन द्वारा अंतरराष्ट्रीय हवाई सेवाओं में प्रचालित विमान के अनुरक्षण अथवा मरम्मत के लिए नामित एयरलाइन द्वारा अथवा इसकी ओर से अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में लाया गया हो अथवा नामित एयरलाइन द्वारा प्रचालित विमान में ले जाया गया हो;

(ग) मुद्रित टिकट ब्लॉक, एयर वेबिल्स, कोई भी मुद्रित सामग्री जिस पर एक पक्ष की नामित एयरलाइन का चिन्ह अंकित हो तथा उस नामित एयरलाइन द्वारा प्रभार के बिना वितरित सामान्य विज्ञापन सामग्री;

(घ) एक पक्ष के राज्य क्षेत्र के उपर सीधे ट्रांजिट में बैगेज तथा कार्गो ।

3. इस अनुच्छेद के पैरा 1 तथा 2 में संदर्भित नियमित उपस्कर तथा अन्य मदों को अन्य पक्ष के बीमा शुल्क प्राधिकारियों के पर्यवेक्षण अथवा नियंत्रण में रखा जाना अपेक्षित हो सकता है ।

4. इस अनुच्छेद के पैरा 1 में संदर्भित नियमित उपस्कर तथा अन्य मदों को अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में उस अन्य पक्ष के सीमाशुल्क प्राधिकारियों के अनुमोदन से उतारा जा सकता है। इन परिस्थितियों में, ऐसे नियमित उपस्कर तथा अन्य मदों पर, पारस्परिकता के आधार पर, इस अनुच्छेद के पैरा 1 द्वारा छूट प्रदान की जाएगी जब तक कि सीमा शुल्क विनियमों के अनुसार पुनः उनका निर्यात अथवा अन्यथा निपटान न किया गया हो। तथापि, अन्य पक्ष के सीमा शुल्क प्राधिकारी यह अपेक्षा रख सकते हैं कि ऐसे नियमित उपस्कर तथा ऐसी मदों को ऐसे समय तक उनके पर्यवेक्षणाधीन रखा जाए।

5. इस अनुच्छेद द्वारा प्रदत्त छूटें वहां भी उपलब्ध होगी जहां एक पक्ष की नामित एयरलाइन, इस अनुच्छेद के पैरा 1 तथा 2 में संदर्भित नियमित उपस्करों तथा मदों के अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में त्रयण अथवा हस्तांतरण के लिए, ऐसी एयरलाइन (एयरलाइनों) के साथ करार कर लेती हैं जिसको (जिनको) अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में ऐसी छूटें प्राप्त हैं।

अनुच्छेद - बारह

सहमत सेवाओं के प्रचालन को शासित करने वाले सिद्धांत

1. दोनों पक्षों की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) के लिए अपने-अपने राज्य क्षेत्रों के बीच विनिर्दिष्ट मार्गों पर सहमत सेवाएं प्रचालित करने का निष्पक्ष तथा समान अवसर होगा।
2. सहमत सेवाओं का प्रचालन करने में, प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) अन्य पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) के हितों को ध्यान में रखेगी जिससे कि अन्य पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) की वे सेवाएं अनुचित रूप से प्रभावित न हों जिन्हें वे इस करार के अंतर्गत उपलब्ध कराने की ऑफर देती है।
3. नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) द्वारा सहमत सेवाओं पर उपलब्ध कराई जाने वाली क्षमता का निकट संबंध दोनों पक्षों के राज्य क्षेत्रों के बीच यात्रा करने वाली जनता की अनुमानित हवाई परिवहन संबंधी अपेक्षाओं के साथ होगा।

अनुच्छेद - तेरह
अनुसूचियों का अनुमोदन

1. प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी अन्य पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) से अपेक्षा कर सकते हैं कि वे सहमत सेवाएं आरंभ करने के कम से कम तीस (30) दिन पहले, उड़ान अनुसूचियों, जिनमें सेवा की श्रेणी और इसकी आवृत्ति, प्रयुक्त किए जाने वाले विमानों की श्रेणी तथा प्रत्येक स्थान पर उड़ान के समय से संबंधित सूचना शामिल हो, उन्हें विचार तथा अनुमोदन के लिए फाइल करें। इसी प्रकार की सूचना प्रत्येक आयटा यातायात रीजन से कम से कम तीस (30) दिन पहले भी और जब कभी भी सहमत सेवाओं के प्रचालन के संबंध में कोई परिवर्तन किया जाना हो, तब भी उपलब्ध कराई जानी चाहिए। अनुसूचियों को फाइल किए जाने पर दोनों पक्ष शीघ्रातिशीघ्र अनुसूचियों को अनुमोदित करने का हर संभव प्रयास करेंगे।
2. प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनें) अन्य पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों को संतुष्ट करने के लिए कोई अन्य सूचना भी प्रस्तुत करेंगे कि इस करार की सभी अपेक्षाएं विधिवत रूप से पूर्ण की जा रही हैं।

अनुच्छेद - चौदह
प्रयोक्ता प्रभार

1. प्रत्येक पक्ष के सक्षम प्रभारी प्राधिकारियों अथवा निकायों द्वारा अन्य पक्ष की एयरलाइनों पर लगाए जा सकने वाले प्रयोक्ता प्रभार औचित्यपूर्ण, न्यायपूर्ण होंगे, अन्यायपूर्ण रूप से पक्षपातपूर्ण नहीं होंगे, और प्रयोक्ताओं की श्रेणियों के बीच समान रूप से अनुभाजित होंगे। किसी भी स्थिति में, ऐसे प्रयोक्ता प्रभारों का अन्य पक्ष की एयरलाइनों पर अभिकलन ऐसी शर्तों पर नहीं किया जाएगा जो प्रभारों को अभिकलित किए जाते समय अन्य किसी एयरलाइन को उपलब्ध सर्वाधिक अनुकूल शर्तों से कम अनुकूल हों।

2. अन्य पक्ष की एयरलाइनों पर लगाए गए प्रयोक्ता प्रभारों में उपयुक्त हवाई अड्डा प्रदान करने वाले निकायों अथवा सक्षम प्रभारी प्राधिकारियों, हवाई अड्डा पर्यावरण, हवाई दिक्कालन तथा विमानन सुरक्षा सुविधाओं तथा हवाई अड्डे पर अथवा हवाई अड्डा व्यवस्था के भीतर सेवाओं की पूर्ण लागत परिलक्षित होंगी, किन्तु ये इनसे अधिक नहीं होंगे। इस पूर्ण लागत में अवमूल्यन परवात परिसम्पत्तियों पर औचित्यपूर्ण रिटर्न शामिल हो सकती है। जिन सुविधाओं तथा सेवाओं के लिए प्रभार लिए जाते हैं, उन्हें एक कार्यकुशल तथा मितव्ययी आधार पर उपलब्ध कराया जाएगा।

3. प्रत्येक पक्ष अपने राज्य क्षेत्र में सक्षम प्रभारी प्राधिकारियों अथवा निकायों तथा सेवाओं व सुविधाओं का उपयोग कर रही एयरलाइनों के बीच विचार विमर्श को प्रोत्साहित करेगा और सक्षम प्रभारी प्राधिकारियों अथवा निकायों तथा एयरलाइनों को पैरा 1 तथा 2 के सिद्धांतों के अनुरूप प्रभारों के औचित्य की सही-सही समीक्षा की अनुमति के लिए आवश्यक ऐसी सूचना के विनिमय के लिए प्रोत्साहित करेगा। प्रत्येक पक्ष सक्षम प्रभारी प्राधिकारियों अथवा निकायों को प्रोत्साहित करेगा कि वे प्रयोजनाओं को प्रयोक्ता प्रभारों में परिवर्तनों के किसी प्रस्ताव के औचित्यपूर्ण नोटिस प्रदान करें जिससे कि प्रयोक्ता परिवर्तनों के लिए जाने से पहले अपने मत व्यक्त कर सकें।

4. कोई भी पक्ष, अनुच्छेद 17 (विचार विमर्श तथा विवादों का निपटान) के अनुसरण में विवाद निपटान प्रक्रियाओं में, इस अनुच्छेद का उल्लंघन नहीं करेगा, जहां तक (i) यह एक औचित्यपूर्ण समयावधि के भीतर उस प्रभार अथवा परिपाटी की समीक्षा करने में विफल न हो जो अन्य पक्ष द्वारा की गई शिकायत का विषय है; अथवा (ii) ऐसी समीक्षा के अनुसरण में यह अपनी शक्तियों के भीतर इस अनुच्छेद के विपरीत किसी प्रभार अथवा परिपाटी का उपचार करने के सारे कदम उठाने में विफल न हो।

अनुच्छेद - पंद्रह
आंकड़े उपलब्ध कराना

1. प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी दूसरे पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों को उस दूसरे पक्ष के राज्य क्षेत्र में आने वाली और वहां से जाने वाली सहमत रोवाओं पर प्रत्येक माह के दौरान वाहित यातायात से संबंधित आंकड़े भेजेंगे अथवा अपनी नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) को भिजवाएंगे जिनमें इस प्रकार के यातायात के चढ़ने और उतरने के स्थलों का उल्लेख किया गया हो। इस प्रकार के आंकड़े प्रत्येक मास की समाप्ति के बाद यथासंभव शीघ्र दिये जाएंगे किन्तु यह अवधि उस माह के बाद 30 दिन से अधिक की नहीं होगी जिससे ये संबंधित हैं।
2. अनुरोध किए जाने पर प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी दूसरे पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों को, उस पक्ष के राज्य क्षेत्र को और वहां से उक्त अनुरोध में उल्लिखित एक “आयटा” यातायात सीजन से अनधिक अवधि में वाहित यातायात के वारस्तविक उद्गम और गंतव्य से संबंधित आंकड़े उपलब्ध कराएंगे अथवा अपनी नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) से भिजवायेंगे।

अनुच्छेद - सोलह
टैरिफ

1. दोनों पक्षों के राज्य क्षेत्रों के बीच पारवहन के संबंध में टैरिफ का निर्धारण पक्षों की अपनी अपनी नामित एयरलाइनों द्वारा किया जाएगा । ऐसे टैरिफ, अन्य चीजों के साथ साथ सेवा की लागत, सेवा की प्रकृति, औचित्यपूर्ण लाभों, ऐसे ही सेवा प्रदान करने वाली अन्य एयरलाइनों द्वारा प्रभारित टैरिफ, उपभोक्ताओं के हितों तथा बाजार स्थितियों सहित सभी संबंधित कारकों को ध्यान में रखते हुए औचित्यपूर्ण स्तरों पर रहेंगे ।

2. टैरिफों को, दोनों पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों के अनुमोदन के लिए, इसके लागू होने की प्रस्तावित प्रभावी तिथि से कम से कम पंद्रह (15) दिन पहले, प्रस्तुत किया जाएगा, जब तक कि जिस पक्ष के पास इन्हें प्रस्तुत किया जा रहा है । ऐसी प्रस्तुति के लिए किसी छोटी अवधि की अनुमति न दें । किसी भी टैरिफ के प्रभावी तथा विपणित होने के लिए, दोनों पक्षों की वैमानिकी प्राधिकारियों का पूर्व अनुमोदन प्राप्त किया जाएगा । दोनों पक्षों की नामित एयरलाइनों से लागू किए जाने वाले किरावों से सहमत होना अपेक्षित नहीं होगा ।

3. प्रत्येक पक्ष के राज्य क्षेत्र के भीतर विश्वासरोधी तथा उपभोक्ता संरक्षण कानूनों की प्रयोक्ता के प्रति बिना किसी पूर्वाग्रह के, प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी, प्रस्तुति की तिथि के दस (10) कार्य दिवसों से अधिक अवधि के भीतर, प्रत्येक पक्ष की किसी भी एयरलाइन द्वारा अनुमोदन के लिए प्रस्तुत टैरिफ को निरस्त कर सकते हैं, यदि ऐसे टैरिफ :

(क) अत्यधिक उच्च अथवा प्रतिरोधक, उपभोक्ताओं के लिए अहितकर समझे जाते हों; अथवा

(ख) एक नामित एयरलाइन के लाभ तथा अन्य के अहित के लिए कृत्रिम रूप से कम हों; अथवा

(ग) यदि लागू हों, तो इनका प्रतिस्पर्द्धारोधी प्रभाव हो सकता हो तथा अन्य नामित एयरलाइनों को गम्भीर क्षति पहुंच सकती हो ।

4. उपरोक्त में से किसी भी परिस्थिति में, यदि जिस एयरलाइन के टैरिफ निरस्त किए गए हों वह एयरलाइन, निरस्ति को चुनौती देती है, तो जिस पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों ने ऐसे टैरिफ को निरस्त किया हो, एक उपयुक्त टैरिफ के लिए समझौता करने के लिए प्रयत्न करने के प्रयोजन से, अन्य पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों से विचार-विमर्श कर सकते हैं । ऐसे परामर्श के दौरान, निरस्त टैरिफ का न तो विपणन होगा न ही वे लागू होंगे । यदि उपयुक्त टैरिफ पर कोई समझौता नहीं हो पाता है, तो इस विवाद का हल इस करार के अनुच्छेद 17 में निहित प्रावधानों के अनुरूप निकाला जाएगा ।

5. यदि एक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी यह विचार करते हैं कि अन्य पक्ष की नामित एयरलाइनों द्वारा लागू किए गए प्रभावी टैरिफ के प्रतिस्पर्द्धा-रोधी प्रभाव हैं, और प्रथमोल्लिखित पक्ष की नामित एयरलाइनों को गम्भीर क्षति पहुंचा सकते हैं, अथवा ऐसे टैरिफ की प्रयोज्यता उपभोक्ताओं के प्रति पूर्वाग्रह है, तो उक्त वैमानिकी प्राधिकारी ऐसी एयरलाइन को यह टैरिफ बाजार से हटाने का अनुरोध कर सकते हैं। वैकल्पिक रूप से, यह भारत किए जाने के लिए उपयुक्त टैरिफ के संबंध में किसी समझौते पर पहुंचने के उद्देश्य से, अन्य पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों से विचार विमर्श के लिए अनुरोध कर सकते हैं। यदि उपयुक्त टैरिफ पर कोई समझौता नहीं हो पाता है, तो इस विवाद का हल इस करार के अनुच्छेद 17 में निहित प्रावधानों के अनुरूप निकाला जाएगा।

6. उपरोक्त के प्रति बिना किसी पूर्वाग्रह के, और प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों के पूर्व अनुमोदन से, किसी भी पक्ष की किसी भी एयरलाइन को दोनों पक्षों के राज्य क्षेत्रों के बीच हवाई सेवाएं प्रदान करने वाली अन्य एयरलाइन द्वारा प्रस्तावित अथवा के लिए अनुमोदित क्षमता अथवा और अधिक प्रतिस्पर्द्धात्मक टैरिफ स्थापित करने की अनुमति दी जा सकती है।

7. पैरा 5 के प्रावधानों के अधीन, इस अनुच्छेद के प्रावधानों के अनुरूप अनुमोदित टैरिफ तब तक लागू रहेगा जब तक कि इसे रद्द न किया जाए अथवा किसी नए टैरिफ की स्थापना न कर दी जाए। प्रत्येक पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी यह सुनिश्चित करने के लिए अपने सर्वश्रेष्ठ प्रयासों का उपयोग करेंगे कि प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइनें केवल दोनों पक्षों द्वारा अनुमोदित टैरिफ को नहीं लागू करेंगे।

अनुच्छेद - सत्रह
परामर्श एवं विवादों का निपटान

1. प्रत्येक पक्ष, किसी भी समय, इस करार के संबंध में परामर्श का अनुरोध कर सकता है। ऐसे परामर्श यथासंभव शीघ्र आरंभ होंगे, किन्तु, अगर अन्यथा सहमत न हों तो, अन्य पक्ष द्वारा अनुरोध के प्राप्त होने की तिथि से साठ (60) दिने से अधिक नहीं।

2. इस अनुच्छेद के तहत उत्पन्न होने वाला कोई भी विवाद, जिसे औपचारिक परामर्श के पहले दौर में सुलझाया नहीं जा सका हो, पक्षों की सहमति से किसी व्यक्ति अथवा निकाय को भेजे जा सकते हैं। यदि पक्ष सहमत नहीं होते हैं, तो विवाद को, किसी भी पक्ष के अनुरोध से, निम्नानुसार स्थापित प्रक्रियाओं के अनुरूप माध्यस्थ को प्रस्तुत किया जा सकता है।

3. माध्यस्थता एक निम्नानुसार गठित तीन मध्यस्थों के एक अभिकरण द्वारा की जाएगी :

(क) माध्यस्थता के अनुरोध की प्राप्ति के बाद तीस (30) दिन के भीतर, प्रत्येक पक्ष एक मध्यस्थ का नाम बताएगा। इन दो मध्यस्थों का नाम आने के बाद साठ (60) दिन के भीतर, वे सहमति से एक तीसरे मध्यस्थ को नियुक्त करेंगे जो माध्यस्थता अभिकरण के अध्यक्ष के रूप में काम करेगा।

(ख) यदि कोई भी पक्ष एक मध्यस्थ का नाम बताने में विफल रहता है, अथवा इस पैरा के उप-पैरा क के अनुरूप तीसरे मध्यस्थ की नियुक्ति नहीं होती है, तो कोई भी पक्ष तीस (30) दिनों के भीतर आवश्यक मध्यस्थ अथवा मध्यस्थों की नियुक्ति के लिए अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन की परिषद के अध्यक्ष से अनुरोध कर सकता है। यदि परिषद का अध्यक्ष दोनों पक्षों में से एक पक्ष की राष्ट्रीयता वाला है, तो वरिष्ठतम उपाध्यक्ष जो इस आधार पर अयोग्य न हो, यह नियुक्ति करेगा। अध्यक्ष अथवा वरिष्ठतम उपाध्यक्ष द्वारा इस पैरा के अंतर्गत तीसरे मध्यस्थ की नियुक्ति किए जाने की स्थिति में, उस तीसरे मध्यस्थ की राष्ट्रीयता किसी भी पक्ष की राष्ट्रीयता नहीं होगी।

4. अन्यथा सहमति होने की स्थिति को छोड़कर, माध्यस्थ अभिकरण इस करार के अनुरूप अपने अधिकार क्षेत्र की सीमाएं निर्धारित करेगी और अपने प्रक्रियागत नियम स्थापित करेगा। एक बार बन जाने के बाद, यह अभिकरण अपने अन्तिम निर्णय के लम्बित रहते अंतरिम राहत उपायों की अनुशंसा कर सकता है। अभिकरण के निदेश अथवा किसी भी पक्ष के अनुरोध पर, अभिकरण के पूरी तरह गठित हो जाने के बाद पंद्रह (15) दिनों के भीतर माध्यस्थता के निश्चित मुद्दों तथा अनुरारित की जाने वाली विनिर्दिष्ट प्रक्रियाओं को निर्धारित करने के लिए एक बैठक की जाएगी।

5. अन्यथा सहमति होने को छोड़कर अथवा अभिकरण द्वारा यथा निर्देशित, प्रत्येक पक्ष अभिकरण के पूरी तरह गठित होने के समय के पैंतालीस (45) दिनों के भीतर एक ज्ञापन प्रस्तुत करेगा । उत्तर साठ (60) दिन बाद देय होंगे । अभिकरण किसी भी पक्ष के अनुरोध पर अथवा अपनी रवयों की पहल पर उत्तरों के देय होने के बाद पंद्रह (15) दिन के भीतर एक सुनवाई करेगा ।
6. अभिकरण सुनवाई के पूरा होने के तीस (30) दिन के भीतर, अथवा यदि कोई सुनवाई न हुई हो, तो दोनों पक्षों के उत्तर प्रस्तुत किए जाने के बाद, एक लिखित निर्णय प्रदान करेगा । अभिकरण के बहुमत का निर्णय मान्य होगा ।
7. दोनों पक्ष निर्णय के लिए जाने के बाद पंद्रह (15) दिनों के भीतर निर्णय के स्पष्टीकरण के अनुरोध कर सकती हैं तथा दिया गया कोई भी स्पष्टीकरण ऐसे अनुरोध के पंद्रह (15) दिन के भीतर जारी किया जाएगा ।
8. प्रत्येक पक्ष, अपने राष्ट्रीय कानून के अनुरूप सीमा तक माध्यस्थ अभिकरण के किसी भी निर्णय अथवा अवार्ड को पूर्ण रूप से प्रभावी करेगा ।
9. माध्यस्थ अभिकरण के व्ययों को, जिनमें माध्यस्थों के शुल्क तथा खर्च शामिल हैं, पक्षों द्वारा समान रूप से वहन किया जाएगा । इस अनुच्छेद के पैरा 3(ख) की प्रक्रियाओं के संबंध में अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन की परिषद के अध्यक्ष द्वारा किए गए किसी भी व्यय को माध्यस्थ अभिकरण के व्ययों का भाग माना जाएगा ।

अनुच्छेद - अट्टारह
संशोधन

1. इस करार को दोनों पक्षों के लिखित करार द्वारा संशोधित किया जाएगा ।
2. इस प्रकार सहमत कोई भी करार उस तिथि के तीस (30) दिन के बाद लागू होगा जब पक्ष एक दूसरे को लिखित रूप में अधिसूचित कर चुकी होंगी कि किसी संशोधन अथवा पुनरीक्षण के लागू होने के लिए उनकी अपनी-अपनी आवश्यकताएं पूरी हो चुकी हैं ।
3. यदि, इस करार के लागू हो जाने के बाद, दोनों पक्ष एक ऐसे पारस्परिक करार के पक्ष बन जाते हैं जिसमें इस करार में शामिल मामलों पर विचार किया गया हो, तो कोई भी पक्ष यह निर्धारित करने के लिए परामर्श का अनुरोध कर सकता है कि क्या पारस्परिक करार को ध्यान में रखने के लिए इस करार का पुनरीक्षण किया जा सकता है ।
4. इस करार के अनुबंध का संशोधन वैमानिकी प्राधिकारियों के बीच एक लिखित समझौते द्वारा किया जा सकता है । ऐसा संशोधन इस करार की तिथि से लागू होगा ।

अनुच्छेद - उन्नीस
समाप्त करना

कोई भी पक्ष, किसी भी समय, इस करार को समाप्त करने के अपने निर्णय की सूचना अन्य पक्ष को लिखित में दे सकता है। ऐसी सूचना साथ-साथ अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन को भेजी जाएगी। उस अन्य पक्ष द्वारा ऐसी सूचना के प्राप्त होने की तिथि के बाद बारह (12) महीने बाद यह करार समाप्त हो जाएगा, यदि इस सूचना को इस अवधि की समाप्ति से पहले पक्षों के समझौते से वापस न ले लिया जाए।

अनुच्छेद - बीस
इकाओ में पंजीकरण

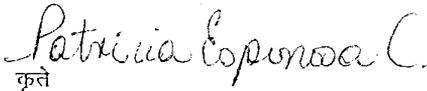
इस करार तथा इसके सभी संशोधन हस्ताक्षर होने के बाद अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन के पास पंजीकृत होंगे।

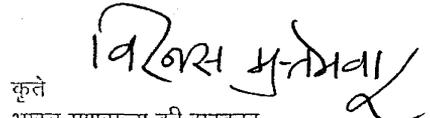
अनुच्छेद - इक्कीस
लागू होना

यह करार तथा इसके अनुबंध दोनों पक्षों के बीच राजनयिक नोट्स के एक विनिमय के बाद तीस (30) दिन के भीतर लागू होंगे, जिसमें यह पुष्टि की गई हो कि प्रत्येक पक्ष ने इस करार तथा इसके अनुबंध के लागू होने के लिए आवश्यक आन्तरिक प्रक्रियाएं पूरी कर ली हैं।

इसके साक्ष्य में अधोहस्ताक्षरियों ने, संबंधित सरकारों द्वारा विधिवत प्राधिकृत होते हुए, इस करार पर हस्ताक्षर किए हैं।

इसे दिनांक अप्रैल, 2008 को मैक्सिको सिटी में स्पैनिश, हिन्दी तथा अंग्रेजी में दो मूल प्रतियों में निष्पादित किया गया, जिसके सभी पाठ समान रूप से संबंधित हैं। निर्वचन से संबंधित किसी भी मतभेद की स्थिति में अंग्रेजी पाठ प्रवृत्त होगा।

कृते
यूनाइटेड मैक्सिको राज्य की सरकार

कृते
भारत गणराज्य की सरकार

अनुबंध

अंतरराष्ट्रीय हवाई सेवाएं

मार्ग

प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइनें निम्नलिखित मार्गों पर स्थानों के बीच अंतरराष्ट्रीय हवाई सेवाएं निम्नांकित करने की पात्र होंगी :

क. भारत गणराज्य सरकार द्वारा नामित एयरलाइनों के लिए मार्ग :

भारत गणराज्य में स्थान	मध्यवर्ती स्थान	यूनाइटेड मैक्सिको में स्थान	परवर्ती स्थान
कोई भी	कोई भी	कोई भी	कोई भी

ख. यूनाइटेड मैक्सिको राज्य सरकार द्वारा नामित एयरलाइनों के लिए मार्ग :

यूनाइटेड मैक्सिको में स्थान	मध्यवर्ती स्थान	भारत गणराज्य में स्थान	परवर्ती स्थान
कोई भी	कोई भी	कोई भी	कोई भी

नोट :

1. प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों), अपनी इच्छानुसार, उपरोक्त मार्गों में से किसी पर भी स्थानों को हटा सकती हैं बशर्ते कि सेवाएं उस पक्ष के राज्य क्षेत्र में प्रारंभ अथवा समाप्त होती हों ।
2. नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) द्वारा प्रचलित किए जाने वाले विमानों की क्षमता तथा आवृत्तियों की संख्या तथा/अथवा (श्रेणियों) पर किसी भी प्रकार की सेवा (यात्री, कार्गो अलग अलग अथवा संयुक्त रूप से) में तृतीय तथा चतुर्थ स्वतंत्रता अधिकारों के प्रयोग के लिए कोई प्रतिबंध नहीं होगा ।
3. जब तक दोनों पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों द्वारा सहमति न हुई हो, एक पक्ष के राज्य क्षेत्र में किन्हीं भी दो स्थानों पर अन्य पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) द्वारा किसी एक उड़ान पर सेवा प्रदान नहीं की जाएगी ।

4. प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइनों द्वारा पंचम स्वतंत्रता यातायात अधिकारों के प्रयोग के बिना किसी भी मध्यवर्ती तथा/अथवा परवर्ती स्थान (स्थानों) को सेवित किया जा सकता है ।
5. जहां कहीं भी सहमति हो तथा दोनों पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों द्वारा पूर्व में प्राधिकृत किया गया हो, नामित एयरलाइन (एयरलाइनें) पंचम स्वतंत्रता यातायात अधिकारों का प्रयोग कर सकती हैं ।
6. उपरोक्त मार्गों पर मध्यवर्ती तथा परवर्ती स्थानों तथा अन्य पक्ष के राज्य क्षेत्र में उन प्वाइंट्स ऑफ कॉल जहां से/के लिए/से होकर प्रत्येक पक्ष की नामित एयरलाइन (एयरलाइनों) द्वारा पंचम स्वतंत्रता यातायात अधिकारों का प्रयोग किया जा सकता है उनके साथ साथ पंचम स्वतंत्रता यातायात अधिकारों के प्रयोग के लिए विमानों की आवृत्ति/क्षमता पर, ऐसी सेवाएं आरंभ होने से पहले दोनों पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों द्वारा सहमति होगी ।
7. करार के अनुच्छेद 3 (नामन तथा प्राधिकरण) के बावजूद, प्रत्येक पक्ष की दो से अधिक एयरलाइनों को यूनाइटेड मैक्सिको राज्य तथा भारत मणराज्य के बीच किसी भी दिए गए नगर युग्म पर प्रचालन की यात्रा की अनुमति नहीं दी जाएगी ।

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

**CONVENIO SOBRE TRANSPORTE AÉREO ENTRE EL GOBIERNO
DE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS Y EL GOBIERNO
DE LA REPÚBLICA DE LA INDIA**

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno de la República de la India (en adelante denominados “las Partes”);

SIENDO Partes de la Convención sobre Aviación Civil internacional abierta a firma en Chicago el 7 de diciembre de 1944;

DESEANDO promover servicios aéreos internacionales entre sus respectivos territorios;

DESEANDO promover un sistema de aviación internacional con base en la competencia entre aerolíneas;

DESEANDO asegurar el más alto grado de seguridad operacional y seguridad en los servicios aéreos internacionales; y reafirmando su preocupación acerca de los actos o amenazas contra la seguridad de aeronaves, que ponen en peligro la seguridad o bienes de las personas, afectan de manera negativa la operación de los servicios aéreos y disminuyen la confianza del público en la seguridad de la aviación civil;

Han convenido lo siguiente:

**Artículo 1
Definiciones**

Para los propósitos del presente Convenio, a menos que se establezca de otra manera, el término:

1. "Autoridades Aeronáuticas" significa en el caso de los Estados Unidos Mexicanos, la Secretaría de Comunicaciones y Transportes, a través de la Dirección General de Aeronáutica Civil, y en el caso de la República de la India el Ministerio de Aviación Civil, a través del Director General de Aviación Civil, o en ambos casos, cualesquiera otros individuos o instituciones autorizados para asumir las funciones que llevan a cabo las autoridades mencionadas;

2. "Convenio" significa el presente Convenio, sus Anexos y cualquier enmienda a ellos;

3. "Convención" significa la Convención sobre Aviación Civil Internacional abierta a firma en Chicago el 7 de diciembre de 1944, e incluye cualquier enmienda que haya entrado en vigor de conformidad con el Artículo 94 (a) de la Convención y que haya sido ratificada por ambas Partes, y cualquier Anexo o enmienda a ella, adoptado de acuerdo con el Artículo 90 de la Convención, en la medida en que tales Anexos o enmiendas sean vigentes para ambas Partes en cualquier momento;

4. "Aerolínea designada" significa una aerolínea designada y autorizada de conformidad con el Artículo 3 del presente Convenio;

5. "Costo total" significa el costo de proporcionar servicios aeroportuarios, de navegación aérea, seguridad aeroportuaria y otros servicios relacionados, más un cargo adicional razonable por costos administrativos;

6. "Servicio aéreo internacional" significa el servicio aéreo que pasa a través del espacio aéreo sobre el territorio de más de un Estado;

7. "Tarifa" significa el precio cobrado por la transportación de pasajeros, equipaje y carga, así como las condiciones y reglas que regulan la

aplicación del costo de transportación, dependiendo de las características del servicio proporcionado, de conformidad con el cual esa cantidad será aplicada, excluyendo la remuneración y otras condiciones relativas al transporte de correo;

8. "Parada para fines no-comerciales", "aerolínea", "servicio aéreo" y "territorio" tienen el significado especificado en los Artículos 2 y 96 de la Convención;

9. "Cargos al usuario" significa el cargo impuesto a las aerolíneas por la prestación de servicios aeroportuarios, instalaciones de navegación aérea o de seguridad de la aviación o servicios que incluyan servicios relacionados e instalaciones;

10. "Frecuencia" significa el número de vuelos redondos que una aerolínea opera en una ruta especificada en un periodo de tiempo; y

11. "Rutas especificadas" significa las rutas establecidas en el Cuadro de Rutas anexo al presente Convenio.

Artículo 2 Otorgamiento de Derechos

1. Cada Parte otorga a la otra Parte los derechos especificados en el presente Convenio para el propósito de establecer servicios aéreos internacionales regulares, en las rutas especificadas en el apartado correspondiente del Anexo al presente Convenio. Tales servicios y rutas serán denominados en adelante "servicios convenidos" y "rutas especificadas", respectivamente.

2. Sujeto a las disposiciones del presente Convenio, la(s) aerolínea(s) designada(s) por cada Parte gozarán de los derechos siguientes:

- a) sobrevolar, sin aterrizar, a través del territorio de la otra Parte;

- b) hacer escalas en el territorio de la otra Parte sin propósitos de tráfico; y
- c) mientras operan un servicio convenido en una ruta especificada, la(s) aerolínea(s) designada(s) por cada Parte también gozarán del derecho de embarcar y desembarcar en tráfico internacional pasajeros y carga, incluyendo correo, de manera separada o combinada, en el territorio de la otra Parte, en el punto(s) especificado(s) para esa ruta en el Cuadro de Rutas del presente Convenio.

3. La(s) aerolínea(s) de cada Parte, distintas a las designadas de conformidad con el Artículo 3 del presente Convenio, también gozarán de los derechos especificados en los incisos a) y b) del numeral 2 del presente Artículo.

4. Nada de lo dispuesto en el numeral 2 del presente Artículo se considerará que confiere a la(s) aerolínea(s) designada(s) por una Parte el derecho de embarcar, en el territorio de la otra Parte, pasajeros y carga incluyendo correo destinados a otro punto en el territorio de esa Otra Parte.

Artículo 3 Designación y Autorización

1. Cada Parte tendrá el derecho de designar una aerolínea o aerolíneas con el propósito de operar los servicios convenidos en cada una de las rutas especificadas en el Anexo y de retirar o modificar tales designaciones. Las designaciones deberán presentarse por escrito y transmitirse a la otra Parte a través de la vía diplomática, debiendo señalar si la aerolínea se encuentra autorizada a operar el tipo de servicios especificados en el Anexo.

2. Después de recibir la designación y las solicitudes de la aerolínea designada, en la forma y condiciones establecidas para las autorizaciones de operación y permisos técnicos, la otra Parte otorgará las autorizaciones y permisos correspondientes sin demora en el procedimiento, siempre que:

- a) la propiedad sustancial y el control efectivo de esa aerolínea pertenezca a la Parte que la designó, nacionales de esa Parte o ambos;
- b) la aerolínea designada reúna las condiciones prescritas de conformidad con las leyes y reglamentos normalmente aplicados por esa Parte a la operación de los servicios aéreos internacionales, considerando la solicitud o solicitudes; y
- c) la Parte que designó la aerolínea mantenga y maneje los estándares establecidos en el Artículo 7 y Artículo 8.

Artículo 4 Revocación de la Autorización

1. Cualquiera de las Partes podrá revocar, suspender o limitar la autorización de operación o permisos técnicos de una aerolínea designada por la otra Parte cuando:

- a) la propiedad sustancial y el control efectivo de esa aerolínea no pertenezca a la otra Parte, nacionales de esa Parte o ambos;
- b) esa aerolínea haya dejado de cumplir con las leyes y reglamentos a que se refiere el Artículo 5 del presente Convenio; o
- c) la otra Parte no mantenga y maneje los estándares establecidos en el Artículo 7.

2. A menos que sea esencial tomar acción inmediata para que se continúe incumpliendo con los incisos a) y c) del numeral 1 del presente Artículo, los derechos establecidos en este Artículo deberán ser ejercidos únicamente después de realizar consultas con la otra Parte.

3. Este Artículo no limita los derechos de cualquiera de las Partes para retener, revocar, limitar o imponer condiciones sobre la autorización de operación o permisos técnicos de una aerolínea o aerolíneas de la otra Parte, de conformidad con las disposiciones del Artículo 8.

Artículo 5 Aplicación de Leyes

1. Durante la entrada, permanencia o salida del territorio de una Parte, la(s) aerolínea (s) designada(s) por la otra Parte, deberán cumplir con las leyes y reglamentos relacionados con la operación y navegación de aeronaves en esa Parte.

2. Durante la entrada, permanencia o salida del territorio de una Parte, sus leyes y reglamentos relacionados con el ingreso o salida de su territorio de pasajeros, tripulación o carga en aeronaves (incluyendo los reglamentos relacionados con entrada, despacho aduanero, seguridad de la aviación, migración, pasaportes, aduanas y cuarentena o en el caso de correo, la reglamentación postal) deberán cumplirse por, o en nombre de tales pasajeros, tripulación o transportistas de carga de las aerolíneas designadas por la otra Parte.

3. Ninguna de las Partes deberá dar preferencia en la aplicación de reglamentos en materia de derechos aduaneros, migración, cuarentena y similares, a sus propias aerolíneas, a cualquier otra o a una aerolínea designada por la otra Parte que preste servicios aéreos internacionales similares.

Artículo 6 Certificados y Licencias

1. Los Certificados de Aeronavegabilidad, Certificados o títulos de competencia y Licencias expedidos o revalidados por una de las Partes que no hayan expirado, serán reconocidos como válidos por la otra Parte para la operación de los

servicios convenidos por sus aerolíneas designada(s) en las rutas especificadas en el Cuadro de Rutas, cuando los requisitos bajo los cuales dichos certificados o licencias fueron expedidos o revalidados, sean los mismos o mayores que el mínimo establecido en la Convención.

2. Cada Parte se reserva el derecho a no reconocer la validez de los títulos o certificados de competencia y las licencias expedidos a sus propios nacionales por la otra Parte para vuelos dentro de su propio territorio.

Artículo 7 Seguridad Operacional

1. Cualquiera de las Partes podrá solicitar consultas concernientes a los estándares de seguridad mantenidos por una aerolínea designada por la otra Parte relacionados con las instalaciones aeroportuarias, tripulación, aeronaves y operación de las aerolíneas designadas.

2. Si con posterioridad a tales consultas, una Parte identifica que los estándares de seguridad en las áreas referidas en el numeral 1, que reúnen los estándares establecidos en ese momento de conformidad con la Convención, no son efectivamente mantenidos y manejados por las aerolíneas designadas por la otra Parte, la otra Parte deberá notificar dichos hallazgos y las medidas consideradas necesarias para alcanzar esos estándares mínimos y la otra Parte deberá tomar las acciones correctivas apropiadas.

3. Cada Parte se reserva el derecho de suspender o limitar la autorización de operación o los permisos técnicos de una(s) aerolínea(s) designada(s) por la otra Parte en el caso de que la otra Parte no tome las medidas correctivas apropiadas dentro de un periodo de tiempo razonable.

4. Cualquier acción tomada por una Parte de conformidad con el numeral 3 deberá concluirse una vez que el fundamento para dicha acción deje de existir.

Artículo 8 Seguridad Aérea

1. Las Partes reafirman, de conformidad con sus derechos y obligaciones bajo el derecho internacional, que su obligación mutua de proteger la seguridad de la aviación civil contra actos de interferencia ilícita forma parte integral del presente Convenio. Las Partes, sin limitar sus derechos y obligaciones bajo el derecho internacional, deberán actuar, particularmente, de conformidad con las disposiciones del Convenio sobre las Infracciones y Ciertos otros Actos Cometidos a Bordo de las Aeronaves, firmado en Tokio el 14 de septiembre de 1963, el Convenio para la Represión del Apoderamiento Ilícito de Aeronaves, firmado en La Haya el 16 de diciembre de 1970, el Convenio para la Represión de Actos Ilícitos Contra la Seguridad de la Aviación Civil, firmado en Montreal el 23 de septiembre de 1971 y su Protocolo firmado en Montreal el 24 de febrero de 1988 y el Convenio sobre la Marcación de Explosivos Plásticos para los Fines de Detección, firmado en Montreal el 1° de marzo de 1991 y cualquier otra convención sobre seguridad de la aviación de la cual ambas Partes se conviertan en miembros.

2. Las Partes, a solicitud de cualquiera de Ellas, deberán otorgarse toda la asistencia necesaria para prevenir actos de apoderamiento ilícito de aeronaves civiles y otros actos ilícitos de seguridad de tales aeronaves, de sus pasajeros y tripulación, aeropuertos e instalaciones de navegación aérea, así como de cualquier otra amenaza a la seguridad de la navegación civil aérea.

3. Las Partes actuarán en sus relaciones mutuas, de conformidad con los estándares de seguridad de la aviación y las prácticas recomendadas y establecidas por la Organización de Aviación Civil Internacional que se denominan Anexos a la

Convención. Las Partes solicitarán que los operadores de las aeronaves de su registro, operadores de aeronaves que tengan su oficina principal de negocios o residencia permanente en su territorio y los operadores de aeropuertos en su territorio, actúen de acuerdo con tales disposiciones de seguridad de la aviación.

4. Cada Parte conviene en cumplir con las disposiciones de seguridad requeridas por la Otra Parte para la entrada al territorio de esa otra Parte y tomar las medidas adecuadas para proteger la aeronave y para inspeccionar a los pasajeros, tripulación, su equipaje y objetos de mano, así como carga de la aeronave y provisiones, antes y durante el abordaje o aterrizaje. Cada Parte dará también consideración favorable a cualquier solicitud de la otra Parte para tomar medidas especiales de seguridad frente a una amenaza determinada.

5. Cuando se produzca un incidente o amenaza de incidente de apoderamiento ilícito de una aeronave o cualquier otro acto ilícito contra la seguridad de los pasajeros, tripulación, aeronaves, aeropuertos o instalaciones de navegación aérea, las Partes deberán asistirse facilitando las comunicaciones y otras medidas apropiadas destinadas a terminar de manera rápida y segura dicho incidente o amenaza.

6. Cuando una Parte tenga fundamentos razonables para creer que la otra Parte ha incumplido con las disposiciones de seguridad de la aviación del presente Artículo, las Autoridades Aeronáuticas de esa Parte podrán solicitar consultas inmediatas con las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte. Si no se alcanza algún acuerdo satisfactorio dentro de los quince (15) días a partir de la fecha de dicha solicitud, se considerará que existen bases suficientes para retener, revocar, limitar o imponer condiciones sobre la autorización de operación y permisos técnicos de una aerolínea o aerolíneas de esa Parte. Una Parte podrá tomar acciones temporales de manera previa a la expiración de los quince (15) días cuando se requieran por una emergencia.

Artículo 9
Oportunidades Comerciales

1. Las aerolíneas de cada Parte tendrán el derecho de establecer oficinas en el territorio de la otra Parte para la promoción y venta de servicios aéreos.

2. Las aerolíneas de cada Parte deberán estar autorizadas, de conformidad con las leyes y reglamentos de la otra Parte relacionados con la entrada, residencia y empleo, para ingresar y mantener en el territorio de la otra Parte personal gerencial, de ventas, técnico, operacional y otro personal especializado requerido para la venta/prestación de servicios aéreos.

3. Cualquier aerolínea de cada Parte podrá comercializar de manera directa la venta de servicios aéreos en el territorio de la otra Parte y, a su discreción, a través de sus agentes, excepto como lo prevea de manera específica la regulación para vuelos de fletamento del país en el cual se origine éste, que se relacionen con la protección de los derechos de los pasajeros de cancelación y devolución de pagos. Cada aerolínea tendrá derecho de vender la transportación, y cualquier persona estará en libertad de adquirirla en la moneda de ese territorio o en moneda de libre convertibilidad.

4. Cada aerolínea tendrá el derecho de convertir y reenviar a su país, a solicitud, los ingresos locales que excedan de las cantidades desembolsadas. La conversión y el envío deberán autorizarse de manera expedita y sin restricciones o impuestos al tipo de cambio aplicable a esas transacciones al momento en que esos ingresos sean presentados para su conversión y envío, de conformidad con la legislación nacional y reglamentos que apliquen los pagos corrientes.

5. Las aerolíneas de cada Parte tendrán autorizado pagar en moneda local, en el territorio de la otra Parte, gastos locales incluidos las compras de combustible. A su discreción, las aerolíneas de cada Parte podrán pagar en monedas de libre convertibilidad tales gastos en el territorio de la otra Parte, de conformidad con la regulación monetaria local.

6. No obstante lo establecido en el presente Artículo, el ejercicio de los derechos en él contenidos, deberá realizarse de acuerdo con la legislación nacional aplicable y las Partes se obligan a que ésta será aplicada de manera no discriminatoria y consistente con los propósitos del presente Convenio.

Artículo 10 **Arreglos de Cooperación Comercial**

1. La(s) aerolínea(s) designada(s) por cada Parte podrán realizar arreglos de cooperación comercial, tales como código compartido, bloqueo de espacios o cualquier otro arreglo comercial, con

- a) la(s) aerolínea(s) designada(s) de la misma Parte; o
- b) la(s) aerolíneas(s) designada(s) de la otra Parte; o
- c) la(s) aerolíneas(s) de un tercer país.

2. La(s) aerolínea(s) operadora(s) involucradas en los arreglos de cooperación comercial deberán contar con los derechos de tráfico, incluyendo los derechos de ruta, las autorizaciones de capacidad y reunir los requisitos normalmente aplicables a tales arreglos.

3. La(s) aerolínea(s) comercializadoras involucradas en los arreglos de cooperación comercial deberán contar con los derechos de ruta y reunir los requisitos normalmente aplicables a tales arreglos.

4. La capacidad total operada por los servicios aéreos realizados de conformidad con tales arreglos, será contada únicamente contra la capacidad autorizada a la Parte que designa a la(s) aerolínea(s) operadora(s). La capacidad ofrecida por la(s) aerolíneas(s) comercializadora(s) sobre tales servicios, no será contada en contra de la capacidad autorizada a la Parte que designó esa aerolínea.

5. La(s) aerolínea(s) designada(s) de cualquiera de las Partes tendrá(n) permitido transferir tráfico (p.e. starbust) entre aeronaves involucradas en las operaciones de código compartido, sin restricción del número, tamaño y tipo de aeronave.

6. Las Autoridades Aeronáuticas de cada Parte podrán solicitar a las aerolínea(s) comercializadoras, adicionalmente a que lo soliciten a la(s) aerolínea(s) operadora(s), que sometan los itinerarios para su aprobación y que presenten otros documentos antes del inicio de los servicios aéreos bajo los arreglos de cooperación comercial.

7. Cuando la venta de los servicios se realice de conformidad con tales arreglos, la aerolínea respectiva o sus agentes deberán informar al comprador, en el punto de venta, cuál aerolínea será la operadora en cada parte del servicio y con qué aerolínea(s) está contratando el comprador.

Artículo 11 Derechos aduaneros y Cargos

1. Cuando una aeronave operada en servicios aéreos internacionales por aerolíneas designadas por una Parte ingrese al territorio de la otra Parte, su equipo regular, combustible, lubricantes, provisiones técnicas consumibles, refacciones incluyendo motores y provisiones de aeronaves (incluyendo pero no limitados a objetos

tales como comida, bebidas y tabaco) que se encuentren a bordo de tales aeronaves estarán exentas por la otra Parte, con base en la reciprocidad, y de conformidad con su legislación aduanera, de derechos aduaneros, impuestos al consumo interno, tarifas de inspección, tarifas similares y cargos que no tengan como base el costo de servicios prestados a la llegada, siempre que el equipo regular y los otros objetos permanezcan a bordo de la aeronave.

2. El siguiente equipo y objetos estarán exentos por la otra Parte, sobre base de reciprocidad, de todos los derechos aduaneros, impuestos al consumo interno, tarifas de inspección, tarifas similares y cargos que no tengan como base el costo de los servicios prestados a la llegada, incluyendo:

- a) equipo regular, combustible, lubricantes, provisiones técnicas consumibles, provisiones de aeronaves (incluyendo, pero no limitados a objetos tales como comida, bebidas y tabaco) introducidos al territorio de la otra Parte por o en nombre de la aerolínea designada o llevados a bordo de la aeronave operada por la aerolínea designada y que se pretendan usar en la aeronave operada en servicio aéreo internacional, aún y cuando tal equipo y los otros objetos vayan a ser utilizados en cualquier parte del viaje realizado sobre el territorio de la otra Parte;
- b) las refacciones incluyendo, los motores introducidos al territorio de la otra Parte por o en nombre de la aerolínea designada o llevados a bordo en la aeronave operada por esa aerolínea designada, para el mantenimiento o reparación de la aeronave operada en servicios aéreos internacionales por esa aerolínea designada;
- c) las reservas de boletos impresos, guías aéreas, cualquier material impreso que tenga una insignia de la aerolínea designada por una Parte y el material de publicidad comúnmente distribuido sin cargo por esa aerolínea designada;
- d) el equipaje y carga en tránsito directo a través del territorio de una Parte.

3. El equipo regular y los demás objetos referidos en los numerales 1 y 2 del presente Artículo podrán estar bajo la supervisión y el control de las autoridades aduaneras de la otra Parte.

4. El equipo regular y los demás objetos referidos en el numeral 1 del presente Artículo, podrán ser descargados en el territorio de la otra Parte con la aprobación de las autoridades aduaneras de esa otra Parte. En esas circunstancias, tal equipo regular y objetos gozarán, con base en la reciprocidad, de las exenciones previstas en el numeral 1 del presente Artículo hasta que sean reexportados o se disponga de otra manera, de conformidad con la legislación aduanera. Las autoridades aduaneras de esa otra Parte podrán, no obstante, requerir que tal equipo regular y esos otros objetos estén bajo supervisión hasta tal momento.

5. Las exenciones previstas en el presente Artículo también serán aplicadas cuando la aerolínea designada por una Parte haya celebrado acuerdos con otra(s) aerolínea(s), que gocen de exenciones similares en el territorio de la otra Parte, para carga o transferencia a territorio de la otra Parte del equipo regular y objetos referidos en los numerales 1 y 2 del presente Artículo.

Artículo 12 **Principios que Rigen la Operación de los** **Servicios Convenidos**

1. Deberán existir oportunidades justas e iguales para la aerolínea(s) designada(s) por ambas Partes para operar los servicios convenidos en las rutas especificadas entre ambos territorios.

2. En la operación de los servicios convenidos, la(s) aerolínea(s) designada(s) por cada Parte deberán de tomar en cuenta los intereses de la(s) aerolínea(s) designada(s) por la otra Parte para no afectar de manera indebida los servicios que la última presta de conformidad con el presente Convenio.

3. La capacidad a ser prestada en los servicios convenidos por la(s) aerolínea(s) designada(s) guardará una estrecha relación con los requisitos de transporte del público entre los territorios de ambas Partes.

Artículo 13 Aprobación de Itinerarios

1. Las autoridades aeronáuticas de cada Parte podrán requerir a la(s) aerolínea(s) designada(s) por la otra Parte que presenten a su consideración y aprobación, al menos con treinta (30) días de anticipación al inicio de los servicios convenidos, los itinerarios de vuelo conteniendo información relacionada con el tipo de servicio y su frecuencia, el tipo de aeronave a ser utilizada y los tiempos de vuelo a cada punto. Información similar también deberá ser presentada al menos con treinta (30) días de anticipación a cada temporada de tráfico IATA y también cuando se pretenda introducir cualquier cambio relacionado con la operación de los servicios convenidos. Al presentar los itinerarios las Partes deberán realizar su mejor esfuerzo para su aprobación lo antes posible.

2. La(s) aerolínea(a) designada(s) por cada Parte deberán entregar cualquier otra información que les sea requerida para satisfacer, ante las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte, que los requisitos establecidos en el presente Convenio están siendo debidamente cumplidos.

Artículo 14 Cargos al Usuario

1. Los cargos al usuario que podrán ser impuestos a las aerolíneas de la otra Parte, por las autoridades u órganos tributarios competentes de cada Parte, deberán ser justos, razonables, no discriminatorios y prorrateados equitativamente entre las categorías de usuarios. En cualquier caso, cualquiera de esos cargos al usuario

deberán ser impuestos a las aerolíneas de la otra Parte sobre términos no menos favorables que los más favorables disponibles a cualquier otra aerolínea al momento en que esos cargos sean impuestos.

2. Los cargos al usuario impuestos a las aerolíneas de la otra Parte deberán reflejar, pero no exceder, el costo total cobrado por las autoridades o entidades competentes por la prestación de las instalaciones y servicios aeroportuarios apropiados, protección ambiental, navegación aérea y seguridad de la aviación en el aeropuerto o dentro del sistema aeroportuario. Tal costo total podrá incluir un reembolso razonable sobre los activos, después de su depreciación. Las instalaciones y servicios por los que sean realizados los cargos correspondientes, serán proporcionados sobre una base eficiente y económica.

3. Cada Parte alentará consultas entre las autoridades u órganos tributarios competentes en su territorio y las aerolíneas que utilicen los servicios e instalaciones y deberán fomentar que las autoridades u órganos tributarios competentes y las aerolíneas intercambien tanta información como sea necesaria para permitir una revisión razonable de los cargos, de conformidad con los principios de los numerales 1 y 2. Cada Parte deberá exhortar a las autoridades tributarias competentes para que brinden a los usuarios información razonable sobre cualquier propuesta de modificación de los cargos a usuarios para permitir que éstos expresen sus puntos de vista antes de que las modificaciones sean efectuadas.

4. Ninguna de la Partes será sometida a un procedimiento de solución de controversias de conformidad con el Artículo 17, por incumplir las disposiciones del presente Artículo, a menos que i) no lleve a cabo una revisión del cargo o práctica que sea sujeto de la queja de la otra Parte, dentro de un periodo de tiempo razonable; o ii) después de la revisión no tome las medidas que estén en su poder para modificar cualquier cargo o práctica que sea inconsistente con el presente Artículo.

Artículo 15
Entrega de Estadísticas

1. Las Autoridades Aeronáuticas de cada Parte deberán presentar o disponer que sus aerolínea(s) designadas(s) presenten a las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte estadísticas relacionadas con el tráfico transportado en los servicios convenidos durante cada mes, de y hacia el territorio de esa otra Parte, mostrando los puntos de embarque y desembarque de ese tráfico. Tales estadísticas deberán ser presentadas tan pronto como sea posible después de que finalice el mes, pero no después de treinta (30) días siguientes al mes al que se refieran.

2. Las Autoridades Aeronáuticas de cada Parte deberán, a solicitud, presentar o disponer que sus aerolíneas designadas presenten a las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte estadísticas relacionadas con el origen y destino cierto del tráfico transportado hacia y desde el territorio de esa otra Parte, por un periodo que no exceda una temporada de tráfico IATA, tal como se especifique en la solicitud.

Artículo 16
Tarifas

1. Las tarifas para la transportación entre los territorios de las Partes serán determinadas por las aerolíneas designadas por las Partes. Tales tarifas deberán ser a niveles razonables, tomando en consideración todos los factores relevantes, incluyendo el costo y naturaleza del servicio, ganancias razonables, tarifas cobradas por otras aerolíneas que presten servicios similares, intereses de los consumidores y condiciones del mercado, entre otras.

2. Las tarifas deberán ser presentadas para la aprobación de las Autoridades Aeronáuticas de ambas Partes, al menos con quince (15) días hábiles de anticipación a la fecha propuesta para su entrada en vigor, a menos que la Parte a la cual se haya presentado permita un periodo menor de tiempo para tal presentación.

Para que cualquier tarifa pueda entrar en vigor y sea comercializada, se requiere obtener la aprobación previa de las Autoridades Aeronáuticas de ambas Partes. No se solicitará que las aerolíneas designadas de ambas Partes acuerden las tarifas a ser aplicadas.

3. Sin perjuicio de la aplicación de leyes anti-monopólicas y de protección al consumidor en vigor en el territorio de cada Parte, las Autoridades Aeronáuticas de cada una de las Partes podrán rechazar las tarifas presentadas para su aprobación por cualquier aerolínea designada de cualquiera de las Partes, dentro de un periodo no mayor a diez (10) días hábiles siguientes a la fecha de presentación, si tal tarifa:

- a) se considera que es excesivamente elevada o restrictiva en detrimento de los consumidores; o
- b) es artificialmente baja en beneficio de la aerolínea designada y en detrimento de otra; o
- c) podría tener efecto anticompetitivo y causar daños severos a otras aerolíneas designadas, si se aplica.

4. En cualquiera de las circunstancias mencionadas si la aerolínea designada cuya tarifa es rechazada, apela tal rechazo, las Autoridades Aeronáuticas de la Parte que ha rechazado tal tarifa podrán consultar con las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte, a fin de intentar alcanzar un arreglo de una tarifa adecuada. Durante tales consultas la tarifa rechazada no podrá ser comercializada ni aplicada. Si no se alcanza ningún arreglo de una tarifa apropiada, la controversia deberá ser resuelta de conformidad con las disposiciones contenidas en el Artículo 17 del presente Convenio.

5. Si las Autoridades Aeronáuticas de una Parte consideran que una tarifa efectivamente aplicada por la(s) aerolínea(s) designadas de la otra Parte tiene efectos anticompetitivos y causa daño severo a las aerolíneas designadas de la primera de las Partes mencionadas, o si la aplicación de tales tarifas es perjudicial para los consumidores, la mencionada Autoridad Aeronáutica podrá solicitar a dicha aerolínea

que retire la tarifa del mercado. Alternativamente, podrá solicitar consultas con las Autoridades Aeronáuticas de la otra Parte, a fin de alcanzar un arreglo relacionado con la tarifa apropiada a ser cobrada. Si no se alcanza un acuerdo, la controversia deberá ser resuelta de conformidad con las disposiciones contenidas en el Artículo 17 del presente Convenio.

6. Sin perjuicio de lo mencionado, y previa aprobación de las Autoridades Aeronáuticas de cada Parte, cualquier aerolínea designada por cualquiera de las Partes estará autorizada para establecer una tarifa más baja o más competitiva que la propuesta o aprobada por cualquier otra aerolínea que preste servicios entre los territorios de las Partes.

7. Sujeto a las disposiciones del numeral 5, la tarifa aprobada de conformidad con el presente Artículo, permanecerá en vigor hasta en tanto sea cancelada o hasta que una nueva tarifa sea establecida. Las Autoridades Aeronáuticas de cada Parte deberán realizar sus mejores esfuerzos para asegurar que las aerolíneas designadas por cada Parte apliquen solo las tarifas aprobadas por ambas Partes.

Artículo 17 **Consultas y Arreglo de Controversias**

1. Cualquiera de las Partes podrá en cualquier momento solicitar consultas relacionadas con el presente Convenio. Tales consultas deberán iniciar en la fecha más cercana, pero no después de sesenta (60) días desde la fecha en que la otra Parte reciba la solicitud, a menos que se acuerde de otra manera.

2. Cualquier controversia derivada del presente Convenio que no sea resuelta por una primera ronda de consultas formales, podrá ser referida por acuerdo de las Partes a la decisión de alguna persona u órgano. Si las Partes no acuerdan lo anterior, la controversia deberá ser sometida a arbitraje, de conformidad con los procedimientos establecidos más adelante, a solicitud de cualquiera de Ellas.

3. El arbitraje será realizado por un tribunal de tres árbitros que se constituirá como sigue:

- a) Dentro de los treinta (30) días siguientes a la recepción de la solicitud de arbitraje, cada Parte deberá nombrar un árbitro. Dentro de los sesenta (60) días después de que los dos árbitros han sido nombrados, ellos deberán nombrar al tercer árbitro quien actuará como Presidente del tribunal arbitral;
- b) Si cualquiera de las Partes no nombra a su árbitro o si el tercer árbitro no es nombrado de conformidad con el inciso a) del presente numeral, cualquiera de las Partes podrá solicitar al Presidente del Consejo de la Organización de Aviación Civil Internacional que designe el arbitro necesario o árbitros dentro de los treinta (30) días siguientes. Si el Presidente del Consejo es de la misma nacionalidad que una de las Partes, el VicePresidente más antiguo que no se encuentre descalificado sobre la misma base deberá realizar el nombramiento. En el caso de que el Presidente o el más antiguo vicepresidente calificado, designe al tercer árbitro de conformidad con el presente numeral, éste no deberá ser de la nacionalidad de ninguna de las Partes.

4. Excepto cuando se acuerde de otra manera, el tribunal arbitral deberá determinar los límites de su jurisdicción de conformidad con el presente Convenio y deberá establecer sus propias reglas de procedimiento. El tribunal, una vez que se haya constituido, podrá recomendar que se adopten medidas temporales en tanto se toma la decisión final. Por instrucción del tribunal o a solicitud de cualquiera de las Partes, se deberá llevar a cabo una conferencia para determinar los asuntos precisos a ser arbitrados y los procedimientos específicos a seguir, a más tardar dentro de los quince (15) días de que el tribunal se encuentre plenamente constituido.

5. Excepto cuando se acuerde de otra manera o el tribunal lo instruya, cada Parte deberá presentar un memorando dentro de los cuarenta y cinco (45) días posteriores a la fecha en que el tribunal esté completamente constituido. Las réplicas

deberán presentarse dentro de los sesenta (60) días posteriores. El tribunal llevará a cabo una audiencia, a solicitud de cualquiera de las Partes o a su iniciativa, dentro de los quince (15) días posteriores a que la replica sea presentada.

6. El tribunal hará su mejor esfuerzo por entregar una decisión por escrito dentro de los treinta (30) días posteriores a la terminación de la audiencia o, si no se realizó una audiencia, después de la fecha en que ambas réplicas sean presentadas. La decisión de la mayoría del tribunal deberá prevalecer.

7. Las Partes podrán solicitar aclaración de la decisión dentro de los quince (15) días posteriores a que fue emitida y cualquier aclaración deberá ser emitida dentro de los quince (15) días posteriores a tal solicitud.

8. Cada Parte deberá, en la medida en que sea congruente con su legislación nacional, dar efecto pleno a la decisión o fallo del tribunal arbitral.

9. Los gastos del tribunal arbitral, incluyendo las tarifas y gastos de los árbitros, deberán ser compartidos por las Partes en montos iguales. Cualquier gasto en que incurra el Presidente del Consejo de la Organización de Aviación Civil Internacional en relación con los procedimientos del numeral 3, inciso b) del presente Artículo, deberá ser considerado como parte de los gastos del tribunal arbitral.

Artículo 18 Enmiendas

1. El presente Convenio podrá ser enmendado por acuerdo escrito de las Partes.

2. Cualquier enmienda acordada deberá entrar en vigor treinta (30) días después de la fecha en que las Partes se hayan notificado por escrito, que sus respectivos requisitos para la entrada en vigor de la enmienda o revisión han sido cumplidos.

3. Si después de la entrada en vigor del presente Convenio, ambas Partes se convierten en Miembros de un acuerdo multilateral que se refiera a las materias previstas por el presente Convenio, cualquiera de la Partes podrá solicitar consultas para determinar si el Convenio deberá ser revisado para tomar en consideración el acuerdo multilateral.

4. El Anexo al presente Convenio podrá ser enmendado por acuerdo escrito entre las Autoridades Aeronáuticas. Tales enmiendas entrarán en vigor a partir de la fecha del acuerdo.

Artículo 19 Terminación

Cualquiera de las Partes podrá dar por terminado el presente Convenio en cualquier momento, mediante notificación por escrito. La notificación deberá ser enviada de manera simultánea a la Organización de Aviación Civil Internacional. El presente Convenio dejará de tener efecto doce (12) meses después de la fecha de recepción de la notificación de la otra Parte, a menos que la notificación sea retirada por acuerdo entre la Partes antes del término del periodo.

Artículo 20 Registro ante OACI

El presente Convenio y todas sus enmiendas deberán ser registrados con posterioridad a su firma ante la Organización de Aviación Civil Internacional.

Artículo 21
Entrada en vigor

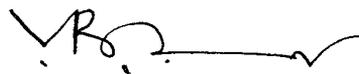
El presente Convenio y su Anexo entrarán en vigor treinta (30) días después de la fecha de la última de las notificaciones enviada por vía diplomática entre las Partes, confirmando que han concluido sus requisitos internos necesarios para la entrada en vigor del presente Convenio y su Anexo.

En fe de lo cual, los infrascritos, debidamente autorizados por sus respectivos gobiernos, han firmado el presente Convenio.

Firmado en la Ciudad de México el 17 de abril de 2008, en dos originales en los idiomas español, hindi e inglés, siendo cada texto igualmente auténtico. En caso de divergencia en la interpretación el texto en inglés prevalecerá.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

**POR EL GOBIERNO DE LA
REPÚBLICA DE LA INDIA**

ANEXO
Servicios Aéreos Internacionales

Rutas

Las aerolíneas designadas por cada Parte deberán estar autorizadas para prestar servicios aéreos internacionales entre puntos de las rutas siguientes:

A. Rutas para las aerolíneas designadas por el Gobierno de la República de la India:

Puntos en la República de la India	Puntos Intermedios	Puntos en los Estados Unidos Mexicanos	Puntos Más allá
Cualquiera	Cualquiera	Cualquiera	Cualquiera

B. Rutas para las aerolíneas designadas por el Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos:

Puntos en los Estados Unidos Mexicanos	Puntos Intermedios	Puntos en la República de la India	Puntos Más allá
Cualquiera	Cualquiera	Cualquiera	Cualquiera

Notas:

1. La(s) aerolínea(s) designadas por cada Parte podrán, a su elección, omitir puntos en cualquiera de las rutas mencionadas siempre que los servicios inicien o terminen en territorio de la Parte que ha designado a la aerolínea.

2. No habrá restricción en la capacidad y número de frecuencias y/o tipo(s) de aeronave(s) a ser operadas por las aerolíneas designadas en cualquier tipo de servicio (pasajeros y carga por separado o en combinación) para el ejercicio de derechos de 3ª y 4ª libertades.

3. A menos que se acuerde por las Autoridades Aeronáuticas de las dos Partes, dos puntos en el territorio de una de las Partes no podrán ser operados por una aerolínea designada de la otra Parte en cualquier servicio.

4. Cualquier punto(s) intermedio(s) y/o más allá podrá(n) ser operado(s) por las aerolíneas designadas por las Partes sin ejercer derechos de tráfico de 5ª libertad.

5. La(s) aerolínea(s) designada(s) podrán ejercer derechos de tráfico de 5ª libertad, siempre y cuando se acuerde y sean previamente autorizados por las Autoridades Aeronáuticas de ambas Partes.

6. Los puntos intermedios y más allá de las rutas mencionadas y los puntos de salida del territorio de la otra Parte hacia/desde/a través en los cuales puedan ser ejercidos derechos de 5ª libertad por la(s) aerolínea(s) designada(s) por cada Parte, así como la frecuencia/capacidad de la aeronave a ser empleada en el ejercicio de derechos de tráfico de 5ª libertad, deberán ser acordados por las Autoridades Aeronáuticas de ambas Partes de manera previa al inicio de tales servicios.

7. No obstante lo establecido en el Artículo 3 del presente Convenio, no se podrán autorizar más de dos aerolíneas designadas por cada Parte para operar en cualquier par de ciudades entre los Estados Unidos Mexicanos y la República de la India.

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD RELATIF AUX SERVICES AÉRIENS ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE L'INDE

Le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de l'Inde (ci-après dénommés les « Parties »),

Étant Parties à la Convention relative à l'aviation civile internationale, ouverte à la signature le 7 décembre 1944 à Chicago,

Désireux de promouvoir les services aériens internationaux entre leurs territoires respectifs,

Désireux de promouvoir un système de transport aérien international fondé sur la concurrence entre les compagnies de transport aérien,

Désireux de garantir au plus haut degré la sûreté et la sécurité des services aériens internationaux et réaffirmant leur forte inquiétude face aux actes ou aux menaces exercés contre la sécurité des avions, qui mettent en danger la sûreté des personnes ou des biens, nuisent au fonctionnement des services aériens et réduisent la confiance du public dans la sûreté de l'aviation civile,

Sont convenus de ce qui suit:

Article premier. Définitions

Aux fins du présent Accord et à moins que le contexte n'appelle une autre interprétation :

1. L'expression « autorités aéronautiques » s'entend, dans le cas des États-Unis du Mexique, du Secrétariat aux communications et aux transports, par l'intermédiaire du Directeur général de l'aéronautique civile et dans le cas de la République de l'Inde, du Ministère de l'aéronautique civile par l'intermédiaire du Directeur général de l'aéronautique civile ou, dans les deux cas, de toute autre personne ou de tout organisme habilité à remplir les fonctions exercées par les autorités mentionnées ci-dessus;

2. Le terme "Accord" s'entend du présent Accord et de ses annexes et de tout amendement qui y serait apporté;

3. Le terme « Convention » s'entend de la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944, et inclut tout amendement qui est entré en vigueur conformément au paragraphe a) de l'article 94 de la Convention et a été ratifié par les deux Parties, ainsi que de toute annexe ou tout amendement y relatif adopté conformément à l'article 90 de ladite Convention, dans la mesure où ces annexes ou amendements auront pris effet pour les deux Parties;

4. L'expression « compagnie de transport aérien désignée » s'entend de toute compagnie aérienne désignée et agréée conformément à l'article 3 du présent Accord;

5. L'expression « coûts économiques intégraux » s'entend du coût direct des services fournis (aéroportuaires, de navigation aérienne, de sécurité aéroportuaire et autres services analogues), plus une redevance raisonnable pour les frais généraux d'administration;

6. L'expression « service aérien international » s'entend du service aérien qui s'effectue en traversant l'espace aérien situé au-dessus du territoire de plus d'un État;

7. Le terme « tarif » s'entend du prix à payer pour le transport des passagers, des bagages et du fret, ainsi que des conditions et réglementations régissant l'application du coût du transport selon les caractéristiques du service rendu, en vertu desquelles ce montant sera appliqué, à l'exclusion de la rémunération et d'autres conditions relatives au transport du courrier;

8. Les expressions « escale à des fins non commerciales », « compagnie de transport aérien », « service aérien » et « territoire » ont le sens que leur donnent les articles 2 et 96 de la Convention;

9. L'expression « redevance d'usage » désigne une redevance imposée aux compagnies de transport aérien pour la fourniture d'installations ou de services d'aéroports, de navigation aérienne ou de sécurité aérienne, y compris les services et installations connexes;

10. Le terme « fréquence » désigne le nombre de vols aller-retour qu'une compagnie de transport aérien exploite sur une route indiquée au cours d'une période de temps donnée; et

11. L'expression « routes indiquées » désigne les routes établies dans le tableau des routes joint au présent Accord.

Article 2. Octroi des droits

1. Chaque Partie accorde à l'autre Partie les droits spécifiés dans le présent Accord afin d'établir des services aériens internationaux réguliers sur les routes indiquées dans la section appropriée de l'annexe au présent Accord. Ces services et ces routes sont ci-après appelés les « services convenus » et les « routes indiquées » respectivement.

2. Sous réserve des dispositions du présent Accord, les compagnies de transport aérien désignées de chaque Partie bénéficient des droits suivants :

- a) Le droit de survoler le territoire de l'autre Partie sans atterrir;
- b) Le droit de faire sur le territoire de l'autre Partie des escales non commerciales; et
- c) Pendant l'exploitation d'un service convenu sur la route indiquée, la compagnie de transport aérien désignée par chaque Partie a également le droit d'embarquer ou de débarquer sur le territoire de l'autre Partie en un point ou des points spécifiés pour cette route dans le tableau annexé au présent Accord, du trafic international en matière de passagers et fret dont courrier, séparément ou ensemble.

3. Les compagnies de transport aérien de chaque Partie autres que celles visées à l'article 3 du présent Accord bénéficieront également des droits prévus aux alinéas a) et b) du paragraphe 2 du présent article.

4. Aucune disposition du paragraphe 2 du présent article ne peut être interprétée comme conférant à la compagnie de transport aérien désignée d'une Partie le droit d'em-

barquer, sur le territoire de l'autre Partie, des passagers et du fret, courrier compris, destinés à un autre point du territoire de cette autre Partie.

Article 3. Désignation et autorisation

1. Chaque Partie a le droit de désigner une ou plusieurs compagnies de transport aérien qui seront chargées d'exploiter les services convenus sur les routes indiquées dans l'annexe, ainsi que de retirer ou de modifier ces désignations. Celles-ci se feront par écrit et seront transmises à l'autre Partie par la voie diplomatique et indiqueront si la compagnie de transport aérien est autorisée à assurer le type de services aériens spécifiés dans l'annexe.

2. Au reçu de cette désignation et des demandes de la compagnie de transport aérien désignée, sous la forme et de la manière prescrites pour les autorisations d'exploitation et les permis techniques, l'autre Partie accordera les autorisations et les permis appropriés, avec le moins de retard de procédure possible à condition :

a) Qu'une part importante de la propriété et que le contrôle effectif de ladite compagnie de transport aérien soient entre les mains de la Partie qui a désigné ladite compagnie de transport aérien, de ressortissants de cette Partie ou de l'une et des autres;

b) Que la compagnie de transport aérien désignée se conforme aux conditions prescrites par les lois et règlements habituellement appliqués à l'exploitation de services aériens internationaux par la Partie examinant la demande ou les demandes; et

c) La Partie désignant la compagnie de transport aérien maintient et applique les normes énoncées dans les articles 7 et 8.

Article 4. Révocation de l'autorisation

1. Chaque Partie peut révoquer, suspendre ou limiter les autorisations d'exploitation ou les permis techniques accordés à une compagnie désignée par l'autre Partie si :

a) Une part importante de la propriété et le contrôle effectif de cette compagnie de transport aérien ne sont pas entre les mains de l'autre Partie, de ressortissants de celle-ci ou de l'une et des autres;

b) Cette compagnie de transport aérien a enfreint les dispositions législatives et réglementaires visées à l'article 5 du présent Accord; ou

c) L'autre Partie ne maintient pas et n'applique pas les normes énoncées à l'article 7.

2. À moins que des mesures immédiates ne s'imposent pour prévenir la poursuite de l'infraction aux dispositions des alinéas 1b ou 1c du présent article, les droits établis par cet article ne seront exercés qu'après consultation de l'autre Partie.

3. Le présent article ne restreint pas les droits de chaque Partie de refuser, de révoquer, de limiter ou de soumettre à des conditions l'autorisation d'exploitation ou l'agrément technique d'un ou de plusieurs compagnie de transport aérien de l'autre Partie conformément aux dispositions de l'article 8.

Article 5. Application des lois

1. Les lois et règlements d'une Partie concernant l'exploitation et la navigation des aéronefs doivent être observés par les compagnies de transport aérien désignées de l'autre Partie, qui arrivent sur le territoire de la première Partie, y séjournent ou le quittent.

2. Au moment d'entrer, de séjournier dans ou de quitter le territoire d'une Partie, ses lois et règlements concernant l'admission sur son territoire et le départ dudit territoire de passagers, d'équipages ou de fret transportés par des aéronefs (y compris les règlements applicables à l'entrée, au passage en douane, à la sécurité de l'aviation, à l'immigration, aux passeports, à la douane et à la quarantaine ou, dans le cas du courrier, les règlements postaux) doivent être observés par ou pour les passagers, les équipages ou les expéditeurs de fret susmentionnés, transportés par les compagnies de transport aérien désignées de l'autre Partie.

3. Aucune des Parties n'accorde la préférence à sa propre compagnie ou à une autre compagnie de transport aérien ou à une compagnie de transport aérien désignée par l'autre Partie qui assure des services aériens internationaux similaires, en matière d'application de ses règlements douaniers, d'immigration, de quarantaine et similaires.

Article 6. Certificats et licences

1. Les certificats de navigabilité, brevets d'aptitude et licences, délivrés ou revalidés par l'une des Parties et qui n'ont pas expiré, sont reconnus comme valables par l'autre Partie pour l'exploitation des services convenus par ses compagnies de transport aérien désignées sur les routes indiquées dans le tableau des routes, lorsque lesdits certificats, brevets ou licences ont été délivrés ou revalidés conformément à des normes semblables ou supérieures aux normes minimales établies dans la Convention.

2. Chaque Partie se réserve le droit de ne pas reconnaître la validité des brevets d'aptitude et des licences délivrés à ses propres ressortissants par l'autre Partie pour les vols situés sur son propre territoire.

Article 7. Sûreté

1. Chaque Partie peut demander des consultations concernant les normes de sûreté appliquées au sujet d'une compagnie de transport aérien désignée par l'autre Partie pour ce qui est des installations aéronautiques, des équipages, des aéronefs et de l'exploitation de la compagnie désignée.

2. Si, à la suite de ces consultations, l'une des Parties considère que les normes de sécurité dans les domaines visés au paragraphe 1 qui respectent les normes qui peuvent être définies en application de la Convention, ne sont pas appliquées effectivement, en ce qui concerne les compagnies de transport aérien désignées par l'autre Partie, elle notifie à cette autre Partie son opinion et les mesures qu'elle juge nécessaires pour suivre ces normes et ladite autre Partie prend des mesures correctives appropriées.

3. Chaque Partie se réserve le droit de suspendre ou de limiter les autorisations d'exploitation ou les permis techniques délivrés à une compagnie ou à des compagnies de

transport aérien désignées par l'autre Partie si celle-ci ne prend pas de telles mesures correctrices dans des délais raisonnables.

4. Toute mesure prise par l'une des Parties conformément au paragraphe 3 est arrêtée dès que les motifs qui ont entraîné ladite mesure cessent d'exister.

Article 8. Sécurité de l'aviation

1. Conformément à leurs droits et obligations qui leur incombent en vertu du droit international, les Parties réaffirment que leur obligation réciproque de protéger la sécurité de l'aviation civile contre tous actes d'intervention illégale fait partie intégrante du présent Accord. Sans préjudice de l'ensemble de leurs droits et obligations en vertu du droit international, les Parties se conformeront en particulier aux dispositions de la Convention relative aux infractions et à certains autres actes survenant à bord des aéronefs, faite à Tokyo le 14 septembre 1963, de la Convention pour la répression de la capture illicite d'aéronefs, faite à la Haye le 16 décembre 1970, de la Convention pour la répression d'actes illicites dirigés contre la sécurité de l'aviation civile, faite à Montréal le 23 septembre 1971, et de son Protocole fait à Montréal le 24 février 1988, de la Convention pour le marquage des explosifs plastiques aux fins de détection signée à Montréal le 1er mars 1991 ainsi que de toute autre convention relative à la sécurité aérienne à laquelle les Parties deviennent membres.

2. Chacune des Parties prêtera à l'autre, sur demande, toute l'aide nécessaire pour prévenir la capture illicite d'aéronefs et tout autre acte illicite portant atteinte à la sécurité des aéronefs, de leurs passagers et de leurs équipages ainsi que des aéroports et des installations de navigation aérienne, et toute autre menace visant la sécurité de la navigation aérienne civile.

3. Dans le cadre de leurs relations mutuelles, les Parties se conformeront à toutes les normes de sécurité de l'aviation et pratiques recommandées appropriés prescrites par l'Organisation de l'aviation civile internationale dans les annexes à la Convention; elles exigeront des exploitants d'aéronefs de leur pavillon, des exploitants d'aéronefs ayant leur principal établissement ou leur résidence permanente sur leur territoire et des exploitants d'aéroports situés sur leur territoire qu'ils se conforment à ces dispositions.

4. Chacune des Parties s'engage à observer les mesures en matière de sécurité prescrites par l'autre Partie pour l'entrée sur le territoire de cette autre Partie et à prendre les mesures adéquates pour assurer la protection des aéronefs, pour inspecter les passagers, les équipages, leurs bagages de soute et leurs bagages à main, ainsi que le fret et les provisions de bord, avant et pendant l'embarquement ou le chargement. Par ailleurs, chaque Partie examinera dans un esprit positif toute demande formulée par l'autre Partie visant à ce que la première Partie prenne des mesures de sécurité spéciales pour faire face à une menace particulière.

5. Lorsque surviendra un incident ou la menace d'un incident visant la capture illicite d'un aéronef civil ou tout autre acte illicite à l'encontre de la sécurité de ses passagers, de son équipage, d'un aéronef, d'aéroports ou d'installations de navigation aérienne, les Parties se prêteront mutuellement assistance en facilitant les communications et autres mesures appropriées visant à mettre fin rapidement et sans risque à cet incident ou à cette menace.

6. Lorsqu'une Partie a des raisons légitimes de penser que l'autre Partie ne se conforme pas aux dispositions de sécurité de l'aviation visées dans le présent article, les autorités aéronautiques de cette Partie pourront demander à consulter d'urgence les autorités aériennes de l'autre Partie. En cas d'absence d'accord satisfaisant dans les quinze (15) jours de l'introduction de cette demande, il sera possible d'interrompre, de limiter ou de soumettre à certaines conditions l'autorisation d'exploitation ou la permission technique d'une ou plusieurs compagnies de transport aérien de cette Partie. Si l'urgence de la situation l'exige, une des Parties pourra prendre des mesures provisoires avant l'expiration du délai de quinze (15) jours.

Article 9. Exploitation commerciale

1. Les compagnies de transport aérien de l'une et l'autre Partie peuvent établir des bureaux de promotion et de vente de prestations de services aériens sur le territoire de l'autre Partie.

2. Les compagnies de transport aérien de chaque Partie sont autorisés, conformément aux dispositions législatives et réglementaires de l'autre partie en matière d'entrée, de séjour et d'emploi, à faire entrer et séjourner sur le territoire de l'autre partie du personnel commercial, technique, de gestion et d'exploitation, ou tout autre personnel spécialisé nécessaire pour assurer ou vendre des services aériens.

3. Toute compagnie de transport aérien de l'une ou l'autre Partie peut vendre des prestations de service aérien sur le territoire de l'autre Partie directement, et à sa discrétion, par l'entremise de ses agents, sous réserve des dispositions particulières du pays d'origine du charter relatives à la protection des fonds des passagers, à leurs droits d'annulation et de remboursement. Chaque compagnie de transport aérien peut vendre ces prestations de transport et toute personne peut les acheter dans la monnaie dudit territoire ou en devises librement utilisables.

4. Chaque compagnie de transport aérien a le droit de convertir et de transférer dans son pays, sur demande, l'excédent des recettes sur les dépenses locales. La conversion et le transfert seront autorisés sans retard, sans restrictions ni redevances, au taux de change applicable aux transactions courantes au moment où ces recettes sont remises pour être converties ou transférées et en conformité avec les dispositions législatives et réglementaires nationales respectives applicables régissant les paiements en cours.

5. Les compagnies de transport aérien de chaque Partie ont le droit de payer leurs dépenses sur le territoire de l'autre Partie en monnaies librement utilisables, y compris pour l'achat de carburant conformément à la réglementation des changes en vigueur dans le pays.

6. Nonobstant toute disposition prévue par le présent article, l'exercice des droits au titre dudit article sera conforme aux réglementations et règlements nationaux applicables et les Parties s'engagent à ce que lesdites réglementations et lesdits règlements soient appliqués de façon non discriminatoire et compatible avec les objectifs du présent Accord.

Article 10. Accords de coopération commerciale

1. La compagnie de transport aérien désignée de chaque partie peut conclure des accords de coopération commerciale, tels que des accords de partage de code, de réservation de capacité ou tout autre accord commercial avec :

- a) La compagnie de transport aérien désignée de la même Partie; ou
- b) La compagnie de transport aérien désignée de l'autre Partie; ou
- c) Les compagnies de transport aérien d'un pays tiers.

2. Les compagnies de transport aérien exploitantes participant aux accords de coopération commerciale doivent posséder les droits de trafic sous-jacents, y compris les droits de route et capacités autorisées et doivent satisfaire les exigences habituellement appliquées à de tels accords.

3. Toutes les compagnies commerciales de transport aérien participant aux accords de coopération commerciale doivent posséder les droits de route sous-jacents et doivent satisfaire les exigences habituellement appliquées à de tels accords.

4. La capacité totale exploitée par les services aériens assurés en vertu de tels accords sera comparée uniquement à la capacité autorisée de la Partie désignant la compagnie de transport aérien exploitante. La capacité offerte par la compagnie commerciale de transport aérien sur lesdits services ne sera pas comparée à la capacité autorisée de la Partie qui a désigné la compagnie de transport aérien.

5. La compagnie de transport aérien désignée de l'une ou l'autre des Parties sera autorisée à transférer du trafic (« starburst ») entre les aéronefs participant aux opérations de partage de code sans restriction quant au nombre, à la taille et au type d'aéronef.

6. Outre les compagnies de transport aérien exploitantes, les autorités aéronautiques de chaque Partie peuvent demander à la compagnie commerciale de transport aérien de soumettre des tableaux à approbation ainsi que de fournir tous autres documents avant le commencement des services aériens en vertu des accords de coopération commerciale.

7. Lorsqu'elle offre des services à vendre en vertu de tels accords, la compagnie de transport aérien concernée ou son agent s'engage à préciser à l'acheteur sur le point de vente la compagnie qui sera chargée de l'exploitation dans chaque secteur du service et avec quelle(s) compagnie(s) l'acheteur établit une relation contractuelle.

Article 11. Droits de douane et redevances

1. Lorsqu'un aéronef exploitant des services aériens internationaux pour le compte des compagnies de transport aérien désignées d'une Partie arrive sur le territoire de l'autre Partie, ses équipements normaux, les carburants, les lubrifiants, les fournitures techniques consommables, les pièces détachées (y compris les moteurs) et les provisions de bord (y compris mais pas uniquement les produits alimentaires, les boissons et les tabacs) qui sont à bord dudit aéronef, sont exemptés, sur la base de la réciprocité, par l'autre Partie et dans toute la mesure compatible avec sa législation, des droits de douane, des droits d'accise, des frais d'inspection et de toutes taxes ou redevances qui ne sont pas calculées en fonc-

tion du coût des prestations fournies à l'arrivée, à condition que ces équipements normaux et autres produits restent à bord des aéronefs.

2. Les équipements et les produits suivants seront exemptés par l'autre Partie sur une base de réciprocité, des droits de douane, des droits d'accise, des frais d'inspection et de toutes taxes ou redevances qui ne sont pas calculées en fonction du coût des prestations fournies à l'arrivée, y compris :

a) Les équipements normaux, les carburants, les lubrifiants, les fournitures techniques consommables, les provisions de bord (y compris mais pas uniquement les denrées alimentaires, les boissons et le tabac), introduits sur le territoire de l'autre Partie par une compagnie de transport aérien désignée ou pour son compte, ou pris à bord de l'aéronef exploité par l'entreprise de transport aérien désignée et destinés à être utilisés dans des aéronefs exploités pour assurer des services aériens internationaux, même lorsque ces équipements normaux et autres produits sont destinés à être utilisés sur toute partie d'un vol effectuée au-dessus du territoire de l'autre Partie;

b) Les pièces détachées (y compris les moteurs) introduites sur le territoire de l'autre Partie par une compagnie de transport aérien désignée ou pour son compte, ou prises à bord d'un aéronef exploité par cette compagnie de transport aérien désignée pour la maintenance ou la réparation des aéronefs exploités pour assurer des services aériens internationaux par cette compagnie de transport aérien désignée;

c) Les stocks de billets imprimés, connaissements et tous documents imprimés portant le nom d'une compagnie de transport aérien désignée d'une Partie ainsi que la publicité habituelle distribuée gratuitement par cette compagnie de transport aérien désignée;

d) Les bagages et le fret en transit direct à travers le territoire d'une Partie.

3. Il peut être exigé que les équipements normaux et les autres produits visés aux paragraphes 1 et 2 du présent article soient placés sous la surveillance ou le contrôle des autorités douanières de l'autre Partie.

4. Les équipements normaux et les autres produits visés au paragraphe 1 du présent article peuvent être déchargés sur le territoire de l'autre Partie avec l'assentiment des autorités douanières de cette autre Partie. Dans ces circonstances, ces équipements normaux et autres produits bénéficient, sur la base de la réciprocité, des exonérations prévues au paragraphe 1 du présent article jusqu'à ce qu'ils soient réexportés ou écoulés de toute autre manière conforme à la réglementation douanière. Les autorités douanières de cette autre Partie peuvent toutefois exiger que ces équipements normaux et autres produits soient placés sous leur surveillance jusqu'à ce qu'ils soient ainsi réexportés ou écoulés.

5. Les exonérations prévues au présent article sont également accordées lorsqu'une compagnie désignée par une Partie a conclu des accords avec une ou plusieurs autres compagnies aériennes qui bénéficient de même de telles exonérations sur le territoire de l'autre Partie en vue du prêt ou du transfert sur le territoire de l'autre partie des équipements normaux et des articles visés aux paragraphes 1 et 2 du présent article.

Article 12. Principes régissant l'exploitation des services convenus

1. Les compagnies de transport aérien désignées des deux Parties bénéficient de possibilités égales et équitables d'exploiter les services convenus entre leurs territoires respectifs sur les routes indiquées.

2. Dans le cadre de l'exploitation des services convenus, la compagnie de transport aérien désignée de chaque Partie tient compte des intérêts de l'autre Partie, de façon à ne pas porter indûment atteinte aux services que cette dernière offre d'assurer en vertu du présent Accord.

3. La capacité à fournir sur les services convenus par l'autre Partie sera étroitement liée aux exigences de transport aérien estimées des voyageurs entre les territoires des deux Parties.

Article 13. Approbation des programmes et services

1. Les autorités aéronautiques de chaque Partie peuvent exiger de la compagnie de transport aérien désignée de l'autre Partie qu'elle soumette à leur examen et approbation, au moins trente (30) jours avant l'inauguration des services convenus, les programmes de vol précisant le type de service et sa fréquence, le type d'aéronef à utiliser et les horaires de vol en chaque point. Des informations similaires seront aussi fournies au moins trente (30) jours à l'avance pour chaque saison de trafic IATA ainsi que sur les modifications à apporter concernant l'exploitation des services convenus et la date de leur introduction. Lors de la soumission des programmes, les Parties font leur possible pour approuver lesdits programmes le plus rapidement possible.

2. La compagnie de transport aérien désignée de chaque Partie fournira aussi tous autres renseignements requis pour prouver aux autorités aéronautiques de l'autre Partie que les exigences du présent Accord sont dûment observées.

Article 14. Redevances d'usage

1. Les redevances d'usage pouvant être imposées aux compagnies de transport aérien d'une Partie par les autorités ou organismes de l'autre Partie compétents en la matière sont justes, raisonnables, non discriminatoires et réparties équitablement entre les catégories d'utilisateurs. En tout état de cause, toutes les redevances de cette nature sont appliquées aux compagnies de transport aérien de l'autre Partie à des conditions qui ne sont pas moins favorables que les conditions les plus favorables accordées à toute autre compagnie de transport aérien au moment de leur application.

2. Les redevances d'usage imposées aux transporteurs aériens de l'autre Partie peuvent refléter, sans l'excéder, le coût de revient complet assumé par les autorités ou organismes compétents pour la fourniture des installations et des services appropriés d'aéroport, d'environnement, de navigation aérienne et de sûreté de l'aviation, sur un aéroport ou au sein d'un système aéroportuaire. Ces coûts intégraux peuvent comprendre un rendement raisonnable de l'actif, après amortissement. Les installations et les services faisant l'objet de redevances d'usage doivent être fournis en fonction de leur efficacité et de leur rentabilité.

3. Chaque Partie encourage les autorités ou organismes compétents de son territoire et les compagnies de transport aérien utilisant les services et les installations, à se consulter et à échanger tous renseignements utiles à l'examen détaillé du bien-fondé des redevances, conformément aux principes énoncés aux paragraphes 1 et 2 du présent article. Chaque Partie encourage les autorités compétentes à communiquer aux usagers, avec un préavis raisonnable, toute proposition de modification des redevances d'usage, visant à leur permettre d'exprimer leurs points de vue avant que lesdites modifications ne soient apportées.

4. Dans le cadre des procédures de règlement des différends prévues à l'article 17, aucune partie n'est considérée comme étant en infraction avec une disposition du présent article, sauf si i) elle n'examine pas, dans un délai raisonnable, une redevance ou une pratique qui fait l'objet d'une plainte de la part de l'autre partie; ou si ii) à la suite d'un tel examen, elle ne prend pas toutes les mesures en son pouvoir pour modifier une redevance ou une pratique incompatible avec le présent article.

Article 15. Fourniture de relevés statistiques

1. Les autorités aéronautiques de chaque Partie fournissent ou font en sorte que son ou ses compagnies de transport aérien désignées fournissent aux autorités aéronautiques de l'autre Partie les relevés statistiques concernant le trafic transporté chaque mois à destination et à partir du territoire de cette autre Partie et montrant les points d'embarquement ou de débarquement de ce trafic. Ces statistiques sont fournies le plus rapidement possible après la fin de chaque mois mais au plus tard trente (30) jours après le mois auquel elles correspondent.

2. Les autorités aéronautiques de chaque Partie fourniront ou feront en sorte que son ou ses compagnies de transport aérien désignées fournissent aux autorités aéronautiques de l'autre Partie, sur demande, des relevés statistiques concernant l'origine et la destination réelles de ce trafic transporté en direction et en provenance de cette autre Partie, pour une période ne dépassant pas une saison de trafic IATA, comme spécifié dans la demande.

Article 16. Tarifs

1. Les tarifs relatifs au transport entre les territoires des Parties sont déterminés par les compagnies aériennes désignées respectives des Parties. Ces tarifs seront raisonnables et tiendront compte de tous les facteurs pertinents, y compris entre autres le coût du service, la nature du service, des bénéfices raisonnables, les tarifs appliqués par d'autres compagnies de transport aérien fournissant un service similaire, l'intérêt des consommateurs et les conditions du marché.

2. Les tarifs seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties, au moins quinze (15) jours ouvrables avant la date proposée de leur entrée en vigueur, à moins que la Partie à laquelle les tarifs sont soumis ne prévoie un délai de soumission plus court. Un tarif ne peut entrer en vigueur et être appliqué qu'avec l'approbation préalable des autorités aéronautiques des deux Parties. Les compagnies de

transport aérien désignées des deux Parties n'ont pas à se mettre d'accord sur les prix à appliquer.

3. Sans préjudice de l'application des lois anti-trust et de protection des consommateurs en vigueur sur le territoire de chaque Partie, les autorités aéronautiques de chacune des Parties peuvent refuser un tarif soumis à approbation par toute compagnie de transport aérien désignée de l'une ou l'autre Partie, dans un délai de dix (10) jours ouvrables au plus suivant la date de la soumission si ce tarif :

- a) Est jugé excessivement élevé ou restrictif, au détriment des consommateurs; ou
- b) Est artificiellement bas au profit d'une compagnie de transport aérien désignée et au détriment d'une autre; ou
- c) Risquerait, s'il est appliqué, d'avoir un effet anticoncurrentiel et de provoquer de graves dommages à d'autres compagnies de transport aérien désignées.

4. Dans l'une des circonstances susdites, si l'entreprise de transport aérien désignée dont le tarif est refusé, s'oppose au refus, les autorités aéronautiques de la Partie qui avaient refusé ce tarif peuvent consulter les autorités aéronautiques de l'autre Partie, afin d'essayer de parvenir à un accord sur un tarif approprié. Pendant ces consultations, le tarif refusé ne sera pas appliqué. Si aucun accord n'est conclu sur le tarif approprié, le différend sera résolu conformément aux dispositions de l'article 17 du présent Accord.

5. Si les autorités aéronautiques d'une Partie considèrent qu'un tarif en vigueur appliqué par les compagnies de transport aérien désignées de l'autre Partie a des effets anticoncurrentiels et provoque de graves dommages aux compagnies de transport aérien désignées de la première Partie, ou si l'application de ce tarif porte préjudice aux consommateurs, lesdites autorités aéronautiques peuvent demander à ces compagnies de transport aérien de retirer ce tarif du marché ou demander à consulter les autorités de transport aérien de l'autre Partie, en vue de parvenir à un accord concernant le tarif approprié à appliquer. Si aucun accord n'est conclu, le différend sera résolu conformément aux dispositions de l'article 17 du présent Accord.

6. Sans préjudice de ce qui précède, et avec l'approbation préalable des autorités aéronautiques de chaque Partie, toute compagnie de transport aérien désignée de l'une ou l'autre Partie peut être autorisée à établir un tarif plus bas ou plus concurrentiel que celui qui est proposé par toute autre compagnie de transport aérien fournissant des services aériens entre les territoires des Parties ou que celui qui est approuvé pour une telle compagnie.

7. Sous réserve des dispositions du paragraphe 5, un tarif approuvé conformément aux dispositions du présent article restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit annulé ou jusqu'à ce qu'un nouveau tarif soit établi. Les autorités aéronautiques de chaque Partie feront tout leur possible pour garantir que les compagnies de transport aérien désignées de l'une et l'autre Partie n'appliquent que les tarifs approuvés par les deux Parties.

Article 17. Consultations et règlement des différends

1. Chacune des Parties pourra à tout moment demander des consultations concernant le présent Accord. Ces consultations se tiennent dans les plus brefs délais, et au plus tard

soixante (60) jours après la date à laquelle l'autre Partie reçoit la demande, sauf accord contraire des Parties.

2. Tout différend découlant du présent Accord, qui n'est pas résolu par une première série de consultations officielles peut être soumis d'un commun accord entre les Parties à la décision d'une personne ou d'un organisme. En l'absence d'accord des Parties, le différend est soumis, à la demande d'une des Parties, à un arbitrage selon la procédure exposée ci-après.

3. L'arbitrage est rendu par un tribunal composé de trois arbitres et constitué comme suit :

a) Dans les trente (30) jours suivant la réception d'une demande d'arbitrage, chaque Partie désigne un arbitre. Dans les soixante (60) jours suivant la désignation de ces deux arbitres, ceux-ci désignent d'un commun accord un troisième arbitre, qui exerce les fonctions de président du tribunal arbitral;

b) Si l'une des Parties ne désigne pas d'arbitre ou si le troisième arbitre n'est pas désigné conformément au point a) du présent paragraphe, l'une ou l'autre des Parties peut demander au Président du conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale de procéder à la désignation ou aux désignations nécessaires dans un délai de trente (30) jours. Si le Président du conseil est de la même nationalité que l'une des Parties, le Vice-Président le plus ancien à qui ce motif de disqualification ne s'applique pas procède à cette désignation. Lorsque le Président ou le Vice-Président le plus ancien désigne le troisième arbitre en vertu du présent paragraphe, ce troisième arbitre ne doit pas être un ressortissant de l'une ou l'autre des Parties.

4. Sauf convention contraire, le tribunal arbitral définit l'étendue de sa juridiction conformément au présent accord et fixe ses règles de procédure. Le tribunal peut, après avoir été constitué, recommander des mesures correctives provisoires dans l'attente de sa décision définitive. À l'initiative du tribunal ou à la demande de l'une des Parties, une conférence a lieu dans un délai maximal de quinze (15) jours suivant la constitution complète du tribunal afin que celui-ci détermine les questions précises qui doivent faire l'objet de l'arbitrage et les procédures spécifiques à suivre.

5. Sauf convention contraire ou autre décision du tribunal, chaque Partie soumettra un mémorandum dans les quarante-cinq (45) jours à compter du moment où le tribunal est entièrement constitué. Les réponses doivent être déposées soixante (60) jours plus tard. Le tribunal tient une audience, à la demande d'une des Parties ou de sa propre initiative, dans un délai de quinze (15) jours à compter du dépôt des réponses.

6. Le tribunal s'efforce de rendre une décision par écrit dans un délai de trente (30) jours à compter de la fin de l'audience ou, si aucune audience n'a été organisée, après la date de la soumission des deux réponses. Le tribunal rend ses décisions à la majorité de ses membres.

7. Les Parties peuvent déposer des demandes d'explication de la décision dans un délai de quinze (15) jours suivant son prononcé; toute explication est donnée dans un délai de quinze (15) jours suivant cette demande.

8. Chaque Partie devra, dans la mesure compatible avec sa législation nationale, donner totalement effet à toute décision ou sentence rendue par le tribunal arbitral.

9. Les frais du tribunal arbitral y compris les rémunérations et frais des arbitres, sont partagés à égalité entre les parties. Toute dépense engagée par le Président du conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale, du fait des procédures mentionnées à l'alinéa b) du paragraphe 3, du présent article est réputée faire partie des frais du tribunal arbitral.

Article 18. Amendement de l'Accord

1. Le présent Accord peut être amendé une fois que les Parties en sont convenues par écrit.

2. Tout amendement ainsi convenu entre en vigueur trente (30) jours après la date à laquelle les Parties se sont réciproquement informé par écrit de l'accomplissement de leurs formalités respectives pour l'entrée en vigueur dudit amendement ou d'une révision.

3. Si, après l'entrée en vigueur du présent Accord, les deux Parties deviennent parties à un accord multilatéral qui traite d'aspects couverts par le présent Accord, chaque Partie peut demander des consultations pour déterminer s'il y a lieu de réviser le présent Accord à la lumière de cet accord multilatéral.

4. L'annexe au présent Accord peut être amendée par un accord écrit entre les autorités aéronautiques. Cet amendement entre en vigueur à compter de la date dudit accord écrit.

Article 19. Dénonciation

Chacune des Parties pourra à tout moment notifier par écrit à l'autre Partie sa décision de dénoncer le présent Accord. Cette notification sera envoyée simultanément à l'Organisation de l'aviation civile internationale. Le présent Accord cessera d'avoir effet douze (12) mois à compter de la date à laquelle cette autre Partie aura reçu ladite notification à moins que ladite notification ne soit révoquée par accord entre les Parties avant l'expiration de ce délai.

Article 20. Enregistrement auprès de l'OACI

Le présent Accord et tout amendement au présent Accord devront être enregistrés, à la date de sa signature, auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 21. Entrée en vigueur

Le présent Accord et son annexe entreront en vigueur trente (30) jours après la date de la dernière notification, transmise par la voie diplomatique entre les Parties, confirmant l'accomplissement par les Parties de leurs procédures internes nécessaires à l'entrée en vigueur du présent Accord et de son annexe.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment mandatés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Mexico le 17 avril 2008, en double exemplaire, en deux originaux chacun, en langues espagnole, hindi et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

Pour le Gouvernement de la République de l'Inde :

ANNEXE

SERVICES AÉRIENS INTERNATIONAUX

Routes

Les compagnies de transport aérien désignées de l'une et l'autre Partie peuvent exploiter des services aériens internationaux entre des points situés sur les routes suivantes:

A. Routes pour les compagnies de transport aérien désignées par le Gouvernement de la République de l'Inde :

Points en République de l'Inde	Points intermédiaires	Points aux États-Unis du Mexique	Points au-delà
Quelconque	Quelconque	Quelconque	Quelconque

B. Routes pour les compagnies de transport aérien désignées par le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

Points aux États-Unis du Mexique	Points intermédiaires	Points en République de l'Inde	Points au-delà
Quelconque	Quelconque	Quelconque	Quelconque

Notes :

1. La ou les compagnies de transport aérien désignées de chacune des Parties pourront décider d'omettre des points sur l'une quelconque des routes ci-dessus, à condition que les services commencent ou se terminent sur le territoire de la Partie qui a désigné la compagnie de transport aérien.

2. Il n'y aura aucune restriction sur la capacité et le nombre de fréquences ou les types d'aéronefs à exploiter par les compagnies de transport aérien désignées pour tout type de service (passagers, fret séparément ou ensemble) pour l'exercice des droits de trafic de troisième et quatrième libertés.

3. Sauf accord entre les autorités aéronautiques des deux Parties, deux points sur le territoire d'une des parties ne pourront être desservis par les compagnies de transport aérien désignées de l'autre Partie sur un quelconque service.

4. Tout point intermédiaire ou au-delà peut être desservi par les compagnies de transport aérien désignées de chaque Partie sans exercer les droits de trafic de cinquième liberté.

5. Les compagnies de transport aérien désignées peuvent exercer les droits de trafic de cinquième liberté si convenu et autorisé au préalable par les autorités aéronautiques des deux Parties.

6. Les points intermédiaires et au-delà sur les routes ci-dessus et les points d'appel sur le territoire de l'autre Partie à destination, en provenance ou à travers desquels les droits de trafic de cinquième liberté peuvent être exercés par les compagnies de transport aérien désignées de chaque Partie, ainsi que la fréquence et la capacité des aéronefs pour l'exercice des droits de trafic de cinquième liberté, feront l'objet d'un accord entre les autorités aéronautiques des deux Parties avant le début de ces services.

7. Nonobstant l'article 3 de l'Accord, pas plus de deux compagnies de transport aérien désignées de l'une et l'autre Partie peuvent opérer sur toute paire de villes donnée entre les États-Unis du Mexique et la République de l'Inde.

No. 46766

—
**Mexico
and
Russian Federation**

Agreement on cooperation in the field of tourism between the Government of the United Mexican States and the Government of the Russian Federation. Moscow, 28 January 1997

Entry into force: *10 July 1997 by notification, in accordance with article 10*

Authentic texts: *Russian and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Fédération de Russie**

Accord de coopération dans le domaine du tourisme entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la Fédération de Russie. Moscou, 28 janvier 1997

Entrée en vigueur : *10 juillet 1997 par notification, conformément à l'article 10*

Textes authentiques : *russe et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[RUSSIAN TEXT – TEXTE RUSSE]

СОГЛАШЕНИЕ

между Правительством Мексиканских Соединенных Штатов
и Правительством Российской Федерации
о сотрудничестве в области туризма

Правительство Мексиканских Соединенных Штатов и Правительство Российской Федерации, в дальнейшем именуемые "Сторонами", принимая во внимание дружественные связи, существующие между ними,

убежденные в том, что развитие отношений в области туризма имеет важное значение не только для экономики двух стран, но и для содействия более глубокому взаимному ознакомлению между обоими народами,

осознавая, что туризм, в силу своего социального, культурного и экономического динамизма, является хорошим средством содействия экономическому развитию, взаимопониманию, выражению доброй воли и упрочению отношений между народами,

выражая желание содействовать лучшему ознакомлению с жизнью, историей и культурным наследием двух стран,

желая развивать широкое сотрудничество в области туризма и содействовать тому, чтобы это сотрудничество принесло наибольшую пользу,

согласились со следующим:

СТАТЬЯ 1

Стороны в рамках настоящего Соглашения будут уделять особое внимание развитию и укреплению отношений в области туризма на основе равенства, взаимной выгоды и в соответствии с национальным законодательством и международными договорами, в которых участвуют Стороны.

СТАТЬЯ 2

Стороны с целью содействия развитию туристического обмена могут открыть официальное представительство по делам туризма на территории государства другой Стороны, при этом представительства не будут обладать правом осуществлять какую-либо деятельность на коммерческой основе.

Вопросы, связанные с открытием и деятельностью представительств, будут согласовываться между государственными туристскими администрациями двух стран и регулируются законодательством страны пребывания.

СТАТЬЯ 3

Стороны в соответствии со своим внутренним законодательством будут поддерживать деятельность и сотрудничество туристических организаций Мексики и России, участвующих в развитии международного туризма, осуществляющих капиталовложения в сферу туризма и организующих совместное предпринимательство с целью обслуживания туристов.

СТАТЬЯ 4

В целях активизации и содействия туристическому обмену Стороны в соответствии со своим внутренним законодательством будут стремиться, насколько это возможно, к упрощению формальностей, таких как пограничные, таможенные и другие.

СТАТЬЯ 5

Стороны будут стремиться предпринимать меры, направленные на развитие туризма с целью увеличения обменов, а также расширять как организованный групповой, так и индивидуальный туризм.

Вместе с тем, Стороны будут распространять информацию о каждой из стран посредством участия в туристических, культурных и спортивных мероприятиях, проведения семинаров, конференций, выставок, симпозиумов и конгрессов.

СТАТЬЯ 6

1. Стороны будут поощрять и поддерживать обмен между своими государственными туристскими администрациями статистической и другой информацией, представляющей интерес в области туризма, в том числе:

- о туристических ресурсах и исследованиях, связанных с туризмом;
- о действующем законодательстве, регулирующем туристическую деятельность и связанном с защитой и сохранением природных и культурных ресурсов, являющихся туристическими достопримечательностями;
- о размерах и характеристиках реального потенциала туристических рынков обеих стран;
- об опыте управления гостиницами и иными средствами размещения туристов, а также другими учреждениями, которые обслуживают туристов;
- справочно-информационными и рекламными материалами.

2. Стороны считают целесообразным использовать для сбора и передачи статистических национальных данных по туризму параметры, признанные международной практикой.

3. Стороны считают целесообразным координировать сотрудничество между соответствующими государственными туристскими администрациями в рамках Всемирной туристической организации.

СТАТЬЯ 7

Стороны будут информировать своих граждан о действующем законодательстве по вопросам выезда и пребывания иностранных граждан, находящихся в качестве туристов на территории государства другой Стороны.

СТАТЬЯ 8

Стороны будут оказывать содействие соответствующим специалистам в области туризма и центрам по их подготовке с целью осуществления обмена научными работниками, технической информацией и документацией в области туризма.

СТАТЬЯ 9

Выполнение настоящего Соглашения Стороны возлагают на государственные туристские администрации своих стран.

СТАТЬЯ 10

1. Настоящее Соглашение вступает в силу в день, когда Стороны известят друг друга по дипломатическим каналам о выполнении предусмотренных национальными законодательствами Сторон процедур, необходимых для вступления Соглашения в силу.

2. Соглашение заключается сроком на пять лет и будет автоматически продлеваться на период такой же продолжительности, если ни одна из Сторон не сообщит по дипломатическим каналам в письменной форме за шесть месяцев до истечения очередного периода другой стороне о своем намерении прекратить его действия.

3. Прекращение действия настоящего Соглашения не затрагивает выполнения согласованных на период его действия программ и проектов, при условии, что Стороны не договорятся об ином.

Совершено в Москве 28 января 1997 года в двух экземплярах на испанском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

ЗА ПРАВИТЕЛЬСТВО
МЕКСИКАНСКИХ
СОЕДИНЕННЫХ ШТАТОВ

ЗА ПРАВИТЕЛЬСТВО
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

ACUERDO DE COOPERACION TURISTICA ENTRE EL GOBIERNO DE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS Y EL GOBIERNO DE LA FEDERACION DE RUSIA

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno de la Federación de Rusia, en adelante denominados "las Partes";

CONSIDERANDO los vínculos de amistad existentes entre ellos;

CONVENCIDOS de la importancia que el desarrollo de las relaciones turísticas tienen, no solamente en favor de las respectivas economías, sino también para fomentar un profundo conocimiento entre ambos pueblos;

CONSCIENTES de que el turismo, en razón de su dinámica sociocultural y económica es un excelente instrumento para promover el desarrollo económico, el entendimiento, la buena voluntad y estrechar las relaciones entre los pueblos;

EXPRESANDO el deseo de promover un mejor conocimiento de la forma de vida, la historia y el patrimonio cultural de los dos países;

DESEANDO emprender una estrecha colaboración en el campo del turismo y propiciar que la misma redunde en el mayor beneficio posible;

Han acordado lo siguiente:

ARTICULO 1

Las Partes, en el marco del presente Acuerdo, dedicarán una atención especial al desarrollo y fortalecimiento de sus relaciones turísticas, en una base de igualdad, beneficio mutuo y de conformidad con su respectiva legislación nacional y con los tratados internacionales de los que las Partes sean miembros.

ARTICULO 2

Las Partes podrán establecer oficinas de representación turística oficiales en el territorio de la otra Parte, para promover el intercambio turístico, sin facultades para ejercer ninguna actividad de carácter comercial.

Las cuestiones relacionadas con la apertura y el funcionamiento de representaciones serán acordadas entre las autoridades turísticas nacionales de ambos países y se regularán por la legislación del país receptor.

ARTICULO 3

Las Partes, de conformidad con su legislación interna, apoyarán las actividades y cooperación de prestadores de servicios turísticos de México y Rusia que participen en el desarrollo del turismo internacional e inviertan en la esfera del turismo, así como a los que organicen la actividad empresarial conjunta con el fin de prestar servicios a los turistas.

ARTICULO 4

Con el fin de intensificar y estimular el flujo turístico entre las Partes, éstas de conformidad con su legislación interna, procurarán simplificar, en la medida de lo posible, los requerimientos de procedimiento y documentales, tales como los trámites migratorios y aduanales, entre otros.

ARTICULO 5

Las Partes procurarán adoptar iniciativas de promoción turística con el fin de incrementar el intercambio, así como ampliar el turismo organizado de grupos y el individual.

Asimismo, las Partes darán a conocer la imagen de sus respectivos países, participando en manifestaciones turísticas, culturales, deportivas, organización de seminarios, conferencias, ferias, simposios y congresos.

ARTICULO 6

1. Las Partes estimularán y apoyarán el intercambio de datos estadísticos y cualquier otra información que pudiera ser de interés en la esfera del turismo entre sus autoridades turísticas nacionales incluyendo:

- Sus recursos turísticos y los estudios relacionados con el turismo.
- La legislación vigente para la reglamentación de las actividades turísticas y para la protección y conservación de los recursos naturales y culturales de interés turístico.
- El volumen y características del potencial real de sus respectivos mercados turísticos.
- La experiencia en la administración de hoteles y otros centros de alojamiento de turistas, así como otros prestadores de servicio turístico.
- Documentación y materiales informativos de referencia y promoción

2. Las Partes convienen en que los parámetros a nivel internacional para recabar y presentar las estadísticas turísticas, domésticas e internacionales, serán requisitos para dichos fines.

3. Las Partes convienen en coordinar la cooperación entre sus respectivas autoridades turísticas nacionales en el marco de la Organización Mundial del Turismo.

ARTICULO 7

Las Partes harán del conocimiento de sus nacionales la legislación vigente relativa al ingreso y permanencia de los nacionales extranjeros que visiten, en calidad de turistas, el país de la otra Parte.

ARTICULO 8

Las Partes alentarán a sus respectivos expertos en la esfera del turismo y centros de su formación para intercambiar especialistas, información técnica y documentación en el área del turismo.

ARTICULO 9

Las Partes responsabilizarán de la ejecución del presente Acuerdo, a sus respectivas autoridades nacionales competentes.

ARTICULO 10

1. El presente Acuerdo entrará en vigor en la fecha en que ambas Partes se notifiquen, a través de la vía diplomática, el cumplimiento de los requisitos y procedimientos exigidos por su legislación nacional para tal efecto.

2. El presente Acuerdo tendrá una duración de cinco años, prorrogables automáticamente por períodos de igual duración, a menos que cualquiera de las Partes manifieste su deseo de darlo por terminado, mediante notificación escrita dirigida a la otra Parte, a través de la vía diplomática, con seis meses de antelación.

3. La terminación del presente Acuerdo no afectará la conclusión de los programas y proyectos que hayan sido formalizados durante su vigencia, a menos que las Partes acuerden lo contrario.

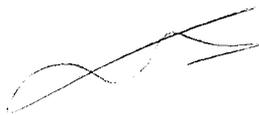
Hecho en la ciudad de Moscú, a los veintiocho días del mes de enero del año de mil novecientos noventa y siete, en dos ejemplares originales, en los idiomas español y ruso, siendo ambos textos igualmente auténticos.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

Angel Gurría
Secretario de Relaciones
Exteriores

**POR EL GOBIERNO DE LA
FEDERACION DE RUSIA**

Serguei Shpilko
Vicepresidente del Comité Estatal
para la Cultura Física y el Turismo

[TRANSLATION – TRADUCTION]

AGREEMENT ON COOPERATION IN THE FIELD OF TOURISM BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED MEXICAN STATES AND THE GOVERNMENT OF THE RUSSIAN FEDERATION

The Government of the United Mexican States and the Government of the Russian Federation, hereinafter referred to as “the Parties”,

Considering the bonds of friendship existing between them,

Convinced of the importance of developing relations in the field of tourism, not only to benefit the two economies, but also to foster understanding between the two peoples,

Aware that tourism, owing to its social, cultural and economic implications, is an excellent instrument for the promotion of economic development, understanding, good will and closer relations among peoples,

Desirous of promoting better knowledge of the way of life, history and cultural heritage of the two countries,

Desiring to engage in close cooperation in the field of tourism and to derive the greatest possible benefit from such cooperation,

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties, within the framework of the present Agreement, shall attach particular importance to developing and strengthening their relations in the field of tourism on a basis of equality and mutual benefit and in conformity with each Party’s national legislation and the international treaties to which the Parties have acceded.

Article 2

The Parties may establish official tourism representation offices on the territory of the other Party, to promote tourist flows, with no authority to exercise any commercial activities.

Questions relating to the opening and operation of such representations shall be agreed between the national tourism authorities of the two countries and shall be regulated by the legislation of the host country.

Article 3

The Parties, in conformity with their respective domestic laws, shall support the activities and cooperation of tourism service providers of Mexico and Russia taking part in the development of international tourism and investing in the sphere of tourism as well as those that are organizing joint business activities with the objective of providing services to tourists.

Article 4

With the aim of intensifying and stimulating the flow of tourism between the Parties, they in conformity with their own domestic legislation shall seek to simplify procedural and documentary requirements as far as possible, such as migration and customs formalities, among others.

Article 5

The Parties shall seek to adopt initiatives for promotion of tourism with the aim of increasing tourist flows as well as expanding organized group and individual tourism.

Similarly, the Parties shall promote the image of their respective countries, by taking part in tourist, cultural and sporting events and organizing seminars, conferences, fairs, symposia and congresses.

Article 6

1. The Parties shall foster and support the exchange of statistical data and any other information that may be of interest in the sphere of tourism between their national tourism authorities, including:

- Their tourism resources and studies relating to tourism;
- Existing legislation regulating tourism activities and relating to the protection and conservation of natural and cultural resources of interest to tourists;
- The volume and characteristics of the real potential of their respective tourism markets;
- Experience in the administration of hotels and other accommodation facilities for tourists, as well as other providers of tourism services;
- Documentation and information material for reference and for promotion of tourism.

2. The Parties agree that the parameters used at international level to gather and present statistics on tourism, both domestic and international, shall be required in order to achieve those objectives.

3. The Parties agree to coordinate the cooperation between their respective national tourism authorities within the framework of the World Tourism Organization.

Article 7

The Parties shall inform their nationals of the legislation in force relating to entry and stay of foreign nationals who visit, as tourists, the territory of the other Party.

Article 8

The Parties shall encourage their respective experts in the sphere of tourism and training centres for them to exchange specialists, technical information and documentation in the area of tourism.

Article 9

The Parties shall make their respective competent national authorities responsible for implementation of the present Agreement.

Article 10

1. The present Agreement shall enter into force on the date on which the Parties notify each other, through the diplomatic channel, that the requirements and procedures provided for under their national legislation have been fulfilled to that end.

2. The present Agreement shall remain in force for a term of five years, renewable automatically for periods of the same duration, unless one of the Parties expresses its desire to terminate it, by way of written notification to the other Party through the diplomatic channel, with six months' notice.

3. Termination of the present Agreement shall not have the effect of concluding the programmes and projects which have been set up during its period of validity, unless the Parties agree to the contrary.

DONE at Moscow, on 28 January 1997, in two original copies in the Spanish and Russian languages, both texts being equally authentic.

For the Government of the United Mexican States:

ANGEL GURRÍA
Minister for Foreign Affairs

For the Government of the Russian Federation:

SERGUEI SHPILKO
Vice-President of the State Committee for Physical Culture and Tourism

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD DE COOPÉRATION DANS LE DOMAINE DU TOURISME
ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE ET LE
GOUVERNEMENT DE LA FÉDÉRATION DE RUSSIE

Le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la Fédération de Russie, ci-après dénommés « les Parties »,

Considérant les liens d'amitié qui existent entre eux,

Convaincus de l'importance que le développement des relations dans le domaine du tourisme peut avoir, non seulement pour leurs économies respectives, mais aussi pour encourager une profonde connaissance entre les deux peuples,

Conscients que le tourisme, en raison de sa dynamique socioculturelle et économique, est un excellent instrument pour promouvoir le développement économique, l'entente, la bonne volonté et pour resserrer les liens entre les peuples,

Exprimant le souhait de promouvoir une meilleure connaissance de la manière de vivre, de l'histoire et du patrimoine culturel des deux pays,

Désireux d'engager une étroite collaboration dans le domaine du tourisme et de faire en sorte que celle-ci produise le plus grand bénéfice possible,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Les Parties, dans le cadre du présent Accord, vouent une attention particulière au développement et à la consolidation de leurs relations dans le domaine du tourisme, sur une base d'égalité, de bénéfice mutuel et conformément à leurs législations nationales respectives et aux traités internationaux dont les Parties sont signataires.

Article 2

Les Parties peuvent installer des bureaux de représentation touristique officiels sur le territoire de l'autre Partie, afin de promouvoir les échanges touristiques, sans faculté pour exercer aucune activité de caractère commercial.

Les questions liées à l'ouverture et au fonctionnement des représentations seront convenues entre les autorités touristiques nationales des deux pays et elles seront régies par la législation du pays d'accueil.

Article 3

Les Parties, dans le respect de leurs législations nationales respectives, soutiendront les activités et la coopération entre les prestataires de services touristiques du Mexique et de la Russie qui participent au développement du tourisme international et investissent

dans le domaine du tourisme; elles soutiendront également les activités commerciales communes destinées à proposer des services aux touristes.

Article 4

Afin d'intensifier et d'encourager les échanges touristiques entre les Parties, celles-ci veilleront à simplifier, conformément à leurs législations nationales respectives et dans la mesure des possibilités, les formalités et les documents exigés, notamment les formalités migratoires et douanières.

Article 5

Les Parties veilleront à adopter des initiatives de promotion touristique afin d'augmenter les échanges dans le domaine du tourisme et de développer le tourisme organisé en groupes et le tourisme individuel.

De même, les Parties feront connaître l'image de leurs pays respectifs en participant à des manifestations touristiques, culturelles, sportives, à l'organisation de séminaires, conférences, foires, symposiums et congrès.

Article 6

1. Les Parties encourageront et soutiendront l'échange de données statistiques et de toute autre information qui peut se révéler intéressante dans le domaine du tourisme entre leurs autorités touristiques nationales, notamment celles concernant :

- Leurs ressources touristiques et les études relatives au tourisme;
- La législation en vigueur pour la réglementation des activités touristiques et pour la protection et la conservation des ressources naturelles et culturelles d'intérêt touristique;
- Le volume et les caractéristiques du potentiel réel de leurs marchés touristiques respectifs;
- L'expérience dans la gestion d'hôtels et autres centres de logement des touristes, de même que d'autres prestataires de services touristiques;
- La documentation et le matériel d'information de référence et la promotion touristique.

2. Les Parties conviennent que les paramètres, au niveau international, pour recueillir et présenter les statistiques touristiques, domestiques et internationales, seront des exigences à ces fins.

3. Les Parties conviennent de coordonner la coopération entre leurs autorités touristiques nationales respectives, dans le cadre de l'Organisation mondiale du tourisme.

Article 7

Les Parties s'engagent à porter à la connaissance de leurs ressortissants la législation en vigueur relative à l'entrée et au séjour de ressortissants étrangers qui visitent, en tant que touristes, le pays de l'autre Partie.

Article 8

Les Parties encourageront leurs experts respectifs dans le domaine du tourisme et de leurs centres de formation à échanger des spécialistes, des informations techniques et de la documentation dans le domaine du tourisme.

Article 9

Les Parties chargeront leurs autorités nationales compétentes respectives de l'application du présent Accord.

Article 10

1. Le présent Accord entrera en vigueur à la date à laquelle les deux Parties se communiquent, par la voie diplomatique, l'accomplissement des formalités et procédures requises par leurs législations nationales respectives à cet effet.

2. Le présent Accord restera en vigueur pour une période de cinq ans, automatiquement renouvelable pour des périodes de même durée, à moins que l'une des Parties n'exprime son désir d'y mettre fin, moyennant notification écrite adressée à l'autre Partie, par la voie diplomatique, avec six mois de préavis.

3. La fin du présent Accord n'affectera pas l'achèvement des programmes et des projets officialisés pendant qu'il était en vigueur, à moins que les Parties ne conviennent du contraire.

FAIT en la ville de Moscou, le 28 janvier 1997, en deux exemplaires originaux, en langues espagnole et russe, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

ANGEL GURRÍA

Secrétaire aux relations extérieures

Pour le Gouvernement de la Fédération de Russie :

SERGUEI SHPILKO

Vice-Président du Comité d'État pour la culture physique et le tourisme

No. 46767

—
**Mexico
and
Colombia**

Agreement on cooperation in combating the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances between the United Mexican States and the Government of the Republic of Colombia. Bogotá, 17 January 1997

Entry into force: *24 August 1997 by notification, in accordance with article VIII*

Authentic text: *Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Colombie**

Accord de coopération dans la lutte contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de Colombie. Bogotá, 17 janvier 1997

Entrée en vigueur : *24 août 1997 par notification, conformément à l'article VIII*

Texte authentique : *espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

**ACUERDO DE COOPERACION EN MATERIA DE LUCHA CONTRA
EL TRAFICO ILICITO DE ESTUPEFACIENTES Y SUSTANCIAS
SICOTROPICAS ENTRE EL GOBIERNO DE LOS ESTADOS
UNIDOS MEXICANOS Y EL GOBIERNO DE LA REPUBLICA DE
COLOMBIA**

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno de la República de Colombia, en adelante denominados "las Partes";

ANIMADOS por el deseo de fortalecer las cordiales relaciones de amistad que existen entre los Gobiernos y pueblos de ambas Partes;

CONSCIENTES de la importancia de incrementar la cooperación en materia de lucha contra el tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas;

EN DESARROLLO de la Convención de las Naciones Unidas contra el Tráfico Ilícito de Estupefacientes y Sustancias Psicotrópicas de 1988, en adelante "la Convención";

CONSCIENTES que la lucha contra las actividades de producción, fabricación, tráfico, distribución y venta ilícita y consumo indebido de estupefacientes, sustancias sicotrópicas, precursores y sustancias químicas esenciales y demás conductas descritas en el numeral 1 del artículo 3 de la Convención, es una responsabilidad compartida de la Comunidad Internacional;

ACATANDO las disposiciones legales y constitucionales de cada una de las Partes y respetando los principios de Derecho Internacional aplicables,

Han acordado lo siguiente:

ARTICULO I

OBJETO Y ALCANCE DEL ACUERDO

1. El objeto del presente Acuerdo es incrementar la cooperación entre las Partes en la lucha contra el tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas entendiéndose por éste lo que dispone el artículo 1º de la Convención al definir tráfico ilícito.

2. Las Partes, en observancia de sus respectivos ordenamientos jurídicos internos, darán cumplimiento a las obligaciones contraídas en virtud del presente Acuerdo.

3. Las Partes cumplirán sus obligaciones derivadas del presente Acuerdo conforme a los principios de no intervención en asuntos internos, igualdad soberana y respeto a la integridad territorial de los Estados.

4. Una Parte no ejercerá en el territorio de la otra Parte, competencias ni funciones que hayan sido reservadas exclusivamente a las autoridades de esa otra Parte por su derecho interno.

ARTICULO II

AMBITO DE COOPERACION

En concordancia con lo dispuesto en el artículo I, la cooperación a que se refiere el presente Acuerdo estará dirigida a adelantar programas y acciones conjuntas que se formalizarán por la vía diplomática y se constituirán en parte integral del presente Acuerdo, programas que estarán destinados a:

- a. prevenir el consumo de estupefacientes y sustancias sicotrópicas y el tratamiento y rehabilitación de farmacodependientes;
- b. erradicar cultivos ilícitos de los cuales se producen estupefacientes y, en su caso, cooperar en el establecimiento de programas de desarrollo alternativo;
- c. intercambiar información para la mejor realización de actividades de represión del tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas y otras conductas relacionadas con él y acerca de las técnicas y tendencias de la delincuencia organizada que se dedica a esta actividad criminal, con miras a mejorar la acción de las autoridades competentes en sus respectivos países contra esta modalidad delictiva;
- d. controlar la importación, la exportación, el almacenamiento, la distribución y la venta de insumos, productos químicos esenciales, solventes y demás precursores químicos, para prevenir su desvío hacia la fabricación ilícita de estupefacientes y sustancias sicotrópicas;
- e. intercambiar experiencias y técnicas utilizadas en la identificación y destrucción de laboratorios y otras instalaciones en donde se proceda a la elaboración ilícita de estupefacientes y sustancias sicotrópicas;

f. intercambiar información sobre rutas, medios y métodos empleados para el tráfico y distribución de estupefacientes y sustancias sicotrópicas y sustancias químicas esenciales, y para el lavado de dinero, así como sobre productores, procesadores y traficantes individuales y asociados en forma de delincuencia organizada de drogas, con pleno respeto de la competencia de las autoridades nacionales respectivas;

g. intercambiar expertos de los organismos competentes para actualizar las técnicas y estructuras de organización de las entidades nacionales en la lucha contra el tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas; y

h. elaborar nuevos instrumentos que las Partes consideren conveniente para combatir, con mayor eficacia, el tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas.

ARTICULO III

MECANISMO DE COOPERACION

1. Para la adecuada ejecución del presente Acuerdo, las Partes convienen en establecer un Comité Colombia-México de Cooperación contra el Tráfico Ilícito de Estupefacientes y Sustancias Psicotrópicas, integrado por las autoridades competentes de cada una de las Partes

2. Por parte de México las Autoridades Competentes serán la Secretaría de Relaciones Exteriores y la Procuraduría General de la República.

Por parte de Colombia las Autoridades Competentes serán el Ministerio de Relaciones Exteriores y el Ministerio de Justicia y del Derecho.

3. Las autoridades de ambas Partes podrán solicitar de las instituciones públicas y privadas de sus respectivos Estados, relacionadas por su actividad con la materia del presente Acuerdo que presten asesoría especializada y la asistencia técnica que de ellas se requiera.

ARTICULO IV

FUNCIONES DEL COMITE

El Comité tendrá como función principal la de formular por consenso de las Autoridades Competentes de ambas Partes, recomendaciones a sus Gobiernos respecto a la manera más eficaz en que puedan prestarse cooperación, para dar pleno efecto a las obligaciones asumidas por el presente Acuerdo, y procurando alcanzar su objeto.

ARTICULO V
INFORME DEL COMITE

El Comité formulará de manera anual un informe sobre la aplicación del presente Acuerdo, que será elevado al conocimiento de los Gobiernos de las Partes, en el que se dé cuenta del estado de la cooperación entre las Partes sobre la lucha contra el tráfico ilícito de estupefacientes y sustancias sicotrópicas.

ARTICULO VI
REUNIONES DEL COMITE

Las Autoridades Competentes acordarán, por la vía diplomática, la periodicidad, el lugar y la fecha en que se reunirá el Comité, alternando la sede de dichas reuniones en México y Colombia.

Durante sus reuniones, el Comité aprobará sus informes y todas sus recomendaciones por mutuo acuerdo.

ARTICULO VII
INTERCAMBIO DE INFORMACION

Las Partes se comunicarán inmediatamente, las medidas que adopten y tengan relación con el objeto del presente Acuerdo, que afecten o puedan afectar a la otra Parte, dentro del espíritu de cooperación que rige las relaciones entre ambas.

ARTICULO VIII
ENTRADA EN VIGOR

El presente Acuerdo entrará en vigor a los treinta (30) días contados a partir de la fecha de recepción de la segunda comunicación enviada por la vía diplomática, en la que se comunique el cumplimiento de los requisitos internos para tal efecto.

ARTICULO IX
MODIFICACION

El presente Acuerdo podrá ser modificado por mutuo consentimiento y las modificaciones así acordadas entrarán en vigor a través del mismo procedimiento a que se refiere el artículo anterior.

ARTICULO X
DENUNCIA

Cualquiera de las Partes podrá denunciar el presente Acuerdo mediante notificación escrita, presentada por la vía diplomática, la cual surtirá efecto noventa (90) días después de su recepción por la otra Parte y no afectará las acciones que se encuentren en curso, en desarrollo del presente Acuerdo.

Hecho en Santafé de Bogotá D.C., Colombia, a los diecisiete (17) días del mes de Enero de mil novecientos noventa y siete (1.997), en dos ejemplares originales en idioma español, siendo ambos textos igualmente válidos y auténticos.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

**POR EL GOBIERNO DE LA
REPUBLICA DE COLOMBIA**

ANGEL GURRIA
Secretario de Relaciones
Exteriores

MARIA EMMA MEJIA VELEZ
Ministra de Relaciones
Exteriores

[TRANSLATION – TRADUCTION]

AGREEMENT ON COOPERATION IN COMBATING THE ILLICIT TRAFFIC IN NARCOTIC DRUGS AND PSYCHOTROPIC SUBSTANCES BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED MEXICAN STATES AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF COLOMBIA

The Government of the United Mexican States and the Government of the Republic of Colombia, hereinafter referred to as “the Parties”,

Desirous of strengthening the cordial relationships of friendship which exist between the Governments and peoples of the two Parties,

Aware of the importance of increasing cooperation in the area of combating the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances,

Pursuant to the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988, hereinafter referred to as “the Convention”,

Aware that combating the activities of production, manufacture, trafficking, distribution and illicit sale and the improper consumption of narcotic drugs, psychotropic substances, precursors and essential chemical substances, and other conduct described in article 3, paragraph 1, of the Convention, is a shared responsibility of the international community,

Complying with the legal and constitutional provisions of each of the Parties and respecting the principles of international law which are applicable,

Have agreed as follows:

Article I. Objective and Scope of the Agreement

1. The objective of the present Agreement is to increase cooperation between the Parties in combating the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances, with this illicit traffic being as defined in article 1 of the Convention.

2. The Parties, observing their respective domestic legal provisions, shall fulfil the obligations entered into under the present Agreement.

3. The Parties shall fulfil their obligations arising out of the present Agreement in conformity with the principles of non-intervention in internal affairs, sovereign equality and respect for the territorial integrity of States.

4. Neither Party shall discharge in the territory of the other Party responsibilities or functions which have been reserved exclusively for the authorities of that other Party by its domestic law.

Article II. Scope of Cooperation

In conformity with the provisions of article I, the cooperation referred to by the present Agreement shall be directed towards advancing joint programmes and actions which

shall be defined through the diplomatic channel and shall become an integral part of the present Agreement, these programmes being intended:

a. To prevent the consumption of narcotic drugs and psychotropic substances and provide for the treatment and rehabilitation of addicts;

b. To eradicate illicit crops from which narcotics are produced and, as appropriate, to cooperate in the establishment of programmes of alternative agriculture;

c. To exchange information for the better implementation of activities to suppress the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances and other conduct related to it and relating to techniques and trends of organized crime active in this criminal activity, with a view to improving the action of the competent authorities in their respective countries against this form of wrongdoing;

d. To control the import, export, storage, distribution and sale of inputs, essential chemical products, solvents and other chemical precursors, so as to prevent their diversion into the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances;

e. To exchange experience and techniques used in the identification and destruction of laboratories and other installations in which the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic substances is undertaken;

f. To exchange information on routes, means and methods used for the trafficking and distribution of narcotic drugs and psychotropic substances and essential chemical substances, and for money laundering, as well as on producers, processors and traffickers, both individuals and those grouped in organized drugs crime, subject to full respect for the authority and responsibilities of the respective national authorities;

g. To exchange experts from the competent bodies to update the techniques and organizational structures of the national bodies in the fight against the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances; and

h. To draw up new instruments, as the Parties consider appropriate, to combat more effectively the illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances.

Article III. Mechanism for Cooperation

1. To ensure adequate implementation of the present Agreement, the Parties agree to establish a Colombian-Mexican Committee on Cooperation against the Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, comprising the competent authorities of each of the Parties.

2. For Mexico, the competent authorities shall be the Ministry of Foreign Affairs and the Office of the Attorney-General (Procuraduría General) of the Republic.

For Colombia, the competent authorities shall be the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Justice and the Law.

3. The authorities of the two Parties may request the public and private institutions of their respective States whose activities relate to the subject matter of the present Agreement to provide specialized advice and technical assistance.

Article IV. Functions of the Committee

As its principal function, the Committee shall formulate, by consensus of the authorities of the two Parties, recommendations to the Governments on the most effective way of engaging in cooperation in order to fulfil the obligations assumed under the present Agreement, and seeking to reach the objective thereof.

Article V. Report of the Committee

The Committee shall draw up an annual report on the implementation of the present Agreement, which shall be provided to the Governments of the Parties, and which will give an account of the state of cooperation between the Parties in combating the illicit trade in narcotic drugs and psychotropic substances.

Article VI. Meetings of the Committee

The competent authorities shall agree through the diplomatic channel the frequency, location and date of meetings of the Committee, with such meetings alternating between Mexico and Colombia.

During its meetings the Committee shall approve its reports and all its recommendations by mutual agreement.

Article VII. Exchange of Information

The Parties shall communicate to one another immediately any measures which they are adopting and which are related to the objective of the present Agreement, where such measures affect or may affect the other Party, in the spirit of cooperation governing the relations between the two of them.

Article VIII. Entry into Force

The present Agreement shall enter into force thirty (30) days from the date of receipt of the second communication sent through the diplomatic channel to report that the domestic requirements for the purpose have been complied with.

Article IX. Amendment

The present Agreement may be amended by mutual consent and the amendments agreed in this manner shall enter into force following the same procedure as described in the preceding article.

Article X. Denunciation

Either of the Parties may denounce the present Agreement by way of written notification submitted through the diplomatic channel. Such notification shall go into force ninety (90) days after its receipt by the other Party and shall not affect the actions which are already in progress pursuant to the present Agreement.

DONE at Santa Fé de Bogotá D.C., Colombia, on 17 January 1997 in two originals in the Spanish language, both texts being equally valid and authentic.

For the Government of the United Mexican States:

ANGEL GURRÍA
Minister for Foreign Affairs

For the Government of the Republic of Colombia:

MARÍA EMMA MEJÍA VÉLEZ
Minister for Foreign Affairs

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD DE COOPÉRATION DANS LA LUTTE CONTRE LE TRAFIC ILLICITE DE STUPÉFIANTS ET DE SUBSTANCES PSYCHOTROPES ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE COLOMBIE

Le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement de la République de Colombie, ci-après dénommés « les Parties »,

Animés par le désir de consolider les liens d'amitié existant entre les Gouvernements et les peuples des deux Parties,

Conscients de l'importance d'accroître la coopération en matière de lutte contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes,

Dans le cadre de l'application de la Convention des Nations Unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes de 1988, ci-après dénommée « la Convention »,

Conscients que la responsabilité de la lutte contre les activités de production, fabrication, trafic, distribution et vente illicite et contre la consommation induite de stupéfiants, substances psychotropes, précurseurs et produits chimiques essentiels et autres conduites décrites au paragraphe 1 de l'article 3 de la Convention, incombe, de manière partagée, à la Communauté internationale,

Se soumettant aux dispositions légales et constitutionnelles de chacune des Parties et respectant les principes du droit international applicables,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Objet et portée de l'Accord

1. Le présent Accord vise à accroître la coopération entre les Parties en matière de lutte contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes; cette expression s'entend ici au sens de l'article premier de la Convention dans sa définition du trafic illicite.

2. Les Parties adopteront les mesures nécessaires pour l'accomplissement de leurs obligations contractées dans le cadre du présent Accord, conformément aux dispositions de leurs règlements juridiques internes respectifs.

3. Les Parties rempliront leurs obligations qui découlent du présent Accord conformément aux principes de non-ingérence dans les affaires internes, d'égalité souveraine et de respect de l'intégrité territoriale des États.

4. Une Partie n'exercera pas, sur le territoire de l'autre Partie, des compétences et des fonctions qui sont réservées exclusivement aux autorités de cette autre Partie, conformément à son droit national.

Article II. Domaine de coopération

Conformément aux dispositions de l'article premier, la coopération à laquelle se réfère le présent Accord est destinée à promouvoir les actions et les programmes communs, qui seront officialisés par la voie diplomatique et feront partie intégrante du présent Accord. Lesdits programmes viseront :

a. La prévention de la consommation de stupéfiants et de substances psychotropes ainsi que le traitement et la réinsertion des toxicomanes;

b. L'éradication des cultures illicites servant à la production de stupéfiants et, le cas échéant, la coopération à la mise sur pied de programmes de développement alternatif;

c. L'échange de renseignements permettant de mieux mener à bien les activités de répression du trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes et des autres conduites connexes ainsi que des informations relatives aux techniques utilisées et aux tendances de la délinquance organisée qui se dédie à cette activité délictuelle, en vue de renforcer l'action des autorités compétentes dans leurs pays respectifs, dans leur combat contre cette conduite délictuelle;

d. Le contrôle de l'importation, l'exportation, l'entreposage, la distribution et la vente de composants, de produits chimiques essentiels, de solvants et autres précurseurs chimiques afin d'empêcher leur détournement vers la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes;

e. L'échange des expériences et des techniques utilisées pour l'identification et la destruction de laboratoires et autres installations servant à l'élaboration illicite de stupéfiants et de substances psychotropes;

f. L'échange d'informations sur les itinéraires, les moyens de transport et les méthodes employées pour le trafic et la distribution de stupéfiants et de substances psychotropes ainsi que de produits chimiques essentiels et pour le blanchiment d'argent, de même que sur les producteurs, les fabricants et les trafiquants individuels et associés faisant partie de la délinquance organisée en matière de drogues, dans le respect intégral de la compétence des autorités nationales respectives;

g. L'échange de spécialistes venant d'organismes compétents afin d'actualiser les techniques et les organigrammes des entités nationales dans la lutte contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes; et

h. La mise au point de nouveaux instruments, à la convenance des Parties, qui permettent de lutter plus efficacement contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes.

Article III. Mécanisme de coopération

1. En vue de l'application appropriée des dispositions du présent Accord, les Parties conviennent de créer un Comité colombo-mexicain de coopération contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, composé des autorités compétentes de chacune des Parties.

2. Dans le cas du Mexique, les autorités compétentes sont le Ministère aux relations extérieures et le bureau du Procureur général (« Procuraduría General ») de la République.

Dans le cas de la Colombie, les autorités compétentes sont le Ministère des relations extérieures et Ministère de la justice et du droit.

3. Les autorités des deux Parties peuvent demander aux institutions publiques et privées de leurs États respectifs, dont l'activité est en relation avec le présent Accord, qu'elles apportent leur conseil spécialisé et l'assistance technique qui leur est requise.

Article IV. Fonctions du Comité

Le Comité a comme principale fonction la formulation, par consensus des autorités des deux Parties, de recommandations à leurs Gouvernements concernant la façon la plus efficace de s'apporter leur coopération, pour donner pleinement effet aux obligations assumées dans le présent Accord et dans le but d'essayer d'atteindre son objectif.

Article V. Rapport du Comité

Le Comité rédige chaque année un rapport concernant l'application du présent Accord. Ce rapport est porté à la connaissance des Gouvernements des Parties et rend compte de l'état de la coopération entre les Parties en matière de lutte contre le trafic illégal de stupéfiants et de substances psychotropes.

Article VI. Réunions du Comité

Les autorités compétentes conviennent, par la voie diplomatique, de la fréquence, du lieu et de la date des réunions du Comité, qui se tiendront en alternance au Mexique et en Colombie.

Pendant ses réunions, le Comité approuvera ses rapports et adoptera toutes ses recommandations de commun accord.

Article VII. Échange d'informations

Les Parties se communiquent sans tarder les mesures qu'elles adoptent par rapport à l'objet du présent Accord, mesures qui affectent ou pourraient affecter l'autre Partie, dans le cadre de la coopération qui régit leurs relations mutuelles.

Article VIII. Entrée en vigueur

Le présent Accord entrera en vigueur trente (30) jours après la date de réception de la deuxième communication transmise par la voie diplomatique, dans laquelle les Parties se communiquent l'accomplissement des prescriptions internes nécessaires à cet effet.

Article IX. Modification

Le présent Accord pourra être modifié sur consentement mutuel des Parties et les modifications ainsi convenues entreront en vigueur conformément à la procédure détaillée à l'article antérieur.

Article X. Dénonciation

Chacune des Parties pourra dénoncer le présent Accord au moyen d'une notification écrite adressée par la voie diplomatique. La dénonciation prendra alors effet quatre-vingt-dix (90) jours après sa réception par l'autre Partie et elle n'affectera pas les mesures en cours de réalisation dans le cadre du présent Accord.

FAIT à Santa Fé de Bogotá D.C., Colombie, le 17 janvier 1997, en deux exemplaires originaux en langue espagnole, les deux textes faisant également foi et étant authentiques.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

ANGEL GURRÍA

Ministre des relations extérieures

Pour le Gouvernement de la République de Colombie :

MARÍA EMMA MEJÍA VÉLEZ

Ministre des relations extérieures

No. 46768

—
**Mexico
and
Denmark**

Convention between the United Mexican States and the Kingdom of Denmark for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital (with protocol). Mexico City, 11 June 1997

Entry into force: *22 December 1997 by notification, in accordance with article 30*

Authentic texts: *Danish, English and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Mexico, 26 October 2009*

—
**Mexique
et
Danemark**

Convention entre les États-Unis du Mexique et le Royaume du Danemark tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune (avec protocole). Mexico, 11 juin 1997

Entrée en vigueur : *22 décembre 1997 par notification, conformément à l'article 30*

Textes authentiques : *danois, anglais et espagnol*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Mexique, 26 octobre 2009*

[DANISH TEXT – TEXTE DANOIS]

OVERENSKOMST

mellem

De Forenede Mexicanske Stater

og

Kongeriget Danmark

til undgåelse af dobbeltbeskatning
og forhindring af skatteunddragelse
for så vidt angår indkomst- og formueskatter

Regeringen i De Forenede Mexicanske Stater og Regeringen i Kongeriget Danmark, der ønsker at indgå en overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning og forhindring af skatteunddragelse for så vidt angår indkomst- og formueskatter, som herefter vil blive omtalt som "overenskomsten", er blevet enige om følgende:

KAPITEL I

OVERENSKOMSTENS ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

DE AF OVERENSKOMSTEN OMFATTEDE PERSONER

Denne overenskomst skal finde anvendelse på personer, der er hjemmehørende i en af eller begge de kontraherende stater.

Artikel 2

DE AF OVERENSKOMSTEN OMFATTEDE SKATTER

1. Denne overenskomst skal finde anvendelse på indkomst- og formueskatter, der udskrives på en kontraherende stats eller dens politiske underafdelingers eller lokale myndigheders vegne uden hensyn til, hvorledes de opkræves.
2. Som indkomst- og formueskatter skal anses alle skatter, der udskrives på grundlag af hele indkomsten, hele formuen, eller dele af indkomsten eller formuen, herunder skatter på fortjeneste ved afståelse af rørlig eller fast ejendom, såvel som skatter på formueforøgelse.
3. De gældende skatter, på hvilke overenskomsten skal finde anvendelse, er især:
  - a) i Mexico:
    - (i) indkomstkatten ("el impuesto sobre la renta"); og
    - (ii) aktivskatten ("el impuesto al activo");(herefter omtalt som "mexicansk skat").
  - b) i Danmark:
    - (i) indkomstkatten til staten;
    - (ii) den kommunale indkomstskat;
    - (iii) den amtskommunale indkomstskat;
    - (iv) den særlige indkomstskat;
    - (v) kirkeskatten;
    - (vi) udbytteskatten;
    - (vii) renteskatten;

- (viii) royaltyskatten;
  - (ix) skatter i henhold til kulbrinteskatteloven og
  - (x) formueskatten til staten;
- (herefter omtalt som "dansk skat").

Overenskomsten skal også finde anvendelse på alle skatter af samme eller væsentlig samme art, som bliver udskrevet efter datoen for undertegnelsen af overenskomsten som tillæg til, eller i stedet for de eksisterende skatter. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater skal give hinanden underretning om alle væsentlige ændringer, som er blevet foretaget i deres respektive skattelove.

KAPITEL II

DEFINITIONER

Artikel 3

ALMINDELIGE DEFINITIONER

1. Medmindre andet fremgår af sammenhængen, har i denne overenskomst følgende udtryk den nedenfor angivne betydning:
  - a) udtrykket "Mexico" betyder De Forenede Mexicanske Stater; når benyttet i geografisk forstand omfatter det De Forenede Mexicanske Staters territorium; såvel som de integrerede dele af Statsforbundet; øerne, herunder klipperevene og småøerne i de tilstødende farvande; øerne Guadalupe og Revillagigedo; kontinentalsoklen og øernes, småøernes og klipperevenes havbund og undergrund; og territorialfarvandene, i den udstrækning og med de begrænsninger der følger af international ret, og de indre farvande; og luftrummet over det nationale territorium, i den udstrækning og på de betingelser der følger af international ret;
  - b) udtrykket "Danmark" betyder Kongeriget Danmark; når benyttet i geografisk forstand omfatter det ethvert område uden for Danmarks territorialfarvand, som i overensstemmelse med international ret og ifølge dansk lovgivning er eller senere måtte blive betegnet som et område, inden for hvilket Danmark kan udøve suverænitetsrettigheder med hensyn til efterforskning og udnyttelse af naturforekomster på havbunden eller i dens undergrund og de overliggende vande, og med hensyn til anden virksomhed med henblik på økono-

misk efterforskning og udnyttelse af området; udtrykket omfatter ikke Færøerne og Grønland;

- c) udtrykkene "en kontraherende stat" og "den anden kontraherende stat" betyder Mexico eller Danmark alt efter sammenhængen;
- d) udtrykket "person" omfatter en fysisk person, et selskab og enhver anden sammenslutning af personer;
- e) udtrykket "selskab" betyder enhver juridisk person eller enhver sammenslutning, der i skattemæssig henseende behandles som en juridisk person;
- f) udtrykkene "foretagende i en kontraherende stat" og "foretagende i den anden kontraherende stat" betyder henholdsvis et foretagende, som drives af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og et foretagende, som drives af en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat;
- g) udtrykket "international trafik" betyder enhver transport med skib eller luftfartøj, der udøves af et foretagende i en kontraherende stat, bortset fra tilfælde, hvor skibet eller luftfartøjet udelukkende anvendes mellem pladser i den anden kontraherende stat;
- h) udtrykket "statsborger" betyder:
  - (i) enhver fysisk person, der er i besiddelse af statsborgerskab i en kontraherende stat;
  - (ii) enhver juridisk person, ethvert interessentskab eller enhver sammenslutning, der består i kraft af den gældende lovgivning i en kontraherende stat;
- i) udtrykket "kompetent myndighed" betyder:
  - (i) i Mexico: Ministeriet for Finanser og Offentlige Lån;
  - (ii) i Danmark: Skatteministeren eller hans befuldmægtigede stedfortræder.

2. Ved anvendelsen af overenskomsten i en kontraherende stat skal, medmindre andet følger af sammenhængen, ethvert udtryk, som ikke er defineret deri, tillægges den betydning, som det har i denne stats lovgivning om de skatter, hvorpå overenskomsten finder anvendelse.

Artikel 4

SKATTEMÆSSIGT HJEMSTED

1. I denne overenskomst betyder udtrykket "en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat" enhver person, som i henhold til lovgivningen i denne stat er skattepligtig der på grund af hjemsted, bopæl, ledelsens sæde eller ethvert andet lignende kriterium. Men dette udtryk omfatter ikke en person, som er skattepligtig til den pågældende stat udelukkende af indkomst fra kilder i denne stat, eller af formue, der befinder sig der.

2. I tilfælde, hvor en fysisk person efter bestemmelserne i stykke 1 er hjemmehørende i begge de kontraherende stater, bestemmes hans status efter følgende regler:

- a) han skal anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han har en fast bolig til sin rådighed; hvis han har en fast bolig til sin rådighed i begge stater, skal han anses for at være hjemmehørende i den stat, med hvilken han har de stærkeste personlige og økonomiske forbindelser (midtpunkt for sine livsinteresser);
- b) hvis det ikke kan afgøres, i hvilken stat han har midtpunkt for sine livsinteresser, eller hvis han ikke har en fast bolig til sin rådighed i nogen af staterne, skal han anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han sædvanligvis har ophold;
- c) hvis han sædvanligvis har ophold i begge stater, eller hvis han ikke har sådant ophold i nogen af dem, skal han anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han er statsborger;
- d) i alle andre tilfælde skal de kompetente myndigheder i de kontraherende stater afgøre spørgsmålet ved gensidig aftale.

3. I tilfælde, hvor en ikke-fysisk person efter bestemmelserne i stykke 1 er hjemmehørende i begge de kontraherende stater, skal de kompetente myndigheder i de kontraherende stater bestræbe sig på at afgøre spørgsmålet ved gensidig aftale og fastsætte de nærmere regler for overenskomstens anvendelse på en sådan person. Hvor der ikke foreligger en sådan aftale, skal personen, ved anvendelsen af overenskomsten, i hver af de kontraherende stater anses for ikke at være hjemmehørende i den anden kontraherende stat.

Artikel 5

FAST DRIFTSSTED

1. I denne overenskomst betyder udtrykket "fast driftssted" et fast forretningssted, gennem hvilket et foretagendes virksomhed helt eller delvis udøves.
2. Udtrykket "fast driftssted" omfatter navnlig:
  - a) et sted, hvorfra et foretagende ledes;
  - b) en filial;
  - c) et kontor;
  - d) en fabrik;
  - e) et værksted; og
  - f) en mine, en olie- eller gaskilde, et stenbrud eller ethvert andet sted, hvor naturforekomster udvindes.
3. Udtrykket "fast driftssted" skal også omfatte en byggeplads, et anlægs-, montage- eller installationsarbejde eller tilsynsførende aktiviteter i forbindelse dermed, men kun hvis byggepladsen, arbejdet eller aktiviteterne varer mere end 6 måneder.
4. Uanset de foranstående bestemmelser i denne artikel skal udtrykket "fast driftssted" anses for ikke at omfatte:
  - a) anvendelsen af indretninger udelukkende til oplagring, udstilling eller udlevering af varer tilhørende foretagendet;
  - b) opretholdelsen af et varelager, tilhørende foretagendet, udelukkende til oplagring, udstilling eller udlevering;
  - c) opretholdelsen af et varelager, tilhørende foretagendet, udelukkende til bearbejdelse hos et andet foretagende;
  - d) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende for at foretage indkøb af varer eller indsamle oplysninger til foretagendet;
  - e) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende med henblik på at udøve reklamevirksomhed, levere oplysninger, eller gøre forberedelser i forbindelse

delse med placering af lån, eller for lignende aktiviteter, for så vidt de er af forberedende eller hjælpende karakter, for foretagendet;

- f) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende med henblik på at udøve en kombination af de i litra a) - e) nævnte aktiviteter, forudsat at det faste forretningssteds samlede virksomhed, der er et resultat af denne kombination, er af forberedende eller hjælpende karakter.

5. Uanset bestemmelserne i stykke 1 og 2, hvor en person, der ikke er en uafhængig repræsentant, på hvem stykke 7 finder anvendelse, handler på vegne af et foretagende og har, og sædvanligvis udøver, i en kontraherende stat en fuldmagt til at indgå aftaler i foretagendets navn, skal det foretagende anses for at have et fast driftssted i denne stat med hensyn til hele den virksomhed, som denne person påtager sig for foretagendet, medmindre denne persons virksomhed er begrænset til sådan virksomhed, som er nævnt i stykke 4, og som, hvis den udøves gennem et fast forretningssted, ikke ville gøre dette faste forretningssted til et fast driftssted efter bestemmelserne i det pågældende stykke.

6. Uanset de foregående bestemmelser i denne artikel skal et forsikringsforetagende i en kontraherende stat, undtagen for så vidt angår genforsikring, anses for at have et fast driftssted i den anden kontraherende stat, hvis det opkræver præmier på denne anden stats territorium eller forsikrer risici beliggende deri gennem en person, der ikke er en sådan uafhængig repræsentant, på hvem stykke 7 finder anvendelse.

7. Et foretagende skal ikke anses for at have et fast driftssted i en kontraherende stat, blot fordi det driver erhvervsvirksomhed i denne stat gennem en mægler, kommissionær eller en anden uafhængig repræsentant, forudsat at sådanne personer handler inden for rammerne af deres sædvanlige erhvervsvirksomhed, og at der i deres kommercielle eller finansielle relationer til foretagendet ikke er stillet eller pålagt betingelser, der afviger fra dem, der normalt aftales mellem uafhængige repræsentanter.

8. Den omstændighed, at et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, behersker eller beherskes af et selskab, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, eller som (enten gennem et fast driftssted eller på en anden måde) driver erhvervsvirksomhed i denne anden stat, skal ikke i sig selv medføre, at noget af de to selskaber udgør et fast driftssted for det andet.

KAPITEL III

BESKATNING AF INDKOMST

Artikel 6

INDKOMST AF FAST EJENDOM

1. Indkomst, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer af fast ejendom (herunder indkomst af land- eller skovbrug), der er beliggende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.
2. Udtrykket "fast ejendom" skal tillægges den betydning, som det har i lovgivningen i den kontraherende stat, hvori den pågældende ejendom er beliggende, og skal omfatte enhver option eller lignende rettighed med hensyn dertil. Udtrykket skal i alle tilfælde omfatte tilbehør til fast ejendom, husdyrbesætning og redskaber, der anvendes i land- og skovbrug, rettigheder på hvilke civilretten om fast ejendom finder anvendelse, brugsret til fast ejendom, rettigheder til at efterforske eller udnytte mineralforekomster, kilder og andre naturforekomster, samt rettigheder til beløb beregnet på grundlag af størrelsen eller værdien af produktionen fra sådanne forekomster; skibe, både og luftfartøjer skal ikke anses for fast ejendom.
3. Bestemmelserne i stykke 1 skal finde anvendelse på indkomst, der hidrører fra direkte brug, udlejning eller enhver anden form for benyttelse af fast ejendom.
4. Bestemmelserne i stykke 1 og 3 skal også finde anvendelse på indkomst af fast ejendom, der tilhører et foretagende, og på indkomst af fast ejendom, der anvendes ved udøvelsen af frit erhverv.

Artikel 7

FORTJENESTE VED ERHVERSVIRKSOMHED

1. Fortjeneste, som oppebæres af et foretagende i en kontraherende stat, kan kun beskattes i denne stat, medmindre foretagendet driver eller har drevet erhvervsvirksomhed i den anden kontraherende stat gennem et der beliggende fast driftssted. Såfremt foretagendet driver eller har drevet en sådan virksomhed, kan dets fortjeneste beskattes i den anden stat, men kun for så vidt angår den del deraf, som kan henføres til:

- a) dette faste driftssted;
- b) salg i denne anden stat af varer af samme eller lignende art som de varer, der sælges gennem dette faste driftssted.

Fortjeneste hidrørende fra salg som beskrevet i litra b) kan imidlertid ikke beskattes i den anden stat, hvis foretagendet godtgør, at sådanne salg er blevet foretaget af andre grunde end for at opnå en fordel i henhold til denne overenskomst.

2. Såfremt bestemmelserne i stykke 3 ikke medfører andet, skal der, i tilfælde, hvor et foretagende i en kontraherende stat driver eller har drevet erhvervsvirksomhed i den anden kontraherende stat gennem et der beliggende fast driftssted, i hver kontraherende stat til dette faste driftssted henføres den fortjeneste, som det kunne forventes at have opnået, hvis det havde været et frit og uafhængigt foretagende, der udøvede den samme eller lignende virksomhed på samme eller lignende betingelser, og som under fuldstændig frie forhold afsluttede forretninger med det foretagende, hvis faste driftssted det er.

3. Ved ansættelse af et fast driftssteds fortjeneste skal det være tilladt at fradrage omkostninger, som er afholdt for det faste driftssted, herunder omkostninger afholdt til ledelse og generel administration, enten i den stat, hvori det faste driftssted er beliggende, eller andre steder. Intet sådant fradrag skal imidlertid være tilladt, for så vidt angår sådanne eventuelle beløb, der (i andre tilfælde end refusion af faktiske udgifter) betales af det faste driftssted til foretagendets hovedsæde eller ethvert af dets andre afdelinger, i form af royalties, honorarer eller andre lignende betalinger for brugen af patenter eller andre rettigheder, i form af kommission, for udførelse af særlige opgaver eller for driftsledelse, eller, undtagen i tilfælde af bankvirksomhed, i form af renter af penge, der er lånt til det faste driftssted. Tilsvarende kan der ved ansættelsen af det faste driftssteds fortjeneste ikke medtages beløb, som (i andre tilfælde end refusion af faktiske udgifter) det faste driftssted har debiteret foretagendets hovedsæde eller ethvert af dets andre afdelinger, i form af royalties, honorarer eller andre lignende betalinger for brugen af patenter eller andre rettigheder, eller i form af kommission, for udførelse af særlige opgaver eller driftsledelse, eller, undtagen i tilfælde af bankvirksomhed, i form af renter af penge, der er lånt til foretagendets hovedsæde eller enhver af dets andre afdelinger.

4. Såfremt det har været sædvane i en kontraherende stat at ansætte den fortjeneste, der kan henføres til et fast driftssted, på grundlag af en fordeling af foretagendets samlede fortjeneste mellem dets forskellige afdelinger, skal intet i stykke 2 hindre denne kontraherende stat i at ansætte den skattepligtige fortjeneste på grundlag af en sådan

sædvanemæssig fordeling; den valgte fordelingsmetode skal imidlertid være sådan, at resultatet bliver i overensstemmelse med de principper, der er indeholdt i denne artikel.

5. Ingen fortjeneste skal kunne henføres til et fast driftssted, blot for indkøb, foretaget af dette faste driftssted, af varer for foretagendet.
6. Ved anvendelsen af de foregående stykker skal den fortjeneste, der henføres til det faste driftssted, ansættes efter samme metode år for år, medmindre der er god og fyldestgørende grund til at anvende en anden fremgangsmåde.
7. I tilfælde, hvor fortjeneste omfatter indkomster, som er omhandlet særskilt i andre artikler i denne overenskomst, skal bestemmelserne i disse artikler ikke berøres af bestemmelserne i denne artikel.

Artikel 8

SKIBS- OG LUFTFART

1. Fortjeneste, som et foretagende i en kontraherende stat oppebærer ved drift af skibe eller luftfartøjer i international trafik, kan kun beskattes i denne stat.
2. Et foretagendes drift af skibe eller luftfartøjer i international trafik omfatter ikke transport i nogen andre transportmidler, der direkte stilles til rådighed af et sådant foretagende, eller tilvejebringelse af overnatningsmuligheder.
3. Fortjeneste, der oppebæres af et foretagende i en kontraherende stat for anvendelse, overliggetid eller udlejning af containere til brug for transport af varer, kan kun beskattes i denne stat, undtagen for så vidt disse containere udelukkende bliver anvendt til transport mellem pladser inden for den anden stat.
4. Bestemmelserne i stykke 1 skal også finde anvendelse på fortjeneste ved deltagelse i en pool, et forretningsfællesskab eller i en international driftsorganisation.
5. Når selskaber fra forskellige lande har besluttet at drive luftfartsvirksomhed sammen i form af et konsortium eller anden form for forretningsfællesskab, skal bestemmelserne i stykke 1, 2 og 3 kun finde anvendelse på den del af konsortiets eller forretningsfællesskabets fortjeneste, som vedrører den andel, som et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har i dette konsortium eller forretningsfællesskab.

Artikel 9

INDBYRDES FORBUNDNE FORETAGENDER

1. I tilfælde, hvor

- a) et foretagende i en kontraherende stat direkte eller indirekte har del i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretagende i den anden kontraherende stat, eller
- b) de samme personer direkte eller indirekte har del i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretagende i en kontraherende stat og et foretagende i den anden kontraherende stat,

og der i noget af disse tilfælde mellem de to foretagender er aftalt eller fastsat vilkår vedrørende deres kommercielle eller finansielle forbindelser, der afviger fra de vilkår, som ville være blevet aftalt mellem uafhængige foretagender, kan enhver fortjeneste, som, hvis disse vilkår ikke havde foreligget, ville være tilfaldet, men som på grund af disse vilkår ikke er tilfaldet, et af disse foretagender, medregnes til dette foretagendes fortjeneste og beskattes i overensstemmelse hermed.

2. Hvor en kontraherende stat til et foretagendes fortjeneste i denne stat henregner og i overensstemmelse hermed beskatter fortjeneste, som et foretagende i den anden kontraherende stat er blevet beskattet af i denne anden stat, og denne fortjeneste er fortjeneste, som ville være tilfaldet foretagendet i den førstnævnte stat, hvis vilkårene, der var aftalt mellem de to foretagender, havde været sådanne, som ville have været aftalt mellem uafhængige foretagender, skal denne anden stat i overensstemmelse med artikel 26, stykke 2, foretage behørig regulering af den skat, der dér er beregnet af fortjenesten, hvis den er enig i den regulering, som er foretaget af den førstnævnte kontraherende stat. Ved fastsættelsen af sådan regulering skal der tages skyldigt hensyn til de øvrige bestemmelser i denne overenskomst, og de kompetente myndigheder i de kontraherende stater skal om nødvendigt rådføre sig med hinanden.

Artikel 10

UDBYTTE

1. Udbytte, som udbetales af et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.
2. Sådant udbytte kan imidlertid også beskattes i den kontraherende stat, i hvilken det selskab, der udbetaler udbyttet, er hjemmehørende, og i overensstemmelse med lovgivningen i denne stat, men hvis modtageren er den retmæssige ejer af udbyttet, må den skat, der pålignes, ikke overstige:
  - a) 0 pct. af bruttobeløbet af udbyttet, hvis den retmæssige ejer er et selskab (bortset fra et interessentskab), der direkte ejer mindst 25 pct. af kapitalen i det selskab, der udbetaler udbyttet;
  - b) 15 pct. af bruttobeløbet af udbyttet i alle andre tilfælde.

Bestemmelserne i dette stykke har ingen indflydelse på beskatningen af selskabet af den fortjeneste, hvoraf udbyttet er udbetalt.

3. I denne artikel betyder udtrykket "udbytte" indkomst af aktier, "jouissance"-aktier eller "jouissance"-rettigheder, mineaktier, stifterandele eller, bortset fra gældsfordringer, andre rettigheder til andel i fortjeneste, såvel som indkomst fra andre selskabsrettigheder, der underkastes samme beskatning som indkomst af aktier i henhold til lovgivningen i den stat, i hvilken det selskab, der foretager udlodningen, er hjemmehørende.
4. Bestemmelserne i stykke 1 og 2 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor den retmæssige ejer af udbyttet er hjemmehørende i en kontraherende stat og udøver erhvervsvirksomhed gennem et fast driftssted, der er beliggende i den anden kontraherende stat, i hvilken det selskab, der udbetaler udbyttet, er hjemmehørende, eller udøver frit erhverv i denne anden stat fra et der beliggende fast sted, og de rettigheder, der ligger til grund for udbetalingen, har direkte forbindelse med et sådant fast driftssted eller fast sted. I så fald skal bestemmelserne i henholdsvis artikel 7 eller artikel 14 finde anvendelse.
5. Hvor et selskab, som er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer fortjeneste eller indkomst fra den anden kontraherende stat, kan denne anden stat ikke pålæg-

ge nogen skat på udbytte, som udbetales af selskabet, undtagen i det omfang sådant udbytte udbetales til en person, som er hjemmehørende i denne anden stat, eller i det omfang de rettigheder, der ligger til grund for udbetalingen, har direkte forbindelse med et fast driftssted eller fast sted beliggende i denne anden stat, og heller ikke underkaste selskabets ikke-udloddede fortjeneste nogen skat på ikke-udloddet fortjeneste, selv om det udbetalte udbytte eller den ikke-udloddede fortjeneste helt eller delvis består af fortjeneste eller indkomst fra kilder i sådan anden stat.

Artikel 11

RENTER

1. Renter, der hidrører fra en kontraherende stat, og betales til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.
2. Sådanne renter kan imidlertid også beskattes i den kontraherende stat, hvorfra de hidrører, og i overensstemmelse med lovgivningen i denne stat, men hvis modtageren er den retmæssige ejer af renten, må den skat, der pålægges, ikke overstige:
  - a) 5 pct. af bruttoløbet af renten, for så vidt angår banker;
  - b) 15 pct. af bruttoløbet af renten i alle andre tilfælde.
3. Uanset bestemmelserne i stykke 2, kan renter, som omhandlet i stykke 1, kun beskattes i den kontraherende stat, hvor den retmæssige ejer er hjemmehørende, hvis:
  - a) den retmæssige ejer er en kontraherende stat, en politisk underafdeling eller en lokal myndighed;
  - b) renten betales af de i litra a) nævnte personer;
  - c) den retmæssige ejer er en godkendt pensionskasse, forudsat at dens indkomst generelt er fritaget for beskatning i denne stat;
  - d) renten hidrører fra Danmark, og betales for et lån med en løbetid på ikke under 3 år, ydet, garanteret eller forsikret af, eller en kredit for en sådan periode, ydet, garanteret eller forsikret af:

- (i) Banco de México;
  - (ii) Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C.;
  - (iii) Nacional Financiera, S.N.C.;
  - (iv) Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C.; eller
  - (v) enhver anden institution svarende til de under punkt (ii)-(iv) nævnte, der fra gang til gang måtte blive truffet aftale om mellem de kompetente myndigheder i de kontraherende stater;
- e) renten hidrører fra Mexico, og betales for et lån med en løbetid på ikke under 3 år, ydet, garanteret eller forsikret af, eller en kredit for en sådan periode, ydet, garanteret eller forsikret af:
- (i) Danmarks Nationalbank;
  - (ii) Industrialiseringsfonden for udviklingslandene;
  - (iii) Dansk Eksportfinansieringsfond;
  - (iv) Danmarks Skibskreditfond; eller
  - (v) enhver anden institution svarende til de under punkt (ii)-(iv) nævnte, der fra gang til gang måtte blive truffet aftale om mellem de kompetente myndigheder i de kontraherende stater.

4. I denne artikel betyder udtrykket "renter" indkomst af gældsfordringer af enhver art, hvad enten de er sikrede ved pant eller ikke, og hvad enten de indeholder en ret til en andel i debitors fortjeneste eller ikke, og i særdeleshed indkomst af statsgældsbeviser og indkomst af obligationer eller forskrivninger, herunder gevinster og præmier, der knytter sig til sådanne statsgældsbeviser, obligationer eller forskrivninger, såvel som al anden indkomst, der i henhold til skattelovgivningen i den kontraherende stat, hvorfra indkomsten hidrører, behandles som indkomst fra udlån af penge. Straffillæg for for sen betaling skal ikke anses for renter i denne artikels forstand.

5. Bestemmelserne i stykke 1 og 2 skal ikke finde anvendelse, hvis rentens retmæssige ejer, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, i den anden kontraherende stat, hvorfra renten hidrører, driver erhvervsvirksomhed gennem et der beliggende fast driftssted eller udøver frit erhverv i denne anden stat fra et der beliggende fast sted, og den fordring, som ligger til grund for den betalte rente, har direkte forbindelse med et sådant fast driftssted eller fast sted. I så fald skal bestemmelserne i henholdsvis artikel 7 eller artikel 14 finde anvendelse.

6. Renter skal anses for at hidrøre fra en kontraherende stat, såfremt de betales af en person, der er hjemmehørende i denne stat. Hvis imidlertid den person, der betaler renten, hvad enten han er hjemmehørende i en kontraherende stat eller ikke, i en kontraherende stat har et fast driftssted eller et fast sted, og sådan rente afholdes af sådant fast driftssted eller fast sted, skal sådan rente anses for at hidrøre fra den stat, i hvilken det faste driftssted eller det faste sted er beliggende.

7. Hvor der er en særlig forbindelse mellem den, der betaler, og den retmæssige ejer, eller mellem disse og en tredje person, og rentebeløbet, uanset årsagen, overstiger det beløb, som ville være blevet aftalt mellem den, der betaler og den retmæssige ejer, såfremt den nævnte forbindelse ikke havde foreligget, skal bestemmelserne i denne artikel alene finde anvendelse på det sidstnævnte beløb. I så fald skal den overskydende del af betalingerne kunne beskattes i overensstemmelse med lovgivningen i hver kontraherende stat under behørig hensyntagen til de øvrige bestemmelser i denne overenskomst.

8. Bestemmelserne i denne artikel skal ikke finde anvendelse, hvis de kompetente myndigheder bliver enige om, at den gældsfordring, som ligger til grund for den betalte rente, var stiftet eller overdraget med det hovedformål at opnå en fordel efter denne artikel. I det tilfælde skal bestemmelserne i den nationale lovgivning i den kontraherende stat, hvorfra renten hidrører, finde anvendelse.

Artikel 12

ROYALTIES

1. Royalties, der hidrører fra en kontraherende stat og betales til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

2. Sådanne royalties kan imidlertid også beskattes i den stat, hvorfra de hidrører, og i overensstemmelse med lovgivningen i denne stat, men hvis modtageren er den retmæssige ejer af sådanne royalties, må den skat, der pålignes, ikke overstige 10 pct. af bruttobeløbet af disse royalties.

3. I denne artikel betyder udtrykket "royalties" betalinger af enhver art, der modtages som vederlag for anvendelsen af, eller retten til at anvende, enhver ophavsret til et litterært, kunstnerisk eller videnskabeligt arbejde, herunder spillefilm og film eller bånd eller andre gengivelsesmidler til brug i forbindelse med fjernsyn eller radio, ethvert

patent, varemærke, mønster eller model, tegning, hemmelig formel eller fremstillingsmetode, eller for anvendelse af, eller retten til at anvende, industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr, eller for oplysninger om industrielle, kommercielle eller videnskabelige erfaringer.

4. Bestemmelserne i stykke 1 og 2 skal ikke finde anvendelse, hvis royaltybeløbets retmæssige ejer, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, i den anden kontraherende stat, hvorfra royaltybeløbet hidrører, driver erhvervsvirksomhed gennem et der beliggende fast driftssted eller udøver frit erhverv i denne anden stat fra et der beliggende fast sted, og den rettighed eller det formuegode, som ligger til grund for de betalte royalties, har direkte forbindelse med sådant fast driftssted eller fast sted. I så fald skal bestemmelserne i henholdsvis artikel 7 eller artikel 14 finde anvendelse.

5. Royalties skal anses for at hidrøre fra en kontraherende stat, når de betales af en person, der er hjemmehørende i denne stat. Hvis imidlertid den person, der betaler nævnte royalties, hvad enten han er hjemmehørende i en kontraherende stat eller ikke, i en kontraherende stat har et fast driftssted eller et fast sted, og sådanne royalties afholdes af dette faste driftssted eller faste sted, skal sådanne royalties anses for at hidrøre fra den stat, i hvilken det faste driftssted eller det faste sted er beliggende.

6. I tilfælde, hvor en særlig forbindelse mellem den, der betaler, og den retmæssige ejer, eller mellem disse og en tredje person, bevirker, at royaltybeløbet, når hensyn tages til den anvendelse, rettighed eller oplysning, for hvilken det er betalt, overstiger det beløb, som ville være blevet aftalt mellem den, der betaler og den retmæssige ejer, såfremt den nævnte forbindelse ikke havde foreligget, skal bestemmelserne i denne artikel alene finde anvendelse på det sidstnævnte beløb. I så fald skal den overskydende del af betalingerne kunne beskattes i overensstemmelse med lovgivningen i hver kontraherende stat under behørig hensyntagen til de øvrige bestemmelser i denne overenskomst.

7. Bestemmelserne i denne artikel skal ikke finde anvendelse, hvis de kompetente myndigheder bliver enige om, at de rettigheder, der ligger til grund for de betalte royalties, var stiftet eller overdraget med det hovedformål at opnå en fordel efter denne artikel. I det tilfælde skal bestemmelserne i lovgivningen i den kontraherende stat, hvorfra nævnte royalties hidrører, finde anvendelse.

Artikel 13

KAPITALGEVINSTER

1. Fortjeneste, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, erhverver ved afståelse af fast ejendom, som omhandlet i artikel 6, og som er beliggende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.
2. Fortjeneste ved afståelse af aktier eller andre rettigheder i et selskab, hvis aktiver, direkte eller indirekte, hovedsageligt består af fast ejendom, der er beliggende i en kontraherende stat, eller af enhver anden rettighed, som vedrører sådan fast ejendom, kan beskattes i denne stat. I dette stykke skal fast ejendom, der anvendes af et selskab i dets industrielle, kommercielle eller landbrugsmæssige aktiviteter eller i udøvelsen af frit erhverv, ikke tages i betragtning.
3. Ud over fortjeneste, der beskattes i overensstemmelse med bestemmelserne i de foranstående stykker i denne artikel, kan fortjeneste, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, erhverver ved afståelse af aktier, andele, eller andre rettigheder i kapitalen i et selskab, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, beskattes i denne anden kontraherende stat, hvis modtageren af fortjenesten, direkte eller indirekte, gennem den 12-måneders periode, der går forud for afståelsen, har ejet mindst 25 pct. af kapitalen i dette selskab.
4. Fortjeneste ved afståelse af rørlig ejendom, der udgør en del af erhvervsformuen i et fast driftssted, som et foretagende i en kontraherende stat har i den anden kontraherende stat, eller rørlig ejendom, der vedrører et fast sted, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har til rådighed i den anden kontraherende stat til udøvelse af frit erhverv, herunder sådan fortjeneste ved afståelse af sådant fast driftssted (særskilt eller sammen med hele foretagendet), eller af et sådant fast sted, kan beskattes i denne anden stat.
5. Fortjeneste ved afståelse af skibe eller luftfartøjer eller containere, der anvendes i international trafik, eller rørlig ejendom, der vedrører driften af sådanne skibe eller luftfartøjer, eller brug af sådanne containere, kan kun beskattes i den kontraherende stat, hvori foretagendet er hjemmehørende.
6. For så vidt angår fortjeneste, der erhverves af et luftfartskonsortium eller anden form for foretningsfællesskab, der er dannet af selskaber fra forskellige lande, skal bestemmelserne i stykke 5 kun finde anvendelse på den del af fortjenesten, der vedrører

den andel i dette konsortium eller forretningsfællesskab, der ejes af et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat.

7. Fortjeneste ved afståelse af al anden rørlig ejendom end den, der er omhandlet i de foranstående stykker i denne artikel, kan kun beskattes i den kontraherende stat, hvori afhænderen er hjemmehørende.

8. I tilfælde, hvor en fysisk person, der var hjemmehørende i en kontraherende stat i en periode på 5 år eller mere, og er blevet hjemmehørende i den anden kontraherende stat, skal stykke 7 ikke berøre den førstnævnte stats ret til i henhold til dets nationale lovgivning at beskatte personen af formueforøgelse af aktier indtil tidspunktet for hjemstedsændringen.

Når aktierne efterfølgende afstås, og fortjenesten ved en sådan afståelse beskattes i den anden kontraherende stat i overensstemmelse med stykke 7, skal denne anden stat indrømme fradrag i skatten af indkomsten med et beløb svarende til den indkomstskat, som blev betalt i den førstnævnte stat.

Et sådant fradrag kan imidlertid ikke overstige den del af indkomstskatten, beregnet før fradraget er givet, som kan henføres til den indkomst, der kan beskattes i den førstnævnte stat i overensstemmelse med første afsnit i dette stykke.

Artikel 14

FRIT ERHVERV

1. Indkomst, der oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, ved frit erhverv eller anden virksomhed af selvstændig karakter, kan kun beskattes i denne stat. Sådant indkomst kan imidlertid også beskattes i den anden kontraherende stat, såfremt

- a) personen, der er en fysisk person, opholder sig i den anden kontraherende stat i en eller flere perioder, der sammenlagt overstiger 183 dage i nogen 12-måneders periode, der begynder eller slutter i det pågældende skatteår; eller
- b) personen har et fast sted, som til stadighed står til rådighed for ham i den anden stat, med henblik på udøvelsen af hans virksomhed,

men i begge tilfælde kun så meget af indkomsten, som kan henføres til virksomhed udført i denne anden stat.

2. Udtrykket "frit erhverv" omfatter især selvstændig videnskabelig, litterær, kunstnerisk, uddannende eller undervisende virksomhed samt selvstændig virksomhed som læge, advokat, ingeniør, arkitekt, tandlæge og revisor.

Artikel 15

PERSONLIGT ARBEJDE I TJENESTEFORHOLD

1. Såfremt bestemmelserne i artiklerne 16, 18 og 19 ikke finder anvendelse, kan gage, løn og andet lignende vederlag, der oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, for personligt arbejde i tjenesteforhold, kun beskattes i denne stat, medmindre arbejdet er udført i den anden kontraherende stat. Er arbejdet udført der, kan det vederlag, som hidrører derfra, beskattes i denne anden stat.

2. Uanset bestemmelserne i stykke 1 kan vederlag, der oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, for personligt arbejde i tjenesteforhold udført i den anden kontraherende stat, kun beskattes i den førstnævnte stat, såfremt:

- a) modtageren opholder sig i den anden stat i en eller flere perioder, der sammenlagt ikke overstiger 183 dage i nogen 12-måneders periode, der begynder eller slutter i det pågældende skatteår, og
- b) vederlaget betales af eller for en arbejdsgiver, der ikke er hjemmehørende i den anden stat, og
- c) vederlaget ikke udredes af et fast driftssted eller et fast sted, som arbejdsgiveren har i den anden stat.

3. Uanset de foranstående bestemmelser i denne artikel kan vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold, som udføres om bord på et skib eller luftfartøj, der anvendes i international trafik af et foretagende, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, beskattes i denne stat.

4. I tilfælde, hvor en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold udført om bord på et luftfartøj,

der anvendes i international trafik af et luftfartskonsortium eller anden form for forretningsfællesskab, der er dannet af selskaber fra forskellige lande, herunder et selskab, der er hjemmehørende i denne stat, kan sådant vederlag kun beskattes i denne stat.

Artikel 16

BESTYRELSESHONORARER

Bestyrelshonorarer og andre lignende betalinger, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, i hans egenskab af medlem af bestyrelsen, eller som lovførmelig revisor, og for Mexicos vedkommende som "administrador eller som "comisario", af et selskab, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

Artikel 17

KUNSTNERE OG SPORTSFOLK

1. Uanset bestemmelserne i artikel 14 og artikel 15 kan indkomst, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer som optrædende kunstner, såsom teater-, film-, radio- eller fjernsynskunstner, eller musiker, eller som sportsmand, ved hans personlige virksomhed som sådan, udøvet i den anden kontraherende stat, beskattes i denne anden stat. Indkomst, som omhandlet i dette stykke, skal omfatte indkomst hidrørende fra enhver personlig virksomhed, der udøves i den anden kontraherende stat af en sådan person i hans egenskab af kunstner eller sportsmand.

2. I tilfælde, hvor indkomst ved personlig virksomhed, som udøves af en optrædende kunstner eller sportsmand i hans egenskab som sådan, ikke tilfalder kunstneren eller sportsmanden selv, men en anden person, kan denne indkomst, uanset bestemmelserne i artiklerne 7, 14 og 15, beskattes i den kontraherende stat, i hvilken kunstnerens eller sportsmandens virksomhed er udøvet.

3. Bestemmelserne i stykke 1 og 2 skal ikke finde anvendelse på indkomst, der hidrører fra virksomhed udøvet i en kontraherende stat af kunstnere eller sportsmænd, hvis besøget i denne stat er væsentligt støttet af offentlige midler fra den anden kontraherende stat, eller en politisk underafdeling eller en lokal myndighed deraf.

Artikel 18

PENSIONER OG LIGNENDE UDBETALINGER

1. Såfremt bestemmelserne i artikel 19, stykke 2, ikke medfører andet, kan pensioner og andre lignende vederlag, der udbetales for tidligere tjenesteydelser til en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kun beskattes i denne stat.
2. Pensioner og livrenter, der udbetales af en kontraherende stat i henhold til sociallovgivningen i denne stat til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan kun beskattes i den førstnævnte stat.
3. I tilfælde, hvor en fysisk person, der var hjemmehørende i en kontraherende stat og er blevet hjemmehørende i den anden kontraherende stat, skal stykke 1 i denne artikel ikke berøre den førstnævnte stats ret til i henhold til dens nationale lovgivning at beskatte pensioner, andre lignende vederlag og livrenter, der tilfalder sådan fysisk person fra den førstnævnte stat, medmindre sådan fysisk person er statsborger i den anden kontraherende stat. Ved anvendelsen af dette stykke må den således pålignede skat i den førstnævnte stat ikke overstige 17,5 pct. af bruttobeløbet af pensionen, andet lignende vederlag eller livrenter.
4. Udtrykket "livrenter" betyder fastsatte summer, der er periodisk betalbare til fastsatte tidspunkter, for livstid eller for et fastsat tidsrum eller et tidsrum, der lader sig bestemme, i henhold til en forpligtelse til at præstere disse udbetalinger mod rimeligt og fuldt vederlag i penge eller penges værdi.

Artikel 19

OFFENTLIGE HVERV

1. a) Vederlag, undtagen pensioner, der udbetales af en kontraherende stat, eller en politisk underafdeling eller en lokal myndighed deraf, til en fysisk person for udførelse af hverv for denne stat, eller underafdeling eller myndighed, kan kun beskattes i denne stat.

- b) Sådant vederlag kan imidlertid kun beskattes i den anden kontraherende stat, hvis hvervet er udført i denne stat, og den fysiske person er hjemmehørende i denne stat, og:
  - (i) er statsborger i denne stat; eller
  - (ii) ikke blev hjemmehørende i denne stat alene med det formål at udføre hvervet.
- 2. a) Enhver pension, der udbetales af, eller af midler tilvejebragt af, en kontraherende stat, eller en politisk underafdeling eller en lokal myndighed deraf, til en fysisk person for udførelse af hverv for denne stat, eller underafdeling eller myndighed, kan kun beskattes i denne stat.
- b) Sådant pension kan imidlertid kun beskattes i den anden kontraherende stat, hvis den fysiske person er hjemmehørende og statsborger i denne stat.
- 3. Bestemmelserne i artiklerne 15, 16 og 18 skal finde anvendelse på vederlag og pensioner for hverv udført i forbindelse med erhvervsvirksomhed, der drives af en kontraherende stat, eller en politisk underafdeling eller en lokal myndighed deraf.

Artikel 20

STUDERENDE

Beløb, som en studerende eller en erhvervspraktikant, der er, eller som, umiddelbart før han besøger en kontraherende stat, var hjemmehørende i den anden kontraherende stat, og som opholder sig i den førstnævnte stat udelukkende i studie- eller uddannelsesøjemed, modtager til sit underhold, studium eller uddannelse, skal ikke beskattes i denne stat under forudsætning af, at sådanne beløb hidrører fra kilder uden for denne stat.

Artikel 21

ANDRE INDKOMSTER

1. Indkomster, der oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og som ikke er behandlet i de foregående artikler i denne overenskomst, kan, uanset hvorfra de hidrører, kun beskattes i denne stat.
2. Bestemmelserne i stykke 1 skal ikke finde anvendelse på anden indkomst end indkomst af fast ejendom som defineret i artikel 6, stykke 2, såfremt den i en kontraherende stat hjemmehørende modtager af sådan indkomst driver erhvervsvirksomhed i den anden kontraherende stat gennem et der beliggende fast driftssted eller udøver frit erhverv i denne anden stat fra et der beliggende fast sted, og den rettighed eller det formuegode, som ligger til grund for den udbetalte indkomst, har direkte forbindelse med et sådant fast driftssted eller fast sted. I så fald skal bestemmelserne i henholdsvis artikel 7 eller artikel 14 finde anvendelse.
3. Uanset bestemmelserne i stykke 1 og 2, i denne artikel kan indkomster, der oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, fra kilder i den anden kontraherende stat, og som ikke er behandlet i de foregående artikler i denne overenskomst, også beskattes i denne anden stat.

Artikel 22

FORMUE

1. Formue bestående af fast ejendom, som omhandlet i artikel 6, der ejes af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og som er beliggende i den anden stat, kan beskattes i denne anden stat.
2. Formue bestående af rørlig ejendom, der udgør en del af erhvervsformuen i et fast driftssted, som et foretagende i en kontraherende stat har i den anden kontraherende stat, eller af rørlig ejendom, der vedrører et fast sted, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har til rådighed til udøvelse af frit erhverv i den anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.
3. Formue bestående af skibe, luftfartøjer eller containere, der anvendes i international trafik af et foretagende, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og af rørlig

ejendom, der vedrører driften af sådanne skibe, luftfartøjer eller containere, kan kun beskattes i denne stat.

4. Al anden formue, tilhørende en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kan kun beskattes i denne stat.

5. For så vidt angår formue, der erhverves af et luftfartskonsortium eller anden form for forretningsfællesskab dannet af selskaber fra forskellige lande, herunder et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, finder bestemmelserne i stykke 3 kun anvendelse på den del af formuen, som svarer til den andel, som et selskab, der er hjemmehørende i denne stat, har i det pågældende konsortium eller forretningsfællesskab.

Artikel 23

VIRKSOMHED I FORBINDELSE MED FORUNDERSØGELSER, EFTERFORSKNING ELLER UDVINDING AF KULBRINTER

1. Uanset bestemmelserne i artikel 5 og artikel 14, skal en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat og udøver virksomhed i forbindelse med forundersøgelser, efterforskning eller udvinding af kulbrinter beliggende i den anden kontraherende stat, med hensyn til denne virksomhed anses for at udøve virksomhed i denne anden kontraherende stat gennem et der beliggende fast driftssted eller fast sted.

2. Bestemmelserne i stykke 1 skal ikke finde anvendelse i tilfælde, hvor virksomheden udøves i en eller flere perioder, der sammenlagt ikke overstiger 30 dage i nogen 12-måneders periode. Ved anvendelsen af denne bestemmelse skal imidlertid virksomhed, udøvet af et foretagende, der er forbundet med et andet foretagende, som omhandlet i artikel 9, anses som udøvet af det foretagende, med hvilket det er forbundet, hvis den pågældende virksomhed er af væsentlig samme art, som den, der udøves af det sidstnævnte foretagende.

3. Uanset bestemmelserne i stykke 1 og 2, skal boreplatformvirksomhed i forbindelse med forundersøgelser, efterforskning eller udvinding af kulbrinter, udøvet uden for kysten, kun udgøre et fast driftssted, hvis virksomheden udøves i en eller flere perioder, der sammenlagt overstiger 183 dage i nogen 12-måneders periode. Ved anvendelsen af denne bestemmelse skal imidlertid virksomhed, udøvet af et foretagende, der er forbundet med et andet foretagende, som omhandlet i artikel 9, anses som udøvet af det

føretagende, med hvilket det er forbundet, hvis den pågældende virksomhed er af væsentlig samme art, som den, der udøves af det sidstnævnte føretagende.

4. En person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og som er skattepligtig i den anden kontraherende stat af indkomst ved leasing af boreplatforme, der er anvendt ved forundersøgelser, efterforskning eller udvinding af kulbrinter, kan vælge for et hvilket som helst skatteår at beregne skatten på sådan indkomst på et nettogrundlag, som om den pågældende indkomst kunne henføres til et fast driftssted i sådan anden stat. Ethvert sådant valg skal være bindende for det skatteår, i hvilket valget er foretaget, og alle efterfølgende skatteår, medmindre den kompetente myndighed i den anden kontraherende stat samtykker i at bringe valget til ophør.

KAPITEL IV

SÆRLIGE BESTEMMELSER

Artikel 24

OPHÆVELSE AF DOBBELTBESKATNING

1. I Mexico, i overensstemmelse med bestemmelserne og med forbehold af de begrænsninger der indeholdes i lovgivningen i Mexico, som den måtte blive ændret fra tid til anden uden ændring af det heri indeholdte almindelige princip, skal Mexico indrømme personer, der er hjemmehørende i Mexico, et nedslag i den mexicanske indkomstskat:

- a) svarende til den indkomstskat, der er betalt i Danmark, af eller for en sådan person;
- b) i tilfælde, hvor et selskab, der ejer mindst 10 pct. af kapitalen af et i Danmark hjemmehørende selskab, og modtager udbytte fra dette selskab, svarende til den indkomstskat, der er betalt i Danmark af eller for det udloddende selskab, for så vidt angår den fortjeneste af hvilken udbyttet er udbetalt;
- c) et sådant nedslag skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af indkomstskatten, beregnet før nedslaget er givet, der kan henføres til den indkomst, som kan beskattes i Danmark.

2. I Danmark, i overensstemmelse med bestemmelserne og med forbehold af de begrænsninger der indeholdes i lovgivningen i Danmark, som den måtte blive ændret fra tid til anden uden ændring af det heri indeholdte almindelige princip, skal dobbeltbeskatning undgås således:
- a) medmindre bestemmelserne i litra c) medfører andet, i tilfælde, hvor en person, der er hjemmehørende i Danmark, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i Mexico, skal Danmark:
    - (i) indrømme fradrag i den pågældende persons indkomstskat med et beløb svarende til den indkomstskat, som er betalt i Mexico;
    - (ii) indrømme fradrag i den pågældende persons formueskat med et beløb svarende til den formueskat, som er betalt i Mexico;
  - b) sådant fradrag skal imidlertid i ingen af tilfældene kunne overstige den del af indkomstskatten eller formueskatten, beregnet før fradraget er givet, der kan henføres til henholdsvis den indkomst eller den formue, som kan beskattes i Mexico;
  - c) i tilfælde, hvor en person, der er hjemmehørende i Danmark, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i Mexico, kan Danmark medregne denne indkomst eller formue i beskatningsgrundlaget, men skal i skatten af indkomsten eller formuen tillade fradraget den del af indkomstskatten eller formueskatten, som kan henføres til henholdsvis den indkomst, der hidrører fra Mexico, eller den formue, der ejes i Mexico;
  - d) uanset bestemmelserne i litra a) og b) skal udbytte, der udbetales af et selskab, der er hjemmehørende i Mexico, til et selskab, der er hjemmehørende i Danmark, være fritaget for dansk skat i overensstemmelse med bestemmelserne i den danske lovgivning vedrørende skattefritagelse for udbytte, der udbetales til danske selskaber af udenlandske datterselskaber;
  - e) for så vidt angår udbytte udbetalt af et selskab, der er hjemmehørende i Mexico, til et selskab, der er hjemmehørende i Danmark, og som ejer mindst 10 pct. af kapitalen i det udbyttebetalende selskab, skal der, hvis udbyttet ikke er fritaget for dansk skat i henhold til litra d) og g), ved beregningen af det under litra a) og b) omhandlede nedslag, tages hensyn til den mexicanske

skat, der skal betales af det udbyttebetalende selskab af den fortjeneste, hvoraf sådant udbytte er udbetalt;

- f) i tilfælde, hvor der i medfør af artiklerne 13, 51, 51A og 143 i Den Mexicanske Indkomstskattelov er indrømmet fritagelse for eller nedsættelse af mexicansk skat, der, i henhold til bestemmelserne i artikel 7, skal betales af fortjeneste, som et dansk foretagende oppebærer fra et fast driftssted beliggende i Mexico, skal der i henhold til litra a)(i) og b), indrømmes fradrag i dansk skat for mexicansk skat, som om en sådan fritagelse eller nedsættelse ikke var blevet givet, forudsat at det faste driftssted er beskæftiget med erhvervs-mæssig virksomhed, (bortset fra erhvervsvirksomhed inden for den finansielle sektor), og at ikke over 25 pct. af en sådan fortjeneste består af renter og fortjeneste ved afståelse af aktier og obligationer eller består af fortjeneste, der hidrører fra tredje stater;
- g) uanset bestemmelserne i litra d), i tilfælde, hvor udbytte er udbetalt af et selskab, der er hjemmehørende i Mexico, og som i medfør af artiklerne 13, 51, 51A og 143 i Den Mexicanske Indkomstskattelov er indrømmet fritagelse for eller nedsættelse af mexicansk skat, til en person (som er et selskab), der er hjemmehørende i Danmark, og som direkte eller indirekte ejer mindst 25 pct. af kapitalen i det førstnævnte selskab, skal sådant udbytte være fritaget for beskatning i Danmark, forudsat at det udbyttebetalende selskab er beskæftiget med erhvervs-mæssig virksomhed (bortset fra erhvervsvirksomhed inden for den finansielle sektor), og at ikke over 25 pct. af selskabets fortjeneste består af renter og fortjeneste ved afståelse af aktier og obligationer eller består af fortjeneste, der hidrører fra tredje stater;
- h) bestemmelserne i litra f) og g) skal finde anvendelse i de første 15 år, hvori overenskomsten er gældende. De kompetente myndigheder skal rådføre sig med hinanden for at afgøre, om denne periode skal forlænges. Enhver sådan forlængelse skal have virkning fra sådan dato og være undergivet sådanne ændringer og betingelser, herunder betingelser vedrørende ophør, som måtte blive fastsat og godkendt af de kontraherende stater i noter, der skal udveksles ad diplomatisk vej eller på enhver anden måde, der er i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige procedurer.

3. I denne overenskomst skal den mexicanske aktivskat, som er nævnt i artikel 2, stykke 3, litra a)(ii), betragtes som en indkomstskat.

Artikel 25

IKKE-DISKRIMINERING

1. Statsborgere i en kontraherende stat skal ikke i den anden kontraherende stat kunne undergives nogen beskatning eller dermed forbundne krav, som er anderledes eller mere byrdefulde end den beskatning og dermed forbundne krav, som statsborgere i denne anden stat under samme forhold, især med hensyn til hjemsted, er eller måtte blive undergivet. Uanset bestemmelserne i artikel 1 skal denne bestemmelse også finde anvendelse på personer, der ikke er hjemmehørende i en af eller begge de kontraherende stater.
2. Beskatningen af et fast driftssted, som et foretagende i en kontraherende stat har i den anden kontraherende stat, må ikke være mindre fordelagtig i denne anden stat end beskatningen af foretagender, der driver samme virksomhed i denne anden stat. Denne bestemmelse skal ikke kunne fortolkes som forpligtende en kontraherende stat til at indrømme personer, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, de personlige skattemæssige begunstigelser, lempelser og nedsættelser, som den som følge af ægteskabelig stilling eller forsørgerpligt over for familie indrømmer dens egne hjemmehørende personer.
3. Medmindre bestemmelserne i artikel 9, stykke 1, artikel 11, stykke 7, eller artikel 12, stykke 6, finder anvendelse, skal renter, royalties og andre betalinger, der betales af et foretagende i en kontraherende stat til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kunne fratrækkes ved opgørelsen af et sådant foretagendes skattepligtige fortjeneste under samme betingelser, som hvis betalingerne var sket til en person, der er hjemmehørende i den førstnævnte stat. På samme måde skal enhver gæld, som et foretagende i en kontraherende stat har til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kunne fratrækkes ved opgørelsen af et sådant foretagendes skattepligtige formue under samme betingelser, som hvis gælden var blevet stiftet over for en person, der er hjemmehørende i den førstnævnte stat.
4. Foretagender i en kontraherende stat, hvis formue helt eller delvis ejes eller kontrolleres, direkte eller indirekte, af en eller flere personer, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, skal ikke i den førstnævnte stat kunne undergives nogen beskatning eller dermed forbundne krav, som er anderledes eller mere byrdefulde end den beskatning og dermed forbundne krav, som andre tilsvarende foretagender i den førstnævnte stat er eller måtte blive undergivet.

5. Uanset bestemmelserne i artikel 2 skal bestemmelserne i denne artikel finde anvendelse på skatter af enhver art og betegnelse.

Artikel 26

FREMGANGSMÅDEN VED INDGÅELSE AF GENSIDIGE AFTALER

1. I tilfælde, hvor en person mener, at foranstaltninger truffet af en af eller begge de kontraherende stater, for ham medfører eller vil medføre en beskatning, som ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne overenskomst, kan han, uanset hvilke retsmidler der måtte være fastsat i disse staters interne lovgivning, indbringe sin sag for den kompetente myndighed i den kontraherende stat, i hvilken han er hjemmehørende eller, såfremt tilfældet er omfattet af artikel 25, stykke 1, for den kompetente myndighed i den kontraherende stat, i hvilken han er statsborger.

2. Den kompetente myndighed skal, hvis den finder indsigelsen begrundet, og hvis den ikke selv kan nå til en rimelig løsning, søge at løse sagen ved gensidig aftale med den kompetente myndighed i den anden kontraherende stat med henblik på at undgå en beskatning, der ikke er i overensstemmelse med overenskomsten, forudsat at den kompetente myndighed i den anden kontraherende stat er underrettet om sagen inden udløbet af 3 år fra forfaldsdatoen eller datoen for indgivelse af selvangivelse i denne anden stat, alt efter hvilken dato der er senest. Enhver indgået aftale skal i sådant tilfælde gennemføres inden 10 år fra forfaldsdatoen eller datoen for indgivelse af selvangivelse i denne anden stat, alt efter hvilken der er senest, eller en længere periode, hvis en sådan er tilladt i henhold til den nationale lovgivning i denne anden stat.

3. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater skal søge ved gensidig aftale at løse vanskeligheder eller tvivlsspørgsmål, der måtte opstå med hensyn til fortolkningen eller anvendelsen af overenskomsten. De kan også forhandle om sager, der ikke er omhandlet i overenskomsten.

4. De kontraherende staters kompetente myndigheder kan træde i direkte forbindelse med hinanden med henblik på indgåelse af en aftale for så vidt angår de foranstående stykker. Når det for tilvejebringelsen af en aftale skønnes ønskeligt, at der finder en mundtlig forhandling sted, kan en sådan finde sted i en kommission bestående af repræsentanter for de kompetente myndigheder i de kontraherende stater.

Artikel 27

UDVEKSLING AF OPLYSNINGER

1. De kontraherende staters kompetente myndigheder skal udveksle sådanne oplysninger, som er nødvendige for at gennemføre bestemmelserne i denne overenskomst eller i de kontraherende staters interne lovgivning vedrørende skatter, der omfattes af overenskomsten, i det omfang denne beskatning ikke strider mod overenskomsten. De kan også udveksle sådanne oplysninger, som er nødvendige for at gennemføre den interne lovgivning i de kontraherende stater vedrørende merværdiafgifter, andre salgsafgifter og punktafgifter, der betales til de kontraherende stater. Udvekslingen af oplysninger begrænses ikke af artikel 1. Alle oplysninger, der modtages af en kontraherende stat, skal behandles som hemmelige på samme måde som oplysninger, der er indhentet i henhold til denne stats interne lovgivning, og må kun meddeles til personer eller myndigheder (herunder domstole og forvaltningsmyndigheder), der er beskæftiget med påligning, opkrævning, inddrivelse, retsforfølgning eller klagebehandling i forbindelse med sådanne skatter. Sådanne personer eller myndigheder må kun benytte oplysningerne i skattesager. De kan meddele oplysningerne under offentlige retsforhandlinger eller i retsafgørelser

2. Bestemmelserne i stykke 1 skal i intet tilfælde kunne fortolkes således, at der pålægges en kontraherende stat pligt til:

- a) at udføre forvaltningsakter, der strider mod denne eller den anden kontraherende stats lovgivning og forvaltningspraksis;
- b) at meddele oplysninger, som ikke kan indhentes ifølge denne eller den anden kontraherende stats lovgivning eller normale forvaltningspraksis;
- c) at meddele oplysninger, som ville røbe nogen erhvervsmæssig, forretningsmæssig, industriel, kommerciel eller faglig hemmelighed eller nogen fremstillingsmetode, eller oplysninger, hvis offentliggørelse ville stride mod almene interesser (ordre public).

Artikel 28

MEDLEMMER AF DIPLOMATISKE OG KONSULÆRE
REPRÆSENTATIONER

Intet i denne overenskomst skal berøre de skattemæssige begunstigelser, der er tillagt medlemmer af diplomatiske eller konsulære repræsentationer i kraft af folkerettens almindelige regler eller efter bestemmelserne i særlige aftaler.

Artikel 29

TERRITORIAL UDVIDELSE

1. Denne overenskomst kan enten i sin helhed eller med de fornødne ændringer udvides til enhver del af de kontraherende staters område, som specielt er holdt uden for overenskomstens anvendelsesområde, eller til enhver stat eller ethvert område, for hvis internationale forbindelser Danmark er ansvarlig, og som påligner skatter af væsentlig samme art som de skatter, på hvilke overenskomsten finder anvendelse. Enhver sådan udvidelse skal have virkning fra sådan dato og undergivet sådanne ændringer og betingelser, herunder betingelser vedrørende ophør, som måtte blive fastsat og godkendt af de kontraherende stater i noter, der skal udveksles ad diplomatisk vej, eller på enhver anden måde, der er i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige regler.
2. Medmindre de kontraherende stater aftaler andet, skal opsigelsen af overenskomsten af en af dem i henhold til artikel 31 på den måde, som er angivet i nævnte artikel, også bringe anvendelsen af overenskomsten til ophør på enhver del af de kontraherende staters område, eller på enhver stat eller på ethvert område, til hvilken den er blevet udvidet i henhold til denne artikel.

KAPITEL V

SLUTBESTEMMELSER

Artikel 30

IKRAFTTRÆDEN

1. De kontraherende stater skal give hinanden skriftlig underretning ad diplomatisk vej, om at de procedurer, der kræves i henhold til lovgivningen for denne overenskomsts ikrafttræden, er opfyldt. Overenskomsten skal træde i kraft på datoen for modtagelsen af den sidste underretning.
2. Overenskomsten skal have virkning:
  - a) for så vidt angår skatter indeholdt ved kilden den 1. januar eller senere i det år, der følger efter det år, i hvilket denne overenskomst træder i kraft;
  - b) for så vidt angår andre skatter:
    - (i) i Mexico, for det skatteår, der begynder den 1. januar eller senere i det år, der følger efter det år, i hvilket denne overenskomst træder i kraft; og
    - (ii) i Danmark, for så vidt angår skatter i det indkomstår, der følger umiddelbart efter det år, i hvilket overenskomsten træder i kraft, og følgende indkomstår.

Artikel 31

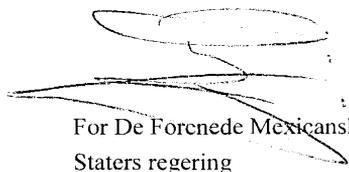
OPSIGELSE

1. Denne overenskomst skal forblive i kraft, indtil den opsiges af en kontraherende stat. Begge kontraherende stater kan opsiges overenskomsten ved ad diplomatisk vej at give meddelelse om opsigelse mindst 6 måneder før udgangen af ethvert kalenderår efter udløbet af en periode på 5 år fra datoen for dens ikrafttræden.
2. Overenskomsten skal ophøre med at have virkning:

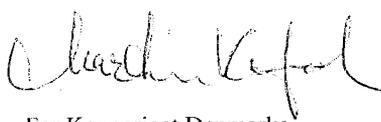
- a) for så vidt angår skatter indeholdt ved kilden den 1. januar eller senere i det år, der følger efter det år, i hvilket meddelelsen om opsigelse er givet;
- b) for så vidt angår andre skatter:
  - (i) i Mexico, for det skatteår, der begynder den 1. januar eller senere i det år, der følger efter det år, i hvilket meddelelsen om opsigelse er givet; og
  - (ii) i Danmark, for så vidt angår skatter for det indkomstår, der følger umiddelbart efter det år, i hvilket meddelelsen om opsigelse er givet, og følgende indkomstår.

Til bekræftelse heraf har de undertegnede, dertil behørigt befuldmægtigede af deres respektive regeringer, underskrevet denne overenskomst.

Udfærdiget i to eksemplarer i Mexico By, den 11 juni 1997 på spansk, dansk og engelsk, således at alle tre tekster har samme gyldighed. I tilfælde af uoverensstemmelse i fortolkning eller anvendelse af overenskomsten, skal den engelske tekst være afgørende.

For De Forenede Mexicanske
Staters regering

For Kongeriget Danmarks
regering

PROTOKOL

Ved undertegnelsen af Overenskomsten mellem Regeringen i De Forenede Mexicanske Stater og Regeringen i Kongeriget Danmark til undgåelse af dobbeltbeskatning og forhindring af skatteunddragelse for så vidt angår indkomst- og formueskatter er de undertegnede blevet enige om følgende bestemmelser, der skal udgøre en integrerende del af overenskomsten.

1. For så vidt angår artikel 3, stykke 1.

Der er enighed om at udtrykket "Mexico" omfatter den eksklusive økonomiske zone, inden for hvilken Mexico kan udøve suverænitetsrettigheder i overensstemmelse med national lov og international ret.

2. For så vidt angår artikel 4.

- a) Et interessentskab, et bo eller en trust er kun hjemmehørende i en kontraherende stat i den udstrækning at den indkomst, de oppebærer, er skattepligtig i denne stat som indkomst for en der hjemmehørende person, enten hos interessentskabet, boet eller trusten, eller hos dets deltagere eller begunstigede;
- b) Udtrykket "hjemmehørende" omfatter også en kontraherende stat, en politisk underafdeling eller en lokal myndighed deraf.

3. For så vidt angår artikel 7, stykke 1 og 2.

Udtrykket "har drevet virksomhed" betyder, at indkomst eller fortjeneste, som kan henføres til et fast driftssted i den tid, det har bestået, kan beskattes i den kontraherende stat, hvori et sådant fast driftssted er beliggende, selv om betalingerne er udskudt, indtil det faste driftssted er ophørt med at eksistere.

4. For så vidt angår artikel 9.

Bestemmelserne i stykke 2 skal ikke finde anvendelse i tilfælde af svig, grov uagtsomhed eller forsætlig forsømmelse.

5. For så vidt angår artikel 12.

Betalinger af enhver art, der modtages som vederlag for teknisk bistand, herunder studier eller undersøgelser af videnskabelig, geologisk eller teknisk art, eller for ingeniørmæssige kontrakter, herunder bistand af rådgivende eller tilsynsførende art, skal anses for at være betalinger, på hvilke bestemmelserne i henholdsvis artikel 7 eller artikel 14 finder anvendelse, i den udstrækning sådanne betalinger ikke skal anses som vederlag for overdragelse af oplysninger vedrørende industrielle, kommercielle eller videnskabelige erfaringer ("know-how").

Udtrykket "know-how" skal defineres i overensstemmelse med kommentarerne til artikel 12, stykke 11, i OECD's 1992 model dobbeltbeskatningsoverenskomst vedrørende indkomst og formue.

6. For så vidt angår artikel 12.

Uanset bestemmelserne i artikel 12, kan Mexico pålægge sin aktivskat på aktiver, som omhandlet i artikel 12, stykke 3, som er tilvejebragt af personer, der er hjemmehørende i Danmark, til personer, der er hjemmehørende i Mexico, og som er undergivet sådan skat. I så fald skal Mexico give nedslag i aktivskatten på sådanne aktiver med et beløb svarende til den indkomstskat, der ville være blevet pålagt de royalties, der er betalt for tilvejebringelsen af disse aktiver, på grundlag af den skattesats, der er gældende i dets nationale lovgivning, som om denne overenskomst ikke er gældende.

7. For så vidt angår artiklerne 12 og 13.

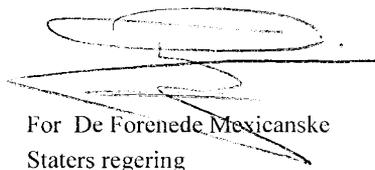
Der er enighed om, at betalinger, der oppebæres ved afståelse af enhver rettighed eller formuegode, som omhandlet i artikel 12, stykke 3, skal anses som royalties og være skattepligtige i henhold til nævnte artikel, når betalingerne ikke er til afregning af en fuld og endelig pris, der var aftalt på datoen for afståelsen, men er betinget af den faktiske produktivitet, anvendelse eller rådighedsret derover.

8. For så vidt angår artikel 13, stykke 3.

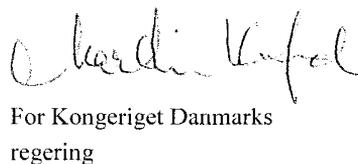
Fortjeneste, som omhandlet i dette stykke, skal ikke omfatte fortjeneste, der tidligere er beskattet i det selskab, der udsteder aktierne.

Til bekræftelse heraf har de undertegnede, dertil behørigt befuldmægtigede af deres respektive regeringer, underskrevet denne ^{protokol} overenskomst.

Udfærdiget i to eksemplarer i Mexico By, den 16. juni 1998 på spansk, dansk og engelsk, således at alle tre tekster har samme gyldighed. I tilfælde af uoverensstemmelse i fortolkning eller anvendelse af overenskomsten, skal den engelske tekst være afgørende.

For De Forenede Mexicanske
Staters regering

For Kongeriget Danmarks
regering

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

CONVENTION

BETWEEN

THE UNITED MEXICAN STATES

AND

THE KINGDOM OF DENMARK

FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION
AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION
WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL

The Government of the United Mexican States and the Government of the Kingdom of Denmark, desiring to conclude a Convention for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital, which shall hereafter be referred to as the "Convention", have agreed as follows:

CHAPTER I

SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

PERSONAL SCOPE

This Convention shall apply to persons who are residents of one or both of the Contracting States.

Article 2

TAXES COVERED

1. This Convention shall apply to taxes on income and on capital imposed on behalf of a Contracting State or of its political subdivisions or local authorities, irrespective of the manner in which they are levied.
2. There shall be regarded as taxes on income and on capital all taxes imposed on total income, on total capital, or on elements of income, or of capital including taxes on gains from the alienation of movable or immovable property, as well as taxes on capital appreciation.
3. The existing taxes to which the Convention shall apply are in particular:
  - a) in Mexico:
    - (i) the income tax ("el impuesto sobre la renta"); and
    - (ii) the assets tax ("el impuesto al activo");
(hereinafter referred to as "Mexican tax");
  - b) in the case of Denmark:
    - (i) the income tax to the State (indkomstskatten til staten);
    - (ii) the municipal income tax (den kommunale indkomstskat);
    - (iii) the income tax to the county municipalities (den amtskommunale indkomstskat);
    - (iv) the special income tax (den særlige indkomstskat);
    - (v) the church tax (kirkeskatten);

- (vi) the tax on dividends (udbytteskatten);
- (vii) the tax on interest (renteskatte);
- (viii) the tax on royalties (royaltyskatte);
- (ix) taxes imposed under the Hydrocarbon Tax Act (skatte i henhold til kulbrinteskatteloven);
- (x) the capital tax to the State (formueskatte til staten);
(hereinafter referred to as "Danish tax").

4. The Convention shall apply also to any identical or substantially similar taxes which are imposed after the date of signature of the Convention in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Contracting States shall notify each other of any significant changes which have been made in their respective taxation laws.

CHAPTER II

DEFINITIONS

Article 3

GENERAL DEFINITIONS

1. For the purposes of this Convention, unless the context otherwise requires:
  - a) The term "Mexico" means the United Mexican States; when used in a geographical sense, it includes the territory of the United Mexican States; as well as the integrated parts of the Federation; the islands, including the reefs and cays in the adjacent waters; the islands of Guadalupe and Revillagigedo; the continental shelf and the seabed and subsoil of the islands, cays and reefs; the waters of the territorial seas to the extent and limits established by the international law and the inland waters; and the air space of the national territory to the extent and conditions established by the international law;
  - b) the term "Denmark" means the Kingdom of Denmark; when used in a geographical sense it includes any area outside the territorial sea of Denmark which in accordance with international law has been or may hereafter be

designated under Danish laws as an area within which Denmark may exercise sovereign rights with respect to the exploration and exploitation of the natural resources of the sea-bed or its subsoil and the superjacent waters and with regard to other activities for the economic exploration and exploitation of the area; the term does not comprise the Faroe Islands and Greenland;

- c) the terms "a Contracting State" and "the other Contracting State" mean Mexico or Denmark as the context requires;
- d) the term "person" includes an individual, a company and any other body of persons;
- e) the term "company" means any body corporate or any entity which is treated as a body corporate for tax purposes;
- f) the terms "enterprise of a Contracting State" and "enterprise of the other Contracting State" mean, respectively, an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;
- g) the term "international traffic" means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise of a Contracting State, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Contracting State;
- h) the term "national" means:
  - (i) any individual possessing the nationality of a Contracting State;
  - (ii) any legal person, partnership or association deriving its status as such from the laws in force in a Contracting State;
- i) the term "competent authority" means:
  - (I) in Mexico, the Ministry of Finance and Public Credit;
  - (ii) in Denmark, the Minister for Taxation or his authorized representative.

2. As regards the application of the Convention by a Contracting State any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning which it has under the law of that State concerning the taxes to which the Convention applies.

Article 4

RESIDENT

1. For the purposes of this Convention, the term "resident of a Contracting State" means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management or any other criterion of a similar nature. But this term does not include any person who is liable to tax in that State in respect only of income from sources in that State or capital situated therein.
2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of both Contracting States, then his status shall be determined as follows:
  - a) he shall be deemed to be a resident of the State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both States, he shall be deemed to be a resident of the State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);
  - b) if the State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either State, he shall be deemed to be a resident of the State in which he has an habitual abode;
  - c) if he has an habitual abode in both States or in neither of them, he shall be deemed to be a resident of the State of which he is a national;
  - d) in any other case, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement.
3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a person other than an individual is a resident of both Contracting States, the competent authorities of the Contracting States shall endeavour to settle the question by mutual agreement and determine the mode of application of the Convention to such person. In the absence of such agreement, for the purposes of the Convention, the person shall in each Contracting State be deemed not to be a resident of the other Contracting State.

Article 5

PERMANENT ESTABLISHMENT

1. For the purposes of this Convention, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.
2. The term "permanent establishment" includes especially:
  - a) a place of management;
  - b) a branch;
  - c) an office;
  - d) a factory;
  - e) a workshop, and
  - f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources.
3. The term "permanent establishment" shall also include a building site, a construction, assembly or installation project, or supervisory activities in connection therewith, but only if such building site, project or activities last more than six months.
4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:
  - a) the use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;
  - b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;
  - c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;
  - d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;

- e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of advertising, supplying information, or for preparation in relation to the placement of loans, or for similar activities as long as they have a preparatory or auxiliary character, for the enterprise;
- f) the maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in sub-paragraphs a) to e), provided that the overall activity of the fixed place of business resulting from this combination is of a preparatory or auxiliary character.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, where a person - other than an agent of an independent status to whom paragraph 7 applies - is acting on behalf of an enterprise and has, and habitually exercises, in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in that State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. Notwithstanding the foregoing provisions of this Article, an insurance enterprise of a Contracting State shall, except in regard to reinsurance, be deemed to have a permanent establishment in the other Contracting State if it collects premiums in the territory of that other State or insures risks situated therein through a person other than an agent of an independent status to whom paragraph 7 applies.

7. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business and that in their commercial or financial relations with the enterprise, conditions are not made or imposed that differ from those generally agreed to by independent agents.

8. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other Contracting State, or which carries on business in that other State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

CHAPTER III

TAXATION OF INCOME

Article 6

INCOME FROM IMMOVABLE PROPERTY

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. The term "immovable property" shall have the meaning which it has under the law of the Contracting State in which the property in question is situated and shall include any option or similar right in respect thereof. The term shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property, rights to explore or to exploit mineral deposits, sources and other natural resources and rights to amounts computed by reference to the amount or value of production from such resources; ships, boats and aircraft shall not be regarded as immovable property.
3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting, or use in any other form of immovable property.
4. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall also apply to the income from immovable property of an enterprise and to income from immovable property used for the performance of independent personal services.

Article 7

BUSINESS PROFITS

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on or has carried on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on or has carried on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to:

- a) that permanent establishment;
- b) sales in that other State of goods or merchandise of the same or similar kind as the goods or merchandise sold through that permanent establishment.

However, the profits derived from the sales described in subparagraph (b) shall not be taxable in the other State if the enterprise demonstrates that such sales have been carried out for reasons other than obtaining a benefit under this Convention.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, where an enterprise of a Contracting State carries on or has carried on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In determining the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred, whether in the State in which the permanent establishment is situated or elsewhere. However, no such deduction shall be allowed in respect of such amounts, if any, paid (otherwise than towards reimbursement of actual expenses) by the permanent establishment to the head office of the enterprise or any of its other offices, by way of royalties, fees or other similar payments in return for the use of patents or other rights, by way of commission, for specific services performed or for management, or, except in the case of a banking enterprise, by way of interest on moneys lent to the permanent establishment. Likewise, no account shall be taken, in the determination of the profits of a permanent establishment, for amounts charged (otherwise than towards reimbursement of actual expenses), by the permanent establishment to the head office of the enterprise or any of its other offices, by way of royalties, fees or other similar payments in return for the use of patents or other rights, or by way of commission, for specific services performed or for management, or, except in the case of a banking enterprise, by way of interest on moneys lent to the head office of the enterprise or any of its other offices.

4. Insofar as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as

may be customary; the method of apportionment adopted shall, however, be such that the result shall be in accordance with the principles contained in this Article.

5. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

6. For the purposes of the preceding paragraphs, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good and sufficient reason to the contrary.

7. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Convention, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

Article 8

SHIPPING AND AIR TRANSPORT

1. Profits of an enterprise of a Contracting State from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in that State.
2. The operation of ships or aircraft in international traffic by an enterprise does not include transportation by any other means of transport provided directly by such enterprise or the provision of overnight accommodation.
3. Profits derived by an enterprise of a Contracting State from the use, demurrage or rental of containers used for the transport of goods or merchandise shall be taxable only in that State, except insofar as those containers are used for transport solely between places within the other Contracting State.
4. The provisions of paragraph 1 shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.
5. Whenever companies from different countries have agreed to carry on an air transportation business together in the form of a consortium or other form of joint business, the provisions of paragraphs 1, 2 and 3 shall apply only to such part of the profits of the consortium or joint business as relates to the participation held in that consortium or joint business by a company that is a resident of a Contracting State.

Article 9

ASSOCIATED ENTERPRISES

1. Where
  - a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or
  - b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,

and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reasons of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a Contracting State includes in the profits of an enterprise of that State, and taxes accordingly, profits on which an enterprise of the other Contracting State has been charged to tax in that other State, and the profits so included are profits which would have accrued to the enterprise of the first-mentioned State if the conditions made between the two enterprises had been those which would have been made between independent enterprises, then that other State shall, in accordance with paragraph 2 of Article 26, make the appropriate adjustment to the amount of the tax charged therein on those profits if it agrees with the adjustment made by the first-mentioned Contracting State. In determining such adjustment, due regard shall be paid to the other provisions of this Convention and the competent authorities of the Contracting States shall if necessary consult each other.

Article 10

DIVIDENDS

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. However, such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the dividends the tax so charged shall not exceed:
  - a) 0 per cent of the gross amount of the dividends if the beneficial owner is a company (other than a partnership) which holds directly at least 25 per cent of the capital of the company paying the dividends;
  - b) 15 per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

This paragraph shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

3. For the purpose of this Article the term "dividends" means income from shares, "jouissance" shares or "jouissance" rights, mining shares, founders' shares or other rights, not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.
4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.
5. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except insofar as the dividends are paid to a resident of that other State or insofar as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment or a fixed base situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

Article 11

INTEREST

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the interest the tax so charged shall not exceed:
  - a) 5 per cent of the gross amount of the interest in the case of banks;
  - b) 15 per cent of the gross amount of the interest in all other cases.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2, interest referred to in paragraph 1 shall be taxable only in the Contracting State in which the beneficial owner is a resident if:

- a) the beneficial owner is a Contracting State, a political subdivision or local authority;
- b) the interest is paid by any of the persons mentioned in sub-paragraph a);
- c) the beneficial owner is a recognized pension or retirement fund provided that its income is generally exempt from tax in that State;
- d) the interest arises in Denmark and is paid in respect of a loan for a period of not less than three years granted, guaranteed or insured, or a credit for such period extended, guaranteed or insured by:
  - (i) Banco de México;
  - (ii) Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C.;
  - (iii) Nacional Financiera, S.N.C.;
  - (iv) Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C.; or
  - (v) any other institution, similar to those mentioned in subdivisions (ii) to (iv) as may be agreed from time to time between the competent authorities of the Contracting States.
- e) the interest arises in Mexico and is paid in respect of a loan for a period of not less than three years granted, guaranteed or insured, or a credit for such period extended, guaranteed or insured by:
  - (i) the National Bank of Denmark;
  - (ii) the Industrialization Fund for Developing Countries;
  - (iii) the Danish Export Finance Corporation;
  - (iv) the Ship Credit Fund of Denmark; or
  - (v) any other institution, similar to those mentioned in subdivisions (ii) to (iv) as may be agreed from time to time between the competent authorities of the Contracting States.

4. For the purpose of this Article, the term "interest" means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securi-

ties and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures, as well as all other income that is treated as income from moneys lent by the taxation law of the Contracting State in which the income arises. Penalty charges for late payment shall not be regarded as interest for the purpose of this Article.

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.

6. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that State. Where however, the person paying the interest, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base, and such interest is borne by such permanent establishment or fixed base, then such interest shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.

7. Where there is a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person and the amount of the interest exceeds, for whatever reason, the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

8. The provisions of this Article shall not apply if the competent authorities agree that the debt-claim in respect of which the interest is paid was created or assigned with the main purpose of taking advantage of this Article. In that case the provisions of the domestic law of the Contracting State in which the interest arises shall apply.

Article 12

ROYALTIES

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. However, such royalties may also be taxed in the State in which they arise and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the royalties the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the royalties.
3. For the purpose of this Article, the term "royalties" means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use any copyright of literary, artistic or scientific work including motion picture films, and films or tapes or other means of reproduction for use in connection with television or radio, any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of or the right to use, industrial, commercial, or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.
4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.
5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that State. Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base and such royalties are borne by such permanent establishment or fixed base, then such royalties shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.
6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in

the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

7. The provisions of this Article shall not apply if the competent authorities agree that the rights in respect of which the royalties are paid were created or assigned with the main purpose of taking advantage of this Article. In that case the provisions of the domestic law of the Contracting State in which the royalties arise shall apply.

Article 13

CAPITAL GAINS

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property referred to in Article 6 and situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. Gains from the alienation of shares or other rights of a company which assets consist principally, directly or indirectly, of immovable property situated in a Contracting State or any other right pertaining to such immovable property, may be taxed in that State. For the purposes of this paragraph immovable property used by a company in its industrial, commercial or agricultural activities or in the conduct of professional services shall not be taken into account.

3. In addition to gains taxable in accordance with the provisions of the preceding paragraphs of this Article, gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of shares, participation, or other rights in the capital of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State if the recipient of the gains, during the twelve month period preceding such alienation, held a participation, directly or indirectly, of at least 25 per cent of the capital of that company.

4. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State or of movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, including such gains from the alienation of

such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise) or of such fixed base, may be taxed in that other State.

5. Gains from the alienation of ships or aircraft operated or containers used in international traffic, or movable property pertaining to the operation of such ships or aircraft, or use of such containers, shall be taxable only in the Contracting State in which the enterprise is a resident.
6. With respect to gains derived by an air transport consortium or other form of joint business formed by companies from different countries, the provisions of paragraph 5 shall apply only to such part of the gains as relates to the participation held in that consortium or joint business by a company that is resident of a Contracting State.
7. Gains from the alienation of any property other than that referred to in the preceding paragraphs of this Article shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.
8. In the case of an individual who was a resident of a Contracting State for a period of five years or more and has become a resident of the other Contracting State, paragraph 7 shall not affect the right of the first-mentioned State under its national laws to tax the individual on capital appreciation up to the change of residence in respect of shares.

Where the shares are subsequently alienated and the gains from such alienation are taxed in the other Contracting State in accordance with paragraph 7, that other State shall allow as a deduction from the tax on the income, an amount equal to the income tax which was paid in the first-mentioned State.

Such deduction shall not, however, exceed that part of the income tax as computed before the deduction is given which is attributable to the income which may be taxed in the first-mentioned State in accordance with the first sentence of this paragraph.

Article 14

INDEPENDENT PERSONAL SERVICES

1. Income derived by a resident of a Contracting State in respect of professional services or other activities of an independent character shall be taxable only in that State. However, such income may also be taxed in the other Contracting State if:

- a) the resident, being an individual, is present in the other State for a period or periods exceeding in the aggregate 183 days in any twelve month period commencing or ending in the fiscal year concerned; or
- b) the resident has a fixed base regularly available to him in that other State for the purpose of performing his activities,

but in either case only so much of the income as is attributable to services performed in that other State.

2. The term "professional services" includes especially independent scientific, literary, artistic, educational or teaching activities, as well as the independent activities of physicians, lawyers, engineers, architects, dentists and accountants.

Article 15

DEPENDENT PERSONAL SERVICES

1. Subject to the provisions of Articles 16, 18 and 19, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

- a) the recipient is present in the other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve month period commencing or ending in the fiscal year concerned, and
- b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other State, and
- c) the remuneration is not borne by a permanent establishment or a fixed base which the employer has in the other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated in international traffic by an enterprise of a Contracting State may be taxed in that State.

4. Where a resident of a Contracting State derives remuneration in respect of an employment exercised aboard an aircraft operated in international traffic by an air transport consortium or other form of joint business formed by companies from different countries including a company that is resident of that State, such remuneration shall be taxable only in that State.

Article 16

DIRECTORS' FEES

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of Directors or as a statutory auditor, and in the case of Mexico, in his capacity as an "administrador" or a "comisario", of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

Article 17

ARTISTES AND SPORTSMEN

1. Notwithstanding the provisions of Articles 14 and 15, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other State. Income refer-

red to in this paragraph shall include income derived from any personal activities performed in the other Contracting State by such resident relating to his reputation as an entertainer or sportsman.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Articles 7, 14 and 15, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply to income derived from activities performed in a Contracting State by artistes or sportsmen if the visit to that State is substantially supported by public funds of the other Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof.

Article 18

PENSIONS AND SIMILAR PAYMENTS

1. Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 19, pensions and other similar remuneration paid to a resident of a Contracting State in consideration of past employment shall be taxable only in that State.

2. Pensions and annuities paid from a Contracting State under the social security legislation of that State to a resident of the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State.

3. In the case of an individual who was a resident of a Contracting State and has become a resident of the other Contracting State, paragraph 1 of this Article shall not affect the right of the first-mentioned State under its national laws to tax pensions, other similar remuneration and annuities accruing to such individual from the first-mentioned State, unless such individual is a national of the other Contracting State. For the purposes of this paragraph the tax so charged in the first-mentioned State shall not exceed 17,5 per cent of the gross amount of the pension, other similar remuneration or annuities.

4. The term "annuities" means stated sums payable periodically at stated times, during life or during a specified or ascertainable period of time, under an obligation to

make the payments in return for adequate and full consideration in money or money's worth.

Article 19

GOVERNMENT SERVICE

1. a) Remuneration, other than a pension, paid by a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.
- b) However, such remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the services are rendered in that State and the individual is a resident of that State who:
  - (i) is a national of that State; or
  - (ii) did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services.
2. a) Any pension paid by, or out of funds created by, a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.
- b) However, such pension shall be taxable only in the other Contracting State if the individual is a resident of, and a national of, that State.
3. The provisions of Articles 15, 16 and 18 shall apply to remuneration and pensions in respect of services rendered in connection with a business carried on by a Contracting State or a political subdivision or a local authority thereof.

Article 20

STUDENTS

Payments which a student or business apprentice who is or was immediately before visiting a Contracting State a resident of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned State solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that State, provided that such payments arise from sources outside that State.

Article 21

OTHER INCOME

1. Items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing Articles of this Convention shall be taxable only in that State.
2. The provisions of paragraph 1 shall not apply to income other than income from immovable property as defined in paragraph 2 of Article 6, if the recipient of such income being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the right or property in respect of which the income is paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.
3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, items of income of a resident of a Contracting State not dealt with in the foregoing Articles of this Convention and having their sources in the other Contracting State may also be taxed in that other State.

Article 22

CAPITAL

1. Capital represented by immovable property referred to in Article 6, owned by a resident of a Contracting State and situated in the other Contracting State, may be taxed in that other State.
2. Capital represented by movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State or by movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, may be taxed in that other State.
3. Capital represented by ships, aircraft or containers operated in international traffic by an enterprise of a Contracting State, and by movable property pertaining to the operation of such ships, aircraft or containers, shall be taxable only in that State.
4. All other elements of capital of a resident of a Contracting State shall be taxable only in that State.
5. With respect to capital derived by an air transport consortium or other form of joint business formed by companies from different countries including a company that is resident of a Contracting State, the provisions of paragraph 3 shall apply only to such proportion of the capital as corresponds to the participation held in that consortium or joint business by a company that is a resident of that State.

Article 23

ACTIVITIES IN CONNECTION WITH PRELIMINARY SURVEYS,
EXPLORATION OR EXTRACTION OF HYDROCARBONS

1. Notwithstanding the provisions of Article 5 and Article 14, a person who is a resident of a Contracting State and carries on activities in connection with preliminary surveys, exploration or extraction of hydrocarbons situated in the other Contracting State shall be deemed to be carrying on in respect of those activities a business in that other Contracting State through a permanent establishment or fixed base situated therein.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply where the activities are carried on for a period or periods not exceeding 30 days in aggregate in any twelve month period. However, for the purpose of this paragraph, activities carried on by an enterprise related to another enterprise within the meaning of Article 9 shall be regarded as carried on by the enterprise to which it is related if the activities in question are substantially the same as those carried on by the last-mentioned enterprise.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, drilling rig activities in connection with preliminary surveys, exploration or extraction of hydrocarbons carried on offshore shall constitute a permanent establishment only if the activities are carried on for a period or periods exceeding 183 days in aggregate in any twelve month period. However, for the purpose of this paragraph, activities carried on by an enterprise related to another enterprise within the meaning of Article 9 shall be regarded as carried on by the enterprise to which it is related if the activities in question are substantially the same as those carried on by the last-mentioned enterprise.

4. A resident of a Contracting State who is liable to tax in the other Contracting State on income from leasing of drilling rigs used for preliminary surveys, exploration or extraction of hydrocarbons may elect for any taxable year to compute the tax on such income on a net basis as if such income were attributable to a permanent establishment in such other State. Any such election shall be binding for the taxable year of the election and all subsequent taxable years unless the competent authority of the other Contracting State agrees to terminate the election.

CHAPTER IV

SPECIAL PROVISIONS

Article 24

ELIMINATION OF DOUBLE TAXATION

1. In Mexico, in accordance with the provisions and subject to the limitations of the laws of Mexico, as may be amended from time to time without changing the general principle hereof, Mexico shall allow its residents as a credit against the Mexican income tax:

- a) the income tax paid to Denmark by or on behalf of such resident;

- b) in the case of a company owning at least 10 per cent of the capital of a company which is a resident of Denmark and from which the first-mentioned company receives dividends, the income tax paid to Denmark by or on behalf of the distributing company with respect to the profits out of which the dividends are paid; and
  - c) such credit in any case shall not, however, exceed that part of the income tax, as computed before the credit is given, which is attributable to the income which may be taxed in Denmark.
2. In Denmark, in accordance with the provisions and subject to the limitations of the laws of Denmark, as may be amended from time to time without changing the general principle hereof, double taxation shall be eliminated as follows:
- a) subject to the provisions of sub-paragraph c), where a resident of Denmark derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in Mexico, Denmark shall allow:
    - (i) as a deduction from the tax on the income of that resident, an amount equal to the income tax paid in Mexico;
    - (ii) as a deduction from the tax on the capital of that resident, an amount equal to the capital tax paid in Mexico;
  - b) such deduction in either case shall not, however, exceed that part of the income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable, as the case may be, to the income or the capital which may be taxed in Mexico;
  - c) where a resident of Denmark derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention shall be taxable only in Mexico, Denmark may include this income or capital in the tax base, but shall allow as a deduction from the income tax or capital tax that part of the income tax or capital tax, which is attributable, as the case may be to the income derived from or the capital owned in Mexico;
  - d) notwithstanding the provisions of sub-paragraphs a) and b) dividends paid by a company which is a resident of Mexico to a company which is a resident of Denmark shall be exempt from Danish tax according to the provisions of

Danish law governing the exemption of tax on dividends paid to Danish companies by subsidiaries abroad;

- e) in the case of dividends paid by a company which is a resident of Mexico to a company which is a resident of Denmark and which owns at least 10 per cent of the capital of the company paying the dividends, if the dividends are not exempt from Danish tax in accordance with sub-paragraphs d) and g), the credit for the purposes of sub-paragraphs a) and b) shall take into account the Mexican tax payable by the company paying the dividends in respect of the profits out of which such dividends are paid;
- f) where exemption from or reduction of Mexican tax, payable in accordance with the provisions of Article 7 in respect of profits derived by a Danish enterprise from a permanent establishment situated in Mexico has been granted under Articles 13, 51, 51A and 143 of the Income Tax Law of Mexico, then, for the purposes of sub-paragraph a) (i) and subparagraph b), deduction from Danish tax for Mexican tax shall be allowed as if no such exemption or reduction had been granted, provided the permanent establishment is engaged in business activities (other than business activities in the financial sector) and that no more than 25 per cent of such profits consist of interest and gains from the alienation of shares and bonds or consist of profits derived from third States;
- g) notwithstanding the provisions of sub-paragraph d), where dividends are paid by a company which is a resident of Mexico and which has been granted exemption or reduction of Mexican tax under Articles 13, 51, 51A and 143 of the Income Tax Law of Mexico to a person (being a company) which is a resident of Denmark, and which owns directly or indirectly at least 25 per cent of the capital of the first-mentioned company, then such dividends shall be exempt from tax in Denmark, provided that the company paying the dividends is engaged in business activities (other than business activities in the financial sector) and that no more than 25 per cent of the company's profits consist of interest and gains from the alienation of shares and bonds or consist of profits derived from third States;
- h) the provisions of sub-paragraphs f) and g) shall apply for the first fifteen years in which the Convention is effective. The competent authorities shall consult each other in order to determine whether this period shall be extended. Any such extension shall take effect from such date and subject to

such modification and conditions, including conditions as to termination, as may be specified and agreed between the Contracting States in notes to be exchanged through diplomatic channels or in any other manner in accordance with their constitutional procedures.

3. For the purpose of this Convention, the Mexican assets tax mentioned in subparagraph a) (ii) of paragraph 3 of Article 2 shall be considered as income tax.

Article 25

NON-DISCRIMINATION

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances, in particular with respect to residence, are or may be subjected. This provision shall, notwithstanding the provisions of Article 1, also apply to persons who are not residents of one or both of the Contracting States.
2. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises of that other State carrying on the same activities. This provision shall not be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents.
3. Except where the provisions of paragraph 1 of Article 9, paragraph 7 of Article 11, or paragraph 6 of Article 12, apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned State. Similarly, any debts of an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable capital of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been contracted to a resident of the first-mentioned State.

4. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State, shall not be subjected in the first-mentioned State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned State are or may be subjected.

5. The provisions of this Article shall, notwithstanding the provisions of Article 2, apply to taxes of every kind and description.

Article 26

MUTUAL AGREEMENT PROCEDURE

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Convention, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, present his case to the competent authority of the Contracting State of which he is a resident or, if his case comes under paragraph 1 of Article 25, to that of the Contracting State of which he is a national.

2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Convention, provided that the competent authority of the other Contracting State is notified of the case within three years from the due date or the date of filing of the return in that other State, whichever is later. In such case, any agreement reached shall be implemented within ten years from the due date or the date of filing of the return in that other State, whichever is later, or a longer period if permitted under the domestic law of that other State.

3. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Convention. They may also consult together regarding cases not provided for in the Convention.

4. The competent authorities of the Contracting States may communicate with each other directly for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs. When it seems advisable in order to reach agreement to have an oral exchange of opinions, such exchange may take place through a Commission consisting of representatives of the competent authorities of the Contracting States.

Article 27

EXCHANGE OF INFORMATION

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is necessary for carrying out the provisions of this Convention or of the domestic laws of the Contracting States concerning taxes covered by the Convention insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Convention. They may also exchange such information as is necessary for carrying out the domestic laws of the Contracting States concerning value added taxes, other sales taxes and excise duties paid to the Contracting States. The exchange of information is not restricted by Article 1. Any information received by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) involved in the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, or the determination of appeals in relation to, such taxes. Such persons or authorities shall use the information only for tax purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

2. In no case shall the provisions of paragraph 1 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation to:

- a) carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;
- b) supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;
- c) supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (*ordre public*).

Article 28

DIPLOMATIC AGENTS AND CONSULAR OFFICERS

Nothing in this Convention shall affect the fiscal privileges of diplomatic agents or consular officers under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

Article 29

TERRITORIAL EXTENSION

1. This Convention may be extended, either in its entirety or with any necessary modifications to any part of the territory of the Contracting States which is specifically excluded from the application of the Convention or to any State or territory for whose international relations Denmark is responsible, and which imposes taxes substantially similar in character to those to which the Convention applies. Any such extension shall take effect from such date and subject to such modifications and conditions, including conditions as to termination, as may be specified and agreed between the Contracting States in notes to be exchanged through diplomatic channels or in any other manner in accordance with their constitutional procedures.
2. Unless otherwise agreed by both Contracting States, the termination of the Convention by one of them under Article 31 shall also terminate, in the manner provided for in that Article, the application of the Convention to any part of the territory of the Contracting States or to any State or territory to which it has been extended under this Article.

CHAPTER V

FINAL PROVISIONS

Article 30

ENTRY INTO FORCE

1. The Contracting States shall notify each other in writing, through diplomatic channels, that the procedures required by its legislation for the entry into force of this Convention have been satisfied. The Convention shall enter into force on the date of receipt of the last notification.
2. The Convention shall have effect:
  - a) in respect of taxes withheld at source on or after the first day of January in the year following that in which this Convention enters into force;
  - b) in respect of other taxes:
    - (i) in the case of Mexico, for the taxable year beginning on or after the first day of January in the year following that in which this Convention enters into force; and
    - (ii) in the case of Denmark, in respect of taxes for the income year immediately following that in which the Convention enters into force and subsequent income years.

Article 31

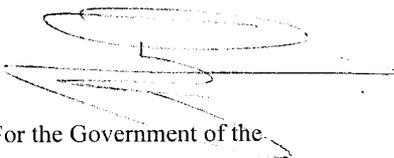
TERMINATION

1. This Convention shall remain in force until terminated by a Contracting State. Either Contracting State may terminate the Convention, through diplomatic channels, by giving notice of termination at least six months before the end of any calendar year after the expiration of a period of five years from the date of its entry into force.
2. The Convention shall cease to have effect:

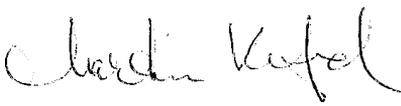
- a) in respect of taxes withheld at source on or after the first day of January the year following that in which the notice of termination is given;
- b) in respect of other taxes:
  - (i) in the case of Mexico, for the taxable year beginning on or after the first day of January in the year following that in which the notice of termination is given; and
  - (ii) in the case of Denmark, in respect of taxes for the income year immediately following that in which the notification of termination is given and subsequent income years.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

DONE in duplicate at Mexico City this eleventh day of June 199~~8~~, in the Spanish, Danish and English languages, all three texts being equally authentic. In case of any divergency of interpretation or application of the Convention, the English text shall prevail.

For the Government of the
United Mexican States

For the Government of the
Kingdom of Denmark

PROTOCOL

At the moment of signing the Convention between the Government of the United Mexican States and the Government of the Kingdom of Denmark for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income and on Capital, the undersigned have agreed upon the following provisions which shall be an integral part of the Convention.

1. With reference to paragraph 1 of Article 3.

It is understood that the term "Mexico" shall include the exclusive economic zone within which Mexico may exercise sovereign rights in accordance with domestic law and international law.

2. With reference to Article 4.

- a) A partnership, estate, or trust is a resident of a Contracting State only to the extent that the income it derives is subject to tax in that State as the income of a resident, either in the hands of the partnership, estate or trust, or in the hands of its partners or beneficiaries;
- b) The term "resident" also includes a Contracting State, a political subdivision or a local authority thereof.

3. With reference to paragraphs 1 and 2 of Article 7

The term "has carried on" means that income or gains attributable to a permanent establishment during its existence shall be taxable in the Contracting State in which such permanent establishment is situated, even if the payments are deferred until the permanent establishment has ceased to exist.

4. With reference to Article 9.

The provisions of paragraph 2 shall not apply in case of fraud, gross negligence, or wilful default.

5. With reference to Article 12.

Payments of any kind received as a consideration for technical services, including studies or surveys of scientific, geological or technical nature, or for engineering contracts including consultancy or supervisory services, shall be deemed to be payments to which the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply, to the extent that such payments are not to be considered as remunerations for the transfer of information concerning industrial, commercial or scientific experience ("know-how").

The term "know-how" will be defined in accordance with paragraph 11 of the commentary on Article 12 of the 1992 Model Tax Convention on Income and on Capital of the Organisation for Economic Co-operation and Development.

6. With reference to Article 12.

Notwithstanding the provisions of Article 12, Mexico may levy its assets tax on assets referred to in paragraph 3 of Article 12 that are furnished by residents of Denmark to residents of Mexico which are subject to such tax. In such case Mexico shall grant a credit against the assets tax on such assets by an amount equal to the income tax that would have been imposed on the royalties paid for the furnishing of those assets, applying the rate of tax provided in its national legislation as if this Convention is not applicable.

7. With reference to Articles 12 and 13.

It is agreed that payments deriving from an alienation of any right or property as mentioned in paragraph 3 of Article 12 shall be regarded as royalties and taxable according to said Article, when the payments are not in settlement of a full and final price agreed upon at the date of the alienation, but contingent of the actual productivity, use or disposition thereof.

8. With reference to paragraph 3 of Article 13.

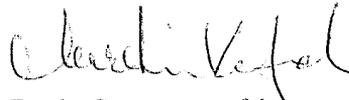
Gains referred to in this paragraph shall not include profits previously taxed on the company issuing the shares.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

DONE in duplicate at Mexico City this eleventh day of June 199~~8~~ in the Spanish, Danish and English languages, all three texts being equally authentic. In case of any divergency of interpretation or application of the Protocol, the English text shall prevail.

For the Government of the
United Mexican States

For the Government of the
Kingdom of Denmark

[SPANISH TEXT – TEXTE ESPAGNOL]

**CONVENIO ENTRE LOS ESTADOS UNIDOS MEXICANOS Y EL REINO DE DINAMARCA
PARA EVITAR LA DOBLE IMPOSICION E IMPEDIR LA EVASION FISCAL EN MATERIA DE
IMPUESTOS SOBRE LA RENTA Y SOBRE EL PATRIMONIO**

El Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno del Reino de Dinamarca, deseando concluir un Convenio para evitar la doble imposición e impedir la evasión fiscal en materia de impuestos sobre la renta y sobre el patrimonio, que en lo sucesivo se denominará el “Convenio”, han acordado lo siguiente:

CAPITULO I

AMBITO DE APLICACION DEL CONVENIO

ARTICULO 1

AMBITO SUBJETIVO

El presente Convenio se aplica a las personas residentes de uno o de ambos Estados Contratantes.

ARTICULO 2

IMPUESTOS COMPRENDIDOS

1. El presente Convenio se aplica a los impuestos sobre la renta y sobre el patrimonio exigibles por uno de los Estados Contratantes, sus subdivisiones políticas o sus entidades locales, cualquiera que sea el sistema de su exacción.
2. Se consideran impuestos sobre la renta y sobre el patrimonio los que gravan la totalidad de la renta o del patrimonio, o cualquier parte de los mismos, incluidos los impuestos sobre las ganancias derivadas de la enajenación de bienes muebles e inmuebles, así como los impuestos sobre las plusvalías.

3. Los impuestos actuales a los que se aplica el presente Convenio son en particular:

a) en el caso de México:

(i) el impuesto sobre la renta (the income tax); y

(ii) el impuesto al activo (the assets tax);

(en adelante denominados el "impuesto mexicano");

b) en el caso de Dinamarca:

(i) el impuesto sobre la renta del Estado (indkomstskatten til staten);

(ii) el impuesto sobre la renta municipal (den kommunale indkomstskat);

(iii) el impuesto sobre la renta a las municipalidades del condado (den amtskommunales indkomstskat);

(iv) el impuesto sobre la renta especial (den saerlige indkomstskat);

(v) el impuesto de la iglesia (kirkeskatten);

(vi) el impuesto sobre dividendos (udbytteskatten);

(vii) el impuesto sobre intereses (renteskatten);

(viii) el impuesto sobre regalías (royaltyskatten);

(ix) los impuestos exigibles conforme a la Ley Fiscal del Hidrocarburo (skatter i henhold til kulbrinteskatteloven);

(x) el impuesto sobre el capital del Estado (formueskatten til staten);

(en adelante denominados el "impuesto danés").

4. El Convenio también se aplica a los impuestos de naturaleza idéntica o sustancialmente análoga que se establezcan con posterioridad a la fecha de firma del Convenio y que se añadan a los actuales o les sustituyan. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes se comunicarán mutuamente las modificaciones significativas que se hayan introducido en sus respectivas legislaciones fiscales.

CAPITULO II

DEFINICIONES

ARTICULO 3

DEFINICIONES GENERALES

1. A los efectos del presente Convenio, a menos que de su contexto se infiera una interpretación diferente:

- a) el término "México" significa los Estados Unidos Mexicanos; empleado en un sentido geográfico, significa el territorio de los Estados Unidos Mexicanos; comprendiendo las partes integrantes de la Federación; las islas, incluyendo los arrecifes y los cayos en los mares adyacentes; las islas de Guadalupe y de Revillagigedo; la plataforma continental y el fondo marino y los zócalos submarinos de las islas, cayos y arrecifes; las aguas de los mares territoriales en la extensión y términos que fija el derecho internacional, y las marítimas interiores; y el espacio situado sobre el territorio nacional, con la extensión y modalidades que establezca el propio derecho internacional;

- b) el término "Dinamarca" significa el Reino de Dinamarca; empleado en un sentido geográfico comprende cualquier área fuera del mar territorial del Reino de Dinamarca que, de conformidad con el derecho internacional, haya sido o pueda ser designada bajo las leyes danesas como un área dentro de la cual Dinamarca puede ejercer derechos soberanos respecto de la exploración y explotación de los recursos naturales del fondo marino o su subsuelo y las aguas suprayacentes, y en relación con otras actividades para la exploración y explotación económica del área; el término no comprende las Islas Faroe y Greenland;
- c) los términos "un Estado Contratante" y "el otro Estado Contratante" significan México o Dinamarca, según sea el caso;
- d) el término "persona" incluye a las personas físicas, a las sociedades y cualquier otra agrupación de personas;
- e) el término "sociedad" significa cualquier persona jurídica o cualquier entidad que se considere como persona moral a efectos impositivos;
- f) los términos "empresa de un Estado Contratante" y "empresa del otro Estado Contratante" significan, respectivamente, una empresa explotada por un residente de un Estado Contratante y una empresa explotada por un residente del otro Estado Contratante;
- g) el término "tráfico internacional" significa todo transporte efectuado por un buque o aeronave explotado por una empresa de un Estado Contratante, salvo cuando el buque o aeronave se explote solamente entre lugares situados en el otro Estado Contratante;
- h) el término "nacional" significa:
  - (i) cualquier persona física que posea la nacionalidad de un Estado Contratante;

- (ii) cualquier persona jurídica, sociedad de personas y asociación cuyo carácter de tal derive de la legislación vigente en un Estado Contratante;
- i) el término "autoridad competente" significa:
  - (i) en México, el Servicio de Administración Tributaria de la Secretaría de Hacienda y Crédito Público (SAT);
  - (ii) en Dinamarca, el Ministro de Impuestos o su representante autorizado.

2. Para la aplicación del presente Convenio por un Estado Contratante, cualquier término no definido en el mismo tendrá, a menos que de su contexto se infiera una interpretación diferente, el significado que le atribuya la legislación de este Estado relativa a los impuestos que son objeto del Convenio.

ARTICULO 4 RESIDENTE

1. A los efectos del presente Convenio, el término "residente de un Estado Contratante" significa toda persona que, en virtud de la legislación de este Estado, esté sujeta a imposición en él por razón de su domicilio, residencia, sede de dirección o cualquier otro criterio de naturaleza análoga. Pero este término no incluye a las personas que estén sujetas a imposición en este Estado sólo por las rentas que obtenga de fuentes situadas en este Estado o por el patrimonio situado en el mismo.

2. Cuando en virtud de las disposiciones del párrafo 1 una persona física sea residente de ambos Estados Contratantes, su situación se resolverá de la siguiente manera:

- a) esta persona será considerada residente del Estado donde tenga una vivienda permanente a su disposición; si tuviera una vivienda permanente a su disposición en ambos Estados, se considerará

residente del Estado con el que mantenga relaciones personales y económicas más estrechas (centro de intereses vitales);

- b) si no pudiera determinarse el Estado en el que dicha persona tiene el centro de sus intereses vitales, o si no tuviera una vivienda permanente a su disposición en ninguno de los Estados, se considerará residente del Estado donde viva habitualmente;
- c) si viviera habitualmente en ambos Estados o no lo hiciera en ninguno de ellos, se considerará residente del Estado del que sea nacional;
- d) en cualquier otro caso, las autoridades competentes de los Estados Contratantes resolverán el caso mediante un acuerdo amistoso.

3. Cuando en virtud de las disposiciones del párrafo 1 una persona que no sea una persona física sea residente de ambos Estados Contratantes, las autoridades competentes de los Estados Contratantes harán lo posible por resolver la cuestión mediante un acuerdo amistoso y determinar el modo de aplicación del presente Convenio a dicha persona. En ausencia de dicho acuerdo, para efectos del Convenio, dicha persona no se considerará, en cada Estado Contratante, como residente del otro Estado Contratante.

ARTICULO 5 ESTABLECIMIENTO PERMANENTE

1. A los efectos del presente Convenio, el término "establecimiento permanente" significa un lugar fijo de negocios mediante el cual una empresa realiza toda o parte de su actividad.

- 2. El término "establecimiento permanente" incluye, en especial:
  - a) una sede de dirección;
  - b) una sucursal;

- c) una oficina;
- d) una fábrica;
- e) un taller; y
- f) una mina, un pozo de petróleo o de gas, una cantera o cualquier otro lugar de extracción de recursos naturales.

3. El término "establecimiento permanente" también incluye una obra, un proyecto de construcción, instalación o montaje, o las actividades de supervisión relacionadas con los mismos, pero sólo cuando dicha obra, proyecto o actividades, tengan una duración superior a seis meses.

4. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, se considera que el término "establecimiento permanente" no incluye:

- a) la utilización de instalaciones con el único fin de almacenar, exhibir o entregar bienes o mercancías pertenecientes a la empresa;
- b) el mantenimiento de un depósito de bienes o mercancías pertenecientes a la empresa con el único fin de almacenarlas, exhibirlas o entregarlas;
- c) el mantenimiento de un depósito de bienes o mercancías pertenecientes a la empresa con el único fin de que sean transformadas por otra empresa;
- d) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin de comprar bienes o mercancías o de recopilar información para la empresa;
- e) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin de hacer publicidad, suministrar información, o preparar la colocación de

préstamos, o desarrollar actividades similares, siempre que tengan carácter preparatorio o auxiliar, para la empresa:

- f) el mantenimiento de un lugar fijo de negocios con el único fin del Oejercicio combinado de las actividades mencionadas en los incisos a) a e), a condición de que el conjunto de la actividad del lugar fijo de negocios que resulte de esta combinación conserve su carácter auxiliar o preparatorio.

5. No obstante lo dispuesto en los párrafos 1 y 2, cuando una persona - distinta de un agente que goce de un estatuto independiente, al cual se le aplica el párrafo 7 - actúe en nombre de la empresa y ostente y ejerza habitualmente en un Estado Contratante poderes que la faculden para concluir contratos en nombre de la empresa, se considerará que esta empresa tiene un establecimiento permanente en este Estado respecto de todas las actividades que esta persona realiza por cuenta de la empresa, a menos que las actividades de esta persona se limiten a las mencionadas en el párrafo 4 y que, de haber sido ejercidas por medio de un lugar fijo de negocios, no se hubiera considerado este lugar como un establecimiento permanente, de acuerdo con las disposiciones de este párrafo.

6. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, se considera que una empresa aseguradora de un Estado Contratante tiene, salvo por lo que respecta a los reaseguros, un establecimiento permanente en el otro Estado Contratante si recauda primas en el territorio de ese otro Estado o si asegura contra riesgos situados en él por medio de una persona distinta de un agente que goce de un estatuto independiente, al cual se le aplica el párrafo 7.

7. No se considera que una empresa tiene un establecimiento permanente en un Estado Contratante por el mero hecho de que realice sus actividades empresariales en este Estado por medio de un corredor, un comisionista general, o cualquier otro agente que goce de un estatuto independiente, siempre que estas personas actúen dentro del marco ordinario de su actividad empresarial y que, en sus relaciones comerciales y financieras con la empresa, no

estén unidas por condiciones aceptadas o impuestas que difieran de las que serían generalmente acordadas por agentes independientes.

8. El hecho de que una sociedad residente de un Estado Contratante controle o sea controlada por una sociedad residente del otro Estado Contratante, o que realice actividades empresariales en este otro Estado (ya sea por medio de un establecimiento permanente o de otra manera), no convierte por sí solo a cualquiera de estas sociedades en establecimiento permanente de la otra.

CAPÍTULO III

TRIBUTACION DE LAS DISTINTAS CLASES DE RENTA

ARTICULO 6

RENTAS INMOBILIARIAS

1. Las rentas que un residente de un Estado Contratante obtenga de bienes inmuebles (incluidas las rentas de explotaciones agrícolas o silvícolas) situados en el otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. El término "bienes inmuebles" tendrá el significado que le atribuya el derecho del Estado Contratante en que los bienes en cuestión estén situados e incluirá cualquier opción o derecho similar respecto de los mismos. Dicho término comprende, en todo caso, los accesorios de bienes inmuebles, el ganado y equipo utilizados en las explotaciones agrícolas y silvícolas, los derechos a los que se apliquen las disposiciones de derecho privado relativas a los bienes raíces, el usufructo de bienes inmuebles y los derechos a percibir pagos variables o fijos por la explotación o la concesión de la explotación de yacimientos minerales, fuentes y otros recursos naturales, así como derechos a las cantidades calculadas con base en el monto o valor de producción de tales recursos; los buques, embarcaciones y aeronaves no se consideran bienes inmuebles.

3. Las disposiciones del párrafo 1 se aplican a las rentas derivadas de la utilización directa, del arrendamiento o aparcería, así como de cualquier otra forma de explotación de los bienes inmuebles.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 3 se aplican igualmente a las rentas derivadas de los bienes inmuebles de una empresa y de los bienes inmuebles utilizados para el ejercicio de servicios personales independientes.

ARTICULO 7 BENEFICIOS EMPRESARIALES

1. Los beneficios de una empresa de un Estado Contratante solamente pueden someterse a imposición en ese Estado, a no ser que la empresa realice o haya realizado actividades empresariales en el otro Estado Contratante por medio de un establecimiento permanente situado en él. Si la empresa realiza o ha realizado actividades empresariales de dicha manera, los beneficios de la empresa pueden someterse a imposición en el otro Estado, pero sólo en la medida en que sean atribuibles a:

- a) ese establecimiento permanente;
- b) ventas en ese otro Estado de bienes o mercancías de tipo idéntico o similar a los vendidos a través de ese establecimiento permanente.

Sin embargo, los beneficios derivados de las ventas descritas en el inciso b), no serán atribuidas a ese establecimiento permanente si la empresa demuestra que dichas ventas han sido realizadas por razones distintas a las de obtener un beneficio del presente Convenio.

2. Sin perjuicio de lo previsto en el párrafo 3, cuando una empresa de un Estado Contratante realice o haya realizado actividades empresariales en el otro Estado Contratante por medio de un establecimiento permanente situado en él, en cada Estado Contratante se atribuirán a dicho establecimiento permanente los beneficios que éste hubiera podido obtener de ser una empresa distinta y separada que realizase las mismas o similares actividades, bajo

las mismas o similares condiciones, y tratase con total independencia con la empresa de la que es establecimiento permanente.

3. Para la determinación de los beneficios del establecimiento permanente, se permitirá la deducción de los gastos incurridos para la realización de los fines del establecimiento permanente, comprendidos los gastos de dirección y generales de administración para los mismos fines, tanto si se efectúan en el Estado en que se encuentre el establecimiento permanente como en otra parte. Sin embargo, no serán deducibles los pagos que efectúe, en su caso, (que no sean los hechos por concepto de reembolso de gastos efectivos) el establecimiento permanente a la oficina central de la empresa o alguna de sus otras sucursales, a título de regalías, honorarios o pagos análogos a cambio del derecho de utilizar patentes u otros derechos, a título de comisión, por servicios concretos prestados o por gestiones hechas o, salvo en el caso de una empresa bancaria, a título de intereses sobre dinero prestado al establecimiento permanente. Asimismo, no se tendrán en cuenta, en la determinación de los beneficios del establecimiento permanente, las cantidades cobradas (que no sean por concepto de reembolso de gastos efectivos) por el establecimiento permanente a la oficina central de la empresa o alguna de sus otras sucursales, a título de regalías, honorarios o pagos análogos a cambio del derecho de utilizar patentes u otros derechos o a título de comisión, por servicios concretos prestados o por gestiones hechas o, salvo en el caso de un banco, a título de intereses sobre el dinero prestado a la oficina central de la empresa o alguna de sus otras sucursales.

4. Mientras sea usual en un Estado Contratante determinar los beneficios imputables a un establecimiento permanente sobre la base de un reparto de los beneficios totales de la empresa entre sus diversas partes, nada de lo establecido en el párrafo 2 impedirá que este Estado Contratante determine de esta manera beneficios imponibles mediante dicho reparto; sin embargo, el método de reparto adoptado habrá de ser tal que el resultado obtenido esté de acuerdo con los principios contenidos en el presente Artículo.

5. No se atribuirá ningún beneficio a un establecimiento permanente por el mero hecho de que este establecimiento permanente compre bienes o mercancías para la empresa.

6. A los efectos de los párrafos anteriores, los beneficios imputables al establecimiento permanente se calcularán cada año por el mismo método, a no ser que existan motivos válidos y suficientes para proceder de otra forma.

7. Cuando los beneficios comprendan rentas reguladas separadamente en otros Artículos del presente Convenio, las disposiciones de aquellos Artículos no quedarán afectadas por las del presente Artículo.

ARTICULO 8 TRANSPORTE MARITIMO Y AEREO

1. Los beneficios de una empresa de un Estado Contratante procedentes de la explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional sólo pueden someterse a imposición en este Estado.

2. La explotación de buques o aeronaves en tráfico internacional por una empresa no incluye el servicio de transporte por cualquier otro medio de transporte prestado directamente por dicha empresa ni el servicio de hospedaje.

3. Los beneficios que obtenga una empresa de un Estado Contratante derivados del uso, demora, o arrendamiento de contenedores utilizados para el transporte de bienes o mercancías sólo pueden someterse a imposición en este Estado, salvo en la medida en que dichos contenedores sean utilizados para el transporte exclusivamente entre dos sitios dentro del otro Estado Contratante.

4. Las disposiciones del párrafo 1 se aplican también a los beneficios procedentes de la participación en un consorcio, empresa conjunta o en una agencia internacional de explotación.

5. Cuando sociedades de distintos países hayan acordado realizar actividades empresariales de transporte aéreo de manera conjunta en forma de un consorcio u otra forma de empresa conjunta, las disposiciones de los párrafos 1, 2 y 3 se aplican sólo a aquella parte de los beneficios del consorcio o empresa conjunta que se relacione con la participación poseída en dicho consorcio o empresa conjunta por una sociedad residente de un Estado Contratante.

ARTICULO 9 EMPRESAS ASOCIADAS

1. Cuando

- a) una empresa de un Estado Contratante participe directa o indirectamente en la dirección, el control o el capital de una empresa del otro Estado Contratante, o
- b) las mismas personas participen directa o indirectamente en la dirección, el control o el capital de una empresa de un Estado Contratante y de una empresa del otro Estado Contratante,

y, en uno y otro caso las dos empresas estén, en sus relaciones comerciales o financieras, unidas por condiciones aceptadas o impuestas que difieran de las que serían acordadas por empresas independientes, los beneficios que habrían sido obtenidos por una de las empresas, de no existir estas condiciones, y que no se han producido a causa de las mismas, podrán incluirse en los beneficios de esta empresa y ser sometidos a imposición en consecuencia.

2. Cuando un Estado Contratante incluya en los beneficios de una empresa de este Estado, y someta a imposición en consecuencia, los beneficios sobre los cuales una empresa del otro Estado Contratante ha sido sometida a imposición en este otro Estado, y los beneficios así incluidos son beneficios que habrían sido obtenidos por la empresa del Estado mencionado en primer lugar si las condiciones convenidas entre las dos empresas hubieran sido las que se hubiesen convenido entre dos empresas independientes, entonces, este otro Estado procederá,

de acuerdo con el párrafo 2 del Artículo 26, al ajuste correspondiente del monto del impuesto que hubiere percibido sobre esos beneficios, siempre que esté de acuerdo con el ajuste realizado por el Estado Contratante mencionado en primer lugar. Para determinar dicho ajuste se tomará debida cuenta de las demás disposiciones del presente Convenio y las autoridades competentes de los Estados Contratantes se consultarán en caso necesario.

ARTICULO 10

DIVIDENDOS

1. Los dividendos pagados por una sociedad residente de un Estado Contratante a un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. Sin embargo, dichos dividendos pueden también someterse a imposición en el Estado Contratante en que resida la sociedad que pague los dividendos, y según la legislación de este Estado, pero si el perceptor de los dividendos es el beneficiario efectivo de los dividendos, el impuesto así exigido no podrá exceder de:

- a) 0 por ciento del importe bruto de los dividendos si el beneficiario efectivo es una sociedad (excluidas las sociedades de personas) que posea directamente al menos el 25 por ciento del capital de la sociedad que paga los dividendos;
- b) 15 por ciento del importe bruto de los dividendos, en los demás casos.

Este párrafo no afecta la imposición de la sociedad respecto de los beneficios con cargo a los cuales se paguen los dividendos.

3. A los efectos del presente Artículo, el término "dividendos" significa los rendimientos de las acciones, acciones de goce o usufructo sobre acciones, de las partes de minas, de las partes de fundador u otros derechos, excepto los de crédito, que permitan participar en los beneficios, así como las rentas de otros derechos corporativos sujetas al mismo régimen fiscal que los rendimientos de las acciones por la legislación del Estado en que resida la sociedad que las distribuya.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no se aplican si el beneficiario efectivo de los dividendos, residente de un Estado Contratante, realiza en el otro Estado Contratante, del que es residente la sociedad que paga los dividendos, actividades empresariales por medio de un establecimiento permanente situado en él o presta en este otro Estado servicios personales independientes por medio de una base fija situada en él, y la participación que genera los dividendos esté vinculada efectivamente con dicho establecimiento permanente o base fija. En estos casos se aplican las disposiciones del Artículo 7 o del Artículo 14, según proceda.

5. Cuando una sociedad residente de un Estado Contratante obtenga beneficios o rentas procedentes del otro Estado Contratante, este otro Estado no puede exigir ningún impuesto sobre los dividendos pagados por la sociedad, salvo en la medida en que estos dividendos sean pagados a un residente de este otro Estado o la participación que genere los dividendos esté vinculada efectivamente a un establecimiento permanente o a una base fija situada en este otro Estado, ni someter los beneficios no distribuidos de la sociedad a un impuesto sobre los mismos, aunque los dividendos pagados o los beneficios no distribuidos consistan, total o parcialmente, en beneficios o rentas procedentes de este otro Estado.

ARTICULO 11 INTERESES

1. Los intereses procedentes de un Estado Contratante y pagados a un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. Sin embargo, estos intereses pueden también someterse a imposición en el Estado Contratante del que procedan y, de acuerdo con la legislación de este Estado; pero si el perceptor de los intereses es el beneficiario efectivo, el impuesto así exigido no puede exceder de:

- a) 5 por ciento del importe bruto de los intereses cuando se trate de un banco;
- b) 15 por ciento del importe bruto de los intereses en los demás casos.

3. No obstante las disposiciones del párrafo 2, los intereses a que se refiere el párrafo 1 sólo pueden someterse a imposición en el Estado Contratante en que resida el beneficiario efectivo cuando:

- a) el beneficiario efectivo es un Estado Contratante, una subdivisión política, o una entidad local;
- b) los intereses son pagados por cualquiera de las personas mencionadas en el inciso a);
- c) el beneficiario efectivo es un fondo reconocido de pensiones o jubilaciones, siempre que sus rentas estén generalmente exentas de impuesto en este Estado;
- d) los intereses procedan de Dinamarca y sean pagados respecto de un préstamo a plazo no menor de tres años, concedido, garantizado o asegurado, o un crédito a dicho plazo otorgado, garantizado o asegurado, por
  - i) Banco de México;
  - ii) Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C.;
  - iii) Nacional Financiera, S.N.C.;
  - iv) Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C.; o
  - v) cualquier otra institución, similar a las mencionadas en los incisos ii) a (iv) según se acuerde ocasionalmente por las autoridades competentes de los Estados Contratantes.
- e) los intereses procedan de México y sean pagados respecto de un préstamo a plazo no menor de tres años, concedido, garantizado o

asegurado, o un crédito a dicho plazo otorgado, garantizado o asegurado, por:

- i) *National Bank of Denmark;*
- ii) *Industrialization Fund for Developing Countries;*
- iii) *Danish Export Finance Corporation;*
- iv) *Ship Credit Fund of Denmark;* o
- v) cualquier otra institución, similar a las mencionadas en los incisos ii) a (iv), según se acuerde ocasionalmente por las autoridades competentes de los Estados Contratantes.

4. A los efectos del presente Artículo, el término "intereses" significa los rendimientos de créditos de cualquier naturaleza, con o sin garantías hipotecarias o cláusula de participación en los beneficios del deudor y, especialmente, las rentas de fondos públicos y bonos u obligaciones, incluidas las primas y premios unidos a estos títulos, así como cualquier otra renta que se asimile a los rendimientos de las cantidades dadas en préstamo por la legislación fiscal del Estado Contratante de donde procedan las rentas. Las penalizaciones por mora en el pago no se consideran como intereses a los efectos del presente Artículo.

5. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no se aplican si el beneficiario efectivo de los intereses, residente de un Estado Contratante, realiza en el otro Estado Contratante, del que proceden los intereses, actividades empresariales por medio de un establecimiento permanente situado en él, o presta en este otro Estado servicios personales independientes por medio de una base fija situada en él, y el crédito que genera los intereses esté vinculado efectivamente con dicho establecimiento permanente o base fija. En estos casos se aplican las disposiciones del Artículo 7 o del Artículo 14, según proceda.

6. Los intereses se consideran procedentes de un Estado Contratante cuando el deudor es un residente de ese Estado. Sin embargo, cuando quien paga los intereses, sea o no residente de un Estado Contratante, tenga en un Estado Contratante un establecimiento

permanente o una base fija, que asuma la carga de los mismos, éstos se considerarán procedentes del Estado donde esté situado el establecimiento permanente o la base fija.

7. Cuando, haya alguna relación especial existente entre el deudor y el beneficiario efectivo de los intereses o la que uno y otro mantengan con terceros y el importe de los intereses pagados exceda, por cualquier motivo, del que hubieran convenido el deudor y el acreedor en ausencia de tales relaciones, las disposiciones del presente Artículo se aplicarán solamente a este último importe. En este caso, la parte excedente del pago podrá someterse a imposición, de acuerdo con la legislación de cada Estado Contratante, teniendo en cuenta las demás disposiciones del presente Convenio.

8. Las disposiciones del presente Artículo no se aplicarán cuando las autoridades competentes acuerden que el crédito respecto del cual se pagan los intereses, fue creado o asignado con el principal propósito de tomar ventaja del presente Artículo. En este caso, se aplicará la legislación interna del Estado Contratante de donde proceden los intereses.

ARTICULO 12

REGALÍAS

1. Las regalías procedentes de un Estado Contratante y pagadas a un residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. Sin embargo, dichas regalías pueden también someterse a imposición en el Estado del que procedan y de acuerdo con la legislación de este Estado, pero si el perceptor de las regalías es el beneficiario efectivo, el impuesto así exigido no puede exceder del 10 por ciento del importe bruto de las regalías.

3. Para los efectos del presente Artículo el término "regalías" significa las cantidades de cualquier tipo pagadas por el uso o la concesión de uso de un derecho de autor sobre una obra literaria, artística o científica, incluidas las películas cinematográficas, y películas o cintas, u otros medios de reproducción para usos relacionados con la transmisión en televisión o radio, cualquier patente, marca de fábrica o de comercio, diseño o modelo, plano, fórmula o procedimiento secreto, o por el uso o la concesión de uso de equipo industrial,

comercial o científico, o por informaciones relativas a experiencias industriales, comerciales o científicas.

4. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no se aplican si el beneficiario efectivo de las regalías, residente de un Estado Contratante, realiza en el otro Estado Contratante, del que proceden las regalías, actividades empresariales por medio de un establecimiento permanente situado en él, o presta en este otro Estado servicios personales independientes por medio de una base fija situada en él, y el derecho o propiedad respecto del cual se pagan las regalías esté vinculado efectivamente con dicho establecimiento permanente o base fija. En estos casos se aplican las disposiciones del Artículo 7 o del Artículo 14, según proceda.

5. Las regalías se consideran procedentes de un Estado Contratante cuando el deudor es residente de este Estado. Sin embargo, cuando quien paga las regalías, sea o no residente de un Estado Contratante, tenga en un Estado Contratante un establecimiento permanente o una base fija que asuma la carga de las mismas, éstas se considerarán procedentes del Estado Contratante donde esté situado el establecimiento permanente o la base fija.

6. Cuando, por razón de la relación especial existente entre el deudor y el beneficiario efectivo o de la que uno y otro mantengan con terceros, el importe de las regalías, habida cuenta del uso, derecho o información por los que se pagan, exceda del importe que habrían convenido el deudor y el beneficiario efectivo en ausencia de tal relación, las disposiciones de este Artículo se aplicarán solamente a este último importe. En este caso, la parte excedente del pago podrá someterse a imposición, de acuerdo con la legislación de cada Estado Contratante, teniendo en cuenta las demás disposiciones del presente Convenio.

7. Las disposiciones del presente Artículo no se aplican cuando las autoridades competentes acuerden que los derechos por los que se pagan las regalías fueron creados o asignados con el principal propósito de tomar ventaja del presente Artículo. En este caso, se aplicarán las disposiciones del derecho interno del Estado Contratante de donde provienen las regalías.

ARTICULO 13
GANANCIAS DE CAPITAL

1. Las ganancias que un residente de uno de los Estados obtenga de la enajenación de bienes inmuebles, conforme se definen en el Artículo 6, y situados en el otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. Las ganancias derivadas de la enajenación de acciones u otros derechos de una sociedad cuyos activos estén principalmente constituidos, directa o indirectamente, por bienes inmuebles situados en un Estado Contratante o por cualquier otro derecho relacionado con tales bienes inmuebles, pueden someterse a imposición en ese otro Estado. Para los efectos del presente párrafo, no se tomarán en consideración los bienes inmuebles que una sociedad utilice en su actividad industrial, comercial o agrícola, o para la prestación de servicios personales independientes.

3. Adicionalmente a las ganancias que pueden someterse a imposición de conformidad con las disposiciones de los párrafos anteriores del presente Artículo, las ganancias obtenidas por un residente de un Estado Contratante de la enajenación de acciones, participaciones u otros derechos en el capital de una sociedad residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado Contratante si el perceptor de la ganancia, durante el periodo de doce meses anterior a dicha enajenación, ha tenido una participación, directa o indirectamente, de al menos 25 por ciento en el capital de esta sociedad.

4. Las ganancias derivadas de la enajenación de bienes muebles que formen parte del activo de un establecimiento permanente que una empresa de un Estado Contratante tenga en el otro Estado Contratante, o de bienes muebles que pertenezcan a una base fija que un residente de un Estado Contratante tenga a su disposición en el otro Estado Contratante para la prestación de servicios personales independientes, comprendidas las ganancias derivadas de la enajenación de dicho establecimiento permanente (solo o con el conjunto de la empresa) o de esta base fija, pueden someterse a imposición en ese otro Estado.

5. Las ganancias obtenidas de la enajenación de buques o aeronaves explotados o contenedores utilizados en tráfico internacional, o de bienes muebles afectos a la explotación

de dichos buques o aeronaves, o uso de dichos contenedores, sólo pueden someterse a imposición en el Estado Contratante donde es residente la sociedad.

6. Respecto de las ganancias obtenidas por un consorcio de transporte aéreo u otra forma de empresa conjunta conformado por empresas de diferentes países, las disposiciones del párrafo 5 se aplicarán sólo a aquella parte de la ganancia que esté relacionada con la participación poseída en dicho consorcio o empresa conjunta por una empresa residente de un Estado Contratante.

7. Las ganancias derivadas de la enajenación de cualquier bien distinto de los mencionados en los párrafos anteriores del presente Artículo sólo pueden someterse a imposición en el Estado Contratante en que resida el enajenante.

8. En el caso de una persona física que sea residente de un Estado Contratante por un período de cinco años o más y que haya adquirido la residencia del otro Estado Contratante, el párrafo 7 no afectará el derecho de gravar conforme a la legislación interna del Estado mencionado en primer lugar, las plusvalías de las acciones de la persona física, hasta en tanto cambie de residencia.

Cuando las acciones sean posteriormente enajenadas y las ganancias derivadas de dicha enajenación son sometidas a imposición en el otro Estado Contratante, de acuerdo con el párrafo 7, este otro Estado permitirá como deducción del impuesto sobre la renta, una cantidad igual al impuesto sobre la renta que haya sido pagado en el Estado mencionado en primer lugar.

Sin embargo, dicha deducción no excederá de la parte del impuesto sobre la renta que se hubiera calculado antes de efectuarse la deducción atribuible a la renta que puede someterse a imposición en el Estado mencionado en primer lugar, de conformidad con la primera frase del presente párrafo.

ARTICULO 14
SERVICIOS PERSONALES INDEPENDIENTES

1. Las rentas que un residente de un Estado Contratante obtenga de la prestación de servicios profesionales u otras actividades de naturaleza independiente sólo podrán someterse a imposición en ese Estado. Sin embargo, estas rentas pueden someterse a imposición en el otro Estado Contratante si:

- a) el residente, siendo una persona física, permanece en el otro Estado por un periodo o periodos que excedan en total de 183 días, en cualquier periodo de doce meses que inicie o termine en el ejercicio fiscal considerado; o
- b) el residente disponga de manera habitual de una base fija en ese otro Estado con el propósito de realizar sus actividades;

pero en cualquier caso, sólo en la medida en que las rentas sean atribuibles a los servicios realizados en ese otro Estado.

2. La expresión "servicios profesionales" comprende especialmente las actividades independientes de carácter científico, literario, artístico, educativo o pedagógico, así como las actividades independientes de médicos, abogados, ingenieros, arquitectos, odontólogos y contadores.

ARTICULO 15
SERVICIOS PERSONALES DEPENDIENTES

1. Sin perjuicio de lo dispuesto en los Artículos 16, 18 y 19, los sueldos, salarios y remuneraciones similares obtenidos por un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo, sólo pueden someterse a imposición en este Estado, a no ser que el empleo se ejerza en el otro Estado Contratante. Si el empleo se ejerce así, las remuneraciones percibidas por este concepto pueden someterse a imposición en este otro Estado.

2. No obstante lo dispuesto en el párrafo 1, las remuneraciones obtenidas por un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo ejercido en el otro Estado Contratante sólo pueden someterse a imposición en el Estado mencionado en primer lugar si:

- a) el perceptor permanece en el otro Estado por un periodo o periodos que no excedan en total 183 días, en cualquier periodo de doce meses que comience o termine en el año fiscal considerado, y
- b) las remuneraciones se pagan por o en nombre de, una persona empleadora que no es residente del otro Estado, y
- c) las remuneraciones no se soportan por un establecimiento permanente o una base fija que la persona empleadora tiene en el otro Estado.

3. No obstante las disposiciones anteriores del presente Artículo, las remuneraciones obtenidas por razón de un empleo ejercido a bordo de un buque o aeronave explotado en tráfico internacional por una empresa de un Estado Contratante, pueden ser sometidos a imposición en este Estado.

4. Cuando un residente de un Estado Contratante obtenga remuneraciones respecto de un empleo ejercido a bordo de una aeronave explotada en tráfico internacional por un consorcio de transporte aéreo u otra forma de empresa conjunta integrada por empresas de diferentes países, incluida una empresa que es residente de este Estado, dichas remuneraciones sólo podrán someterse a imposición en este Estado.

ARTICULO 16 **HONORARIOS DE CONSEJEROS**

Los honorarios de consejeros y otras retribuciones similares que un residente de un Estado Contratante obtenga como miembro de un Consejo de Administración o de Vigilancia y, en el caso de México, en su calidad de administrador o comisario, de una sociedad residente del otro Estado Contratante pueden someterse a imposición en este otro Estado.

ARTICULO 17
ARTISTAS Y DEPORTISTAS

1. No obstante lo dispuesto en los Artículos 14 y 15, las rentas que un residente de un Estado Contratante obtenga del ejercicio de su actividad personal en el otro Estado Contratante, en calidad de artista, tal como un actor de teatro, cine, radio o televisión, o músico, o como deportista, pueden someterse a imposición en este otro Estado. Las rentas a que se refiere el presente párrafo incluyen las rentas que dicho residente obtenga de cualquier actividad personal ejercida en el otro Estado Contratante relacionada con su reputación como artista o deportista.

2. Cuando las rentas derivadas de las actividades personales ejercidas por un artista o deportista y, en calidad de tal se atribuyan, no al propio artista o deportista, sino a otra persona, esas rentas pueden, no obstante lo dispuesto en los Artículos 7, 14 y 15, someterse a imposición en el Estado Contratante en el que se realicen las actividades del artista o deportista.

3. Las disposiciones de los párrafos 1 y 2 no se aplican a las rentas que obtengan artistas o deportistas de actividades desarrolladas en un Estado Contratante cuando la visita a este Estado sea sufragada sustancialmente por fondos públicos del otro Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo.

ARTICULO 18
PENSIONES Y PAGOS SIMILARES

1. Sin perjuicio de lo dispuesto en el párrafo 2 del Artículo 19, las pensiones y demás remuneraciones análogas pagadas a un residente de un Estado Contratante por razón de un empleo anterior, sólo pueden someterse a imposición en este Estado.

2. Las pensiones y anualidades pagadas de un Estado Contratante conforme a su legislación de seguridad social a un residente del otro Estado Contratante podrán someterse a imposición en el Estado mencionado en primer lugar.

3. En el caso de una persona física que haya sido residente de un Estado Contratante y que haya adquirido la residencia del otro Estado Contratante, el párrafo 1 del presente Artículo no afectará el derecho del Estado mencionado en primer lugar de gravar, conforme a su legislación interna, pensiones, remuneraciones análogas y anualidades obtenidas del Estado mencionado en primer lugar por dicha persona física, a menos que dicha persona física sea nacional del otro Estado Contratante. A los efectos del presente párrafo, el impuesto así exigido en el Estado mencionado en primer lugar no excederá de 17.5 por ciento del importe bruto de la pensión, remuneración análoga o anualidad.

4. El término "anualidad", significa sumas determinadas pagadas periódicamente en fechas determinadas durante la vida o durante un periodo de tiempo determinado o determinable, conforme a una obligación de hacer pagos como contraprestación a una adecuada y total retribución en dinero o su equivalente.

ARTICULO 19 FUNCIONES PÚBLICAS

1. a) Las remuneraciones, excluidas las pensiones, pagadas por un Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo, a una persona física por razón de servicios prestados a este Estado o subdivisión política o entidad local, sólo pueden someterse a imposición en este Estado.
- b) Sin embargo, estas remuneraciones sólo pueden someterse a imposición en el otro Estado Contratante si los servicios se prestan en este Estado y la persona física es un residente de este Estado que:
  - i) posee la nacionalidad de este Estado; o
  - ii) no ha adquirido la condición de residente de este Estado solamente con el propósito de prestar los servicios.

2. a) Cualquier pensión pagada por un Estado Contratante o una subdivisión política o entidad local del mismo, bien directamente o con cargo a fondos constituidos a una persona física por razón de servicios prestados a este Estado o subdivisión o entidad, sólo pueden someterse a imposición en este Estado.
- b) Sin embargo, dicha pensión sólo puede someterse a imposición en el otro Estado Contratante si la persona física es un residente y nacional de este Estado.

3. Lo dispuesto en los Artículos 15, 16 y 18, se aplica a las remuneraciones y a las pensiones pagadas por razón de servicios prestados dentro del marco de una actividad empresarial realizada por uno de los Estados Contratantes o subdivisión política o entidad local del mismo.

ARTICULO 20 ESTUDIANTES

Las cantidades que reciba para cubrir sus gastos de mantenimiento, estudios o formación práctica un estudiante o una persona en prácticas que sea, o haya sido inmediatamente antes de llegar a un Estado Contratante residente del otro Estado Contratante y que se encuentre en el Estado mencionado en primer lugar con el único propósito de proseguir sus estudios o formación práctica, estarán exentos de imposición en este Estado, siempre que dichos pagos provengan de fuentes situadas fuera de este Estado.

ARTICULO 21 OTRAS RENTAS

1. Las rentas obtenidas por un residente de un Estado Contratante, cualquiera que fuese su procedencia, no mencionadas de forma expresa en los Artículos anteriores del presente Convenio, sólo pueden someterse a imposición en este Estado.

2. Lo dispuesto en el párrafo 1, no se aplica a las rentas, excluidas las que se deriven de bienes definidos como inmuebles en el párrafo 2 del Artículo 6, cuando el percceptor de dichas rentas, residente de un Estado Contratante, realice en el otro Estado Contratante una actividad empresarial por medio de un establecimiento permanente situado en él o preste en este otro Estado servicios personales independientes por medio de una base fija igualmente situada en él, y el derecho o propiedad por los que se pagan las rentas esté vinculado efectivamente con dicho establecimiento permanente o base fija. En estos casos se aplican las disposiciones del Artículo 7 o del Artículo 14, según proceda.

3. No obstante las disposiciones de los párrafos 1 y 2 del presente Artículo, las rentas de un residente de un Estado Contratante no mencionadas en los Artículos anteriores del presente Convenio y que tengan su origen en el otro Estado Contratante, pueden también someterse a imposición en este otro Estado.

ARTICULO 22

PATRIMONIO

1. El patrimonio constituido por bienes inmuebles, según se definen en el Artículo 6, propiedad de un residente de un Estado Contratante y situados en el otro Estado Contratante, puede someterse a imposición en este otro Estado.

2. El patrimonio constituido por bienes muebles que formen parte del activo de un establecimiento permanente que una empresa de un Estado Contratante tenga en el otro Estado Contratante, o por bienes muebles que pertenezcan a una base fija que un residente de un Estado Contratante posea en el otro Estado Contratante para la prestación de servicios personales independientes, puede someterse a imposición en este otro Estado.

3. El patrimonio constituido por buques, aeronaves o contenedores explotados en tráfico internacional por una empresa de un Estado Contratante, así como por bienes muebles afectos a la explotación de tales buques, aeronaves o contenedores, sólo puede someterse a imposición en este Estado.

4. Todos los demás elementos del patrimonio de un residente de un Estado Contratante sólo pueden someterse a imposición en ese Estado.

5. Respecto al patrimonio obtenido por un consorcio de transporte aéreo u otra forma de empresa conjunta formada por empresas de diferentes países incluyendo una empresa que sea residente de un Estado Contratante, las disposiciones del párrafo 3 solo se aplican a la proporción del patrimonio que corresponda a la participación poseída en ese consorcio o empresa conjunta por una empresa que es residente de ese Estado.

ARTICULO 23

ACTIVIDADES EN RELACIÓN CON ESTUDIOS PRELIMINARES, EXPLORACIÓN O EXTRACCIÓN DE HIDROCARBUROS

1. No obstante las disposiciones del Artículo 5 y del Artículo 14, una persona residente de un Estado Contratante que realice actividades en relación con estudios preliminares, exploración o extracción de hidrocarburos situados en el otro Estado Contratante se considerará que realiza, respecto de estas actividades, actividades empresariales en este otro Estado Contratante por medio de un establecimiento permanente o base fija situada en el mismo.

2. Las disposiciones del párrafo 1 no se aplican cuando las actividades se realizan por un período o períodos que no excedan en total de 30 días, en cualquier periodo de doce meses. Sin embargo, a los efectos del presente párrafo, las actividades realizadas por una empresa relacionada con otra empresa, conforme a lo establecido en el Artículo 9, se considerarán como realizadas por la empresa con la que está relacionada, si las actividades en cuestión son sustancialmente las mismas a aquéllas realizadas por la empresa mencionada en último lugar.

3. No obstante las disposiciones de los párrafos 1 y 2, las actividades de las plataformas de perforación en relación con los estudios preliminares, exploración o extracción de hidrocarburos realizadas en altamar constituirán un establecimiento permanente sólo si las actividades se realizan por un periodo o periodos que excedan en total de 183 días, en cualquier periodo de doce meses. Sin embargo, a los efectos del presente párrafo, las actividades realizadas por una empresa relacionada con otra empresa conforme a lo establecido en el Artículo 9, se considerarán como realizadas por la empresa con la que está

relacionada, si las actividades en cuestión son sustancialmente las misma a aquéllas realizadas por la empresa mencionada en último lugar.

4. Un residente de un Estado Contratante que esté sometido a imposición en el otro Estado Contratante por rentas derivadas del uso o goce de plataformas de perforación utilizadas en estudios preliminares, exploración o extracción de hidrocarburos pueden elegir para cualquier ejercicio fiscal calcular el impuesto sobre dicha renta sobre una base neta, como si dicha renta fuera atribuible a un establecimiento permanente en dicho otro Estado. Cualquier elección será obligatoria para el ejercicio fiscal de la elección y todos los ejercicios fiscales subsecuentes, a menos que la autoridad competente del otro Estado contratante acuerde en terminar la elección.

CAPÍTULO IV

DISPOSICIONES ESPECIALES

ARTICULO 24

ELIMINACION DE LA DOBLE IMPOSICION

1. En México, con arreglo a las disposiciones y sin perjuicio de las limitaciones de la legislación mexicana, conforme a las modificaciones ocasionales de esta legislación que no afecten sus principios generales, México permitirá a sus residentes acreditar contra el impuesto sobre la renta mexicano:

- a) el impuesto sobre la renta pagado a Dinamarca por o en nombre de dicho residente;
- b) en el caso de una sociedad propietaria de al menos el 10 por ciento del capital de una sociedad residente de Dinamarca y de la cual la sociedad mencionada en primer lugar recibe los dividendos, el impuesto sobre la renta pagado a Dinamarca por o en nombre de la sociedad que distribuye dichos dividendos, respecto de los beneficios con cargo a los cuales se pagan los dividendos; y

- c) sin embargo, dicho crédito no podrá exceder, en ningún caso, la parte del impuesto sobre la renta, calculado antes de la deducción, atribuible a la renta que puede someterse a imposición en Dinamarca.

2. En Dinamarca, con arreglo a las disposiciones y sin perjuicio de las limitaciones de la legislación danesa, conforme a las modificaciones ocasionales de esta legislación que no afecten sus principios generales, la doble imposición se evitará de la siguiente manera:

- a) sujeto a lo dispuesto en el inciso c), cuando un residente de Dinamarca obtenga rentas o posea patrimonio que, conforme a las disposiciones del presente Convenio, puedan someterse a imposición en México, Dinamarca permitirá:
  - i) la deducción del impuesto sobre la renta de ese residente de una cantidad equivalente al impuesto sobre la renta mexicano pagado;
  - ii) la deducción del impuesto sobre el patrimonio de ese residente de una cantidad equivalente al impuesto sobre el patrimonio pagado en México;
- b) sin embargo, dicha deducción no podrá exceder, en ningún caso, la parte del impuesto sobre la renta o sobre el patrimonio, calculado antes de la deducción, que sea atribuible, según sea el caso, a la renta o al patrimonio que pueda someterse a imposición en México;
- c) cuando un residente de Dinamarca obtenga rentas o posea patrimonio que, de conformidad con las disposiciones del presente Convenio sólo pueda someterse a imposición en México, Dinamarca podrá incluir esta renta o patrimonio en la base gravable, pero permitirá como deducción del impuesto sobre la renta o sobre el patrimonio, la parte del impuesto sobre la renta o sobre el patrimonio atribuible a la renta obtenida o el patrimonio poseído en México, según el caso;

- d) no obstante las disposiciones de los incisos a) y b), los dividendos pagados por una empresa residente de México a una empresa residente de Dinamarca estarán exentos del impuesto danés, de conformidad con las disposiciones de la legislación Danesa, que regulan la exención del impuesto a los dividendos pagados a empresas danesas por subsidiarias extranjeras;
- e) en el caso de dividendos pagados por una sociedad residente de México a una sociedad residente de Dinamarca y que posea al menos 10 por ciento del capital de la sociedad que paga los dividendos, si los dividendos no se encuentran exentos del impuesto danés, de conformidad con lo establecido en los incisos d) y g), el crédito, a los efectos de los incisos a) y b), tomará en consideración el impuesto mexicano exigible a la sociedad que paga los dividendos, respecto de los beneficios con cargo a los cuales dichos dividendos son pagados;
- f) cuando la exención o reducción del impuesto mexicano exigible, de acuerdo con las disposiciones del Artículo 7, respecto de beneficios obtenidos por una empresa danesa de un establecimiento permanente situado en México, sea otorgada de conformidad con los Artículos 13, 51, 51-A y 143 de la Ley del Impuesto sobre la Renta de México, entonces, a los efectos del inciso a) (i) y el inciso b), la deducción al impuesto danés del impuesto mexicano se permitirá como si no se hubiera otorgado dicha exención o reducción, a condición de que el establecimiento permanente esté comprometido en actividades empresariales (distintas de las actividades empresariales del sector financiero) y que no más del 25 por ciento de los beneficios de la empresa consistan en intereses y ganancias de la enajenación de acciones o bonos, o consistan en beneficios obtenidos de terceros estados;
- g) no obstante las disposiciones del inciso d), cuando los dividendos sean pagados por una sociedad residente de México y a la que se le haya

otorgado la exención o reducción del impuesto mexicano, de conformidad con los Artículos 13, 51, 51-A y 143 de la Ley del Impuesto sobre la Renta de México, a una persona (siendo una sociedad) residente de Dinamarca y que posee, directa o indirectamente, al menos 25 por ciento del capital de la sociedad mencionada en primer lugar, entonces, dichos dividendos estarán exentos de impuesto en Dinamarca, a condición de que la sociedad que paga los dividendos esté comprometida en actividades empresariales (distintas de las actividades empresariales del sector financiero) y que no más del 25 por ciento de los beneficios de la sociedad consistan en intereses y ganancias de la enajenación de las acciones y bonos, o consistan en beneficios obtenidos de terceros estados;

- h) las disposiciones de los incisos f) y g) se aplicarán por los primeros quince años en que el Convenio esté surtiendo efectos. Las autoridades competentes se comunicarán entre ellas, a fin de determinar si este período debe extenderse. Cualquier extensión surtirá efectos a partir de la fecha y sujeta a las modificaciones y condiciones, incluidas las condiciones relativas a la terminación, que podrán especificarse y acordarse por los Estados Contratantes, mediante el intercambio de notas diplomáticas o por cualquier otra forma, de conformidad con sus procedimientos constitucionales.

3. A los efectos del presente Convenio, el impuesto al activo mexicano mencionado en el inciso a) ii) del párrafo 3 del Artículo 2 será considerado como un impuesto sobre la renta.

ARTICULO 25 NO DISCRIMINACIÓN

1. Los nacionales de un Estado Contratante no serán sometidos en el otro Estado Contratante a ningún impuesto u obligación relativo al mismo que no se exija o que sea más gravoso que aquél al que estén o puedan estar sometidos los nacionales de este otro Estado que se encuentren en las mismas condiciones, en particular respecto a la residencia. No

obstante lo dispuesto en el Artículo 1, la presente disposición también se aplica a personas que no sean residentes de uno o ambos Estados Contratantes.

2. Los establecimientos permanentes que una empresa de un Estado Contratante tenga en el otro Estado Contratante no serán sometidos a imposición en este otro Estado de manera menos favorable que las empresas de este otro Estado que realicen las mismas actividades. Esta disposición podrá interpretarse en el sentido de obligar a un Estado Contratante a conceder a los residentes del otro Estado Contratante las deducciones personales, exoneraciones y reducciones impositivas que otorgue a sus propios residentes en consideración a su estado civil o cargas familiares.

3. A menos que se apliquen las disposiciones del párrafo 1 del Artículo 9, del párrafo 7 del Artículo 11 o del párrafo 6 del Artículo 12, los intereses, las regalías y demás gastos pagados por una empresa de un Estado Contratante a un residente del otro Estado Contratante, serán deducibles, para determinar los beneficios sujetos a imposición de esta empresa, en las mismas condiciones que si hubieran sido pagados a un residente del Estado mencionado en primer lugar. Igualmente las deudas de una empresa de un Estado Contratante relativas a un residente del otro Estado Contratante son deducibles para la determinación del patrimonio imponible de esta empresa en las mismas condiciones que si se hubieran contraído con un residente del primer Estado.

4. Las empresas de un Estado Contratante, cuyo capital esté total o parcialmente detentado o controlado, directa o indirectamente, por uno o varios residentes del otro Estado Contratante, no estarán sometidas en el Estado mencionado en primer lugar a ningún impuesto u obligación relativo al mismo que no se exija o que sea más gravoso que aquéllos a los que estén o puedan estar sometidas otras empresas similares del Estado mencionado en primer lugar.

5. No obstante las disposiciones del Artículo 2, lo dispuesto en el presente Artículo se aplica a todos los impuestos cualquiera que sea su naturaleza o denominación.

ARTICULO 26
PROCEDIMIENTO AMISTOSO

1. Cuando una persona considere que las medidas adoptadas por uno o ambos Estados Contratantes implican o pueden implicar para ella una imposición que no esté conforme con las disposiciones del presente Convenio, con independencia de los recursos previstos por el derecho interno de estos Estados, podrá someter su caso a la autoridad competente del Estado Contratante del que es residente o, si fuera aplicable el párrafo 1 del Artículo 25, a la del Estado Contratante del que es nacional.

2. La autoridad competente, si la reclamación le parece fundada y si no puede por sí misma encontrar una solución satisfactoria, hará lo posible por resolver la cuestión mediante un acuerdo amistoso con la autoridad competente del otro Estado Contratante, a fin de evitar una imposición que no se ajuste a el presente Convenio, siempre que la autoridad competente del otro Estado Contratante haya sido notificada del caso dentro de los tres años siguientes a la fecha en que se presentó o debió haberse presentado la declaración en este otro Estado, lo que ocurra posteriormente. En tal caso, cualquier acuerdo alcanzado se implementará dentro de los diez años contados a partir de la fecha en que se presentó o debió haberse presentado la declaración en ese otro Estado o, lo que ocurra posteriormente, o en un periodo más largo cuando lo permita el derecho interno de ese otro Estado.

3. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes harán lo posible por resolver las dificultades o disipar las dudas que plantee la interpretación o aplicación del presente Convenio mediante acuerdo amistoso. También podrán consultarse en lo relativo a casos no previstos en el presente Convenio.

4. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes pueden comunicarse directamente entre sí a fin de llegar a un acuerdo en el sentido de los párrafos anteriores. Cuando se considere conveniente tener un intercambio oral de opiniones para llegar a un acuerdo, dicho intercambio puede tener lugar en el seno de una comisión compuesta por representantes de las autoridades competentes de los Estados Contratantes.

ARTICULO 27
INTERCAMBIO DE INFORMACIÓN

1. Las autoridades competentes de los Estados Contratantes intercambiarán la información necesaria para aplicar lo dispuesto en el presente Convenio, o en el derecho interno de los Estados Contratantes relativo a los impuestos comprendidos en el presente Convenio, en la medida en que la imposición exigida por aquél no fuera contraria al Convenio. También pueden intercambiar información necesaria para la aplicación de la legislación interna de los Estados Contratantes referente a impuestos al valor agregado, otros impuestos de ventas y contribuciones al consumo o a la producción, pagados a los Estados Contratantes. El intercambio de información no está limitado por el Artículo 1. Cualquier información recibida por un Estado Contratante será mantenida secreta, al igual que la información obtenida con base al derecho interno de este Estado y sólo se comunicará a las personas o autoridades (incluidos los tribunales y órganos administrativos) encargados de la determinación o recaudación de los impuestos comprendidos en el presente Convenio, de los procedimientos declarativos o ejecutivos, relativos a estos impuestos o de la resolución de los recursos en relación con los mismos. Dichas personas o autoridades sólo utilizarán estos informes para fines fiscales. Podrán revelar estas informaciones en las audiencias públicas de los tribunales o en las sentencias judiciales.

2. En ningún caso las disposiciones del párrafo 1 podrán interpretarse en el sentido de obligar a un Estado Contratante a:

- a) adoptar medidas administrativas contrarias a la legislación o práctica administrativa de éste o del otro Estado Contratante;
- b) suministrar información que no se pueda obtener sobre la base de la legislación o del ejercicio de la práctica normal administrativa de éste o del otro Estado Contratante;

- c) suministrar información que revele cualquier secreto comercial, empresarial, industrial o profesional o un procedimiento comercial, o información cuya revelación sea contraria al orden público. (ordre public)

ARTICULO 28

AGENTES DIPLOMÁTICOS Y OFICIALES CONSULARES

Las disposiciones del presente Convenio no afectan a los privilegios fiscales otorgados a los agentes diplomáticos o funcionarios consulares de acuerdo con los principios generales del derecho internacional o en virtud de acuerdos especiales.

ARTICULO 29

EXTENSIÓN TERRITORIAL

1. El presente Convenio podrá aplicarse, ya sea en su totalidad o con las modificaciones necesarias, a cualquier parte del territorio de los Estados Contratantes que se excluya específicamente de la aplicación del presente Convenio, o a cualquier estado o territorio, cuyas relaciones internacionales sean responsabilidad de Dinamarca y que establezca impuestos sustancialmente similares en su naturaleza a aquéllos a los que se aplica el presente Convenio. Dicha aplicación surtirá sus efectos a partir de la fecha y sujeta a las modificaciones y condiciones, incluidas las condiciones relativas a la terminación, que podrán especificarse y acordarse por los Estados Contratantes, mediante el intercambio de notas diplomáticas o por cualquier otra forma, de conformidad con sus procedimientos constitucionales.

2. A menos que ambos Estados Contratantes convengan lo contrario, la terminación del Convenio por uno de ellos, de conformidad con el Artículo 31, dará lugar a la terminación de la aplicación del Convenio, en las condiciones previstas en ese Artículo respecto de cualquier parte del territorio de los Estados Contratantes o cualquier Estado o territorio a los que se haya hecho extensivo, de acuerdo con el presente Artículo.

CAPITULO V
DISPOSICIONES FINALES

ARTICULO 30
ENTRADA EN VIGOR

1. Los Estados Contratantes se notificarán por escrito, por la vía diplomática, el cumplimiento de los procedimientos requeridos por su legislación para la entrada en vigor del presente Convenio. El Convenio entrará en vigor a partir de la fecha de recepción de la última notificación.

2. El presente Convenio surtirá efecto:

- a) respecto de impuestos retenidos en la fuente, a partir del primer día de enero del año siguiente a aquél en que el presente Convenio entre en vigor;
- b) respecto de otros impuestos:
  - i) en el caso de México, por el ejercicio fiscal iniciado a partir del primer día del mes de enero del año siguiente a aquél en que el presente Convenio entre en vigor; y
  - ii) en el caso de Dinamarca, respecto de impuestos del ejercicio fiscal inmediato siguiente a aquél en que el Convenio entre en vigor y los ejercicios fiscales subsecuentes.

ARTICULO 31
TERMINACIÓN

1. El presente Convenio permanecerá en vigor hasta que se dé por terminado por un Estado Contratante. Cualquiera de los Estados Contratantes puede dar por terminado el presente Convenio, por la vía diplomática, dando aviso de la terminación al menos con seis

meses de antelación al final de cualquier año de calendario siguiente al periodo de cinco años contado a partir de la fecha de su entrada en vigor.

2. El presente Convenio dejará de surtir efectos:
- a) respecto de impuestos retenidos en la fuente, a partir del primer día de enero del año siguiente a aquél en que se dé la notificación de la terminación.
  - b) respecto de otros impuestos:
    - i) en el caso de México, por el ejercicio fiscal iniciado a partir del primer día del mes de enero del año siguiente a aquél en que se dé la notificación de la terminación; y
    - ii) en el caso de Dinamarca, respecto de los impuestos del ejercicio fiscal inmediato siguiente a aquél en que se de la notificación de la terminación y los ejercicios fiscales subsecuentes.

EN FE DE LO CUAL, los suscritos, debidamente autorizados por sus respectivos Gobiernos, firman el presente Convenio.

HECHO en duplicado en la Ciudad de México, el día ^{9^o} ~~doce~~ del mes de junio del año de mil novecientos noventa y siete, en los idiomas español, danés e inglés, siendo los tres textos igualmente auténticos. En caso de cualquier divergencia en la interpretación o aplicación del presente Convenio, el texto en inglés deberá prevalecer.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

Guillermo Ortiz Martínez
Secretario de Hacienda y
Crédito Público

**POR EL REINO
DE DINAMARCA**

Martin Kofod
Embajador

PROT O C O L O

Al momento de proceder a la firma del Convenio entre el Gobierno de los Estados Unidos Mexicanos y el Gobierno del Reino de Dinamarca para Evitar la Doble Imposición e Impedir la Evasión Fiscal en Materia de Impuestos sobre la Renta y sobre el Patrimonio, los suscritos han convenido que las disposiciones siguientes formen parte integrante del Convenio.

1. En relación con el párrafo 1 del Artículo 3

Se entiende que el término "México" incluirá la zona económica exclusiva dentro de la cual México puede ejercer sus derechos soberanos de conformidad con el derecho interno y el derecho internacional.

2. En relación con el Artículo 4

- a) Una sociedad de personas, sucesión o fideicomiso se considera residente de un Estado Contratante sólo en la medida en que las rentas que obtenga estén sujetas a imposición en este Estado como rentas de un residente, ya sea como rentas de la sociedad de personas, sucesión o fideicomiso, o de sus asociados o beneficiarios;
- b) El término "residente" también comprende un Estado Contratante, una de sus subdivisiones políticas o una de sus entidades locales.

3. En relación con los párrafos 1 y 2 del Artículo 7

El término "haya realizado" significa que la renta o las ganancias atribuibles a un establecimiento permanente durante su existencia serán sometidas a imposición en el Estado Contratante en el que dicho establecimiento permanente esté situado, aun cuando los pagos sean diferidos hasta que el establecimiento permanente haya dejado de existir.

4. En relación con el Artículo 9

Las disposiciones del párrafo 2 no se aplicarán en caso de fraude, culpa, o negligencia.

5. En relación con el Artículo 12

Los pagos obtenidos con motivo de servicios técnicos, incluidos los estudios o investigaciones carácter científico, geológico o técnico, o por trabajos de ingeniería, comprendidos los servicios de consultoría o supervisión, deberán considerarse como pagos a los que se aplican las disposiciones de los Artículos 7 ó 14, según sea el caso, en medida en que tales pagos no constituyan remuneraciones por informaciones relativas a experiencias industriales, comerciales o científicas (*know-how*).

La expresión "informaciones relativas a experiencias industriales, comerciales o científicas (*know-how*)" se definirá de conformidad con el párrafo 11 del comentario al Artículo 12 del Convenio Modelo para Evitar la Doble Imposición respecto de los Impuestos sobre la Renta y el Patrimonio de 1992 de la Organización para la Cooperación y Desarrollo Económico.

6. En relación con el Artículo 12

No obstante las disposiciones del Artículo 12, México podrá gravar con el impuesto al activo, los activos a que se refiere el párrafo 3 del Artículo 12 y que son proporcionados por residentes de Dinamarca a residentes de México que sean sujetos de dicho impuesto. En tal caso, México permitirá un crédito contra el impuesto al activo sobre dichos activos, por un monto equivalente al impuesto sobre la renta imponible sobre las regalías pagadas por haber proporcionado estos activos, aplicando la tasa del impuesto establecida en su legislación nacional como si el presente Convenio no fuera aplicable.

7. En relación con los Artículos 12 y 13

Se acuerda que los pagos obtenidos de la enajenación de cualquier derecho o propiedad mencionados en el párrafo 3 del Artículo 12 se considerarán regalías y podrán someterse a imposición de conformidad con el mencionado Artículo cuando, a la fecha de la enajenación, los pagos no se hayan acordado como un precio total o final, sino estén condicionados a la productividad, uso o disposición de los mismos.

8. En relación con el párrafo 3 del Artículo 13

Las ganancias a las que se hace referencia en este párrafo no incluyen los beneficios previamente sometidos a imposición de la sociedad que emite las acciones.

EN FE DE LO CUAL, los suscritos, debidamente autorizados por sus respectivos Gobiernos, firman el presente Protocolo.

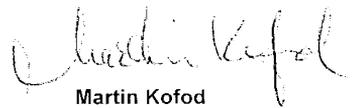
HECHO en duplicado en la Ciudad de México, el día ^{once}~~diece~~ del mes de junio del año de mil novecientos noventa y siete, en los idiomas español, danés e inglés, siendo los tres textos igualmente auténticos. En caso de cualquier divergencia en la interpretación o aplicación del presente Protocolo, el texto en inglés deberá prevalecer.

**POR EL GOBIERNO DE LOS
ESTADOS UNIDOS MEXICANOS**

Guillermo Ortiz Martínez
Secretario de Hacienda y
Crédito Público

**POR EL REINO
DE DINAMARCA**

Martin Kofod
Embajador

[TRANSLATION – TRADUCTION]

CONVENTION ENTRE LES ÉTATS-UNIS DU MEXIQUE ET LE
ROYAUME DU DANEMARK TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IM-
POSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE
D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE

Le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement du Royaume du Danemark, désireux de conclure une convention tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, ci-après dénommée « la Convention », sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE I. CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

Article premier. Personnes visées

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont des résidents d'un État contractant ou des deux États contractants.

Article 2. Impôts visés

1. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu et sur la fortune, perçus pour le compte d'un État contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception.

2. Sont considérés comme impôts sur le revenu et sur la fortune les impôts perçus sur le revenu total, sur la fortune totale ou sur des éléments du revenu ou de la fortune, y compris les impôts sur les gains provenant de l'aliénation de biens meubles ou immobiliers, ainsi que les impôts sur les plus-values.

3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont notamment :

a) Dans le cas du Mexique :

- (i) L'impôt sur le revenu (« el impuesto sobre la renta »); et
- (ii) L'impôt sur les actifs (« el impuesto al activo »);
(ci-après dénommés « impôt mexicain »);

b) Dans le cas du Danemark :

- (i) L'impôt d'État sur le revenu (indkomstskatten til staten);
- (ii) L'impôt communal sur le revenu (den kommunale indkomstskat);
- (iii) L'impôt de comté sur le revenu (den amtskommunale indkomstskat);
- (iv) L'impôt spécial sur le revenu (den særlige indkomstskat);
- (v) L'impôt cultuel (kirkeskatten);
- (vi) L'impôt sur les dividendes (udbytteskatten);

- (vii) L'impôt sur les intérêts (renteskatten);
  - (viii) L'impôt sur les redevances (royaltyskatten);
  - (ix) Les impôts au titre de la Loi sur les hydrocarbures (skatter i henhold til kulbrinteskatteloven);
  - (x) L'impôt d'État payé sur la fortune (formueskatten til staten);
- (ci-après dénommés « impôts danois »).

4. La présente Convention s'applique également à tous les impôts de nature identique ou sensiblement analogues établis après la date de signature de la présente Convention et qui s'ajouteraient ou se substitueraient aux impôts actuels. Les autorités compétentes des États contractants se communiquent les modifications significatives apportées à leurs législations fiscales respectives.

CHAPITRE II. DÉFINITIONS

Article 3. Définitions générales

1. Au sens de la présente Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente :

a) Le terme « Mexique » s'entend des États-Unis du Mexique; dans son sens géographique, il englobe le territoire des États-Unis du Mexique ainsi que les parties intégrées de la Fédération, les îles, les récifs et les bancs de sable dans les eaux adjacentes, les îles Guadalupe et Revillagigedo, le plateau continental et les fonds marins et le sous-sol des îles, bancs de corail et récifs, les eaux de la mer territoriale, dans la mesure et la limite autorisées par le droit international, et les eaux intérieures, ainsi que l'espace aérien du territoire national, dans la mesure autorisées et selon les conditions prévues par le droit international;

b) Le terme « Danemark » désigne le Royaume du Danemark; dans son sens géographique, il englobe toute zone en dehors de la mer territoriale du Danemark qui, conformément au droit international a été ou pourra être désignée ultérieurement selon les lois danoises comme étant une zone sur laquelle le Danemark peut exercer ses droits souverains relatifs à la prospection et à l'exploitation des ressources naturelles du lit de la mer ou son sous-sol et les eaux de surface et, s'agissant d'autres activités, à la prospection et l'exploitation économiques de la zone. Le terme ne comprend pas les îles Féroé, ni le Groenland.

c) Les termes « un État contractant » et « l'autre État contractant » désignent, selon le contexte, le Mexique ou le Danemark;

d) Le terme « personne » comprend les personnes physiques, les sociétés et tous autres groupements de personnes;

e) Le terme « société » désigne toute personne morale ou toute entité qui est considérée comme une société ou une personne morale aux fins d'imposition;

f) Les expressions « entreprise d'un État contractant » et « entreprise de l'autre État contractant » désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un État contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre État contractant;

g) L'expression « trafic international » désigne tout transport effectué par un navire ou un aéronef exploité par une entreprise d'un État contractant, sauf lorsque le navire ou l'aéronef n'est exploité qu'entre des points situés dans l'autre État contractant;

h) Le terme « national » désigne :

(i) Toute personne physique possédant la nationalité d'un État contractant;

(ii) Toute personne morale, société de personnes (partnership) ou association constituée conformément à la législation en vigueur dans un État contractant;

i) L'expression « autorité compétente » s'entend :

(i) Au Mexique, du Secrétariat des finances et des crédits publics;

(ii) Au Danemark, du Ministre des impôts ou de son représentant autorisé.

2. Aux fins de l'application de la Convention par un État contractant, toute expression qui n'y est pas autrement définie a le sens que lui attribue la législation dudit État contractant régissant les impôts visés par la Convention, à moins que le contexte n'appelle une interprétation différente.

Article 4. Résidence

1. Aux fins de la présente Convention, l'expression « résident d'un État contractant » s'entend de toute personne qui, en vertu de la législation de cet État, y est assujéti à l'impôt en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue. L'expression ne s'entend cependant pas d'une personne assujéti à l'impôt dans cet État uniquement pour ce qui concerne un revenu qui trouve sa source dans cet État ou qui résulte d'une fortune qui y est située.

2. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1, une personne physique est un résident des deux États contractants, sa situation est réglée de la manière suivante :

a) Cette personne est considérée comme un résident de l'État où elle dispose d'un foyer d'habitation permanent; si elle dispose d'un foyer d'habitation permanent dans les deux États, elle est considérée comme un résident de l'État avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);

b) Si l'État où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut être déterminé, ou si elle ne dispose d'un foyer d'habitation dans aucun des États, elle sera considérée comme résidente de l'État où elle séjourne de façon habituelle;

c) Si cette personne séjourne de façon habituelle dans les deux États ou si elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d'eux, elle est considérée comme un résident de l'État dont elle possède la nationalité;

d) Dans tout autre cas, les autorités compétentes des États contractants règlent la question d'un commun accord.

3. Si une personne, autre qu'une personne physique, est un résident des deux États contractants au regard des dispositions du paragraphe 1, les autorités compétentes des

États contractants s'efforcent de trancher la question d'un commun accord pour déterminer les modalités d'application de la Convention à cette personne. À défaut d'accord à cet effet, la personne sera considérée dans chaque État contractant comme n'étant pas résidente de l'autre État contractant.

Article 5. Établissement stable

1. Au sens de la présente Convention, l'expression « établissement stable » désigne une installation fixe d'affaires, par l'intermédiaire de laquelle une entreprise exerce son activité en tout ou en partie.

2. L'expression « établissement stable » comprend notamment :

- a) Un siège de direction;
- b) Une succursale;
- c) Un bureau;
- d) Une usine;
- e) Un atelier; et
- f) Une mine, un puits de pétrole ou de gaz, une carrière ou tout autre lieu lié à l'extraction de ressources naturelles.

3. L'expression « établissement stable » englobe également un chantier, un projet de construction, d'assemblage ou de montage ou des activités de surveillance connexe, mais seulement lorsque ce chantier, ce projet ou ces activités ont une durée supérieure à six mois.

4. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, on considère qu'il n'y a pas « établissement stable » si :

- a) Il est fait usage d'installations aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison de marchandises appartenant à l'entreprise;
- b) Des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison;
- c) Des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de transformation par une autre entreprise;
- d) Une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'acheter des marchandises ou de réunir des informations pour l'entreprise;
- e) Une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins de publicité, de communication de renseignements, pour la préparation relative au placement d'emprunts, pour toutes activités similaires, pour autant qu'elles aient un caractère préparatoire ou accessoire pour l'entreprise;
- f) Une installation fixe d'affaires est utilisée exclusivement pour exercer une combinaison quelconque des activités visées aux alinéas a) à e), à condition que l'activité d'ensemble menée depuis la base fixe comme résultant de cette combinaison revête un caractère accessoire ou préparatoire.

5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, lorsqu'une personne — autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant auquel s'applique le paragraphe 7 — agit

pour le compte d'une entreprise et dispose dans un État contractant de pouvoirs qu'elle y exerce habituellement lui permettant de conclure des contrats au nom de l'entreprise, cette entreprise est considérée comme ayant un établissement stable dans cet État pour toutes les activités que cette personne exerce pour l'entreprise, à moins que les activités de cette personne ne soient limitées à celles qui sont mentionnées au paragraphe 4 et qui, si elles étaient exercées par l'intermédiaire d'une installation fixe d'affaires, ne permettraient pas de considérer cette installation comme un établissement stable selon les dispositions de ce paragraphe.

6. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, il est considéré qu'une compagnie d'assurances résidente d'un État contractant a, sauf en ce qui concerne les réassurances, un établissement stable dans l'autre État contractant si elle récolte des primes sur le territoire de cet autre État contractant ou si elle assure contre des risques situés dans cet État par l'intermédiaire d'une personne autre qu'un agent indépendant auquel s'applique le paragraphe 7 du présent article.

7. Une entreprise n'est pas considérée comme ayant un établissement stable dans un État contractant du seul fait qu'elle y exerce son activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou de tout autre agent jouissant d'un statut indépendant, à condition que ces personnes agissent dans le cadre ordinaire de leur activité et qu'elles ne soient pas liées, dans leurs relations commerciales ou financières avec l'entreprise, par des conditions convenues ou imposées qui diffèrent de celles qui sont généralement convenues entre des agents indépendants.

8. Le fait qu'une société qui est un résident d'un État contractant contrôle ou est contrôlée par une société qui est un résident de l'autre État contractant ou qui y exerce son activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou non) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une ou l'autre de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

CHAPITRE III. IMPOSITION DES REVENUS

Article 6. Revenus immobiliers

1. Les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de biens immobiliers, y compris les revenus des exploitations agricoles ou forestières, situés dans l'autre État contractant, sont imposables dans cet autre État.

2. L'expression « biens immobiliers » a le sens que lui attribue le droit de l'État contractant où les biens considérés sont situés et comprend en tout cas toute option ou droit similaire à cet égard. L'expression comprend en tout cas les accessoires, le cheptel mort ou vif des exploitations agricoles et forestières, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit privé concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers, les droits d'exploration ou d'exploitation de gisements minéraux, sources et autres ressources naturelles et les droits à des montants calculés par rapport à la quantité ou à la valeur de la production de ces ressources; les navires, bateaux et aéronefs ne sont pas considérés comme des biens immeubles.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aux revenus provenant de l'exploitation ou de la jouissance directes, de la location ou de l'affermage, ainsi que de toute autre forme d'exploitation de biens immobiliers.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise et aux revenus provenant des biens immobiliers servant à l'exercice d'une profession indépendante.

Article 7. Bénéfices des entreprises

1. Les bénéfices d'un résident d'un État contractant ne sont imposables que dans cet État, à moins que le résident n'exerce son activité dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce ou a exercé son activité d'une telle façon, les bénéfices de l'entreprise sont imposables dans l'autre État mais uniquement dans la mesure où ils sont imputables :

a) Audit établissement stable;

b) À la vente, dans cet autre État, de marchandises identiques ou semblables à celles que vend l'établissement stable.

Cependant, les bénéfices tirés de la vente visée à l'alinéa b) ne sont pas imposables dans l'autre État si l'entreprise démontre que lesdites ventes ont été réalisées pour d'autres raisons que pour tirer des bénéfices en vertu de la présente Convention.

2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3, lorsqu'une entreprise d'un État contractant exerce ou a exercé son activité dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il est imputé, dans chaque État contractant, à cet établissement stable les bénéfices qu'il aurait pu réaliser s'il avait constitué une personne distincte exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques ou analogues et traitant en toute indépendance avec l'entreprise dont il constitue un établissement stable.

3. Pour déterminer les bénéfices d'un établissement stable, sont admises en déduction les dépenses qui sont exposées aux fins poursuivies par cet établissement stable, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration ainsi exposés, soit dans l'État où est situé cet établissement stable, soit ailleurs. Cependant, aucune déduction n'est accordée sur les montants payés (autres que ceux versés pour le remboursement des dépenses), le cas échéant, par l'établissement stable au siège de l'entreprise ou à tout autre bureau de l'entreprise, sous forme de redevances, frais ou autres paiements similaires en échange de l'utilisation de brevets ou d'autres droits, ou sous forme de commission pour des services spécifiques rendus ou à des fins de gestion ou, sauf dans le cas d'une entreprise bancaire, sous forme d'intérêts sur des devises prêtées à l'établissement stable. De la même façon, on ne tient pas compte, lorsqu'il s'agit de déterminer les bénéfices imputables à un établissement stable, des montants factures (autres que ceux factures pour le remboursement des dépenses) par l'établissement stable au siège de l'entreprise ou à tout autre bureau de l'entreprise, sous forme de redevances, frais ou autres paiements similaires en échange de l'utilisation de brevets ou d'autres droits, ou sous forme de commission pour des services spécifiques rendus ou à des fins de gestion ou, sauf dans le cas

d'une entreprise bancaire, sous forme d'intérêts sur des devises prêtées au siège de l'entreprise ou a tout autre de ses bureaux.

4. S'il est d'usage, dans un État contractant, de déterminer les bénéfices imputables à un établissement stable sur la base d'une répartition des bénéfices totaux de l'entreprise entre ses diverses parties, aucune disposition du paragraphe 2 n'empêche cet État contractant de déterminer les bénéfices imposables selon la répartition en usage; la méthode de répartition adoptée doit cependant être telle que le résultat obtenu soit conforme aux principes énoncés dans le présent article.

5. Aucun bénéfice n'est imputé à un établissement stable du seul fait qu'il a simplement acheté des biens ou des marchandises pour l'entreprise.

6. Aux fins des paragraphes précédents, les bénéfices à imputer à un établissement stable sont déterminés chaque année selon la même méthode, à moins qu'il n'existe des motifs valables et suffisants de procéder autrement.

7. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenu traités séparément dans d'autres articles de la Convention, les dispositions de ces articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article 8. Transport maritime et aérien

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un État contractant provenant de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans cet État.

2. L'exploitation par une entreprise de navires ou d'aéronefs en trafic international ne comprend pas le transport par tout autre moyen de transport prévu directement par la dite entreprise ni l'hébergement.

3. Les bénéfices qu'une entreprise d'un État contractant tire de l'usage, des surestaries ou de la location de conteneurs utilisés pour le transport de biens ou de marchandises ne sont imposables que dans cet État sauf lorsque lesdits conteneurs sont utilisés uniquement pour le transport entre des points situés dans l'autre État contractant.

4. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aussi aux bénéfices provenant de la participation à un pool, une exploitation en commun ou un organisme international d'exploitation.

5. Lorsque des sociétés de pays différents sont convenues d'exploiter en commun une entreprise de transport aérien sous la forme d'un consortium, ou de toute autre forme d'exploitation en commun, les dispositions des paragraphes 1, 2 et 3 ne s'appliquent qu'à la fraction de bénéfices du consortium ou d'exploitation en commun qui est liée à la participation détenue dans ce consortium ou cette exploitation en commun par une société résidente d'un État contractant.

Article 9. Entreprises associées

Lorsque :

a) Une entreprise d'un État contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise de l'autre État contractant; ou que

b) Les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un État contractant et d'une entreprise de l'autre État contractant;

et que, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions convenues ou imposées, qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

2. Lorsqu'un État contractant inclut dans les bénéfices d'une entreprise de cet État et impose en conséquence, des bénéfices sur lesquels une entreprise de l'autre État contractant a été imposée dans cet autre État, et que les bénéfices ainsi inclus sont des bénéfices qui auraient été réalisés par l'entreprise du premier État si les conditions convenues entre les deux entreprises avaient été celles qui auraient été convenues entre des entreprises indépendantes, l'autre État procède, conformément aux dispositions du paragraphe 2 de l'article 26, à un ajustement approprié du montant de l'impôt qui y a été perçu sur ces bénéfices si cet autre État considère que cet ajustement est justifié. Pour déterminer cet ajustement, il est tenu compte des autres dispositions de la présente Convention et, si nécessaire, les autorités compétentes des États contractants se consultent.

Article 10. Dividendes

1. Les dividendes payés par une société qui est un résident d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Toutefois, ces dividendes sont aussi imposables dans l'État contractant dont la société qui verse les dividendes est un résident et selon la législation de cet État, mais si le bénéficiaire effectif des dividendes est un résident de l'autre État contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder :

a) 0 pour cent du montant brut des dividendes si le bénéficiaire effectif est une société (autres qu'une association de personnes) qui possède directement au moins 25 pour cent du capital de la société qui paie les dividendes;

b) 15 pour cent du montant brut des dividendes, dans tous les autres cas.

Le présent paragraphe ne modifie nullement l'imposition à laquelle la société est assujettie en ce qui concerne les bénéfices sur lesquels elle prélève les dividendes.

3. Le terme « dividendes » employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, actions ou bons de jouissance, parts de mine, parts de fondateur ou autres parts bénéficiaires, à l'exception des créances, ainsi que les revenus d'autres droits des sociétés soumis au même régime fiscal que les revenus d'actions, en vertu de la législation de l'État dont la société procédant aux distributions est un résident.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas si le bénéficiaire effectif des dividendes, résident d'un État contractant, exerce dans l'autre État contractant, dont la société qui paie les dividendes est un résident, une activité commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé ou exerce dans cet autre État une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et si la participation

génératrice des dividendes se rattache effectivement à cet établissement stable ou à cette base fixe. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, selon le cas, sont applicables.

5. Lorsqu'une société qui est un résident d'un État contractant tire des bénéfices ou des revenus de l'autre État contractant, cet autre État ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes versés par la société, sauf dans la mesure où ces dividendes sont payés à un résident de cet autre État ou dans la mesure où la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à un établissement stable ou à une base fixe situés dans cet autre État; l'autre État contractant ne peut pas non plus prélever un impôt sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre État.

Article 11. Intérêts

1. Les intérêts provenant de l'un des États contractants et payés à un résident de l'autre État contractant peuvent être imposés dans cet autre État.

2. Toutefois, ces intérêts peuvent également être imposés dans l'État contractant d'où ils proviennent et selon la législation de cet État, mais si la personne qui perçoit les intérêts en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi établi ne peut excéder :

- a) 5 pour cent du montant brut des intérêts dans le cas des banques;
- b) 15 pour cent du montant brut des intérêts dans tous les autres cas.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les intérêts visés au paragraphe 1 sont imposables exclusivement dans l'État contractant dont le bénéficiaire effectif est un résident si :

- a) Le bénéficiaire effectif est un État contractant, l'une de ses subdivisions politiques ou l'une de ses collectivités locales;
- b) Les intérêts sont payés par toute personne visée à l'alinéa a);
- c) Le bénéficiaire effectif est un fonds de pension ou plan de retraite reconnu, pour autant que son revenu soit, de manière générale, exonéré d'impôt dans cet État;
- d) Les intérêts proviennent du Danemark et sont payés en raison d'un prêt fait, garanti ou assuré pour une période d'au moins trois ans ou d'un crédit consenti, garanti ou assuré au titre de ladite période par :
  - (i) La Banque du Mexique (Banco de México);
  - (ii) La Banque nationale du commerce extérieur, S.N.C. (Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C.);
  - (iii) La Banque financière nationale, S.N.C. (Nacional Financiera S.N.C.);
  - (iv) La Banque nationale de construction et de services publics, S.N.C. (Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos S.N.C.); ou
  - (v) Toute autre institution semblable à celles mentionnées aux alinéas (ii) à (iv) dont les autorités compétentes des États contractants seront éventuellement convenues.

e) Les intérêts proviennent du Mexique et sont payés en raison d'un prêt fait, garanti ou assuré pour une période d'au moins trois ans ou d'un crédit consenti, garanti ou assuré au titre de ladite période par :

- (i) La Banque nationale du Danemark;
- (ii) Le Fonds d'industrialisation pour les pays en développement;
- (iii) La Société danoise de financement des exportations;
- (iv) Le Fonds de crédit naval du Danemark; ou
- (v) Toute autre institution semblable à celles mentionnées aux alinéas (ii) à (iv) dont seront éventuellement convenues les autorités compétentes des États contractants.

4. Le terme « intérêts » employé dans le présent article désigne les revenus des créances de toute nature, assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices du débiteur, et en particulier les revenus tirés de fonds d'État et les revenus tirés d'obligations, en ce compris les primes et les prix attachés à ces fonds ou obligations, ainsi que tout autre revenu assimilé à des revenus de sommes prêtées par la législation fiscale de l'État contractant dans lequel les revenus sont produits. Les pénalisations pour paiement tardif ne sont pas considérées comme des intérêts aux fins du présent article.

5. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des intérêts, résident d'un État contractant, exerce dans l'autre État contractant d'où proviennent les intérêts, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que les intérêts sont imputables à cet établissement stable ou à cette base fixe. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14 s'appliquent selon le cas.

6. Les intérêts sont considérés comme provenant de l'État contractant dont le débiteur est un résident. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non un résident de l'un des États contractants, a dans l'un des États contractants un établissement stable ou une base fixe, et que cet établissement stable ou cette base fixe supporte la charge de ces intérêts, ceux-ci sont considérés comme provenant de l'État où est situé l'établissement stable ou la base fixe.

7. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des intérêts excède, pour quelque raison que ce soit, le montant dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable conformément à la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

8. Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas lorsque les autorités compétentes conviennent que la créance génératrice des intérêts a été créée ou affectée principalement dans le but de tirer profit du présent article. Dans ce cas, les dispositions du droit interne de l'État contractant d'où proviennent les intérêts s'appliquent.

Article 12. Redevances

1. Les redevances recueillies dans un État contractant et payées à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Toutefois, ces redevances sont aussi imposables dans l'État d'où elles proviennent et selon la législation de cet État; mais si la personne qui reçoit les redevances en est le bénéficiaire effectif, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 10 pour cent du montant brut des redevances.

3. Le terme « redevances » employé dans le présent article s'entend des rémunérations de toute nature payées pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, y compris les films cinématographiques et les films ou bandes ou autres moyens de reproduction utilisés pour des émissions radiophoniques ou télévisées, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets, ou pour l'usage ou la concession de l'usage d'informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des redevances, résident de l'un des États contractants, exerce dans l'autre État d'où proviennent les redevances, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que le droit ou le bien générateur des redevances se rattache effectivement à l'établissement stable ou à la base fixe en question. Ce sont alors les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, selon le cas, qui s'appliquent.

5. Les redevances sont considérées comme provenant d'un État contractant lorsque le débiteur est un résident de cet État. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non un résident d'un État contractant, a dans un État contractant un établissement stable, ou une base fixe, et que cet établissement stable ou cette base fixe supporte la charge de ces redevances, celles-ci sont considérées comme provenant de l'État où est situé l'établissement stable ou la base fixe.

6. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif des redevances ou que l'un et l'autre entretiennent avec une tierce personne, le montant des redevances, compte tenu de la prestation, du droit ou des informations pour lesquels elles sont payées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

7. Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas si les autorités compétentes reconnaissent que les droits générateurs des redevances ont été créés ou conférés principalement dans le but de tirer profit du présent article. Dans ce cas, les dispositions du droit interne de l'État contractant d'où proviennent les redevances s'appliquent.

Article 13. Gains en capital

1. Les gains d'un résident d'un État contractant qui proviennent de l'aliénation de biens immobiliers visés à l'article 6 et situés dans l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Les gains provenant de l'aliénation de participations ou autres parts sociales d'une société dont les principaux actifs consistent, directement ou indirectement, en biens immobiliers situés dans un État contractant ou tout autre droit s'y rapportant, sont imposables dans cet État. Aux fins du présent paragraphe, les biens immobiliers servant aux activités industrielles, commerciales ou agricoles d'une société ou à l'exercice de services professionnels ne sont pas pris en compte.

3. En plus des gains imposables conformément aux dispositions des précédents paragraphes du présent article, les gains qu'un résident d'un État contractant tire de l'aliénation d'actions, de titres de participation ou d'autres droits dans le capital d'une société qui est un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État si le bénéficiaire desdits gains a directement ou indirectement détenu une participation d'au moins 25 pour cent du capital de ladite société pendant les 12 mois précédant ladite aliénation.

4. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers, qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, ou de biens mobiliers appartenant à une base fixe dont un résident de l'un des États contractants dispose dans l'autre État contractant pour l'exercice d'une profession indépendante, y compris de tels gains provenant de l'aliénation de cet établissement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise) ou de cette base fixe, sont imposables dans cet autre État.

5. Les gains provenant de l'aliénation de navires ou aéronefs exploités ou de conteneurs utilisés en trafic international ou de biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs ou à l'utilisation de ces conteneurs ne sont imposables que dans l'État contractant dont l'entreprise est un résident.

6. S'agissant des gains obtenus par un consortium de transport aérien ou d'autres formes d'exploitation en commun constitués de sociétés de différents pays, les dispositions du paragraphe 5 ne s'appliqueront qu'à la fraction des gains liée à la participation détenue dans ce consortium ou cette exploitation en commun par une société résidente d'un État contractant.

7. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux visés aux paragraphes précédents du présent article ne sont imposables que dans l'État contractant dont le cédant est résident.

8. Dans le cas d'une personne physique qui a été un résident d'un État contractant pendant une période d'au moins cinq ans et qui est devenue un résident de l'autre État contractant, les dispositions du paragraphe 7 ne portent pas atteinte au droit de l'État mentionné en premier, conformément à sa législation nationale, d'imposer ladite personne physique sur les plus-values jusqu'au changement de résidence s'agissant des actions.

Lorsque les actions sont aliénées ultérieurement et que les gains provenant de ladite aliénation sont imposés dans l'autre État contractant conformément aux dispositions du

paragraphe 7, cet autre État admet en déduction de l'impôt sur le revenu un montant égal à l'impôt payé sur le revenu dans l'État contractant mentionné en premier.

La somme ainsi déduite ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt calculé avant la déduction, correspondant aux revenus imposables dans l'État contractant mentionné en premier aux termes de la première phrase du présent paragraphe.

Article 14. Professions indépendantes

1. Les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de l'exercice d'une profession indépendante ou d'autres activités de caractère indépendant sont imposables exclusivement dans cet État contractant. Toutefois, ces revenus peuvent être imposés dans l'autre État contractant si :

a) En ce qui concerne les personnes physiques, le résident est présent dans l'autre État pendant une ou plusieurs périodes ne dépassant pas au total 183 jours au cours de toute période de 12 mois commençant ou se terminant pendant l'exercice fiscal considéré, ou

b) Le résident dispose régulièrement dans l'autre État contractant d'une base fixe pour y exercer ses activités,

mais, dans l'un ou l'autre cas, uniquement dans la mesure où les revenus proviennent de services fournis dans l'autre État.

2. L'expression « professions indépendantes » inclut notamment les activités scientifiques, littéraires, artistiques, éducatives ou pédagogiques ainsi que la pratique libérale des médecins, avocats, ingénieurs, architectes, dentistes et comptables.

Article 15. Professions dépendantes

1. Sous réserve des dispositions des articles 16, 18 et 19, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires obtenus par un résident de l'un des États contractants au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet État, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre État contractant. Si l'emploi y est exercé, les rémunérations obtenues à ce titre sont imposables dans cet autre État.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations obtenues par un résident de l'un des États contractants au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre État contractant ne sont imposables que dans le premier État si :

a) Le bénéficiaire est présent dans l'autre État pendant une ou plusieurs périodes ne dépassant pas au total 183 jours au cours de toute période de 12 mois commençant ou se terminant pendant l'exercice fiscal considéré, et

b) Les rémunérations sont payées par ou au nom d'un employeur qui n'est pas un résident de cet autre État, et

c) Les rémunérations ne sont pas à la charge d'un établissement stable ou d'une base fixe dont l'employeur dispose dans l'autre État.

3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations reçues au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic international par une entreprise d'un État contractant sont imposables dans cet État.

4. Lorsqu'un résident d'un État contractant tire une rémunération au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un aéronef exploité en trafic international par un consortium de transport aérien ou par toute autre forme d'exploitation en commun, constitué(e) de sociétés de plusieurs pays, y compris une qui est résidente de cet État, ladite rémunération n'est imposable que dans cet État.

Article 16. Tantièmes d'administrateur

Les tantièmes et autres rémunérations analogues qu'un résident d'un État contractant reçoit à titre d'administrateur ou de contrôleur légal, et en ce qui concerne le Mexique, en sa qualité d'« administrador » ou de « comisario », d'une société qui est un résident de l'autre État contractant, sont imposables dans cet autre État.

Article 17. Artistes et sportifs

1. Nonobstant les dispositions des articles 14 et 15, les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de ses activités personnelles exercées dans l'autre État contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'un artiste de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision, ou qu'un musicien, ou en tant que sportif, sont imposables dans cet autre État. Les revenus visés dans ce paragraphe comprennent les revenus provenant de toute activité personnelle exécutée dans l'autre État contractant par ledit résident et reliée à sa réputation d'artiste du spectacle ou de sportif.

2. Lorsque les revenus d'activités qu'un artiste du spectacle ou un sportif exerce personnellement et en cette qualité sont attribués non pas à l'artiste ou au sportif lui-même mais à une autre personne, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 7, 14 et 15, dans l'État contractant où les activités de l'artiste ou du sportif sont exercées.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas aux revenus qu'un artiste du spectacle ou un sportif tire d'activités exercées dans un État contractant si le séjour dans cet État est financé en grande partie par des fonds publics de l'autre État contractant ou de l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

Article 18. Pensions et prestations assimilées

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 de l'article 19, les pensions et autres rémunérations similaires qui sont payées au titre d'un emploi antérieur à un résident d'un État contractant sont imposables exclusivement dans cet État.

2. Les pensions et les rentes payés par un État contractant au titre de la législation sur la sécurité sociale de cet État à un résident de l'autre État contractant ne sont imposables que dans l'État mentionné en premier.

3. Dans le cas d'une personne physique qui était un résident d'un État contractant est qui est devenue un résident de l'autre État contractant, les dispositions du paragraphe 1 du présent article ne portent pas atteinte au droit de l'État mentionné en premier, conformément à sa législation nationale, d'imposer les pensions, rentes et autres rémunérations similaires attribuées à cette personne physique en provenance de sources situées dans le premier État mentionné, sauf si ladite personne physique est un résident de l'autre État contractant. Aux fins du présent paragraphe, l'impôt ainsi établi dans l'État mentionné en premier n'excédera pas 17,5 pour cent du montant brut des pensions, rentes et autres rémunérations similaires.

4. Le terme « rente » s'entend d'une somme payable périodiquement à des dates déterminées, la vie durant ou pendant une période spécifiée ou qui peut être établie, en vertu de l'obligation d'effectuer lesdits versements en contrepartie d'un capital suffisant intégralement versé en espèces ou en valeurs appréciables en espèces.

Article 19. Fonction publique

1. a) Les rémunérations, autres que les pensions, payées par un État contractant, l'une de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales à une personne physique au titre de services rendus à cet État, cette subdivision ou cette collectivité, ne sont imposables que dans cet État.

b) Toutefois, ces rémunérations ne sont imposables que dans l'autre État contractant si les services sont rendus dans cet autre État et si la personne physique est un résident de cet État qui :

- (i) Possède la nationalité de cet État; ou
- (ii) N'est pas devenue un résident de cet État à seule fin de rendre ces services.

2. a) Les pensions payées par un État contractant ou par l'une de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, ou par prélèvement sur des fonds constitués par cet État, cette subdivision ou collectivité, à une personne physique au titre de services rendus à cet État ou à cette subdivision ou collectivité, ne sont imposables que dans cet État.

b) Toutefois, ces pensions ne sont imposables que dans l'autre État contractant si la personne physique est un résident de cet État et en possède la nationalité.

3. Les dispositions des articles 15, 16 et 18 s'appliquent aux rémunérations et pensions payées au titre de services rendus dans le cadre d'une activité industrielle ou commerciale exercée par un État contractant, l'une de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales.

Article 20. Étudiants

Les sommes qu'un étudiant ou un apprenti stagiaire qui est, ou qui était immédiatement avant de se rendre dans un État contractant, un résident de l'autre État contractant et qui séjourne dans le premier État à seule fin d'y poursuivre ses études ou sa formation reçoit pour financer ses frais d'entretien, d'études ou de formation ne sont pas imposables dans cet État, à condition que lesdites sommes proviennent de sources extérieures à cet État.

Article 21. Autres revenus

1. Les éléments du revenu d'un résident d'un État contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne font pas l'objet des articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet État.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas aux revenus, autres que les revenus immobiliers visés au paragraphe 2 de l'article 6, lorsque le bénéficiaire de tels revenus, résident de l'un des États contractants, exerce une activité industrielle ou commerciale dans l'autre État contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, ou une profession libérale au moyen d'une base fixe qui y est située, et que le droit ou le bien générateur des revenus s'attache effectivement à cet établissement stable ou à cette base fixe. Dans ces cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, selon le cas, sont applicables.

3. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article, les éléments de revenu d'un résident d'un État contractant qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la présente Convention et qui ont leur source dans l'autre État contractant sont aussi imposables dans cet autre État.

Article 22. Fortune

1. La fortune constituée par des biens immobiliers visés à l'article 6, que possède un résident d'un État contractant et qui sont situés dans l'autre État contractant, est imposable dans cet autre État.

2. La fortune constituée par des biens mobiliers qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, ou par des biens mobiliers qui appartiennent à une base fixe dont un résident d'un État contractant dispose dans l'autre État contractant pour l'exercice d'une profession indépendante, est imposable dans cet autre État.

3. La fortune constituée par des navires et des aéronefs exploités ou des conteneurs utilisés en trafic international par une entreprise qui est un résident d'un État contractant, ainsi que par des biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires et aéronefs ou à l'usage de ces conteneurs n'est imposable que dans cet État.

4. Tous les autres éléments de la fortune d'un résident d'un État contractant ne sont imposables que dans cet État.

5. S'agissant de la fortune obtenue par un consortium de transport aérien ou par toute autre forme d'exploitation en commun formé(e) de sociétés de plusieurs pays, y compris une société résidente d'un État contractant, les dispositions du paragraphe 3 ne s'appliquent qu'à la fraction de cette fortune liée à la participation détenue dans ce consortium ou cette exploitation en commun, par une société résidente dudit État contractant.

Article 23. Activités exercées à l'occasion d'investigations préliminaires et de la prospection ou de l'extraction d'hydrocarbures

1. Nonobstant les dispositions de l'article 5 et de l'article 14, une personne qui est un résident d'un État contractant et qui exerce des activités liées à des investigations préliminaires, à la prospection ou à l'extraction d'hydrocarbures situés dans l'autre État contractant est réputée exercer dans cet autre État contractant, par l'intermédiaire d'un établissement stable ou d'une base fixe qui y sont situés, une activité industrielle ou commerciale en rapport avec lesdites activités.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas lorsque les activités sont exercées pendant une ou plusieurs périodes n'excédant pas 30 jours au total au cours d'une période de douze mois. Toutefois, aux fins du présent paragraphe, les activités exercées par une entreprise associée à une autre entreprises au sens de l'article 9 sont réputées être exercées par l'entreprise à laquelle elle est associée, si les activités en question sont en grande partie les mêmes que celles exercées par l'entreprise mentionnée en premier.

3. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, les activités de forage en mer liées à des investigations préliminaires, à la prospection ou à l'extraction d'hydrocarbures ne constituent un établissement permanent que lorsque les activités sont exercées pendant une ou plusieurs périodes excédant 183 jours au total au cours d'une période de douze mois. Toutefois, aux fins du présent paragraphe, les activités exercées par une entreprise associée à une autre entreprises au sens de l'article 9 sont réputées être exercées par l'entreprise à laquelle elle est associée, si les activités en question sont en grande partie les mêmes que celles exercées par l'entreprise mentionnée en premier.

4. Un résident d'un État contractant assujéti à l'impôt de l'autre État contractant sur les revenus tirés du leasing de plates-formes de forage utilisées dans le cadre d'investigations préliminaires et de la prospection ou de l'extraction d'hydrocarbures peut choisir pour toute année d'imposition de calculer l'impôt dudit revenu sur une base nette comme si ledit revenu était attribuable à un établissement stable dans cet autre État. Ce choix est contraignant à compter de l'année d'imposition où il a été porté et pour toutes les années d'imposition successives sauf si l'autorité compétente de l'autre État contractant convient d'y mettre fin.

CHAPITRE IV. DISPOSITIONS SPÉCIALES

Article 24. Élimination de la double imposition

1. Conformément aux dispositions et sous réserve des limitations de la législation mexicaine et de ses amendements ultérieurs sans que les principes généraux n'en soient pour autant changés, le Mexique permet à ses résidents de déduire de l'impôt mexicain :

- a) L'impôt payé sur le revenu au Danemark par ou pour le compte de ce résident;
- b) Dans le cas d'une société possédant au moins 10 pour cent du capital d'une société qui est un résident du Danemark et de laquelle la première société perçoit des divi-

dendes, l'impôt payé sur le revenu au Danemark par ou pour le compte de la société distributrice sur les bénéficiaires ayant servi à payer les dividendes; et

c) Toutefois, ladite déduction ne peut en tout cas excéder la fraction de l'impôt sur le revenu calculée avant déduction, qui est imputable au revenu pouvant être imposé au Danemark.

2. Conformément aux dispositions et sous réserve des limitations de la législation danoise et de ses amendements ultérieurs sans que les principes généraux n'en soient pour autant changés, au Danemark, la double imposition est éliminée comme suit :

a) Conformément aux dispositions de l'alinéa c), lorsqu'un résident du Danemark reçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables au Mexique, le Danemark admet :

(i) En déduction de l'impôt sur le revenu de ce résident, un montant égal à l'impôt payé sur le revenu au Mexique;

(ii) En déduction de l'impôt sur la fortune de ce résident, un montant égal à l'impôt payé sur la fortune au Mexique.

b) Dans un cas comme dans l'autre, cette déduction ne peut toutefois dépasser la partie du montant de l'impôt sur le revenu ou sur la fortune, tel que calculé avant que la déduction ne soit accordée, qui est imputable, selon le cas, au revenu ou à la fortune imposable au Mexique;

c) Lorsqu'un résident du Danemark perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables uniquement au Mexique, le Danemark peut inclure ces revenus ou cette fortune dans l'assiette de l'impôt, mais accordera, en déduction de l'impôt sur le revenu ou sur la fortune, la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune correspondant, selon le cas, au revenu perçu ou à la fortune possédée au Mexique;

d) Nonobstant les dispositions des alinéas a) et b), les dividendes payés par une société qui est un résident du Mexique à une société qui est un résident du Danemark seront exonérés de l'impôt danois conformément aux dispositions de la loi danoise régissant l'exonération d'impôt sur les dividendes payés à des sociétés danoises par des filiales à l'étranger;

e) Dans le cas de dividendes versés par une société qui est un résident du Mexique à une société qui est un résident du Danemark et qui possède au moins 10 pour cent du capital de la société qui paie les dividendes, si les dividendes ne sont pas exonérés de l'impôt danois conformément aux dispositions des alinéas d) et g) du présent paragraphe, il est tenu compte, dans le calcul de l'imputation, de l'impôt mexicain dû par la société qui paie les dividendes au titre des bénéficiaires sur lesquels les dividendes versés sont prélevés aux fins des alinéas a) et b);

f) Lorsque l'exonération ou la réduction de l'impôt mexicain a été accordée conformément aux dispositions de l'article 7 au titre des bénéficiaires qu'une entreprise danoise tire d'un établissement stable situé au Mexique, en vertu des articles 13, 51, 51A et 143 de l'Income Tax Law (loi relative à l'impôt sur le revenu) du Mexique, alors, aux fins de l'alinéa a) (i) et de l'alinéa b) du présent paragraphe, l'impôt mexicain est déduit de l'impôt danois si ladite exonération ou ladite réduction a été autorisée et pour autant que l'établissement stable exerce des activités commerciales (autres que dans le secteur finan-

cier) et que ces bénéfiques n'auront été constitués qu'à 25 pour cent au maximum des intérêts ou par le produit de l'aliénation d'actions ou d'obligations, ou encore par des bénéfiques en provenance d'États tiers.

g) Nonobstant les dispositions de l'alinéa d) du présent paragraphe, lorsque des dividendes sont versés par une société qui est un résident du Mexique et que celle-ci a accordé une exemption ou une réduction de l'impôt mexicain en vertu des dispositions des articles 13, 51, 51A et 143 de l'Income Tax Law (loi relative à l'impôt sur le revenu) du Mexique à une personne morale qui est un résident du Danemark et qui possède directement ou indirectement au moins 25 pour cent du capital de la société mentionnée en premier lieu, alors, ces dividendes sont exonérés de l'impôt danois pour autant que la société qui verse les dividendes exerce des activités commerciales (autres que dans le secteur financier) et que ces bénéfiques n'auront été constitués qu'à 25 pour cent au maximum des intérêts ou par le produit de l'aliénation d'actions ou d'obligations, ou encore par des bénéfiques en provenance d'États tiers.

h) Les dispositions des alinéas f) et g) s'appliquent durant les quinze premières années d'application de la présente Convention. Les autorités compétentes se consulteront afin de déterminer s'il y a lieu d'en prolonger ensuite l'application. Une telle extension prend effet à partir de la date et sous réserve des modifications et des conditions, y compris des conditions relatives à la cessation d'application, qui sont fixées d'un commun accord entre les États contractants échange de notes diplomatiques ou selon toute autre procédure conforme à leurs dispositions constitutionnelles.

3. Aux fins de la présente Convention, l'impôt mexicain sur les actifs visé à l'alinéa a) (ii) du paragraphe 3 de l'article 2 est considéré comme impôt sur le revenu.

Article 25. Non-discrimination

1. Les nationaux d'un État contractant ne sont soumis dans l'autre État contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet autre État qui se trouvent dans la même situation, notamment au regard de la résidence. La présente disposition s'applique aussi, nonobstant les dispositions de l'article 1, aux personnes qui ne sont pas des résidents de l'un ou des deux États contractants.

2. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, n'est pas établie dans cet autre État d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre État contractant qui exercent les mêmes activités. La présente disposition ne peut être interprétée comme obligeant un État contractant à accorder aux résidents de l'autre État contractant les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents.

3. À moins que les dispositions de l'article 9, paragraphe 1, de l'article 11, paragraphe 7 ou de l'article 12, paragraphe 6, ne soient applicables, les intérêts, redevances et autres dépenses payés par une entreprise d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont déductibles, pour la détermination des bénéfiques imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés par un résident du premier État. De même, les dettes d'une entreprise d'un État contractant envers un résident de

l'autre État contractant sont déductibles, pour la détermination de la fortune imposable de cette entreprise, dans les mêmes conditions que si elles avaient été contractées envers un résident du premier État.

4. Les entreprises d'un État contractant, dont le capital est en totalité ou en partie, directement ou indirectement, détenu ou contrôlé par un ou plusieurs résidents de l'autre État contractant, ne sont soumises dans le premier État à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujetties les autres entreprises similaires du premier État.

5. Les dispositions du présent article s'appliquent, nonobstant les dispositions de l'article 2, aux impôts de toute nature ou dénomination.

Article 26. Procédure amiable

1. Lorsqu'une personne estime que les mesures prises par un État contractant ou par les deux États contractants entraînent ou entraîneront pour elle une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention, elle peut, indépendamment des recours prévus par les lois internes de ces États, soumettre son cas à l'autorité compétente de l'État contractant dont elle est résidente ou, si son cas relève du paragraphe 1 de l'article 25, à celle de l'État contractant dont elle est un ressortissant.

2. L'autorité compétente s'efforce, si la requête lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'y apporter une solution satisfaisante, de résoudre le cas par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre État contractant, en vue d'éviter une imposition non conforme à la Convention, pour autant que l'autorité compétente de l'autre État contractant soit avisée du cas dans un délai de trois ans à compter de la production de la déclaration d'impôt ou de la date limite de production de la déclaration d'impôt dans cet autre État, au dernier des termes échus, ou dans un délai plus long prescrit par la loi interne dudit autre État.

3. Les autorités compétentes des États contractants s'efforcent par voie d'accord amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peuvent donner lieu l'interprétation ou l'application de la présente Convention. Elles peuvent aussi se concerter en vue de régler les cas non prévus par ladite Convention.

4. Les autorités compétentes des États contractants peuvent communiquer directement entre elles en vue de parvenir à l'accord dont il est question aux paragraphes précédents. Si des échanges de vues oraux semblent devoir faciliter cet accord, ces échanges de vues peuvent avoir lieu au sein d'une Commission composée de représentants des autorités compétentes des États contractants.

Article 27. Échange de renseignements

1. Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements nécessaires pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou celles de la législation interne des États contractants relative aux impôts visés par la présente Convention, dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la présente Convention. Elles peuvent également échanger les renseignements nécessaires pour appliquer les

dispositions de la législation interne des États contractants concernant les remboursements de taxes sur la valeur ajoutée et autres taxes sur la vente et droits d'accise versés aux États contractants. L'échange de renseignements n'est pas restreint par l'article premier. Les renseignements reçus par un État contractant sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet État et ne sont communiqués qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement de ces impôts, par les procédures ou poursuites les concernant ou par les décisions sur les recours y relatifs. Ces personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un État contractant l'obligation de :

a) Prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation ou à sa pratique administrative ou à celles de l'autre État contractant;

b) Fournir des renseignements qui ne pourraient pas être obtenus sur la base de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre État contractant; ou

c) Fournir des renseignements qui révéleraient un secret d'affaires, commercial, industriel ou professionnel ou un procédé professionnel secret ou commercial ou encore des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.

Article 28. Agents diplomatiques et fonctionnaires consulaires

Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les agents diplomatiques ou les fonctionnaires consulaires en vertu des règles générales du droit international ou des dispositions d'accords particuliers.

Article 29. Extension territoriale

1. La présente Convention peut être étendue, telle quelle ou avec les modifications voulues, à toute partie des territoires des États contractants auxquels il est spécifié que la Convention ne s'applique pas ou à tout État ou territoire dont le Danemark est chargé des relations internationales et qui perçoit des impôts sensiblement analogues à ceux auxquels s'applique la présente Convention. Une telle extension prend effet à partir de la date et sous réserve des modifications et des conditions (y compris des conditions relatives à la cessation d'application) qui sont fixées d'un commun accord entre les États contractants par échange de notes diplomatiques ou selon toute autre procédure conforme à leurs dispositions constitutionnelles.

2. À moins que les deux États contractants n'en conviennent autrement, lorsque la Convention sera dénoncée par l'un d'eux en vertu de l'article 31, elle cessera également de s'appliquer, dans les conditions prévues dans cet article, à toute partie du territoire des États contractants ou à tout État ou territoire auquel elle aura été étendue conformément au présent article.

CHAPITRE V. DISPOSITIONS FINALES

Article 30. Entrée en vigueur

1. Chacun des États contractants notifie à l'autre par écrit, par la voie diplomatique, l'accomplissement des procédures internes requises pour l'entrée en vigueur de la présente Convention. La présente Convention entrera en vigueur à la date de réception de la dernière notification.

2. La présente Convention s'applique :

a) En ce qui concerne l'impôt retenu à la source, le 1er janvier ou à une date postérieure de l'année suivant celle de l'entrée en vigueur de la présente Convention;

b) En ce qui concerne les autres impôts :

(i) Pour ce qui est du Mexique, aux impositions dont le fait générateur interviendra à compter du premier janvier de l'année suivant celle au cours de laquelle la Convention est entrée en vigueur; et

(ii) Pour ce qui est du Danemark, en ce qui concerne les impôts relatifs aux années de revenus suivant immédiatement celle au cours de laquelle la Convention est entrée en vigueur et les années successives.

Article 31. Dénonciation

1. La présente Convention reste en vigueur jusqu'à sa dénonciation par un État contractant. L'un ou l'autre État contractant peut mettre fin à la Convention, par la voie diplomatique, moyennant un préavis écrit de six mois au moins avant la fin de toute année civile commençant après l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de la date d'entrée en vigueur de la Convention.

2. La Convention cessera de s'appliquer :

a) En ce qui concerne l'impôt retenu à la source, le 1er janvier ou à une date postérieure de l'année suivant immédiatement celle au cours de laquelle la notification de dénonciation a été faite;

b) En ce qui concerne les autres impôts :

(i) Pour ce qui est du Mexique, aux impositions dont le fait générateur interviendra à compter du 1er janvier de la première année civile suivant immédiatement celle au cours de laquelle la notification de dénonciation a été faite; et

(ii) Pour ce qui est du Danemark, en ce qui concerne les impôts relatifs à l'année de revenus suivant immédiatement celle au cours de laquelle la notification de dénonciation a été faite et les années de revenus successives.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment habilités par leurs Gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

FAIT à Mexico, le 11 juin 1997 en deux exemplaires originaux, en langues espagnole, danoise et anglaise, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation ou d'application de la Convention, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

Pour le Gouvernement du Royaume du Danemark :

PROTOCOLE

Au moment de procéder à la signature de la Convention entre le Gouvernement des États-Unis du Mexique et le Gouvernement du Royaume de Danemark tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, les soussignés sont convenus des dispositions suivantes qui font partie intégrante de la Convention :

1. S'agissant du paragraphe 1 de l'article 3

Par « Mexique », il faut entendre la zone économique exclusive dans laquelle le Mexique peut exercer ses droits souverains conformément au droit interne et au droit international.

2. S'agissant de l'article 4

a) Une association de personnes, une succession ou un trust est un résident d'un État contractant uniquement dans la mesure où le revenu en découlant est imposable dans cet État en tant que revenu d'un résident, entre les mains de l'association, de la succession ou de la fiducie ou de ses partenaires ou bénéficiaires.

b) Le terme « résident » s'applique également à un État contractant ou à l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

3. S'agissant des paragraphes 1 et 2 de l'article 7

L'expression « a exploité » signifie que le revenu ou les gains imputables à un établissement stable au cours de son existence sont imposables dans l'État contractant où cet établissement stable est situé, même si les paiements sont différés jusqu'à ce que cet établissement stable ait cessé d'exister.

4. S'agissant de l'article 9

Les dispositions du paragraphe 2 ne s'appliquent pas en cas de fraude, de négligence grave ou d'omission volontaire.

5. S'agissant de l'article 12

Les rémunérations de toute nature payées au titre de services techniques, y compris les études ou enquêtes de nature scientifique, géologique ou technique, ou pour des études techniques, y compris des services de consultants ou de supervision, sont censées représenter des paiements auxquels s'appliquent les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, selon le cas, dans la mesure où ces paiements ne sont pas considérés comme rémunérations au titre du transfert des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique (« savoir-faire »).

Le terme « savoir-faire » sera défini conformément au paragraphe 11 du commentaire sur l'article 12 du Modèle de Convention fiscale de l'Organisation de coopération et de développement économiques de 1992 concernant le revenu et la fortune.

6. S'agissant de l'article 12

Nonobstant les dispositions de l'article 12, le Mexique peut prélever l'impôt sur les actifs visés au paragraphe 3 de l'article 12 donnés par les résidents du Danemark aux résidents du Mexique qui sont assujettis audit impôt. Dans ce cas, le Mexique admettra en

déduction dudit impôt un montant égal à l'impôt sur le revenu qui aurait été prélevé sur les redevances versées au titre desdits actifs, en appliquant le taux conforme à son droit interne comme si la présente Convention n'était pas applicable.

7. S'agissant des articles 12 et 13

Il est convenu que les paiements effectués au titre de l'aliénation de tous droits ou biens visés au paragraphe 3 de l'article 12 sont considérés comme redevances et restent imposables conformément audit article lorsque les paiements ne sont pas effectués en règlement du prix total final convenu à la date de l'aliénation, mais dépendent de la productivité, de l'utilisation ou de la disposition de tels droits ou biens.

8. S'agissant du paragraphe 3 de l'article 13

Les gains visés dans ce paragraphe ne comprennent pas les bénéfices précédemment soumis à l'imposition de la société émettrice des titres.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment habilités par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Mexico, le 11 juin 1997, en deux exemplaires originaux, en langues espagnole, danoise et anglaise, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation ou d'application du présent Protocole, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement des États-Unis du Mexique :

Pour le Gouvernement du Royaume du Danemark :

Printed at the United Nations, New York

13-23280—July 2013—200

ISSN 0379-8267

Sales No. TS2626

USD \$40

ISBN 978-92-1-900606-5

**UNITED
NATIONS**

**TREATY
SERIES**

Volume
2626

2009

**I. Nos.
46763-46768**

**RECUEIL
DES
TRAITÉS**

**NATIONS
UNIES**
